มูกฮัมมัดยูซุฟ : จรินทร์ ชูรส

คำสอนปัญญา 16 ประการสิ่งสูง

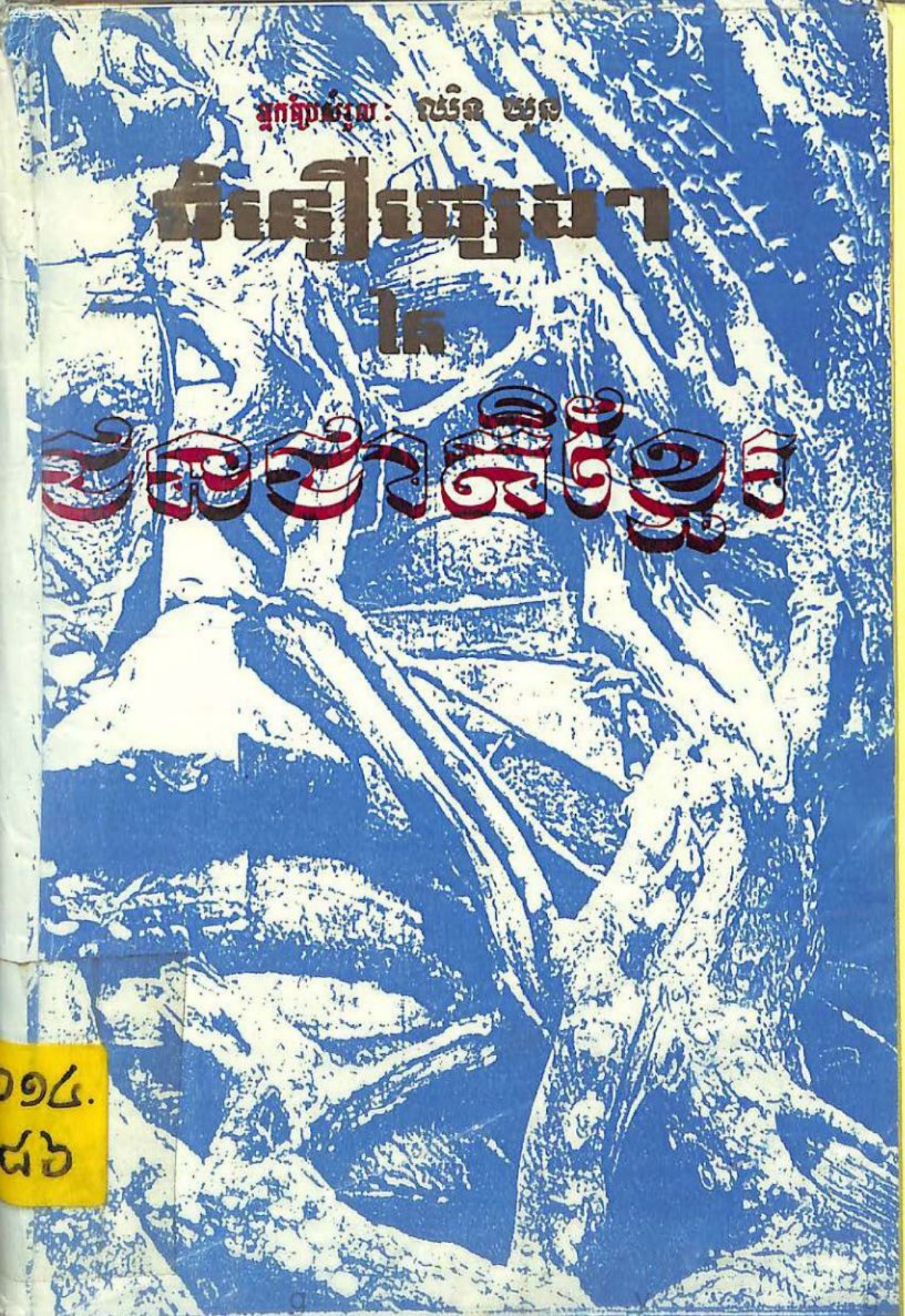

๑๑๔.
๘๖

ស្នាដៃនេះ

កើតឡើងពីកិច្ចសហការគ្នា រវាង

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ និង **បណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិចខ្មែរ**

ក្នុងគោលបំណងយ៉ាងមុតមាំដើម្បីថែរក្សា ការពារ កុំឲ្យបាត់បង់តទៅទៀត

ព្រមទាំងផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ-ឯកសារទាំងនេះ

សម្រាប់សាធារណជនប្រើប្រាស់ដោយមិនគិតកម្រៃ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់

អង្គការរីហ្សូ កូស៊ី-កៃ វិទ្យាស្ថានបើកទូលាយ

ការុណាខ្មែរ និង ម្ចូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា

ដែលបានគាំទ្រគម្រោងការស្នាដៃនេះ សម្រាប់ទុកក្នុងបណ្ណាល័យអេឡិចត្រូនិច។

Buddhist Institute of Ministry of Cult and Religion and eLibrary of Cambodia have made a cooperative effort to digitalize books and manuscripts in order to preserve our Cambodian literary heritage. This will promote and provide easy, instant access, free of charge to the public and future generations to come.

A sincere thank you to our generous supporters: Rissho Kosei-Kai, Open Institute, Karuna Cambodia and Cambodian Education Excellence Foundation, who made this endeavor possible.

www.budinst.gov.kh **www.elibraryofcambodia.org**

ចាត.ជ

អ្នកប្រមូល: ឈិន ឃួន

ជំនឿ ទម្លាប់ នៃ ជនជាតិខ្មែរ

LIBRARY
BUDDHIST INSTITUTE
ចាត១ជ/០ជ

តាមឯកសារដើម :

<< NOTES SUR LES COUTUMES ET LES CROYANCES SUPERSTITIEUSES DES CAMBODGIENS >>

ភ្នំពេញ

១៩៩៩

អារម្ភកថា

ដោយពិនិត្យឃើញថា សៀវភៅដែលមានចំណងជើងថា << *Notes sur les coutumes et les croyances superstitieuses des cambodgiens* = កំណត់ហេតុស្តីពីទំនៀមទម្លាប់និងជំនឿក្រៅសាសនានៃជនជាតិកម្ពុជា >> មានលក្ខណៈជាអត្ថបទដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណត់ចំណាំ ការឆ្លៃឆ្លាត ការប្រៀបធៀប ការចងក្រងជាពាក្យប្រៀនប្រដៅ ការរកឃើញនូវប្រភេទផ្ទាំបុរាណពីធម្មជាតិយកមកប្រើប្រាស់ ទោះបីត្រឹមត្រូវក្តី សំក្តីសិទ្ធិក្តីមិនសំក្តីសិទ្ធិក្តី ក៏ជាឯកសារមួយដែលមានសារសំខាន់ណាស់ សម្រាប់ស្រាវជ្រាវពីវប្បធម៌របស់ខ្មែរ ពីរបៀបរស់នៅរបស់ខ្មែរ ដែលតែងតែឧស្សាហ៍ព្យាយាមកែឆ្នៃធម្មជាតិ ដើម្បីកសាងសង្គមខ្មែរឱ្យមានវប្បធម៌ រុងរឿងនិងគង់វង្សរហូតសព្វថ្ងៃនេះ ។

គោលបំណងនៃការបកប្រែសៀវភៅនេះ ដើម្បីជួនដល់មិត្តអ្នកអានជួយពិចារណាពីការរស់នៅរបស់ខ្មែរជំនាន់មុនថា មានការព្យាយាមនិងការឆ្លៃឆ្លាតដល់កម្រិតណាក្នុងការកសាងសង្គមមួយដ៏មានចំណាស់មកហើយនេះ ។

ឈិន ឃ្លូន

ផ្នែកទី ១

ខ្សែ នៃ ជាតិខ្មែរ

g y g

+ទឹកសន្សើម

•នៅពេលយប់ត្រជាក់ នៃរដូវប្រាំងគេលាតសន្ទឹងក្រណាត់ពណ៌ស នៅលើស្មៅនៅពេលល្ងាច ហើយនៅពេលព្រឹកឡើងគេពួតក្រណាត់នោះសម្រក់ទឹកសន្សើមដាក់ក្នុងផ្តិល ដែលគ្រួសារនីមួយៗមាន ។ ទឹកសន្សើមដែលទទួលបាននេះ លាយជាមួយជ័រឈើម្យ៉ាង ដែលមានឈ្មោះថា ត្បែង (Tpen) បានជាភេសជ្ជៈម្យ៉ាងដ៏ត្រជាក់ប្រើប្រាស់សម្រាប់ជំងឺក្តៅក្នុង ។

•ច្របាច់ស្លឹកដើមផ្តាចន្ទ្ទ នៅក្នុងទឹកធម្មតា រួចទុកឱ្យវារងថ្នា រួចច្រោះយកកាកចោល ហើយយកទឹកនោះទៅហាលទឹកសន្សើម ដោយថែមស្ករសបន្តិចៗ ថ្នាំដែលទទួលបានមកនេះ គឺពួកែសក្តិសិទ្ធិសម្រាប់ប្រឆាំងនឹងជំងឺក្អក និងជំងឺក្អកមាន់របស់កូនក្មេង ។

•យកផ្នែសណ្តែកបាយមកលីងឱ្យឡើងពណ៌ក្រហម រួចកិនឱ្យម៉ត់ហើយយកទៅលាយជាមួយទឹកធម្មតា ដោយថែមស្ករសបន្តិច រួចដាក់ក្នុងផ្តិលយកទៅហាលទឹកសន្សើម ។ គេនឹងទទួលបាននូវភេសជ្ជៈយ៉ាងល្អប្រសើរសម្រាប់ព្យាបាលជំងឺក្តៅទ្រូង ។

•កាលណាកូនក្មេងនៅខ្សោយជើងដើរមិនសូវរឹងមាំនៅឡើយ គេយកកូនក្មេងនោះទៅផ្ទ្ទលរុះលើស្មៅ ដែលមានទឹកសន្សើម បន្ទាប់មកច្របាច់ឈ្លីជង្គង់ក្មេងនោះ ដោយរឹតពីលើចុះមកក្រោម ដោយប្រើដៃយើងទាំងពីរ ។

•ចំពោះអ្នកកាំរបាំ ដើម្បីបង្កើនភាពទន់ភ្លន់នៃចលនាកាំរបស់ខ្លួន ត្រូវត្រាំបាតដៃ ដើមដៃនៅក្នុងទឹកសន្សើមដោយចាប់មួលនិងពត់ទៅតាមលំនាំនៃក្បាច់រាំ ។

•អ្នកខ្លះបានអះអាងថា ទឹកសន្សើមបើកកទៅជាជុំគុជ (Gaj) រឹងនឹងផ្តល់សុភមង្គលដល់ម្ចាស់របស់វា ។

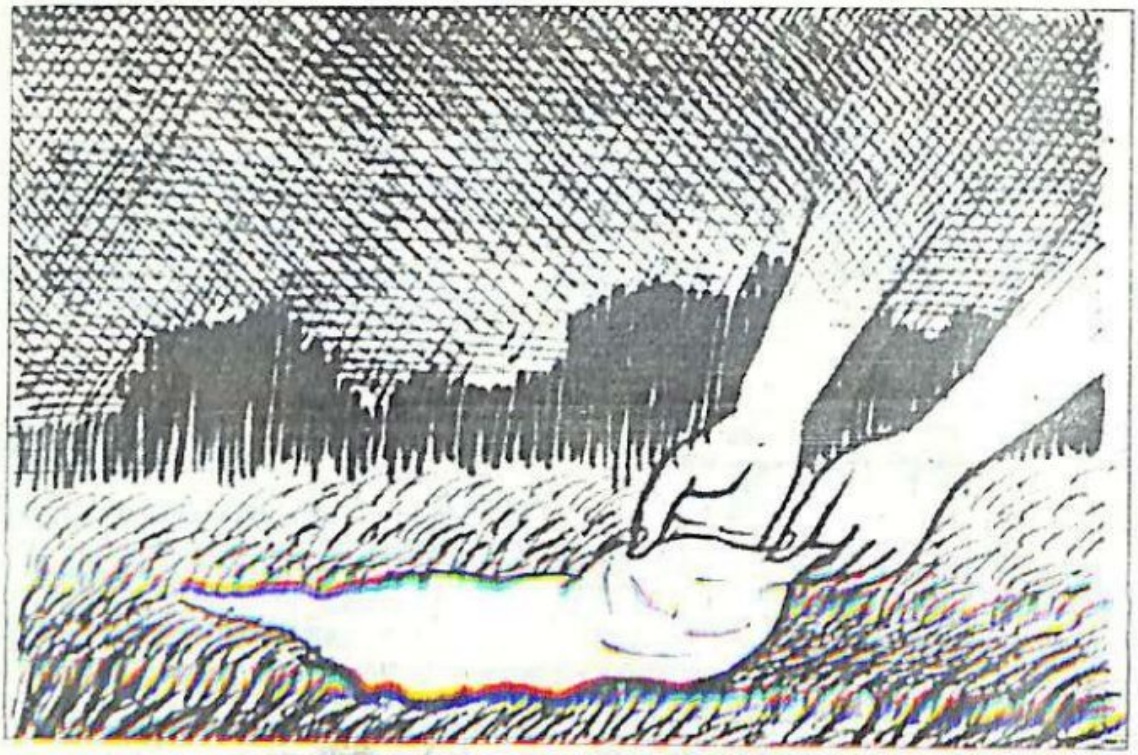

សំណាញ់ក្រណាត់សម្រាប់យកទឹកសាន្សម

+ភ្លៀង

នៅរដូវភ្លៀង (Mousson des Pluies) អ័ព្ទដែលលេចឡើងបន្ទាប់ពីថ្ងៃក្តៅជាច្រើនថ្ងៃ វានឹងប្រាប់ថានឹងមានភ្លៀងហើយផ្ទុយទៅវិញ បើសិនជាអ័ព្ទនោះលេចឡើងនៅពេលមានភ្លៀងរាល់ថ្ងៃ វាបានបង្ហាញថា ធាតុអាកាសល្អ ។

•នៅរដូវប្រាំង អ័ព្ទដែលធ្លាក់ដោយមិនដឹងជាមុន ក្រោយពេលថ្ងៃត្រង់ បន្តិចគឺជាប្រផ្ទុលអពមង្គលនៃការកើតសង្គ្រាម ឬកើតជំងឺរាតត្បាត ។

+ឆ្យស់

•គេមិនត្រូវជេរប្រទេចផ្តាសាឆ្យស់ទេ បើអ្នកណាហ៊ានជេរនឹងកើតជំងឺបៅ ពោះ ជុំពោះ ឬក៏ហើមពោះ ។

+ឆ្មាច់

•ប្រពៃណីចំនួនមួយម្យាប់ ដែលជាកុសលនៃបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរ គឺត្រូវតែនាំយកខ្សាច់ទៅវត្ត ដើម្បីពួនជាកូនភ្នំខ្សាច់ ។ សុភាសិតមួយមាននិយាយថា: គួរតែយកខ្សាច់មកចាក់ក្នុងព្រះវិហារ ។ គួរតែរាយខ្សាច់តែនៅក្នុងព្រះវិហារ ។ មានការ

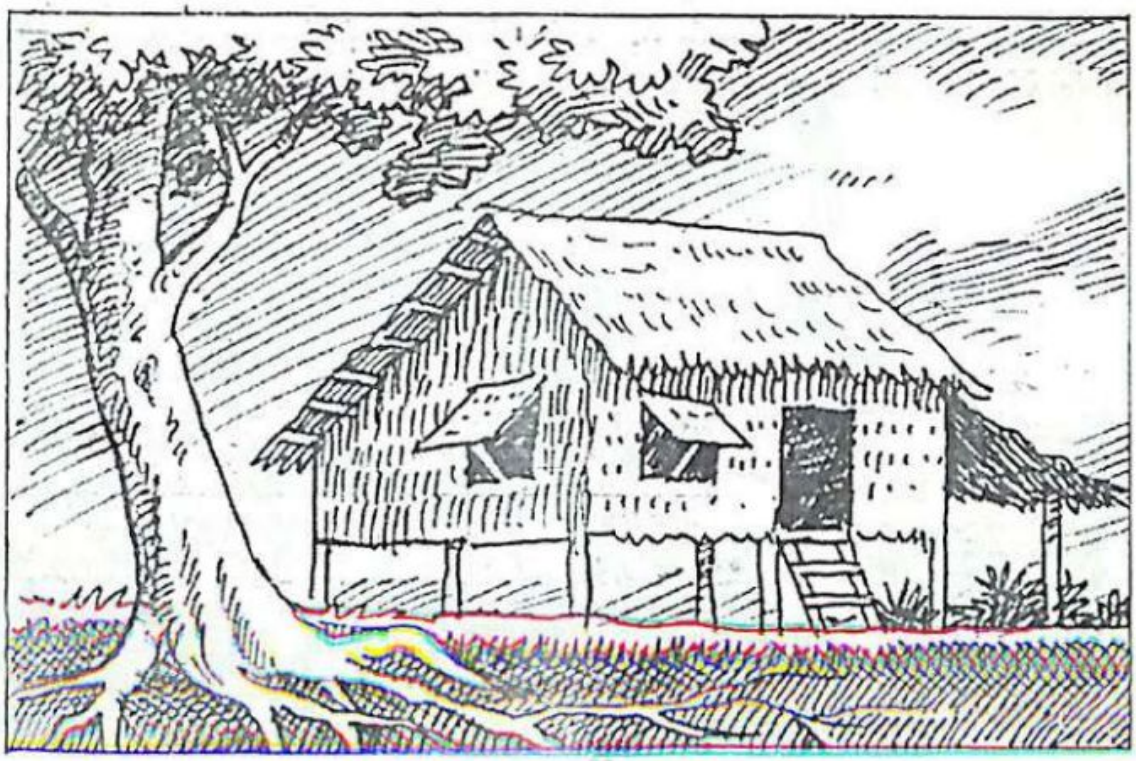

ឫស

ពន្យល់មួយថា តាំងពីមេកោយរហូតដល់ក្មួនចៅថ្នាក់ក្រោម ឬពីក្មួនចៅថ្នាក់ក្រោមដល់ចៅហ្វាយនាយ ត្រូវតែរស់នៅបែកពីគ្នាហើយត្រូវបាកគក់សំពត់អាវ ដែលប្រឡាក់ទាំងគ្រួសារតែម្តង ។

+ឫស

•គ្រប់ឫសឈើទាំងអស់ ដែលជុះសន្ធឹងចាក់រហូតដល់ក្រោមផ្ទះ និងនាំមកនូវទុក្ខភ័យដល់ប្រជាជន ជាពិសេសឫសល្អង ឫសពុទ្រា... ។

+គល់

•សុភាសិត: ស្លឹកឈើមិនដែលជ្រុះឆ្ងាយពីគល់ ប៉ើជាសុភាសិតចាវ៉ាងវិញគេនិយាយថា Tel père tel fils (ឪពុកយ៉ាងម៉ែចកូនអ៊ីចឹង) ។

•សុភាសិតមួយទៀត បាននិយាយថា: ជ្រងោបុ៉ុនគល់មិនយល់ប៉ុនសក់

•សុភាសិតមួយទៀត : មិនត្រូវប្រញាប់ប្រញាល់អង្គុយលើគល់ឈើពុកទេ ព្រោះខ្ជាចក្រែងខ្ទួយ ឬក្អួចទ្ចិចឬខាំ ។ ពោលគឺមិនត្រូវមើលស្រាលមនុស្សខ្ចាត់ព្រាត់ ឬតែសម្ព្ធកក្រៅនោះទេ ។

+ផ្ការ្ចាក្ពុ

ផ្ការ្ចាក្ពុ គឺជាតង្វាយដ៏ពេញចិត្ត

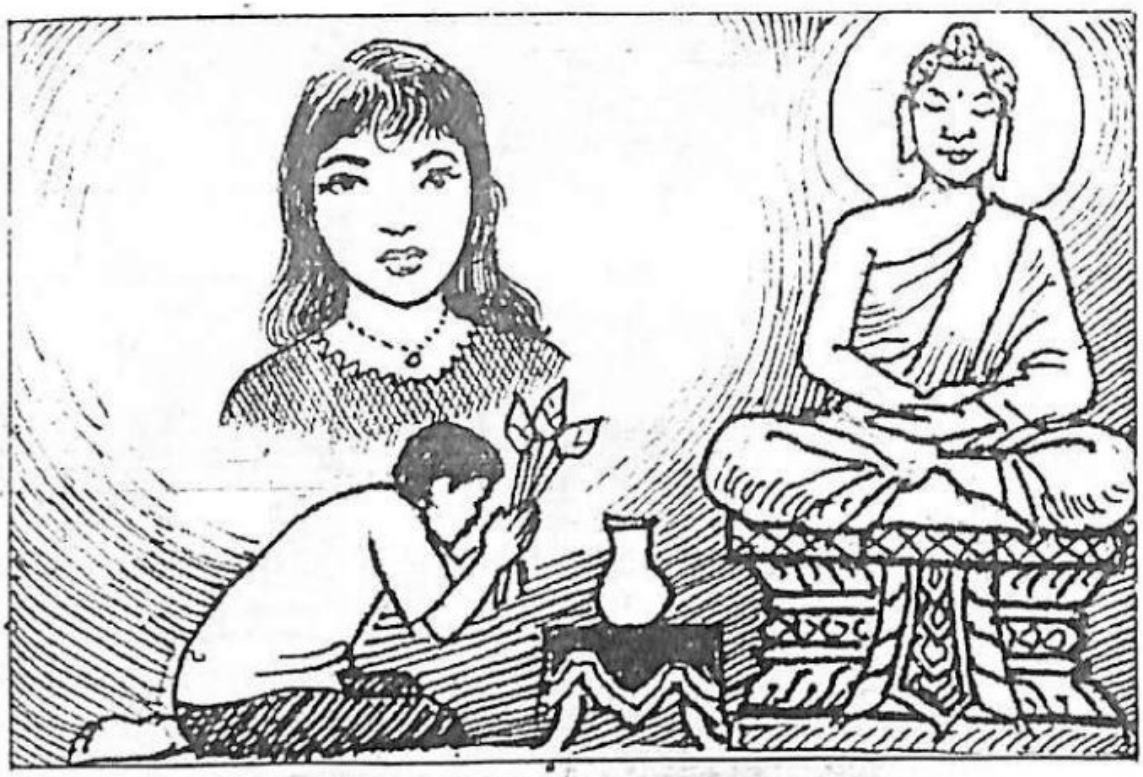

ក្រាបកាត

ចំពោះព្រះពុទ្ធ ដោយសង្ឃឹមថានៅពេលអនាគតគេនឹងបានប្រពន្ធក្រមុំព្រហ្មចារីដែលប្រៀបបានដូចជាផ្កាក្រពុំអ៊ីចឹង ។ គេមិនគួរយកផ្ការីកដែលកន្ទង់ក្រៃបយកទឹកដមនិងលាងរួចហើយទៅថ្វាយព្រះនោះទេ ព្រោះថាគេនឹងរកបានតែប្រពន្ធមេម៉ាយ ឬប្រពន្ធអស់សម្រស់ ។

+ កណ្ណាប់ .បាច់

បាច់ស្មៅ បាច់ស្លឹកឈើ អំបោសគឺជាយានជំនិះប្រើប្រាស់របស់បុគ្គល ដែលមានលក្ខណៈឧត្តុង្គឧត្តម (Des paints) គឺមនុស្សដែលមានទិស្សន៍ទៅណាមកណាហាក់ដូចជាហោះកាត់ខ្យល់ ឬហោះលើអាកាស ។

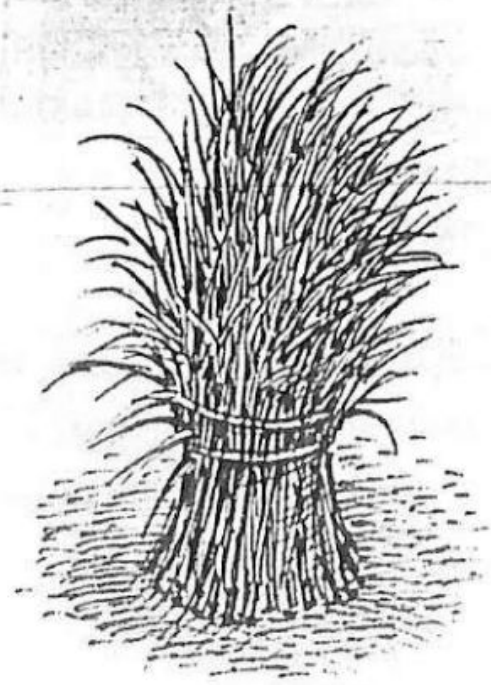

កណ្ណាប់. បាច់

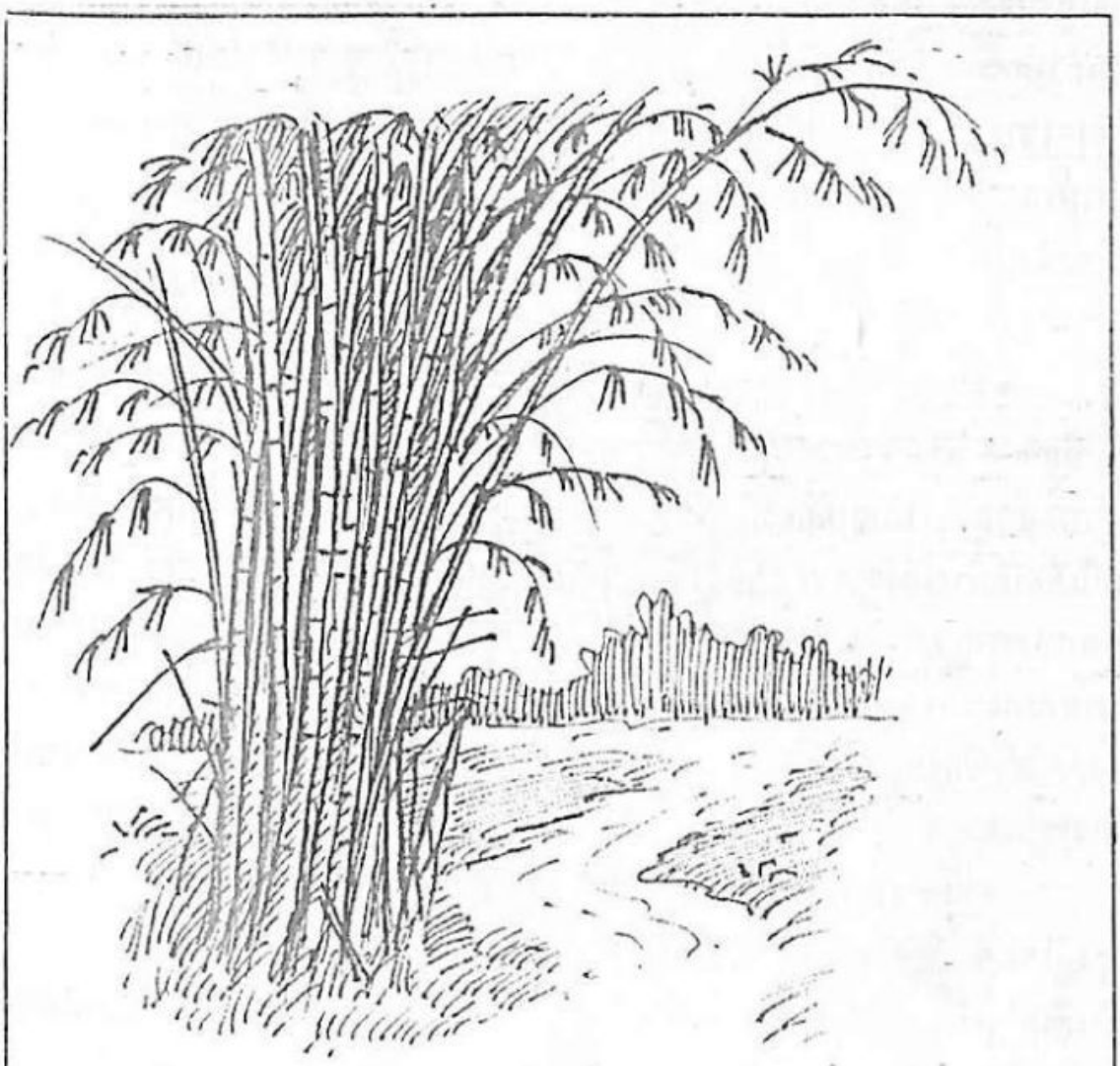

ឫស្សី

+ឫស្សី

• គ្រួសឫស្សីដែលមានផ្ការាប់ៗ ជាប្រផ្ទុលនៃការកើតមានគ្រោះទ្ភិក្ស នៅក្នុងប្រទេស ។

• ដើមឫស្សីដែលផុះទេរមកលើផ្ទះគេយកមកធ្វើជង្រុកនាក់ សម្រាប់ចាប់សត្វជ្រូកព្រៃគឺគ្មាន់ណាស់ ។

• ដើមឫស្សី ដែលមានសម្បុកស្រមោចនៅលើកំពូល ហើយដែលទោរគ្ពោះទៅទិសខាងកើត ឬគ្ពោះទៅទិសខាងលិចនឹងនាំមកនូវផលនេសាទសម្បូរណាស់ បើសិនជាគេយកដើមឫស្សីនោះទៅធ្វើទ្រូ ឬលបដាក់ត្រី ។

• បើសិនជានៅតាមផ្ទះ គេជួប

ប្រទះនូវដើមឫស្សីដែលចេញជ័រ គេត្រូវបេះយកជ័រនោះ ហើយក្នុងករណីដែលហេវ ហាត់ត្រូវដាក់ជ័ររបស្សីនោះចូលទៅក្នុងមាត់ ។ គឺជាអំណោយរបស់ខ្មោចយ៉ាងពិតប្រាកដ ហើយជ័ររបស្សីនេះនឹងធ្វើឱ្យបាត់ស្រេកទឹក និងផ្តល់នូវកម្លាំងថ្មី ។

•គេត្រូវតែដកដោយ ប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត គឺដកឱ្យដោយទាំងបូសហើយនាំយកមកផ្ទះនូវដើមឫស្សីណា ដែលដុះលើដើមឈើផ្សេងទៀត ។ ដើមឫស្សីនោះនឹងជួយបញ្ជ្រាសខ្មោចព្រៃចង្រៃ ។ គេក៏អាចយកដើមឫស្សីនោះធ្វើជាយ៉ានកថាសម្រាប់ធ្វើសឹកសង្គ្រាម ដែលអាចបំពាំងខ្លួនបានទៀតផង ។

•បើសិនជាគេប្រទះឃើញ ដើមឫស្សីដែលនៅចុងរបស់វាមានដុះដើមផ្កាអ័រគីដេ ឬដើមបញ្ជ្ជីក្អែកគេត្រូវស្រោចទឹកនោមលើកូនកន្ទែង ឬក្រណាត់មួយហើយយកកូនកន្ទែងនោះចងព័ទ្ធជុំវិញដើមឫស្សីនោះ , កាប់ដើមឫស្សីនោះ , នៅផ្នែកខាងក្រោមកូនកន្ទែង ហើយពុះដើមឫស្សីនោះ គេនឹងឃើញរូបចម្លាក់ព្រះពុទ្ធដែលមានមហិទ្ធិឫទ្ធិ ។ ដោយមិនហ៊ានឆ្លងកាត់ទីកន្លែងដែលសើមដោយទឹកមិនបរិសុទ្ធរូបព្រះនោះនឹងឈប់នៅខាងក្រោមកូនកន្ទែងនោះ ។ ក៏ប៉ុន្តែបើគ្មានការប្រុងប្រយ័ត្នបែបនេះទេ រូបព្រះពុទ្ធនោះនឹងរអិលធ្លាក់ទៅក្នុងបំពង់ឫស្សីខាងក្នុងហើយចូលបាត់ទៅក្នុងដីតែម្តងនៅពេលដែលគេកាប់ដើមឫស្សីនោះ តាំងពីមួយកាំបិតដំបូងម្ល៉ះ ។ រូបចម្លាក់ព្រះពុទ្ធនេះការពារផ្ទះមិនឱ្យភ្លើងឆេះ ។ ហើយបើយករូបព្រះនេះដាក់ក្នុងមាត់វានឹងបាត់ស្រេកទឹក ហើយបើយកដាក់តាមខ្លួន វានឹងធ្វើឱ្យគង់កាប់មិនមុត ។ ចំពោះឫស្សីដែលគេឃើញឬមិនឃើញរូបចម្លាក់នោះក៏ជានិច្ចកាលនៅតែល្អដែរដើម្បីយកមកផ្ទះ ហើយប្រើប្រាស់វាតាមប្រការណាមួយ ។ កាលណាខ្សល់បក់មកពីម្ខាងបរិវេណដែលនៅក្រោមខ្សល់នៃដើមឫស្សីនោះគឺការពារមួសមិនឱ្យខាំ ។

+ដើមអំពិល

•ជ័ររដើមអំពិល ផុងជាមួយទឹកហើយយកមកធ្វើជាថ្នាំលាបលើពង ខ្ទុះគឺជាថ្នាំម្យ៉ាងដ៏ពូកែសក្តិសិទ្ធិ ។

•ដើមអំពិល ដែលនៅជិតផ្ទះ ហើយចោលស្រមោលមកលើផ្ទះនឹងធ្វើឱ្យផ្ទះនោះមានទុក្ខភ័យ ។

•បើសិនជាគេប្រទះឃើញ ផ្កាអ័រគីដេ ឬដើមបញ្ជ្ជីក្អែកនៅលើដើមអំពិល គេត្រូវស្បៃកស ពាក់សយកផ្ទាំងដ៏ថ្មីមួយទៅ

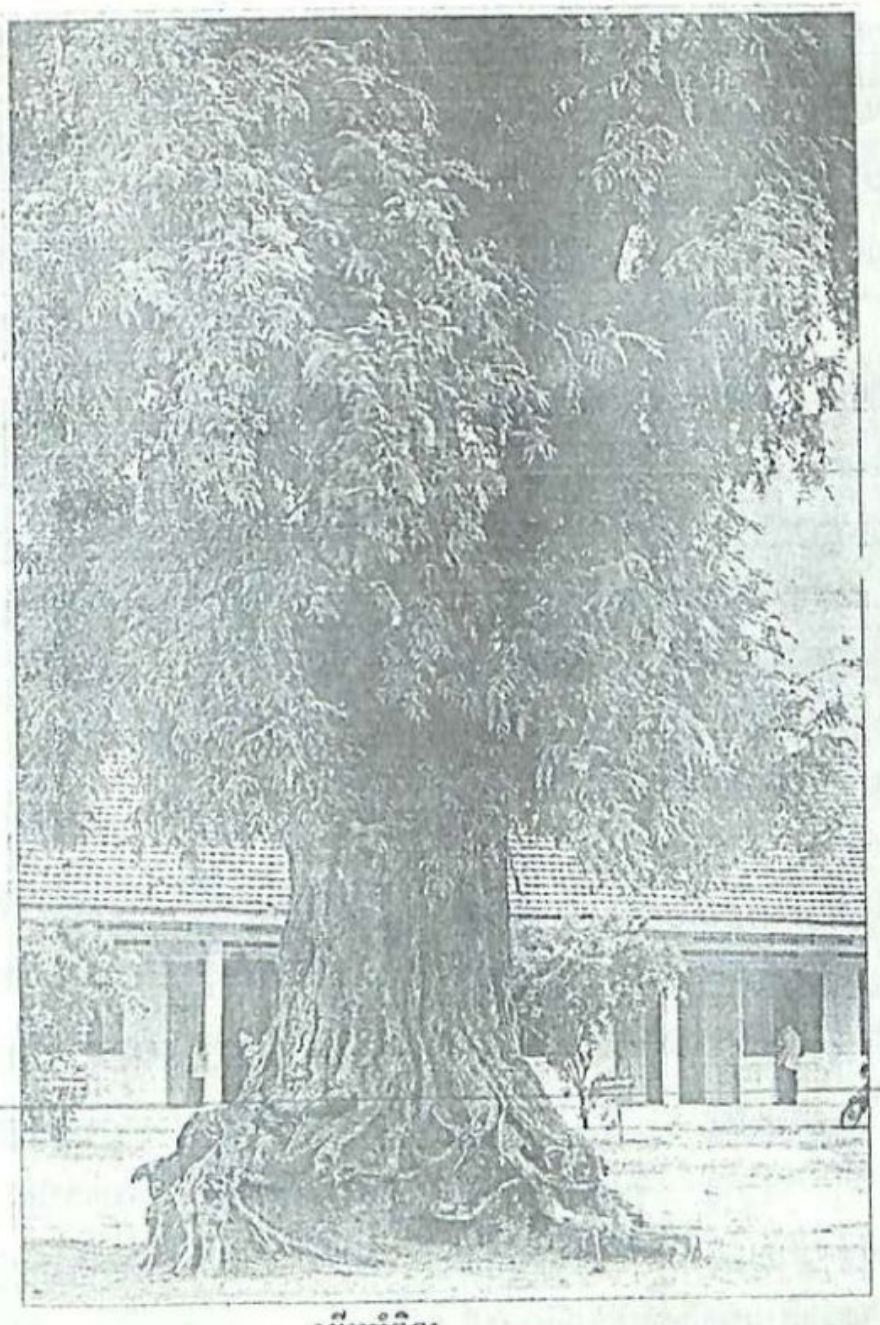

ដើមអំពិល

ជាមួយ ឡើងលើដើមអំពិលនៅពេលថ្ងៃ ត្រង់ហើយដកដើមផ្ការ៉ាវតីវេ ឬដើមបញ្ជ្ញី ក្អែកនោះដាក់ក្នុងភ្នាំងដី ហើយទម្លាក់ដាំ ងាំងអស់មកដី បន្ទាប់មកយកដើមឈើនោះ មកវម្ចាស់ក្នុងភ្នាំងដីវានឹងក្លាយជាថ្នាំកាប់ មិនមុត ។

•បើដើរលេងពេលយប់ បើសិនជាគេប្រដាប់ទៅដោយដំបង ធ្វើពីខ្ញីមអំពិល ខ្មោចត្រៃនឹងជួយពង្វាងដានអ្នកណាម្នាក់ដែលចង់ធ្វើបាបអ្នកដើរលេងនោះ ។

•ប្រអប់មួយ ដែលធ្វើពីខ្ញីមអំពិលនឹងផ្តល់ដល់ម្ចាស់របស់វានូវក្តីស្នេហាពីនារីស្អាតៗនូវភាពអនុគ្រោះពីស្តេច ពីមន្ត្រី ។ អ្នកខ្លះនិយាយទៀតថា ប្រអប់បែបនេះ ឬឧបករណ៍ណាមួយដែលធ្វើពីខ្ញីមអំពិលបែបនេះដូចជាដងកូនកាំបិតជាដើម មិនត្រូវទុកចោលនៅផ្ទះរបស់បុរសដែលរៀបការហើយទេ ដើម្បីចៀសវាងកុំឱ្យខ្មោចក្រាយនៃដើមឈើនេះដែលគោរពញ្ជូនដោយមហិទ្ធិឫទ្ធិ ស៊ីកូននៅក្នុងគោះម្តាយដែលគ្រប់ការមានផ្ទៃពោះទាំងអស់នឹងត្រូវវិលូត ។

+ដើមចំប៉ី

•គេបានផ្តល់ដំបូន្មានថា ចំពោះជំងឺអណ្តើក (Rate) គេត្រូវយកខ្ញីមចំប៉ីដ៏សែនល្ងីងនេះមកវម្ងាស់ទឹកពាយកទឹក១ ធ្វើជាថ្នាំផឹកសម្រាប់ព្យាបាលជំងឺនេះ ។

•*ផ្ការចំប៉ី* ធ្វើឱ្យខ្មោចអារក្សពេញចិត្តហើយជាតង្វាយដ៏ពេញចិត្ត ចំពោះអារក្ស ។

•ខ្ញីមដើមចំប៉ី មានសកម្មភាពយ៉ាងធំធេង សម្រាប់សម្រុះសម្រួលចិត្តនារីដែលស្អាតៗគ្រាន់តែបង្ហិលប្រអប់ធ្វើពីខ្ញីមចំប៉ីប៉ុណ្ណោះស្រីៗក็ទន់ចិត្ត ។ គេក็យកខ្ញីមចំប៉ីធ្វើជាដងកូនហ្គីតាដែរ ក็ប៉ុន្តែគ្រាន់តែជាល្បែងរបស់យុវជនប៉ុណ្ណោះ ។ នៅពេលយកប្រពន្ធត្រូវតែប្រញាប់ប្រញាល់ត្រវាត់ឧបករណ៍នោះចោល ដែលឥទ្ធិពលរបស់វាក็ចង្រៃដូចឧបករណ៍ធ្វើពីខ្ញីមអំពិលដែរ ។

+ភ្ជង្ហ្ជីយ

ផ្នែកភ្ជង្ហ្ជីយស្រួចៗ ដែលយើងធ្លាប់ស្គាល់នោះ , បានមុតជាប់នឹងសម្បកបំពាក់អ្នកណាដែលដើរកាត់ដោយលក្ខណៈរំខាន និងអាក្រក់មើល ។ គេអះអាងថាគឺនារីដ៏សែនឆ្នាសចំពោះមនុស្សទាំងអស់ដែលចាប់កំណើតឡើងវិញ ក្រោមរូបភាពនេះហើយធ្វើតាមទំនើងចិត្ត និងដើម្បីសងសឹក ។

+ដើមកន្ធី (KANDI)

•*ស្លឹកកន្ធី* ហាលឱ្យស្ងួតហាន់ឱ្យល្អិតៗលាយជាមួយថ្នាំជក់ ហើយមួរជក់ដើម្បីបន្ធូរបន្ថយ និងប្រកាំងនឹងជំងឺជំហៅច្រមុះ (Canceers du nez) ដ៏គួរឱ្យព្រួយ

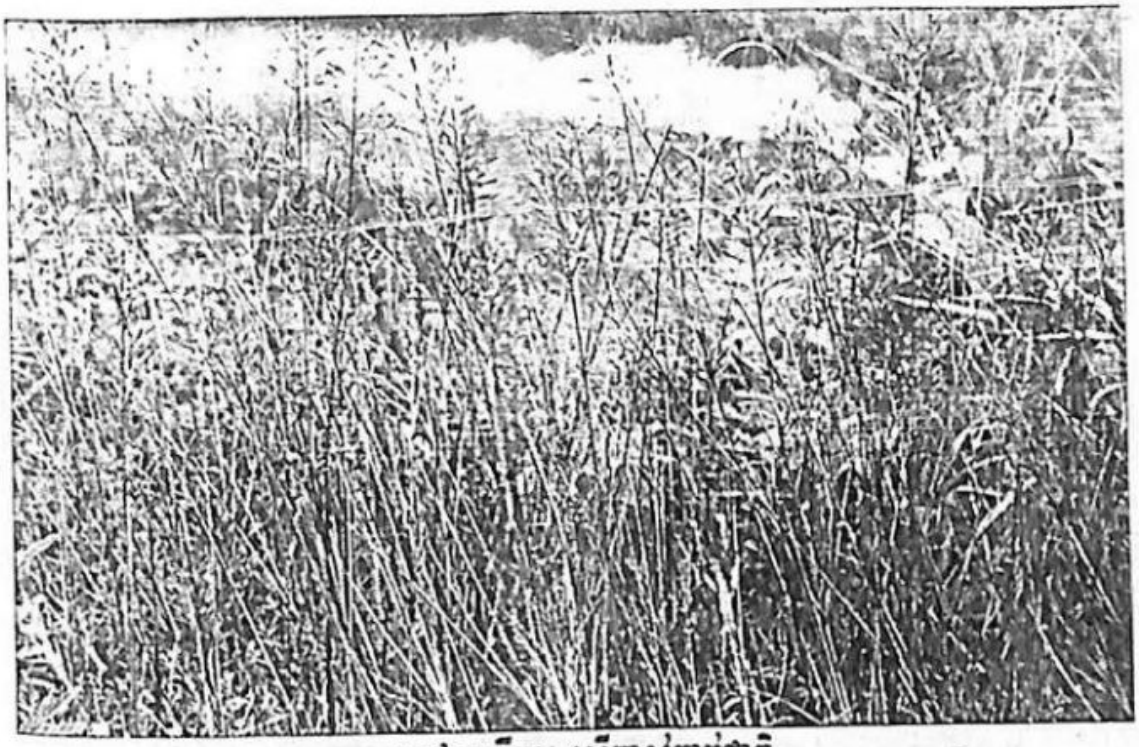

ស្លាកត្រើយ: ស្រីឆ្នាស់ចាប់ជាតិ

ខ្ជាចហើយដែលសម្ផូរជំងឺនេះបង្ករនៅ ស្រុកខ្មែរ ។

+ដើមកន្ទួត

•*កន្ទួតស្រុក:* ជាដើមឈើនៅ ក្នុងសួនច្បារ មានផ្លែតូចៗតែជូរ ។ គេយក សម្ពកវារម្ងាស់ទឹកពាយកទឹក១ ហើយយក មកផឹកដើម្បីបំបាត់ជំងឺគ្រុន ។

•*កន្ទួតព្រៃ:* ផ្លែរបស់វាមាន រសជាតិចត់ ជូរ ល្វីង ហើយបើយកផ្លែវា ទំពារស៊ីក្នុងមាត់យើងទទួលរសជាតិឆ្ងាញ់ ហើយបើផឹកទឹកទៅ ទឹកនោះមានរសជាតិ ឆ្ងាញ់ ។ មានកំណាព្យប្រជាប្រិយមួយ និយាយថា: ដោយបានសោយផ្លែកន្ទួតព្រៃ ស្តេចបានជួរពែងមាសជាមួយត្រឡោកដូង។ គេបានពន្យល់ថា មានស្តេចមួយអង្គបាន រង្វង់ផ្លូវ ដោយបាននាំយកពែងមាសមួយ ទៅជាមួយផង ហើយបានជួបនឹងជូនចាស់ ម្នាក់ ។ ជូនចាស់បានថ្វាយផ្លែកន្ទួតព្រៃ និង បានឱ្យស្តេចសោយទឹកនឹងត្រឡោកដូង ហើយស្តេចក៏ប្រញ្ជាប់ប្រញ្ជាល់យកត្រឡោក ដូងនោះទៅដោយទុកពែងមាសរបស់ព្រះ អង្គឱ្យជូនចាស់នោះជាផ្ទូរ ។

ដើមកន្ទ្ធតស្រុក

• *កន្ទ្ធតប្រាង:* គឺជាកន្ទ្ធតដែលដូចគ្នានឹងកន្ទ្ធតព្រៃដែរ ហើយផ្លែរបស់វាក៏ដូចគ្នាដែរ (តាមពិតអ្នកស្រុកខ្លះគេហៅកន្ទ្ធតព្រៃ ហើយអ្នកស្រុកខ្លះគេហៅកន្ទ្ធតប្រាង) ។

+ក្រណ្ណាលៈ

សម្បកក្រាស់ៗ របស់ដើមកណ្ណាល បត់ជាស្រទាប់ៗដាក់លើខ្នងដំរី បង្កើតបានជាកម្រាលមួយនៅក្រោមយ៉ាងដំរី ។

•កណ្ណាលបាត គឺជាកូនឈើតូចៗ មានកម្ពស់តែប៉ុន្មានសង់ទីម៉ែត្រប៉ុណ្ណោះ ។

ការរម្លាស់ឫសកណ្ណាលបាត ទឹកពាយកទឹក១ ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ធ្វើជាភេសជ្ជៈប្រឆាំងនឹងជំងឺឈឺពោះ ។

+ក្ណោតណ្ណោ:

•ចាប់តាំងពី ពេលដាំកញ្ជ្រាតណ្ណោ នៅខែឧសភាវាក៏បានលូតលាស់មួយចំនួនៗ គេបេះស្លឹករបស់វាយកមកហាលថ្ងៃ ហើយហាន់ជាចម្រៀកតូចៗ ។ ការបេះស្លឹកកញ្ជ្រានេះត្រូវតែធ្វើឡើងដោយលើច ដោយប្រយ័ត្នគ្នាយ៉ាងសប្បាយរីករាយ និងដោយធ្វើពុត ជាស្រវឹងដើម្បីផ្ដល់កម្លាំងខ្លាំងក្លាដល់ស្លឹកកញ្ជ្រា គេជក់ស្លឹកកញ្ជ្រាដោយលាយជាមួយថ្នាំជក់ ដោយឲ្យដែលមានបំពង់បឺតធ្វើពីដើមឫស្សី ហើយផ្សែងដែលបឺតចូលបានឆ្លងកាត់បំពង់បឺត ដែលមានទឹកនៅក្នុងនោះ ។

•ជ្រុងឡើយ ការប្រើប្រាស់កញ្ជ្រានាំមកនូវការងងុយដេក ឬស្រវឹងយ៉ាងសប្បាយរីករាយ ។ រសជាតិឆ្ងាញ់នៃអាហារបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ចំណីអាហារទាំងអស់ ហាក់ដូចជាមានរសជាតិឆ្ងាញ់ ក៏ប៉ុន្តែយូរបន្តិចមកអ្នកជក់កញ្ជ្រាបានចុះខ្សោយ ហើយស្ពឹមថ្មមទៀតដូចជាអ្នកកឹកអាភ្ឈូន ។

ការស្រវឹងកញ្ជ្រាតណ្ណោ ធ្វើឱ្យមនុស្សរាងស្ពឹក និងមានការខ្ជាចរអារ ។ សម្ដេងខ្ជាំងៗធ្វើឱ្យអ្នកជក់កញ្ជ្រាភ័យញ័ររន្ធត់ ។ អ្នកជក់កញ្ជ្រានឹងគេចខ្លួនគ្រាន់តែឃើញអាវុធ ឬមួយលុតក្រាបនៅក្រោមជើងអ្នកកាន់អាវុធ ។ ជុំដ៏មួយជុំចំពោះអ្នកជក់កញ្ជ្រាប្រៀបបានដូចជាកូនភ្ញុំមួយអ៊ីចឹង ។ ហើយដើម្បីឆ្លងកាត់ឧបសគ្គអ្វីមួយ គេលើកជើងរហូតទាល់តែដួលខ្លួនឯង ។

សុភាសិតមួយ បាននិយាយ ដាក់អ្នកស្រវឹងស្រានៅតាមុខ ដាក់អ្នកជក់អាភ្ឈូននៅកណ្ដាល ហើយដាក់អ្នកជក់កញ្ជ្រានៅខាងកន្ទុយ ពោលគឺម្នាក់ត្រូវតែក្លាហាន ម្នាក់ទៀតមិនចេះដោះស្រាយបញ្ហា ហើយអ្នកចុងក្រោយជាអ្នកខ្ជាច ។

+ក្ដីឧណ្ណ:

•ការលាយចូលគ្នា រវាងដើមកំពឹងពួយ ទឹកនោម និងថ្នាំជក់គឺជាថ្នាំសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹងជំងឺ ដោយស្រោចស្រព ឬដោយលាបនៅលើជំងឺនោះ ។ ជាទូទៅអ្នកដែលសិក្សាពីមន្ដអាគមតមមិនបរិភោគដើមកំពឹងពួយនេះទេ ។

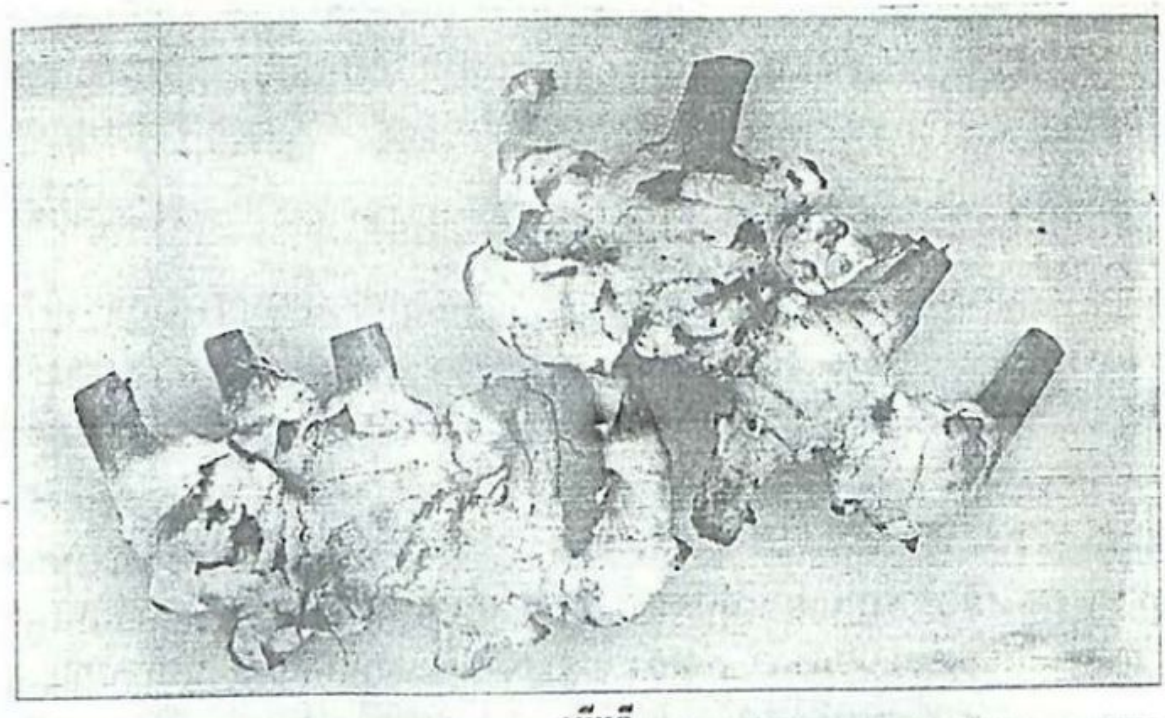

មើមខ្ញី

+ខ្ញី:

រឿងនិទាន: នៅពេលបាយល្ងាច ស្ត្រីម្នាក់ធ្វើហាក់ដូចជាភ្លេចមើមខ្ញី នាងក៏ប្រញាប់ប្រញាល់ទៅជួបសហាយរបស់ខ្លួននៅសួនបន្លែ ហើយនៅពេលត្រឡប់មកវិញ នាងបាននិយាយទៅកាន់ប្តីដ៏ស្លូតត្រង់ និងតាប់ជឿថា: អ៊ូ!បើសិនជាបងបានឃើញអូនបងនឹងសើចទាល់តែលោះព្រលឹង ។ ដោយសារមើមខ្ញី ខ្ញុំបានដួលយ៉ាងចម្លែកក្រឡាប់ខ្លួនផ្ទាល់ទាល់តែខ្ទង់អូនប្រឡាក់សុទ្ធតែដី ។ពាក្យព្រៃងនិទានេះ មានន័យថា «មាយារសារខ្ញី» ជាភាពមិនស្មោះត្រង់ មានកលល្បិចរបស់ស្ត្រីទៅសារខ្ញី ។

+ក្តួច:

មើមក្តួចដែលគេដាំកនៅវត្តភ្ជួង ភ្ជាសប្ដូចនឹងជាចំណិតស្ពឺងៗត្រាំក្នុងទឹកវយ:ពេល៣ថ្ងៃ បន្ទាប់មកឈ្លីច្រជាប់ដើម្បីបញ្ចេញជាតិពុលហើយយកទៅហាលថ្ងៃ ។ ម្សៅក្តួចនេះគេចម្អិនលាយជាមួយនឹងបាយ ។ក្នុងករណីដែលពស់ក្រាយចឹកគឺពស់មានពិសនោះថ្នាំដែលសម្រាប់ហូបជាបន្ទាន់នោះគឺមើមក្តួចនេះឯង ដោយមិនចាច់ធ្វើអ្វីទាំងអស់ ហើយផឹកតែទឹកតិចៗ ។ ពិសពស់នេះបង្ក្ខិ្ចស្រេកទឹកយ៉ាងខ្លាំងហើយ បើគ្រាន់តែផឹកទឹកដោយមិនហូបមើមក្តួចសេចក្ដីស្លាប់នឹងកើតមាន ។

+ត្រកួន:

ផ្លែក្រសាំង ដែលមានជាតិជូរ

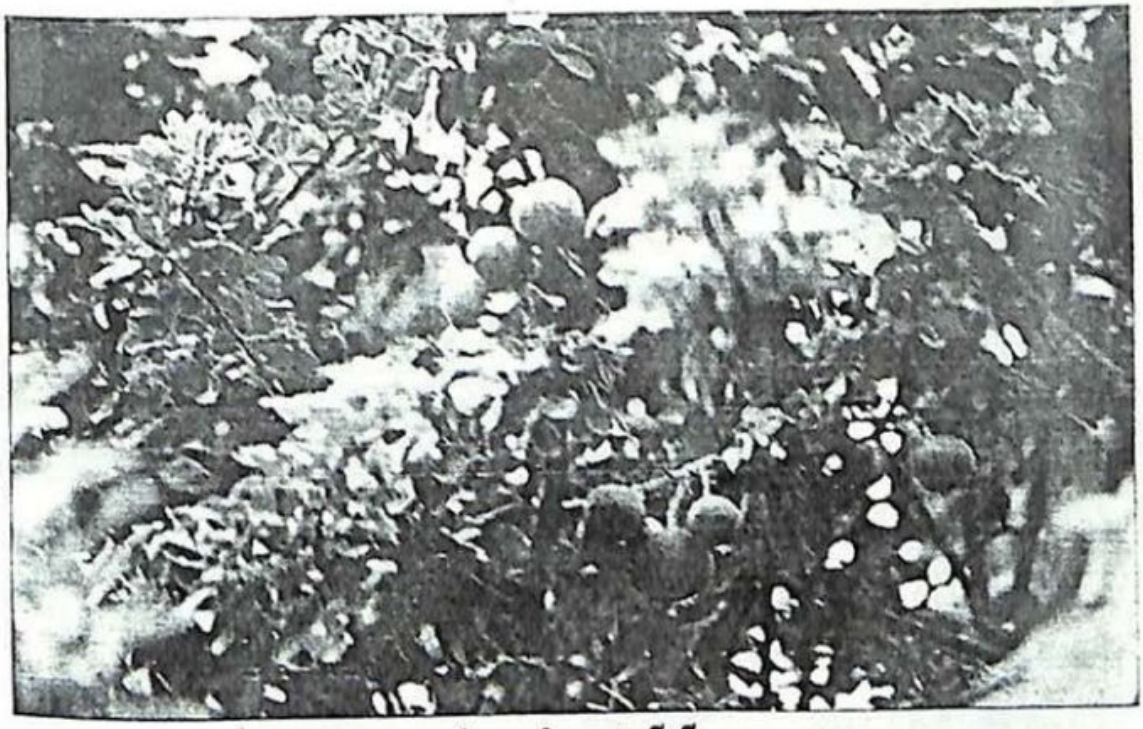

ផ្លែក្រសាំងនៅលើដើម

ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទឹកជ្រលក់ និងជារ៉ាប់ត្រៀងគ្រាវនៅក្នុងផ្ទះបាយខ្មែរ ។

គេបានបែងចែកក្រសាំងជាពីរប្រភេទដែលស្ទើរតែដូចគ្នា ហើយផ្លែក្រសាំងមួយប្រភេទមានជាតិពុល ។ ការសម្គាល់តែពីរគត់ ដែលអាចបែងចែកក្រសាំងដែលមានជាតិពុលៈ ផ្លែរបស់វាមានពណ៌ក្រហមត្រៀងបន្ទិចនៅខាងក្នុង ហើយស្មៅមិនដុះទេនៅក្រោមដើមក្រសាំងនោះ ។

ខ្ទុ

+ខ្ទុ:

ត្រូវទុកផ្លែខ្ទុរដំបូងនៅនឹងដើមដោយខ្ជាចក្រែងថាដើមខ្ទុ:មិនផ្លែទៀត ហើយគេមិនត្រូវវាយដើមខ្ទុ: ជាមួយនឹង

ឬស្សីសម្រាប់ធ្វើតម្លៃនោះទេ ដោយខ្លាចក្រែងថានៅពេលបន្ទាប់មក ផ្ទៃខ្ទុះមិនធំលើសពីដើមឬស្សីនោះទេ ។

+ដើមគ:

ដើមគ មិនត្រូវដាំនៅជិតផ្ទះទេ បើដាំនៅជិតផ្ទះ ពេលដើមគនោះធំទៅ វាជាសក្តីភាពនៃការទទួលស្គាល់ខ្លួនថាជារបស់ធ្វើខ្ទើយឱ្យអ្នកដាំនៅក្នុងមឈូស ។ ក្មេងៗមិនដាំដើមគនេះទេ ដែលបន្ទាប់ពីដើមគនេះខ្ពស់បង្ករអាចមើលឃើញកំពូលភ្នំនានាវានឹងធ្វើឱ្យស្លាប់ដល់អ្នកដាំ ។ សូម្បីមនុស្សចាស់ក៏អ៊ីចឹងដែរ ដែលដាំដើមគនេះបាន ប្តេជ្ញាទទួលស្គាល់ឈើនេះជាក្តារមឈូស ដោយដាក់ក្ងនឈើនៅក្រោមអំបែងបាតពាងហើយនិយាយថា «ការណាដើមឈើនោះផុយរលួយវានឹងបើកផ្លូវឱ្យខ្ញុំស្លាប់» ។

+គគីរ:

ដើមគគីរជាស្តេចនៃដើមឈើ ។ គេនិយាយយ៉ាងនេះថា គគីរក្នុងទឹក ផ្ទឹកលើដី (មានរយៈពេលវែង)

មានតែស្តេច និងលោកសង្ឆ ប៉ុណ្ណោះដែលដាំដើមគគីរដោយគ្មានទុក្ខភ័យ ហើយមានតែស្តេចនិងលោកសង្ឆទេ ដែលអាចប្រើដើមគគីរនៅក្នុងសំណង់របស់ខ្លួន ។ ប្រជាជនតមមិនប្រើដើមគគីរធ្វើជាស សរធ្វើជាក្តារទេ ក៏ប៉ុន្តែបើប្រើដើមគគីរធ្វើជារទេះ ធ្វើទ្លក· ដោយប្រិតប្រៀនមិនដាក់ឧបករណ៍ទាំងនេះនៅក្រោមផ្ទះទេ ។ គាត់បានសង់ភោងសម្រាប់ដាក់ឧបករណ៍ទាំងនោះតែមួយមុខប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយនៅរាល់ដងដែលបញ្ជូនរទេះធ្វើពីដើមគគីរដើម្បីយកទៅធ្វើការអ្វីមួយ ទៅធ្វើដំណើរ គេត្រូវផុតធ្លាប់ក្រអូបនៅក្បាលទ្លក ឬក្បាលរទេះដែលជាការធ្វើគោរពនាំមកនូវសុខ-ដុមរមនា ។

+ឃេរនំឆៅ:

ដេមអំបៅធំ ដែលហើរចូលក្នុងផ្ទះ គឺជាប្រផ្ទួលនៃទុក្ខភ័យ ។

+អំពិលអំពែក:

អំពិលអំពែក ដែលហើរចូលក្នុងផ្ទះនៅពេលយប់ គឺជាប្រផ្ទួលនៃការហ្ការចូលទ្រព្យសម្បត្តិ ។ ជួនកាលយុវជនបានដាក់អំពិលអំពែកនៅលើក្បាល ដោយនិយាយថា «ហើរទៅ! សត្វល្អិតដ៏ល្អ ហើរទៅក្រុងណាដែលមានស្រី (ឬប្រុស) ស្អាតៗ មករកខ្ញុំ» ។

ការណាអំពិលអំពែក ហើរចូលកុដិលោកសង្ឆ វានឹងបញ្ជាក់ថានៅពេលព្រឹកឡើងពុទ្ធបរិស័ទនឹងនាំមកនូវ

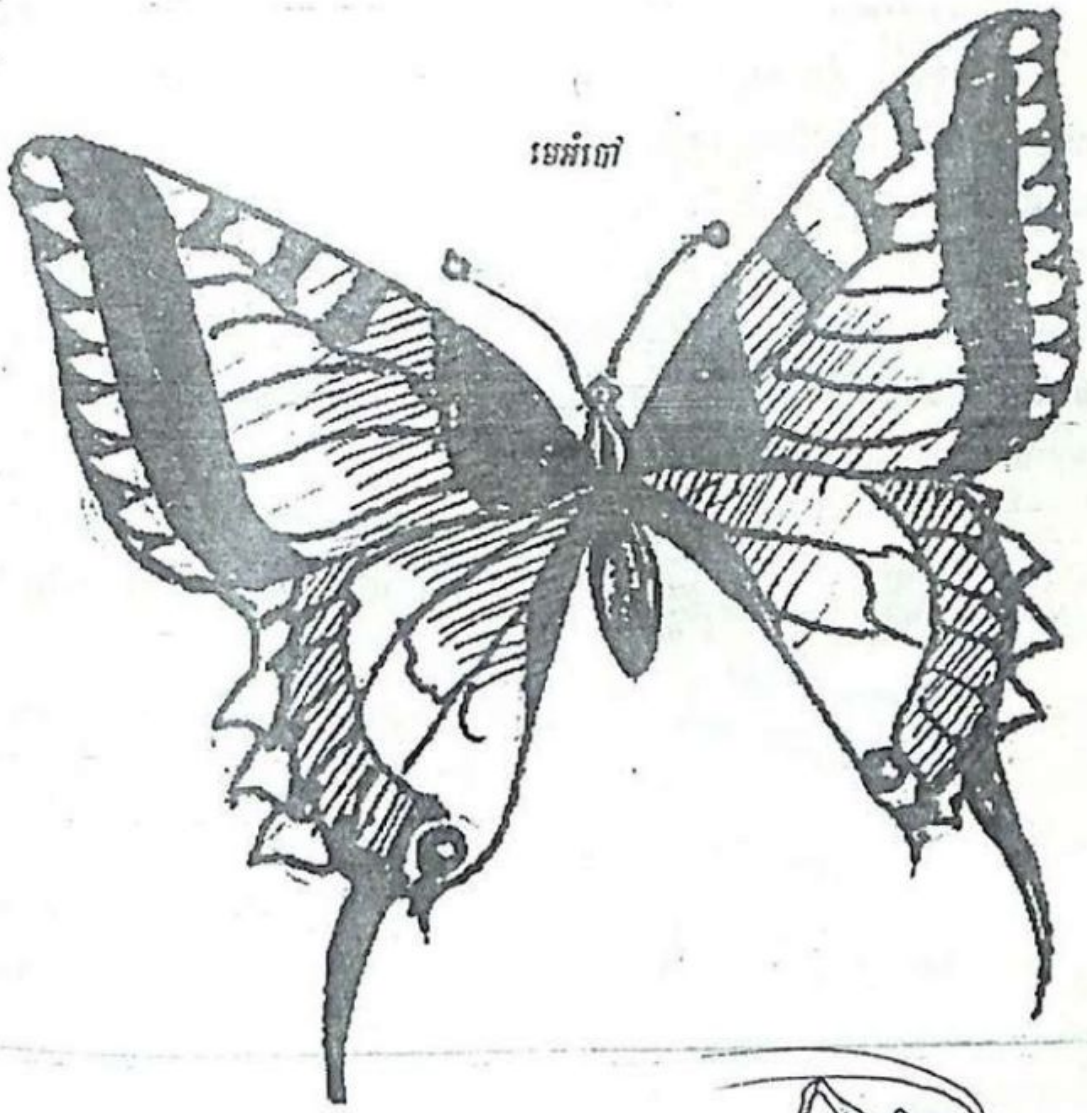

មេអំបៅ

កណ្ដូប

សិស្សគណៈឱ្យមកបម្រើលោកសង្ឆនោះ ។ ហើយលោកសង្ឆនោះទទួលបង្ក្រៀនឱ្យចេះអាន និងចេះអក្សរ ។

+ កណ្ដូប:

ពងកណ្ដូប គេយកមកធ្វើជាថ្នាំលាបលើពងកោប ឬវិកលភាពពីកំណើតរបស់ក្មេងៗ ។ កណ្ដូបដែលទំនៅលើផ្ទះ ហើយបានធ្វើឱ្យពួសម្លេងស្រែករបស់វា គឺជាប្រផ្ទួលនៃការហូរចូលទ្រព្យសម្បត្តិ ។

+កន្ទុំរុយ:

កន្ទុំរុយ គឺជានុយដ៏ល្អប្រសើរ សម្រាប់ស្ងួតសត្វកង្កែប ដែលឆ្ងាញ់នឹងចំណីនេះណាស់ ។ កន្ទុំរុយដែលហើរទាំងហ្វូងនឹងឱ្យដំណឹងថានឹងមានភ្លៀង ក្នុងករណីដែលមានការកាំងស្ងួតក្រៅរដូវ ដែលផ្ទុយមកវិញវានឹងឱ្យដំណឹងថា នឹងមានធាតុអាកាសល្អក្នុងករណីដែលមានភ្លៀងច្រើន។

កន្ទុំរុយ

+សត្វក្ងោត:

គេនិយាយថា នៅខែកញ្ញាពេលដែលមានភ្លៀងធ្លាក់ខ្លាំង សត្វជ្រូកមិនហ៊ានចេញនៅពេលល្ងាចទេ ដោយសារសត្វតូចល្អិតៗដែលស្ទើរតែមើលមិនឃើញនេះ ។ សត្វក្ងោតនេះបានចូលក្នុងត្រចៀកជ្រូក ហើយបានខាំធ្វើឱ្យជ្រូកស្រែកគ្រវ៉ៃ ។

+សត្វឃ្មុំ:

•នៅខែមេសា ទឹកឃ្មុំដែលបន្ត្ពាំចូលទៅក្នុងត្រចៀកមានលក្ខណៈពិសេសសម្រាប់កម្ចាត់ជាប់ន្ទាន់ នូវសត្វឈ្លីងដែលបានចូលក្នុងត្រចៀករបស់យើង ។

•បើសិនជាយើងមានគ្នាពីរនាក់ទៅយកឃ្មុំ អ្នកដែលនៅរង់ចាំនៅក្រោមដើមឈើត្រូវតមមិនបូតស្លឹកឈើ ដែលនៅជុំវិញខ្លួនទេ ឬធ្វើអំពើរាយមាយអ្វីមួយ វានឹងនាំឱ្យអ្នកឡើងយកឃ្មុំធ្លាក់មកដី ឬក៏ស្លាប់ទៀតផង ។

•កាលណាអ្នកទី១ បានរកឃើញសម្ពាកឃ្មុំហើយ ហើយក្នុងគោលបំណងការពារឃ្មុំនោះទុក ត្រូវតែធ្វើសញ្ញាសម្គាល់លើដើមឈើនោះ អ្នកផ្សេងទៀតមិនអាចយកឃ្មុំនោះបានទេ ឃ្មុំនោះនឹងទិចអ្នកទី២ នោះទាល់តែស្លាប់ ។

•នៅក្នុងព្រៃ បើសិនជាហ្វូងឃ្មុំហើរពីលើក្បាល គេត្រូវតែតមមិនឱ្យអេះក្បាលទេ បើពុំដូច្នោះទេវានឹងនាំឱ្យកើតចៃ ។

•ត្រាប់ត្រិល ដែលដាក់នៅក្នុងទឹកឃ្មុំអាចក្លាយជាថ្មមានតម្លៃ ។

•កំណាព្យ: អតមង្គលដូចសម្ពាកឃ្មុំដែលទុំលើផ្ទះ ដូចរន្ទះបាញ់ភូមិ ។

+ចង្ក្រិត:

•ចង្រិតដែលហើរទាំងហ្វូង នឹងប្រកាសពីធាតុអាកាសល្អ ។

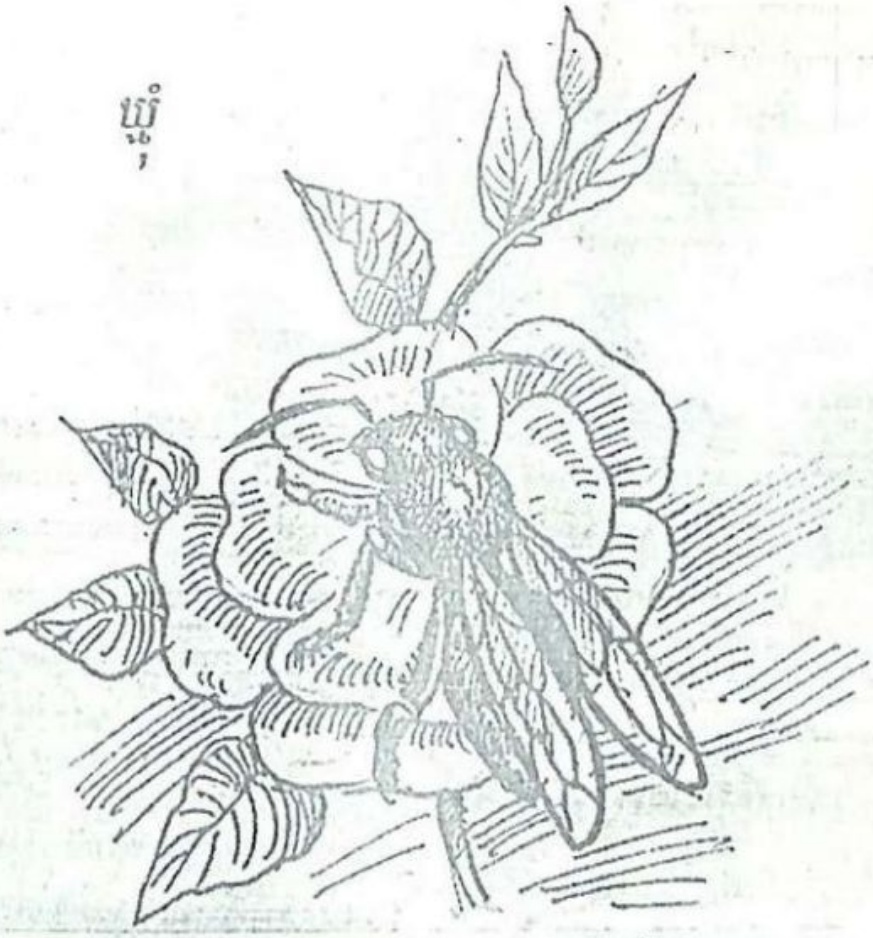

•ជនជាតិស្យេម និងជនជាតិ
ខ្មែរចូលចិត្តដាំចង្រ្ទិត ។ គេបានជ្រើស
យកចង្រ្ទិតឈ្មោលពីរ ដែលមានលក្ខណៈ
ខុសពីគេ ដោយសារស្លាបវាស្ទាមធ្ងន់ៗ
ត្រឹមៗ ចំណែកឯស្លាបចង្រ្ទិតញីវិញ
មានលក្ខណៈវែង ។ គេបានដាក់ចង្រ្ទិត
ឈ្មោលទាំងពីរក្នុងកែវ ហើយសត្វនេះបាន
ដាស់ឬខាំគ្នារហូតដល់ដាច់ជើង ដាច់ក្បាល
ឬដាច់ក្បាល ។ ចំពោះក្មេងៗវិញបានដាក់
ចង្រ្ទិតឱ្យជល់គ្នានៅក្នុងកូនរណ្តៅមួយ ក្នុង
ដី ។

+ខ្ទ:

បើសិនជាកងទ័ពបរទេស ចូល
ឈ្លានពានព្រះរាជាណាចក្រ ប្រជាជនជា
ច្រើនបានយកខ្ទៅ២ដាក់ទៅក្នុងអាងមួយ ឬ
កែវមួយដោយមានដាក់ដីខ្សាច់បន្ទិច ដើម្បី
ធ្វើជាទីលានប្រដាល់ប្រចាក់គ្នាមួយតូចល្មម
ហើយដាក់ទឹកបន្ទិចដើម្បីគ្របខ្ទៅទាំងពីរ
ប្រជាជនបានអុជទ្យេន ធ្លុបត្រអូប ហើយ
អញ្ជើញទេវតារក្សាការពារព្រះរាជាណា-
ចក្រដោយសូត្រធម៌អង្វរឱ្យទេវតា បង្ហាញ
ន្ទូវច្រកចេញនៃសង្គ្រាម តាមរយៈ

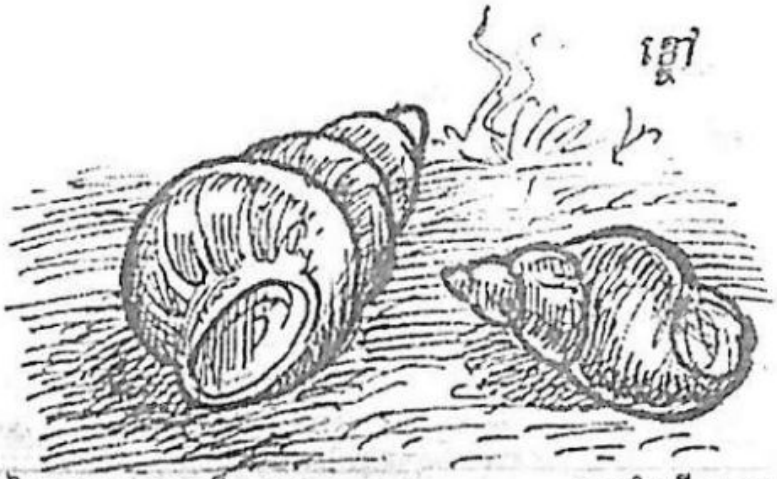

មធ្យោបាយនៃការប្រយុទ្ធដ៏តូចនេះ ។ ខ្ទៅតំណាងឱ្យអ្នកចូលធ្វើសឹកសង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធរហូត ទាល់តែភាគីម្ខាងផ្ទួលបះជើង ។

+សត្វក្រៅ:

គេបានបែងចែកសត្វក្រា ជាបីប្រភេទ:

១: ក្រាបំពង់ សត្វក្រានេះស៊ីស្លឹកឈូក

២: ក្រាផេះ

៣: ក្រាភ្លើង

ក្រាទាំងពីរខាងក្រោយនេះ មានឈ្មោះទៅតាមពណ៌ៃរបស់ខ្លួនវា គឺមួយពណ៌ប្រផេះ មួយទៀតពណ៌ក្រហមដូចភ្លើង ហើយសត្វក្រាទាំងពីរប្រភេទនេះ បង្កឱ្យមានការខូចខាតយ៉ាងធំធេងដល់ដំណាំស្រូវ និងដំណាំកប្បាស ។ គេបញ្ឈប់ការបំផ្លិចបំផ្លាញរបស់ក្រាផេះដោយដុតម្សៅនៅពីលើខ្យល់ ។ ចំពោះក្រាភ្លើងគេត្រូវតែបំពក់ផ្សែងជាមួយស្លឹកត្នោត ស្លឹកទន្ទ្រេ ឬស្លឹកកន្ទ្រុក (KANDROK) ឬសម្បកដើមកាំង ។

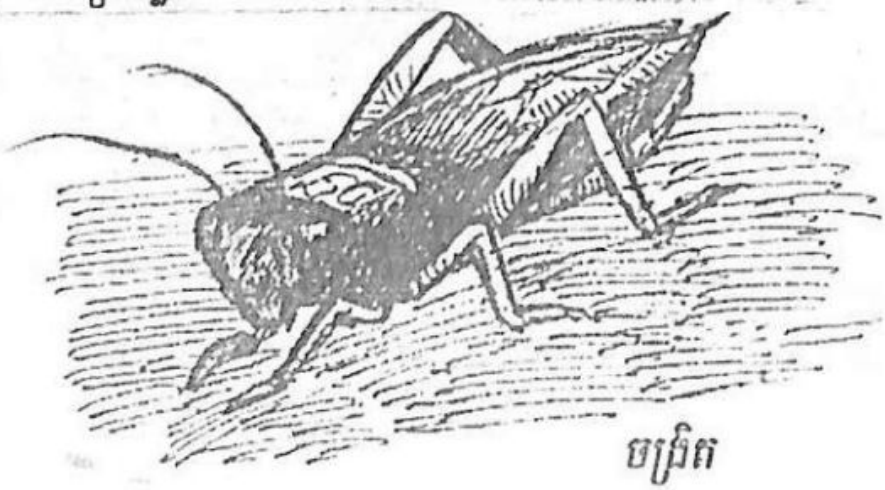

ចង្រិត

+ក្អែប:

•ខ្លាញ់ក្អែប យកមកលាបលើ ក្រចកនឹងធ្វើឱ្យក្រចកវែងមាំល្អ ។ ការឈឺ ចាប់ដោយសារក្អែបខាំ អាចធ្វើឱ្យធូរស្រាល មកវិញដោយការប្រើអាចម៍នៅក្នុងពោះ ផ្ទៃនៃសត្វក្អែបនេះជាពីរ កំណាត់រួចយកអាចម៍វាមកលាបលើកន្លែង ដែលវាខាំ ។ បើខ្ទះថ្នាំប្រភេទនេះត្រូវតែ ពេលកម្តៅមុខរបួស ដោយដុតនឹងសំឡី ឬ ដោយប៉ុយ ឬក៏ឱ្យនារីដែលទើបនឹងមាន គភ៌លើកដំបូងស្តោះផ្ទុំឱ្យ ។

•គេនិយាយថា ជ្រូកស្លាប់ដោយ សារក្អែបខាំ ។

•អ្នកធ្វើដំណើរពីបរទេស ដែល ចេះមន្តអាគមក្នុងករណីត្រូវការស្រី គេបាន ហៅស្ត្រីកណ្តើរហើយសូត្រមន្តអាគមរបស់ខ្លួន ឱ្យក្លាយទៅជាក្អែប ហើយបញ្ជូនក្អែបនោះ ទៅខាំដោះរបស់យុវនារីណាម្នាក់ នៅក្នុង ប្រទេស ។ យុវនារីនោះអាចជាសះស្បើយ ពីការឈឺចាប់មកវិញបាន តែដោយសារ អ្នកដំណើរនោះតែប៉ុណ្ណោះ ។

+ខ្ទ្រយ:

ដូចគ្នានឹងក្អែបដែរ អ្នកដែលចេះ មន្តអាគមអ្ហមអ្ហម បានមួរដុំចំបើងមួយកាង ដូចជាខ្ទ្រយ ហើយបញ្ជូនឱ្យទៅទិចអ្នកណា

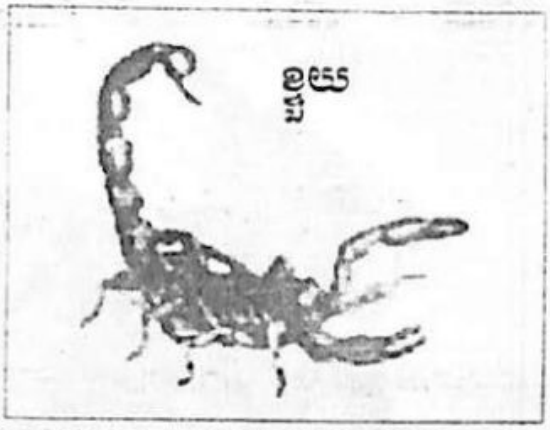

ម្នាក់ដែលអ្នកនោះនឹងធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ហើយ អាចជាសះស្បើយមកវិញ ដោយសារតែ ម្ចាស់ខ្ទ្រយនោះឯង ។

+ក្ងីស:

ក្ងីសជាកូនសត្វក្អែបតូចៗ ដែល អាចបញ្ចេញជាតិហ្វូស្វ័ររពណ៌ខ្សៀវនៅពេល យប់ ។ ចាស់ៗបានផ្តល់ដំបូន្មានថា មិនត្រូវ ឱ្យសត្វក្ងីសចូលត្រចៀកទេ បើវាចូលត្រចៀក នឹងបណ្តាលឱ្យយើងស្លាប់ ។ គេបានលើកពី ករណីយុវជនម្នាក់រស់នៅក្បែរក្រុងភ្នំពេញ បានស្លាប់បន្ទាប់ពីប៉ុន្មានឆ្នាំ នៃការឈឺចុក ចាប់ក្នុងត្រចៀក បន្ទាប់មកឈឺក្នុងក្បាល ហើយបន្ទាប់ពីស្លាប់ទៅ ក្ងីសវាប់រយពណ៌ សៗ (ដែលធម្មតាក្ងីសនោះពណ៌ក្រហម ត្រឿងៗ) ដូចទើបនឹងសកបានចេញពីក្បាល មនុស្សនោះ ។

យុវនារីដ៏ល្អស្អាត ដែលចេញពី ចូលម្ជុលភ្លាមៗមានសម្ពរខ្សៀវភ្លឺថ្នា ដូចជា សត្វក្ងីស ។

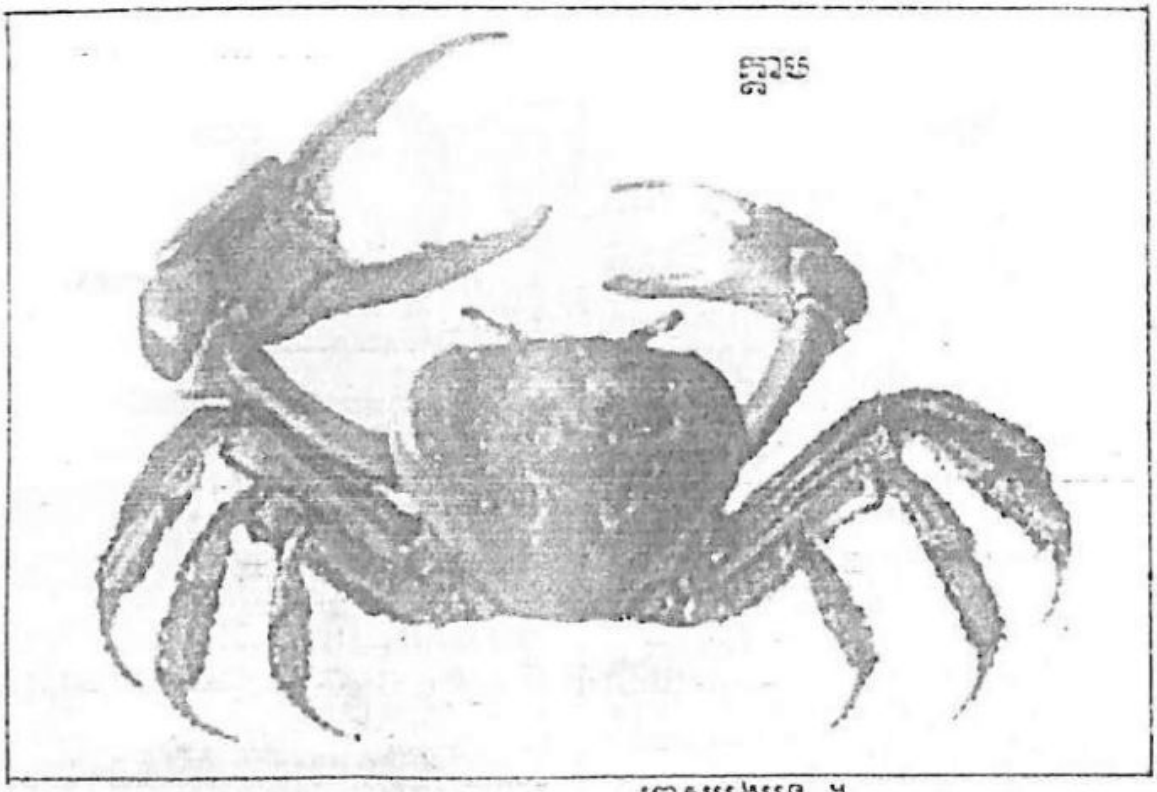

+ក្តាម:

នៅរដូវត្រាំង ខ្លាញ់ក្តាមគឺជាថ្នាំដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់លាបលើមុខរបួសដែល ត្រូវព្រញ្ជាតិស ។

បើសិនជាក្តាមកៀបដៃ អ្នកណាម្នាក់ដែលលូកដៃចូលក្នុងរន្ធរបស់វា ត្រូវតែស្រែកធ្វើត្រាប់តាមសត្វទីទុយ ។ ដោយភ័យខ្លាចក្តាមនោះនឹងលែងកៀបដៃទៀតហើយ ។

នៅខែតុលា ខែវិច្ឆិកា ក្តាមស្រែវារត្រាច់រង្គត់ដើរផ្សងព្រេង នៅពេលនោះគេត្រូវតមចាប់ក្តាមយកមកធ្វើចំណីអាហារ បើសិនជាគេចង់ធ្វើរបៀបនេះ គេនឹងត្រាត់ប្រាសបងប្អូន ។

ក្មេងៗរពិសរបស់បុរស ដែលមានគ្រុសារច្រើនប្រៀបបាននឹងចាប់ក្តាមដាក់ចង្អេរ ។

+ឆ្មាយ:

•សាច់របស់សត្វឆ្មាយ អាចបរិភោគបានតែមនុស្សចាស់ប៉ុណ្ណោះ ។ សាច់ឆ្មាយនឹងធ្វើឱ្យឡើងស្រកាស្បែកដៃ ស្បែកជើងរបស់កុមារ ។ ស្លឹកឆ្មាយដុសជាមួយអំបែងពាង និងដុសលាយជាមួយចំពុះសត្វកេងកង ធ្វើជាថ្នាំលាបសម្រាប់បំបាត់ជំងឺហើមបំពង់ក ។

•សន្ទះទ្រូងរបស់សត្វឆ្មាយ គេ

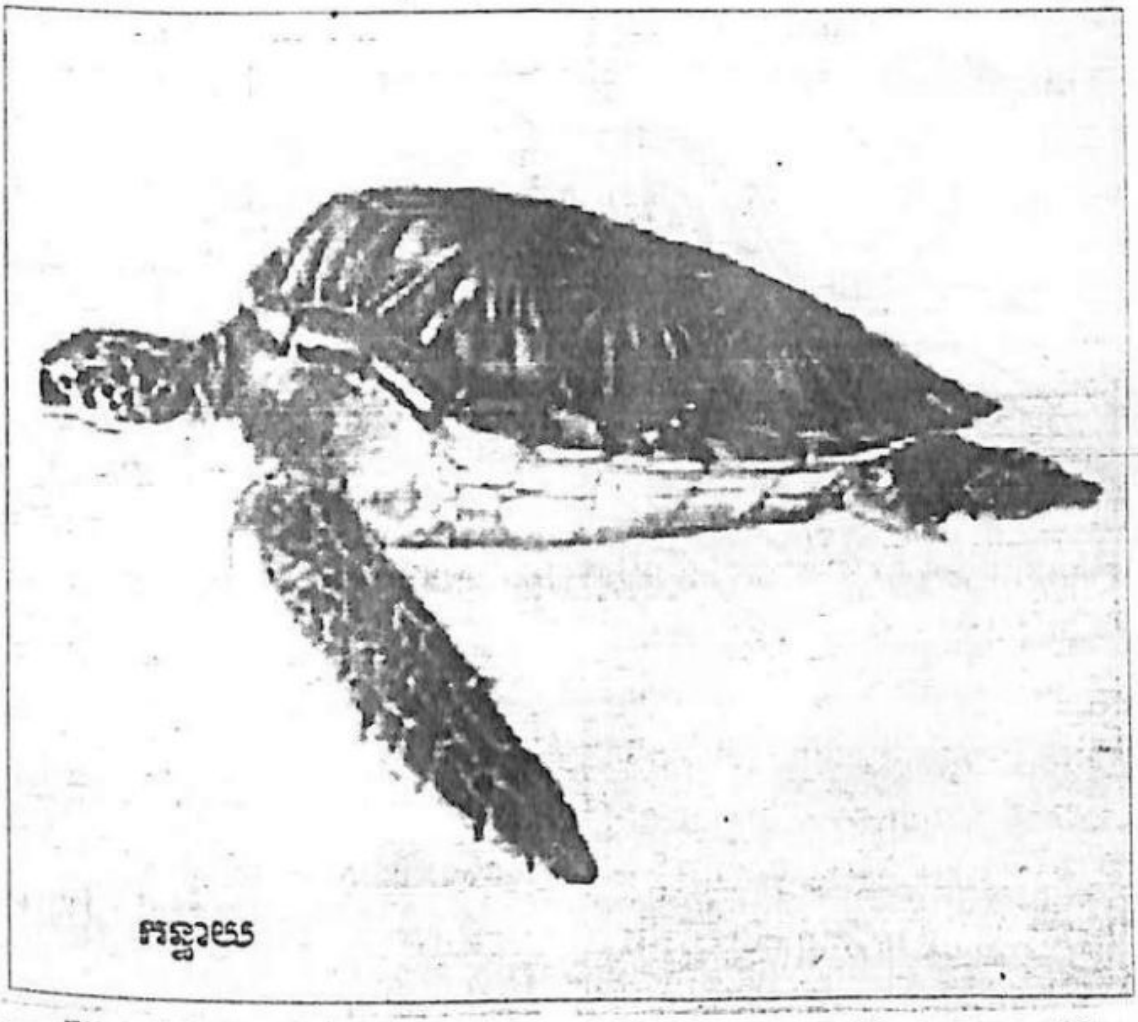

ភន្ទាយ

យកធ្វើជាជ្រញ់សម្រាប់ហាន់ស្លឹកមន ឱ្យ
ដង្កូវនាងស៊ី ។ ការធ្វើរបៀបនេះនឹងនាំឱ្យ
ដង្កូវនាងផលិតបានសូត្រច្រើន ។

•គេអះអាងថា សត្វភន្ទាយជួន
កាលកើតចេញពីគំនរដង្កូវដែលពួនលើគ្នា
នារដូវភ្ជុង ។

+គីន្ធក់:

ថ្នើមគីង្គក់ ជាថ្នាំលាបដ៏ល្អប្រសើរ
សម្រាប់រំលាយពងខ្ទុះ ឬពកខ្ទេង ។

កាលណាគីង្គក់យំ នៅជុំវិញ
ព្រះបរមរាជវាំង វានឹងកើតមានសង្គ្រាម
ឬយ៉ាងហោចណាស់ក៏មានជំងឺរាតត្បាត
ដែរ ។

គីន្ធក់

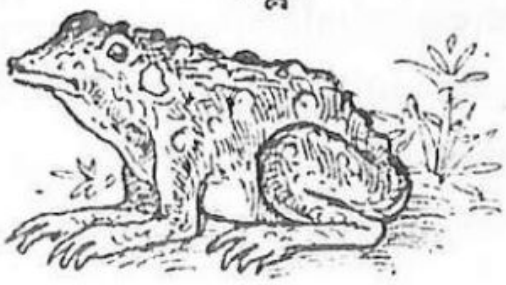

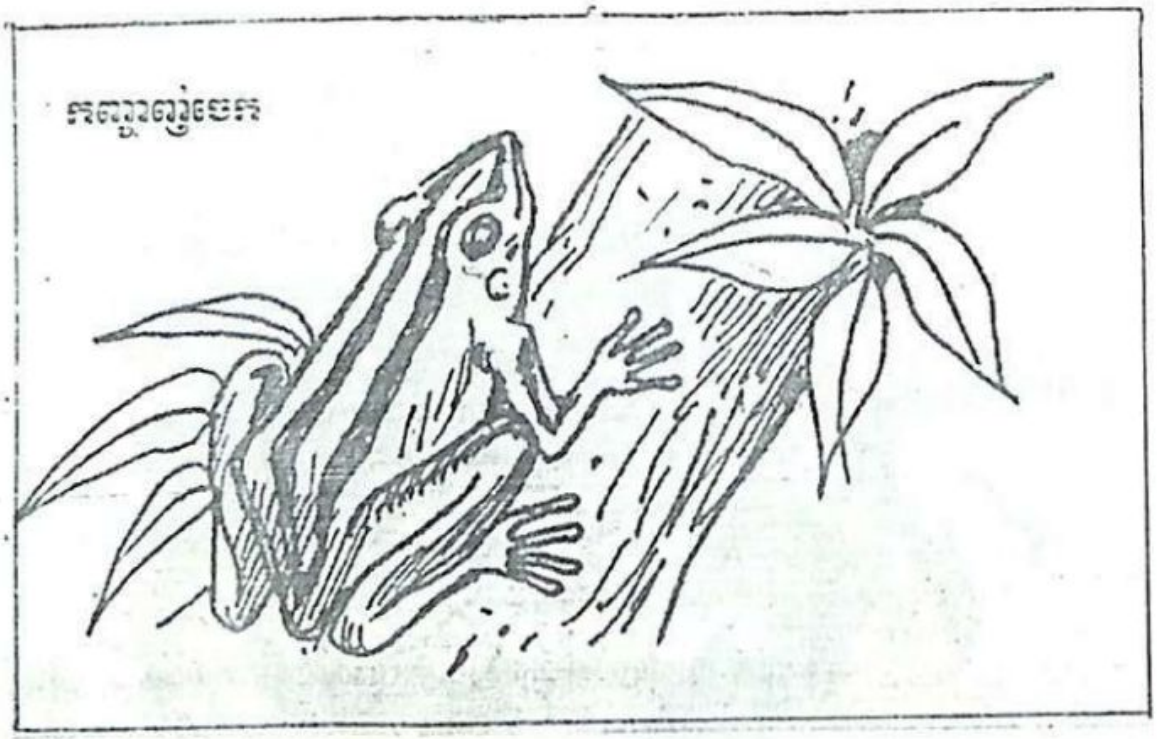

+កណ្ណាញ់ចេក:

ទឹកនោមរបស់សត្វ កណ្ណាញ់ចេក ដែលធ្លាក់លើភ្នែក នាំឱ្យភ្នែកឡើងបាយ បណ្តាលឱ្យខ្វាក់ ហើយបើធ្លាក់លើដៃ ឬជើងវានឹងធ្វើឱ្យហើមដៃជើង ។

បើសិនជា កណ្ណាញ់ចេកចូលទៅក្នុងពាងទឹកផឹក ត្រូវតែចាក់ទឹកនោះចោល បើពុំធ្វើដូច្នេះទេវានឹងនាំឱ្យកើតជំងឺឃ្លង់ ។

បើសិនជាកណ្ណាញ់ចេកទំលើ ក គឺជាប្រផ្ទុលចង្រៃដែលគេហៅថា គ្រោះដល់ខ្លួនហើយដើម្បីបញ្ឈប់គ្រោះចង្រៃនេះ ត្រូវតែឱ្យស្ត្រីមេម៉ាយចាប់កណ្ណាញ់ចេកនោះ ចេញឬឱ្យអ្នកយកចាប់ចេញក៏បានដែរ ។

មានទំនុកច្រៀងខ្លីៗ ជាច្រើនទាក់ទងនឹងសត្វកណ្ណាញ់ចេកនេះ:

-កណ្ណាញ់ចេកអើយ! លោតទំ សសរ មេម៉ាយយំអរចង់បានកំលោះ ។

-កណ្ណាញ់ចេកអើយ! លោតទំចុងមន ម្តាយក្មេកដើរឱនខ្នាចកូនប្រសា ។

-កណ្ណាញ់ចេកអើយ! ទំលើចុងរុនបងធ្វើជាគ្រូនឱ្យស្រីឱបបង ។

-កណ្ណាញ់ចេកអើយ! ទំលើចុងកី មានកូនអត់ប្តីសង្ឃរាជវាណាក់ ។

-កណ្ណាញ់ចេកអើយ! ឱ្យស្រីបញ្ជាត អស់ពោតមួយចម្ការ ។

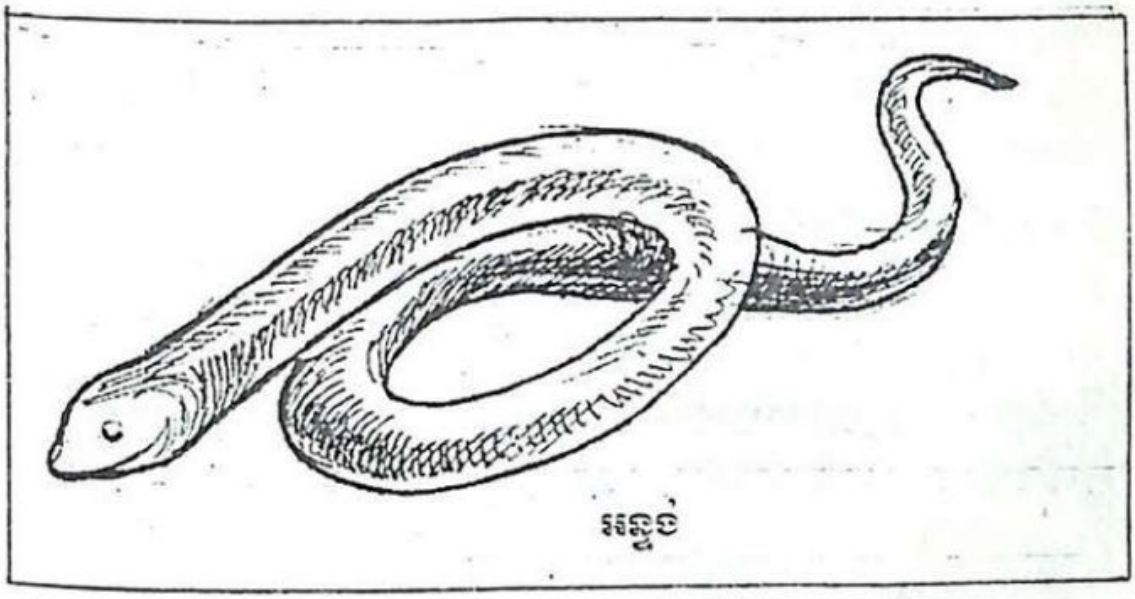

អន្ទង់

+អន្ទង់:

ជួនកាលអន្ទង់កើតពីដើមត្រស់ ហើយដល់ឃ្លីរទៅវាអាចក្លាយទៅជាសត្វស្លា ។

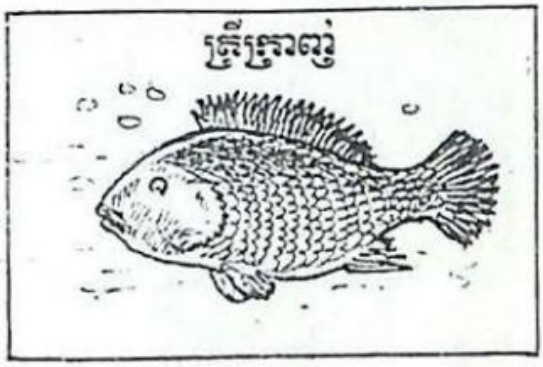

ត្រីក្រាញ

+ត្រីក្រពាត់: (KRABAT)

នៅដើមឆ្នាំ នាខែមេសា និងខែឧសភា ជុំពុកម្តាយបានទូន្មានកូនមិនឱ្យដេកទឹកនៅកន្លែងដែលសម្បូរត្រីក្រពាត់នេះទេ ព្រោះថាត្រីនេះកាចណាស់នៅរដូវនេះ ។

+ត្រីក្រាញ:

នៅពេលភ្លៀងខ្លាំង ខែមិថុនា ខែកក្កដា ត្រីក្រាញ់បានវារកាត់វាលស្រែ ប្រមៀលខ្លួនលើដី ផឹកទឹកភ្លៀង ផឹកទឹកជ្ងក ហើយធ្វើដំណើរទៅឆ្ងាយរកទឹកវាក់ក្បែរច្រាំងដែលជាជម្រកថ្មី ។

+ត្រៀលៈ

សត្វត្រៀល ដែលហើរដោយស្រែកនៅពីលើភូមិណាមួយនឹងប្រាប់ឱ្យដឹងថា មានកម្លោះក្រមុំនៅក្នុងភូមិនោះរត់តាមគ្នា ។

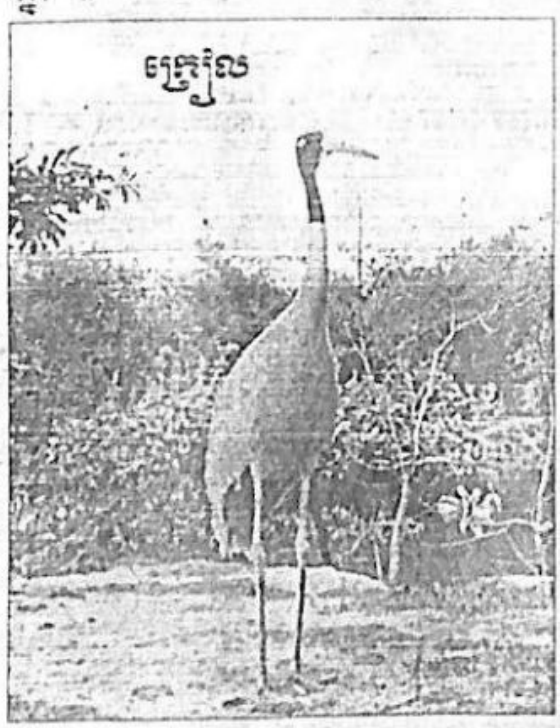

+សត្វខ្ជែងៈ

ក្នុងករណីមានជំងឺ ដោយការធ្វើដំណើរដោយធាតុអាកាសមិនល្អ ថ្នាំដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិសម្រាប់ព្យាបាលជំងឺនេះ គឺគេយកស្លាបសត្វខ្ជែងពណ៌ក្រហមកម្ចោចចូលគ្នា ហើយយកទៅលាយជាមួយទឹកក្តៅ ហើយផឹកទឹកនោះ ។

ត្រូវតែបោះបង់ចោលខ្ទម ដែលសត្វខ្ជែងបកទ័ពលើ ពីព្រោះសត្វខ្ជែងបានធ្វើឱ្យកើតទុក្ខភ័យ ។

+សត្វខ្ជែងខ្មោចឬខ្ជែងស្រាកៈ

គឺជាសត្វរាត្រីចរ ដែលមានប្រផ្ទុលអាក្រក់ ។ បើសិនជានៅពេលយប់វាស្រែកយំ វាជាការចាំបាច់ណាស់ត្រូវដុតភ្លើងដោយគ្រាប់អំបិល និងដោយប្រហុក ។ បើពុំដូច្នេះទេមានអ្នកណាម្នាក់ស្លាប់នៅក្នុងផ្ទះ ។ សត្វខ្ជែងស្រាកនេះដែលបញ្ជូនមកដោយពួកខ្មោចចង្រៃ មកអន្ទងព្រលឹងអ្នកដែលនៅរស់ ។

+បន្ទោះខ្ជែងៈ

បើសិនជាខ្ជែង ដែលហោះសំកាំងដោយខ្យល់នៅខាងចុងខ្សែមួយយ៉ាងវែង ហើយដាច់ធ្លាក់លើផ្ទះណាមួយ ។ ការធ្លាក់នេះនឹងប្រាប់ពីទុក្ខភ័យ ហើយជាការចាំបាច់ម្ចាស់ខ្ជែងនោះត្រូវតែធ្វើពិធីជម្រះភាពសៅហ្មងឱ្យផ្ទះនោះ (រំដោះគ្រោះ) ដើម្បីបញ្ជ្រាសនូវជោគវាសនាអាក្រក់និង ដើម្បីចៀសវាងពីការទារសំណងការខូចខាតដែលអាចកើតមានពីសំណាក់ម្ចាស់ផ្ទះ ។

ការធ្វើពិធីជម្រះភាព សៅហ្មងនេះបានប្រព្រឹត្តទៅតាមលក្ខណៈដូចតទៅៈ គេអញ្ជើញអាចារ្យឱ្យមកសូត្រធម៌ ហើយគ្រប់សសរទាំងអស់ត្រូវជូតម្សៅ ជូនទឹក

បន្ទោះខ្ជែ១

ឬប្រេងឬជូតទឹកផ្តែសំបូរ ។ ព្រះសង្ឆក៏ត្រូវ
បាននិមន្តឱ្យមកសូត្រធម៌រំដោះគ្រោះដែរ ។

+សត្វឌីឡ:

សត្វឌីឡស្លឹកនៅពេលថ្ងៃ សម្ងំ
នៅក្នុងត្រពាំងដែលស្ថិតនៅចុងកាត់មាត់
ញូក ។ នៅពេលយប់សម្រែកដ៏គួរឱ្យខ្ជោច
ផ្សារបស់វាធ្វើឱ្យប្រជាជនភ័យរន្ធត់ ។
ប្រជាជនត្រូវតែជុតគ្រាប់អំបិលភ្លាមនៅលើ
ធ្យូងអេះក្នុងចង្ក្រាន ដើម្បីបញ្ឈ្លសទុក្ខភ័យ
ទាំងឡាយដែលជាប្រផ្ទុលអាក្រក់អាចកើត
មានឡើង ។

ចំពោះឌីឡធំ ដំណើរការរបស់
វាមានលក្ខណៈទូលំទូលាយណាស់ ហើយ
ប្រហែលជាសត្វយក្សកន្ធត ។ អ្នកខ្លះអះ
អាងថា សម្លេងស្រែកដ៏ខ្លាំងក្លារបស់សត្ว
ឌីឡធំនេះនឹងប្រកាសពីភាពភ័យអាសន្ន
មួយយ៉ាងធំ ។

+សត្វរនេ្ធម:

គឺជាសត្វពណ៌ខ្មៅដូចៗគ្នា មាន
ទំហំប៉ុនសត្វសារិកាកែវ មានស្លាបកន្ទុយ
វែងពីរ ។

+ សត្វរនេ្ធម :

គឺជាសត្វពណ៌ខ្មៅដូចៗគ្នា មាន
ទំហំប៉ុនសត្វសារិកាកែវ មានស្លាបកន្ទុយ
វែង២ ។

បើសិនជាបន្ទាប់ពីស្លាប់ដោយ ធម្ម
ជាតិ(ពៃសាក) ហើយគេប្រទះឃើញថា
ជាប់នៅលើមែកឈើ ហើយនៅល្អនៅ
ឡើយ គឺដូចដែលវានៅរស់នោះ ត្រូវរុំនឹង
អំបោះ ហើយខ្ទុកម្រ័ក្សវា ឬលាបជ័ររណ
ពណ៌ខ្មៅ ។ នោះគឺជាវត្ថុសក្តិសិទ្ធិដែល
អាចបញ្ឈ្លសអគ្គិភ័យ ឬធ្វើឱ្យកាប់មិនមុត
ចំពោះអ្នកធ្វើសឹកសង្គ្រាមដែលពាក់រូបសត្ว
អន្ទុបពៃសាកនេះនៅនឹងក ។

+ **សារិកាកែតឌីឌ្ឍ :**

ជនកម្ពុជា ដែលយកកូនសត្វសារិកាកែវនេះចេញពីសម្បុក ហើយដាក់ជុំផ្ទជំនួសដោយនិយាយថា «ខ្ញុំយកឯងឯងនឹងស្លាប់ទាល់តែថ្មនេះផុយរលួយ ដែលខ្ញុំបានទុកឱ្យម្តាយឯង» ។

ហើយក្នុងគោលបំណងចង់ឱ្យសត្វនេះអាយុវែង គេត្រូវចោះស្បែកខ្លួនរបស់វាវាក់ៗ ហើយគេបញ្ចុះកម្ទេចមាសនៅកន្លែងនោះ ។

+ **សត្វដាល់អំបុក :**

គេដឹងថា អំបុកគឺជាអង្ករដែលបកសម្បុកចេញនៅក្នុងត្បាល់ដោយសារអង្ក្រែមួយយ៉ាងធំ ដែលលើកដាក់យ៉ាងធ្ងន់ៗជាច្រើនដងដោយមនុស្សច្រើននាក់ ដែលកាន់អង្ក្រែនៅចុងម្ខាងទៀត ។ នារីៗគឺជាអ្នកទទួលវាប់រងនូវកិច្ចការនេះ ដែលជានិច្ចកាលនារីបានប្រមូលផ្តុំគ្នាធ្វើការនេះរួមគ្នា ។

សត្វដាល់អំបុក គឺជាសត្វមួយយ៉ាងល្អិត ដែលសម្រែករបស់វាមានលក្ខណៈដូចៗគ្នា ហើយស្រែកបន្ទរឡើងវិញយ៉ាងទ្បេងទាត់ ដូចជាធ្វើត្រាប់តាមសម្លេងអង្ក្រែ ។ ហើយកាលណាសត្វនេះបន្ទំសម្លេង ហើយបើមនុស្សអាក្រក់ម្នាក់ស្ថិតនៅក្រោមស្រមោលនៃសត្វនេះកាច់ម៉ែក-ឈើទៅតាមសម្រែកនៃសត្វនោះ(ស្រែកម្តងកាច់មួយ) ហើយយកកម្ទេចម៉ែកឈើ

នោះទៅដាក់ក្រោមត្បាល់ដោយលួចណាក់នោះ វានឹងនាំឱ្យកើតមានហេតុការណ៍ថា នៅពេលបុកអង្ករលើកទី១ នារីៗមានភាពវាយមាយ ច្របូកច្របល់ ហើយបោះបង់ចោលការងាររបស់ខ្លួន ។

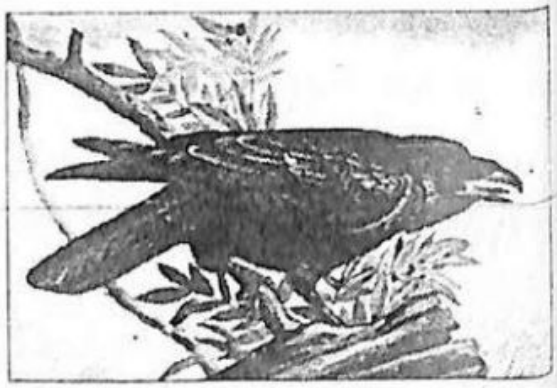

+ **ក្ងែក :**

កាលណាអ្នកណាម្នាក់នៅក្នុងផ្ទះ ទៅនៅស្រុកឆ្ងាយ បើសិនជាក្ងែកបូលនៅជិតខាង ហើយមុខរបស់វាបែរទៅរកអ្នកដែលអវត្តមាននោះ វានឹងបញ្ជាក់ថា

អ្នកនោះនឹងត្រឡប់មកវិញតាប់ៗ ។ បើសិនជាក្អែកបូលបែរមុខទៅទិសផ្សេងៗនោះ គឺវាបញ្ជាក់ពីទុក្ខព្រួយ ។

សុភាសិត: ពងមាន់កុំផ្ញើនឹងក្អែក បានសេចក្ដីថា កុំប្រគល់ស្ត្រីក្រមុំឱ្យប្រុសកំណេះ ។ក្អែកចូលចិត្តពងមាន់ណាស់ ។

+ សត្វចៀបកប្បាស :

បើសិនសត្វចៀបកប្បាស ធ្វើសម្បុកនៅលើមាត់ទ្វារ នៅលើបង្អួច ឬនៅក្នុងខ្ទម ត្រូវតែធ្វើអភិវឌ្ឍនាការ ដោយរៀបចំមាសមួយជី ប្រាក់មួយជី ក្រណាត់សមួយផ្ទាំ ទៀនត្រាំ ធូបក្ររូបត្រាំ ហើយបន់ស្រន់សុំទ្រព្យសម្បត្តិនិងសុភមង្គលៗ ។ បើសិនជាគេធ្វេសប្រហែសនឹងការណ៍ឃ្ញកិច្ចនេះ សត្វនេះនឹងនាំមកនូវទុក្ខភ័យចូលក្នុងផ្ទះ ។

+ ខ្ទែក :

ពាក្យព្រេងនិទាននិយាយថា : «ក្រពើស្ទាប់នឹងស្បែក ខ្ទែកស្ទាប់នឹងអាចម៍» ស្បែកក្រពើងាយស្រួលនឹងចោះ ក៏ប៉ុន្តែវាធន់នឹងកម្លាំងព្រួញ ។ សត្វខ្ទែកជានិច្ចកាលទៅដេក និងរកស៊ីនៅកន្លែងផ្សេងៗ ហើយអាចម៍របស់វាបានប្រាប់យ៉ាងងាយស្រួលដល់អ្នករកស៊ីចាប់ខ្ទែក។

• កាលណានៅតាក់ កណ្ដាលយប់ គេឮសម្លេងស្រែករបស់សត្វខ្ទែកជាសញ្ញាប្រាប់ថា ទឹកស្រក ។

+ មាន់ :

មេមាន់ក្រាប គឺធាត់ដូចមាន់ក្ស្រ

ក្បាលតស់ដែលដាក់ក្រោមសម្ពុកមាន់ក្រាប នៅពេលខាងមុខនឹងផ្ដល់នូវមាន់ឈ្មោលមួយដែលតូចកែផល ។

គ្រប់មនុស្សទាំងអស់ មិនអាច

ចិញ្ចឹមពូជមាន់មេតូចៗ ដែលមានរោមក្រញ្ជាស(ស្លេញ) ដោយមិនទាក់ទាញខ្មោចចង្រៃនោះទេ។អ្នកចូលការក្សអាចចិញ្ចឹមមាន់ក្រញ្ជាសនេះបាន ដើម្បីធ្វើជាផង្វាយផ្ដល់ខ្មោចការក្ស ។

គេអាចចិញ្ចឹមមាន់ប្រភេទនេះបាន កាលណាគេបានបាត់បង់ដោយគ្មានមូលហេតុច្បាស់លាស់នូវកូនដែលមានអាយុតិច ដើម្បីការពារកូនក្រោយៗទៀតកុំឱ្យបាត់បង់ ។

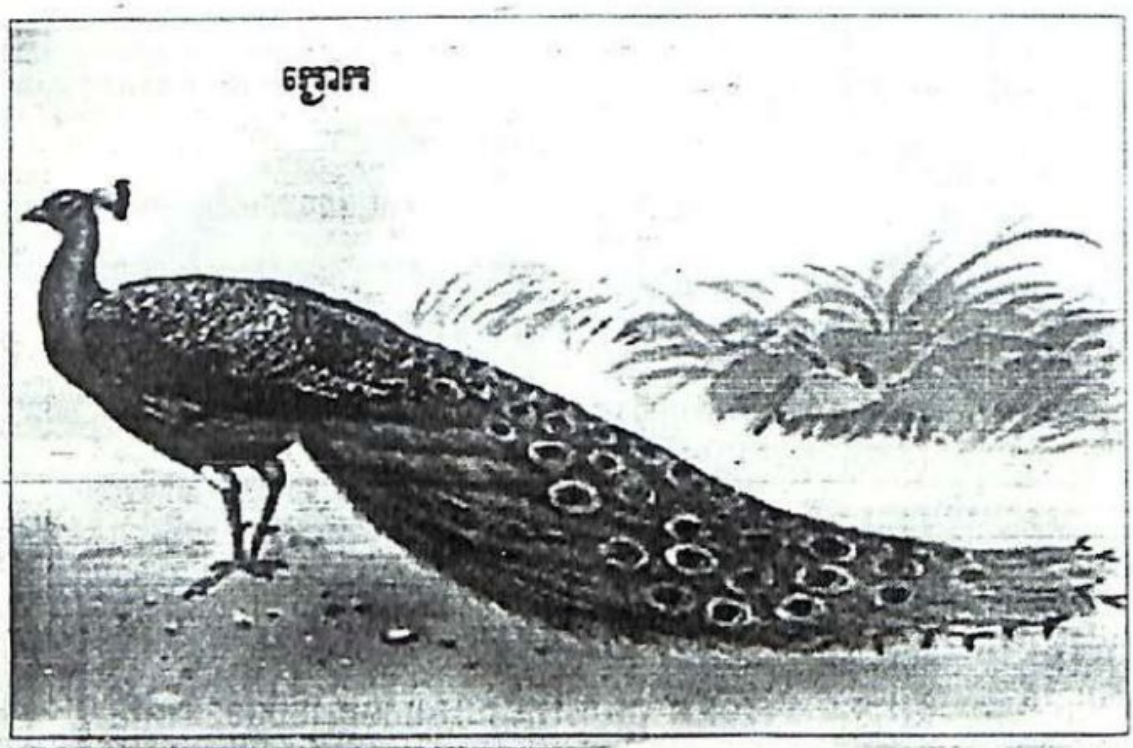

+ ក្ងោក :

ស្ថាបកន្ទុយក្ងោកពីរបាច់ គឺជាគ្រឿងលម្អទ្វារបស់ស្តេច ឬទ្វារបស់មន្ត្រីធំៗ ហើយក៏ជាគ្រឿងលម្អដំរីចម្បាំងរបស់អ្នកទាំងនោះដែរ ។

ពួកអ្នកវាំងរបាំក្ងោកនៅលើខ្សែរឹង តែងតែកាន់បាច់ស្ថាបក្ងោកនៅដៃនីមួយៗ ។

សត្វក្ងោកដែលគេសម្លាប់ ហើយដែលទឹកប្រមាត់ហូរចូលទៅខាងក្នុង ត្រូវតែគ្រវាត់ចោល ព្រោះថាសាច់របស់វានឹងមានជាតិពុល ។

គេត្រូវតែចៀសវាង កាត់ឬហាន់សាច់ក្ងោកនៅលើជ្រុញដែលធ្វើអំពីដើមរ៉ាំង បើពុំដូច្នោះទេសាច់របស់វានឹងពុលៗ

តាមរយៈប្រជាជននៅអង្គរវត្ត បានឱ្យដឹងថា គេមិនត្រូវស្ថាបកំប៉ុយក្ងោកស្រុកទេ ព្រោះនឹងធ្វើឱ្យវាស្ថាប់ ។

គេក៏និយាយផងដែរថា ក្ងោកមិនតាក់ត្នាដូចសត្វស្ថាបផ្សេងៗទេ។ ក្ងោកញ៉ីបន្ត ពួជដោយទឹកគ្រាប់ពួជដែលក្ងោកឈ្មោលពង្រាយនៅលើដី នៅពេលដែលវាពង់ស្ថាប ។

- គេបាននិទានថា: មនុស្សម្នាក់ដែលមិនគោរពដំបូន្មានពីគ្រូបាធ្យាយរបស់ខ្លួន មានកើតឡើងនូវរឿងហេតុយ៉ាងដូច្នេះ : រៀបការជាមួយស្រីក្រមុំម្នាក់, រៀបការជាមួយស្រីមេម៉ាយម្នាក់ ក៏ប៉ុន្តែមិនរៀបការជាមួយក្រមុំចាស់ ឬស្រីដែលគេលែងក្បាល

ចោលនោះទេ ។ ដោយមានប្រពន្ធ៤នាក់
យ៉ាងគរយ៉ើន ក្នុងលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗគ្នាយ៉ាង
ដូច្នេះ ហើយត្រូវបានជំរុញដោយបំណង
ចង់ដាក់ប្រពន្ធខ្លួនទាំងអស់នៅក្នុងការសាក
ល្បងមួយ ដើម្បីផ្សេងផ្តាត់បញ្ជាបារមីនៃ
ពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃគ្រូរបស់ខ្លួនផង បុរស
នោះបានលួចក្លាកមួយយ៉ាងត្រហឹន
ដែលស្តេចស្រឡាញ់ជាងគេយកមកបង្ហាញ
ប្រពន្ធៗរបស់ខ្លួន ហើយបានប្រាប់ប្រពន្ធ
ទាំងអស់កុំឱ្យពួមាត់ពួក រួចយកក្លាកនោះ
ទៅលាក់ទុក ហើយយកមាន់ក្លែងធ្វើជា
ក្លាក ។ ប្រពន្ធក្មេងនិងប្រពន្ធមេម៉ាយនៅ
ស្ងាត់ស្ងៀម ក៏ប៉ុន្តែប្រពន្ធពីរទៀតបានយក
រឿងនេះទៅនិយាយប្រាប់ម្តាយរបស់ខ្លួន
ដោយប្រាប់ថា ជារឿងសម្ងាត់ធំបំផុត ។
ក៏ប៉ុន្តែរឿងសម្ងាត់នេះ ស្អែកឡើងបានធ្លាយ
ដល់ទីក្រុង និងតាមទីធ្លាសាធារណៈ ។
ស្តេចបានឱ្យគេនាំមហាតលិក និងស្ត្រីទាំង៤
នាក់នោះមកដាក់ទណ្ឌកម្មដល់រាងកាយ ។
នៅពេលនោះ គេបានវែកមុខរកឃើញ
ឧបាយកលនេះ ហើយបាននាំយកសត្ត
ក្លាកនោះមកថ្វាយស្តេចវិញ ហើយបានធ្វើ
ទណ្ឌកម្មស្ត្រីទាំងពីរនាក់ដែលមិនស្មោះត្រង់
នោះរហូតដល់ស្លាប់ ។ រឿងបែបនេះគេ
បាននិយាយតាំងពីពេលនោះមកថា :
«ស្ត្រីក្លាកមាស» ។ ការហៅបែបនេះ
ក៏សំដៅផងដែរទៅលើស្ត្រីដែលសម្លាប់ប្តី
របស់ខ្លួន ។

+ខ្លាឆ

អ្នកប្រមាញ់ជានិច្ចកាលតែងតែ
ដុតពុកមាត់ខ្លាចោល ដោយខ្លាចក្រែងថា
មានមនុស្សអាក្រក់យកពុកមាត់ខ្លានេះហាន់
ដាក់ក្នុងចំណីអាហារ ហើយបណ្តាលឱ្យ

ស្ងាប់ ។

នៅពេលចេញពីទីកន្លែងរបស់ខ្លួន សត្វខ្លាតែងពិនិត្យការញាក់កន្ទុយរបស់ខ្លួនដោយសការគិត បើសិនកន្ទុយរបស់វាចង្អុលទៅទិសណា វាត្រូវតែចេញទៅស្វែងរកចំណីនៅទិសនោះ ។

កាលណាខ្លាចូលមកក្នុងភូមិ ជាសញ្ញាបញ្ជាក់ថា មានជំងឺឬជំងឺរាតត្បាត ។

សត្វអ្នាគឺជាគ្រូបាធ្យាយនៃកលល្បិច ពិសេសការលោតរបស់សត្វខ្លា ក៏ប៉ុន្តែសត្វអ្នាបានរក្សាទុកការសម្ងាត់ ដោយកាយដឹកប់អាចម៍របស់ខ្លួន ។ ប្រការដែលមានការវិតត្បិតបែបនេះ បណ្តាលមកពីការស្អប់ដែលខ្លាមានចំពោះអ្នា ។

មនុស្សដែលមានប្រាជ្ញា និងអ្នកប្រាជ្ញដែលមិនបញ្ចេញចំណេះដឹងខាងវិទ្យាសាស្ត្ររបស់ខ្លួនឱ្យគេដឹង គឺប្រៀបបាននឹងខ្លាលាក់ក្រចក ហើយបញ្ចេញតែពាក្យសម្តីប៉ុណ្ណោះ ។

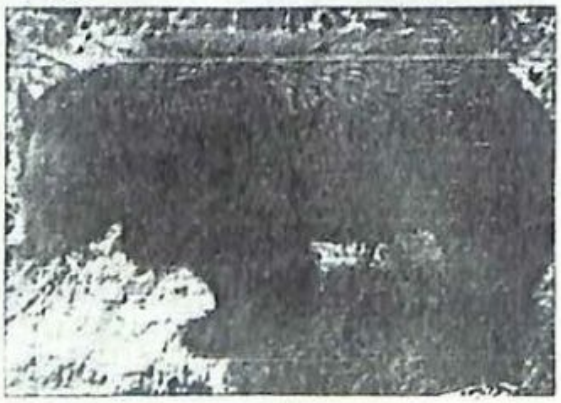

+ខ្លាឃ្មុំ

គឺជាខ្លាឃ្មុំតូចពណ៌ត្នោ មានពណ៌លឿងត្រាលៗនៅក ដែលគេស្គាល់នៅអឺរ៉ុបក្រោមឈ្មោះថា ខ្លាឃ្មុំជ្ជា(ara) ។

•អ្នកកាប់ឈើ អ្នករកឃ្មុំ ចាត់ទុកជាមានភ័ព្ធសំណាងណាស់នៅពេលដែលជួបប្រទះអាចម៍ខ្លាឃ្មុំ ដែលជាគំនរក្រមួនដែលសត្វនេះជុះដាក់តែមួយកន្លែងប៉ុណ្ណោះ ។

•កាលណាគេឃើញខ្លាឃ្មុំឡើងដើមឈើ ដែលមានសម្បុកឃ្មុំ គេអាចឡើងតាមក្រោយហើយកេះខ្នងវា ។ ពេលឡើងទៅយកឃ្មុំ ខ្លាឃ្មុំតែងតែបិទភ្នែក ដោយ

ខ្លាចឃ្មុំទិចភ្នែករបស់វា ហើយនៅពេលដែលយើងកេះខ្នងវា វាស្មានថាខ្លាឃ្មុំញ៉ាំ សុំចំណែកពីវា ហើយវាក៏ប្រញាប់ប្រញាល់ហុចមកឱ្យ ។

ជានិច្ចកាលភាពតស៊ូស្វិតស្វាញ្ញរបស់ឃ្មុំឱ្យធ្វើខ្លាឃ្មុំមិនអាចទ្រាំទ្របាន ហើយទម្លាក់ខ្លួនពីលើដើមឈើមកដីវាមានការឈឺចុកចាប់ គ្មានចលនាជាច្រើនម៉ោងៗ ក៏ប៉ុន្តែបើមានដាច់ឬបួសឬបាក់ឆ្អឹងវាអាចព្យាបាលដោយទឹកប្រមាត់របស់វា ។

អ្នកកាប់ឈើ អ្នករកឃ្មុំ ជួនកាលរង់ចាំការធ្លាក់របស់ខ្លាឃ្មុំបែបនេះ ដើម្បី

សម្ងាប់ បង្ហើយនៅពេលដែលវាអស់កម្លាំង ។

+ប្រមា

ក្ចាំរបស់ស្វតប្រមាអាចយកមកធ្វើជាដងស្ពាបចាក់ការហើយស្រីៗបានយកក្ចាំប្រមាធ្វើជាស្បៃតសក់ ។

អ្នកធ្វើដំណើរដែលមានរបួសដោយបន្ទាមុត ហើយដែលមិនអាចជោះយកបានត្រូវដុតកំទ្បាចក្ចាំប្រមាលាយជាមួយប្រេងដូង ហើយយកមកលាបលើមុខរបួស បន្ទាដែលមុតនោះនឹងធ្លាក់ចេញមកដោយខ្លួនឯង ។

ស្វតប្រមា ចេះគ្រលាស់ព្រលែងក្ចាំ(ព្ជួញ)របស់វាដើម្បីបាញ់ផ្លែឈើយកមកស៊ី ហើយប្រសិនបើផ្លែឈើនោះមិនធ្លាក់ភ្លាមៗទេ វានឹងត្រឡប់មកយកក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃក្រោយមក ។

+ភ្ជណ្ជ

ដៃដែលខាំដោយសត្វកណ្ជុរ មិនអាចដាំដុះអ្វីបានផលទេ រហូតទាល់តែយកដៃនោះទៅលូកនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសត្ត

ក្ចាយ(លូកគូថកន្ទាយ) ។

+សត្វកន្ត្ជីក

បើសត្វកន្ត្ជីក ចូលមកក្នុងផ្ទះណាមួយ គេចាត់ទុកដូចជាចង្រៃ ។

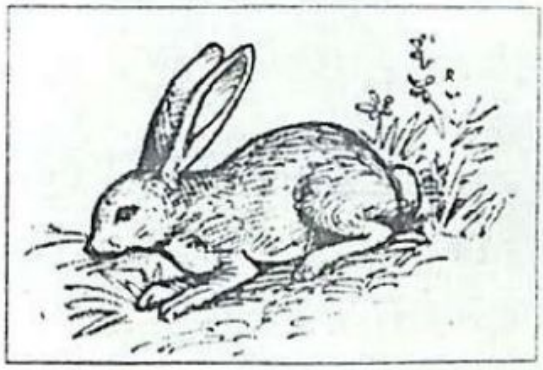

+ឧទ្ធ្ជាយ

ក្នុងករណី ដែលមានជំងឺរាតត្ជាត គេត្រូវយកផ្ទៃត្រឡាចនិងក្ជាលទន្ទ្ជាយដាក់នៅសសរក្រឡាងនៃខ្ទម(ផ្ទះ) គេអាចកម្ចាត់ជំងឺអាសន្នរោគមិនឱ្យប្ជេតប្ជេន ។

បើសិនជាគេប្រទះឃើញសត្វទន្ទ្ជាយស្លាប់ដោយធម្មជាតិ(ស្លាប់ដោយឯង) ត្រូវតែយកអ្ជីងរបស់វាមកដាក់ក្នុងដើមកណ្ជាល(គឺជាដើមឈើម្យ៉ាងដែលមានសម្ជកក្ជាស់ សម្រាប់យកមកធ្វើជាកម្ជាលទ្ជាប់ចន្ទោះយ៉ាងនិងខ្ទងជ(ជ)ហើយតម មិនមុជទឹកនៅថ្ងៃនោះ ។ ការធ្វើបែបនេះនឹងធ្វើឱ្យភ្ជ្ជងរាំង ។ បើសិនជាគេចង់ឱ្យភ្ជ្ជងរាំងយូរ គេត្រូវរង់ចាំ៧ថ្ងៃសិនសឹម

ម្ជុលទ្រ ។ ការធ្វើរបៀបនេះគឺក្នុងគោលបំណងបញ្ឈប់ក្បាលដែលធ្លាក់ខ្លាំងពេក ។

+ ខ្ទីច

ពួជសត្វខ្ទីង ដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់នោះគឺខ្ទីងពស់ ។ គេឱ្យឈ្មោះបែបនេះ ព្រោះសត្វខ្ទីងនេះ វាស៊ីពស់ជាចំណីអាហារ ដោយវាយកស្នែងរបស់វាវ៉ៃជំបូកកណ្ដូរ ដែលពស់តែងតែធ្វើជម្រកនៅក្នុងរន្ធកណ្ដូរនោះ ។ សត្វខ្ទីងនេះមានពណ៌ក្រហមប្រឿងៗ(Ronge-Brun) ។ ល្បឿនរបស់វាគ្មានអ្វីប្រៀបផ្ទឹមបានទេ ។ សត្វខ្ទីងនេះមិនបន្សល់ទុកអាចម៍របស់វានៅលើដីទេ ។ ពេលវាជុះអាចម៍វាបែរក្រោយយ៉ាងប្រញាប់ ហើយយកស្នែងរបស់វាវ៉ៃបំបែកខ្ចាត់ខ្ចាយ ហើយបែកខ្ទេចធ្លាក់ទៅឆ្ងាយ ។ ពួកអ្នកប្រមាញ់ហ៊ានបាញ់សត្វខ្ទីងពស់ ដោយសារតែលាក់ខ្លួននៅក្នុងរូងឈើតែប៉ុណ្ណោះ ព្រោះខ្លាចវាលោតមកសង្ត្រាប់យ៉ាងខ្លាំងចម្លែកអស្ចារ្យ ។

ស្នែងរបស់វា បើយកមកធ្វើជាចិញ្ចៀនពាក់ ជាកងដៃ អាចបញ្ឈ្លសសត្វពស់មិនឱ្យខាំបាន ។ គេមិនត្រូវយកដៃទៅស្ទាបរោម ក្បាលរបស់វាទេ ព្រោះខ្លាចមានឥទ្ធិពលនៃជាតិពិសពស់ ដែលនៅជាប់នឹងរោមក្បាលនោះ ។

+ ទ្រនៃ :

• ត្រូវទិញក្របីដែលមានដោះបួន ហើយមិនត្រូវទិញក្របីដែលមានដោះប្រាំទេ ។

• គេមិនត្រូវទិញក្របីដែលពេលយប់យកស្នែងវាគោះដី ឬក្របីដែលស្រែកថ្ងូរនៅពេលយប់ទេ ។ ត្រូវទិញក្របីញីដែលមានពោះពណ៌ខ្មៅ ហើយមិនត្រូវទិញក្របីញីដែលមានពោះពណ៌ក្រហមទេ ។

• ក្នុងរវាងអាយុ៤ឆ្នាំ ក្របីឈ្មោល មានវិបត្តិចង់ដោយញី វិបត្តិនេះមានរយៈពេលជាច្រើនខែ ហើយវិបត្តិនេះកើតមានឡើងវិញក្នុងប្រហែល៦ខែម្តង ។ ការបស់វាឡើងធំយ៉ាងខ្លាំង(ឡើងក) ។ ក្របីនេះមានចំណង់ដោយញីយ៉ាងខ្លាំង ហើយក៏មានគ្រោះថ្នាក់ផងដែរ ។ បន្ទាប់ពីមានវិបត្តិលើកទី៣ គឺផុតពេលក្រៀវវាហើយ ។ ពេលដែលក្រៀវពងវាហើយ វានឹងទទួល

ងនូវការបាត់បង់កម្លាំងយ៉ាងខ្លាំង ។

+ ក្រឿងទី១ :

ម្ចាស់បាននិយាយទៅកាន់ក្របី ឬគោរបស់ខ្លួនថា : «មិនមែនជាការសម្រេចតាមតែការនឹកឃើញ ដែលឯងនឹងត្រូវទទួលនូវការក្រៀវពងនេះទេ ។ ការក្រៀវនេះ មិនមែនធ្វើឡើងតាមការផ្ដួចផ្ដើមរបស់អញទេ គឺជាទំនៀមទម្លាប់ពីបុរាណ-កាលមក គឺអញមិនចង់ធ្វើរឿងនេះទេ ទាំងនៅពេលនេះ ទាំងពេលទៅអនា-គត។»

ម្ចាស់គោ ឬក្របីបានរៀបចំម្ហូបចំណី ដបស្រា ឬស្រាបិត ផ្ទៃត្រឡាចម្ដុយ មាន់ឈ្មោលធាត់មួយ ស្លាចម កំណាត់-ដើមចេក ដែលមានដោតស្ពានិងស្ទឹកមួ (ស្ពាធម៌) ។ រួចគេអញ្ជើញព្រះពុទ្ធការ ចៅហ្វាយនាយ អ្នកតាទាំងឡាយ ។ សត្ត-គោ ឬក្របីត្រូវចងជាប់នឹងដើមឈើមួយ។ ពងផ្ទោកបស់គោ ឬក្របី ត្រូវបានចងតឹងយ៉ាងខ្លាំងនៅផ្នែកខាងលើដោយខ្សែអំបោះ ហើយវះនៅផ្នែកខាងក្រោមដើម្បីយកពងចេញ ។ គេស្រោចស្រាលើមុខរបួសនៅក្នុងក្រហូងដែលគេវះនោះ គេញាត់ពងមួ-ឡូងដែលបុកឱ្យម៉ដ្ត ស្រមោចភ្លើង ម៉ើម-ពន្ធ្ម ម្ទេសបិល ប្រេងឈើ និងសម្ពកពងមាន់ រួចគេដេរស្នាមវះកាត់នោះឡើងវិញ ។ ជួនកាលអាចកើតមានដំបៅ ក៏ប៉ុន្តែជាញឹកញាប់វាពុំដែលមានហេតុការណ៍បែបនេះកើតឡើងទេ ។

នៅពេលការក្រៀវបានបញ្ចប់ មនុស្សពីរនាក់ឈរនៅសងខាងគោ ឬក្របី ហើយបោះផ្ទៃត្រឡាចឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក រំលងពីលើខ្នងសត្វចំនួនពីដង ដោយនៅពេលបោះម្ដងៗនិយាយថា «សូមឱ្យធាត់ដូចផ្ទៃត្រឡាច ហើយនៅពេលល្ងាចត្រឡប់មកចូលក្រោលវិញឱ្យទ្បើងទាត់» ។

ត្រូវតែមានការប្រុងប្រយ័ត្នកុំឱ្យផ្ទៃត្រឡាចធ្លាក់ទៅលើដី ព្រោះវានឹងនាំឱ្យមានប្រផ្ទុលចង្រៃ ធ្វើឱ្យសត្វស្លាប់ ។បន្ទាប់មកមាន់ឈ្មោលក៏ត្រូវបោះឡើងលើបីដងដែរ ហើយនិយាយដដែលៗថា «សូមឱ្យរហ័សរហួនដូចមាន់ ហើយស្គាល់ក្រោលដូចមាន់ស្គាល់ទ្រុងដែរ។ គេយកផ្ទៃត្រឡាចទៅវាយស្រាលៗលើមុខរបួស ហើយគេនិយាយដដែលៗទ្បើតថា : សូមឱ្យធាត់ដូចត្រឡាចនេះ។បន្ទាប់មកគេយកមាន់ឈ្មោលទៅជាក់ជិតមុខរបួស ដោយនិយាយថា : មាន់ សូមឯងស៊ីដង្កូវ(ដែលវាអាចកើតមានឡើង) ។មាន់ឈ្មោល ត្រឡាច ស្រា។លស។ គឺជាទំនៀមសម្រាប់អ្នកក្រៀវពង ។

+ ខ្ទុះ :

ការក្រៀវពង ត្រូវបានធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីការខ្ទុះច្រមុះ គឺជាទង្វើមួយដែលកើតមានឡើងនៅពេលដែលសត្វធំពេញរូបពេញកាង ។

សត្វគោត្រូវបានគេចងភ្ជាប់នឹងដើមឈើយ៉ាងជាប់ កនិងក្បាលរបស់វាក៏គេចងដែរ ។

នៅកន្លែងចន្លោះរន្ធច្រមុះទាំងពីរដែលស្តើងជាងគេ គេចោះនៅចំកន្លែងនោះ ដោយប្រើម្ជុលមួយយ៉ាងធំធ្វើពីបូស្សីដែលនៅជាប់នឹងម្ជុលបូស្សីនោះមានភ្ជាប់ខ្សែ១ដែលគេហៅថាកន្ទុះ ហើយគេទាញកន្ទុះនោះរហូតដល់ពាក់កណ្តាលៗមនុស្សពីរនាក់ ដោយបែរខ្នងដាក់សត្វគោ ហើយម្នាក់បានចាប់ចុងខ្សែកន្ទុះនេះទាញមកខាងខ្លួន ដើម្បីធ្វើឱ្យរន្ធចោះនោះរីកធំ ដោយនិយាយថា «ចូរឯងទៅតាមគេ កាលណាគេដឹកឯង! នៅឱ្យស្ងៀមកាលណាគេចងឯង!» ។ មនុស្សម្នាក់ទៀតក៏ទាញកន្ទុះនោះមកខាងខ្លួនដែរ ដោយថាតាមពាក្យដដែលនេះ ។ រួចហើយគេធ្វើជាលើកទីបីម្តងទៀត ។ បន្ទាប់មក កន្ទុះត្រូវចងភ្ជាប់ទៅនឹងស្នែងរបស់សត្វគោ ។ កន្ទុះនេះអាចឱ្យគេដឹកគោបានយ៉ាងងាយស្រួល ។

ជានិច្ចកាលគេជ្រើសរើសយកថ្ងៃពុធ ដែលជាថ្ងៃល្អសម្រាប់ខ្ទុះច្រមុះគោ។

+ ភន្ទុះ :

ខ្សែភន្ទុះត្រូវបានដាក់ឱ្យសត្វនៅខែឧសភា ពីព្រោះចាប់ពីពេលនោះទៅម្ចាស់គោក្របីត្រូវតែទទួលខុសត្រូវការខូចខាតផលដំណាំដែលបង្កឡើងដោយសត្វគោ ក្របី ។ ខ្សែភន្ទុះនេះត្រូវបានដកចេញមកវិញនៅខែមករា ហើយនៅពេលនោះសត្វគោ ក្របីទៅណាមកណាស្រេចនឹងចិត្ត គ្មានផលដំណាំដែលត្រូវសត្វបំផ្ទិចបំផ្លាញទៀតទេ គ្រប់ករណីទាំងអស់ ផលដំណាំត្រូវបានរក្សាទុក ហើយគ្មានការសងការខូចខាតណាមួយទេ ។ នេះជាប្រពៃណីដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

+ ទ្រូវ :

ក្រាល គឺជាទីតាំងមួយនៅកណ្តាលវាល ។ ក្រាលដែលល្អត្រូវតែមានបង្គាលរបងធ្វើពីដើមក្រឡាញ់(ឈើរឹងដូចដែក) ហើយរបារក្រាលត្រូវធ្វើពីដើមត្នោត ។ ឈើទាំងនេះចោរមិនអាចអារផ្តាច់ដោយមិនពួសសួរសម្លេងនោះទេ ។

+ ភភ្លេ :

គោ ឬក្របីដែលកាយសីប្រមូលចូលក្រាល ទោះជានៅពេលចេញពី

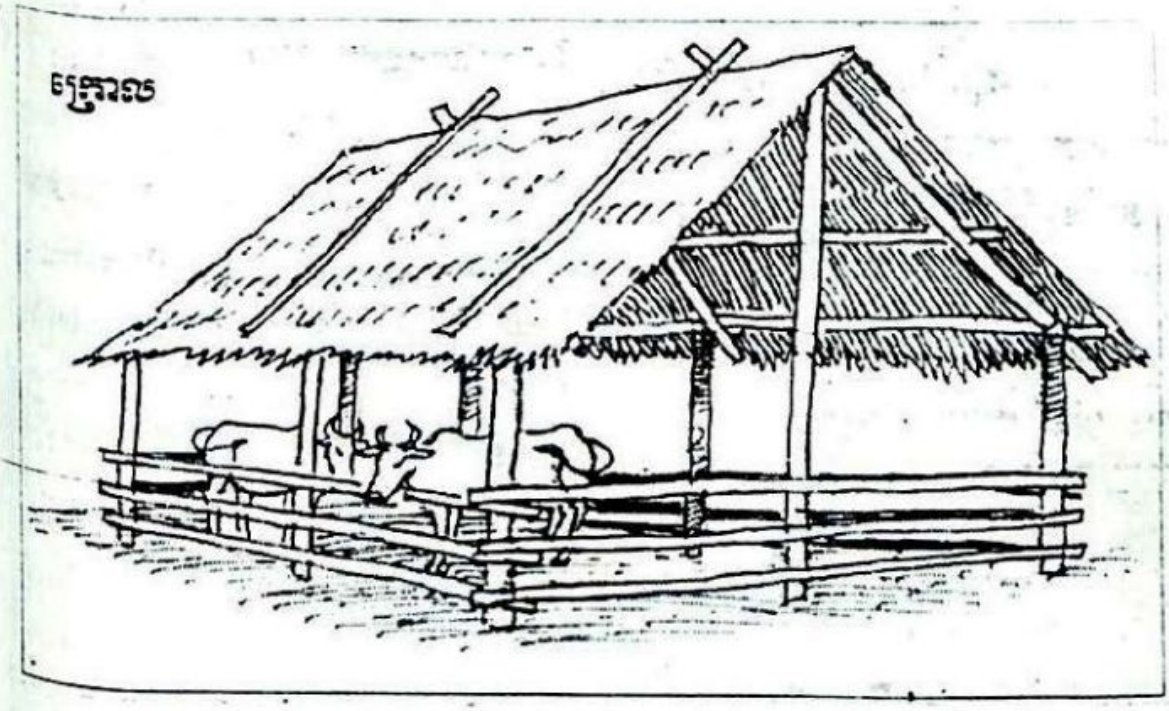

ក្រាល ឬពេលចូលក្រាលក៏ដោយ ការ
កាយប្រមូលបែបនេះនឹងនាំឱ្យម្ចាស់មាន-
បាន។ សកម្មភាពបែបនេះជាប្រផ្ទួលដ៏សែន
សប្បាយរីករាយ ។

ផ្ទុយទៅវិញ វានឹងក្លាយជា
ប្រផ្ទួលចង្រៃ បើសិនជាសត្វគោ ក្របីបែរ
ក្បាលមករកក្រោល ហើយកាយដ៏ចោល
ទៅឆ្ងាយ ។ យកល្អនៅពេលនោះត្រូវតែ
បញ្ឈប់កុំឱ្យវាធ្វើដូច្នេះ ហើយបើអ្នកណា
នៅតែចេសឱ្យសត្វធ្វើដូច្នេះ នឹងទទួលនូវ
ការខាតបង់ទ្រព្យសម្បត្តិជាមិនខាន ។

+ ឆ្នាំ :

នៅខែពិសាខ (ខែឧសភា) នៅ
មុនពេលចាប់ផ្តើមភ្ជួររាស់ កសិករម្នាក់ៗ
បន្ទាប់ពីបានអញ្ជើញចាស់ៗប៉ុន្មាននាក់ចូល
រួមក្នុងពិធីរួចមក បានទីមនង្គ័លនៅមុខផ្ទះ
របស់ខ្លួន ។ នៅលើកន្ទេលមួយ គេក្រាល
ក្រណាត់សប្រវែងប្រាំគក់ អំបោះប្រាំ-
សរសៃ ប្រវែងមួយទះ ផ្ទិលទឹកមួយ
ប្រអប់ស្លាម្ជូមួយ ចាយអ្ពិនពីរចាន ទឹក-
ជ្រលក់ពីរចាន មេមាន់ស្ងោរមួយ ដបស្រា
មួយដប ឬស្រាបិតមួយដប មុខម្ហូបប៉ុន្មាន
ចាន ឬទឹក ស្រាប៉ុន្មានដំណាក់ ត្រូវបានគេ
ដាក់ ឬច្រួចនៅលើកន្លែងបួននៃនង្គ័ល ។
អ្នកតា ព្រលឹងដូនតា ត្រូវបានបន់ស្រន់
តាមប្រពៃណី : សូមខ្នោចដូនតាធ្វើឱ្យ
ចម្រុងចម្រើនដល់អ្វីៗទាំងអស់ ហើយ
ដែលផ្តល់ដល់ក្មួនចៅនូវភាពសម្ផ្ជ្ជ
ក

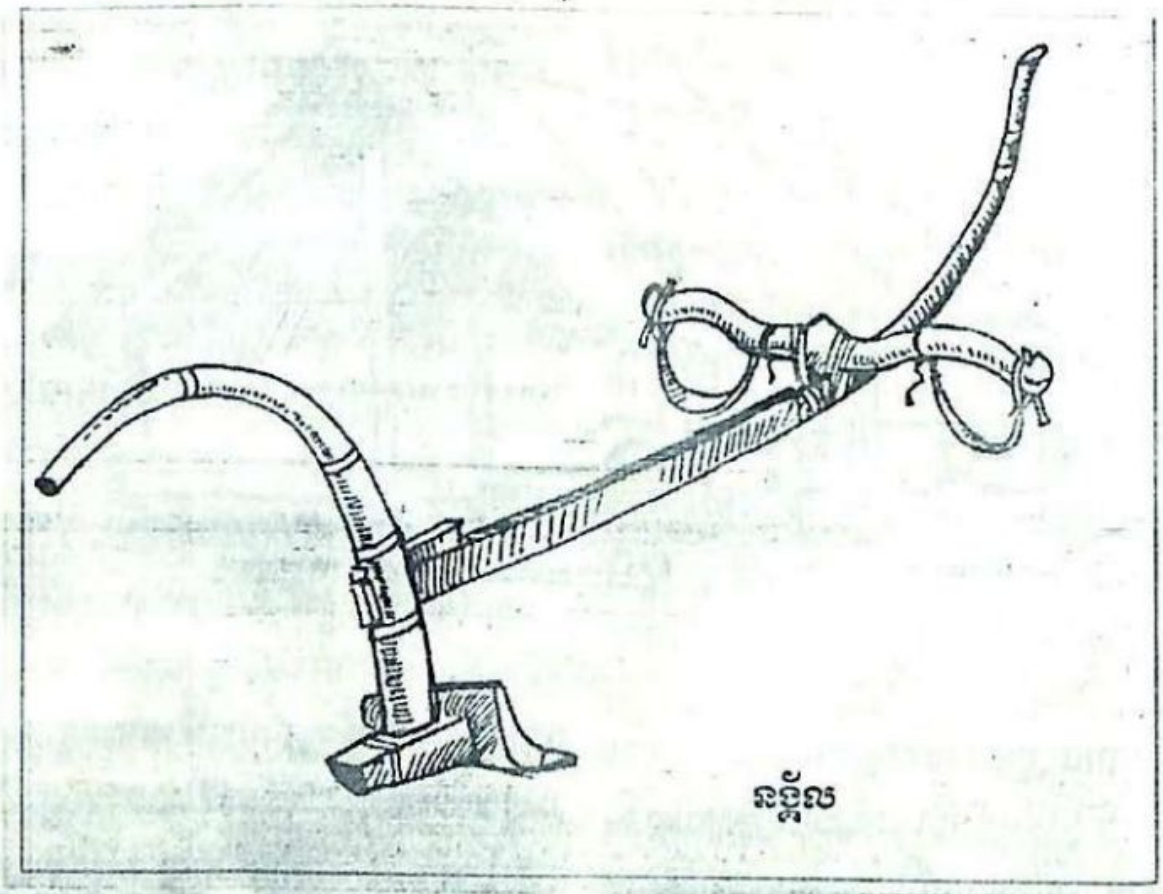

ទង្គ្ងិល

ទៅក្នុងឱកាសនេះ! ។ ដោយការជួយការ
ពារបស់ខ្មោចជូនតា គោ ក្របីរបស់
ក្លូនចៅនឹងចៀសផុតពីជំងឺតម្ពាត់ ហើយអ្នក
ភ្ជួរវាស់ក៏អ៊ីចឹងដែរ ។

គ្រប់អ្នកចូលរួមទាំងអស់ បាន
ស្រែកបន្ទរថា : ជយហង ! សុខហង!។
បន្ទាប់មកគេដោះនឹមគោក្របីចេញ ។ម្ចាស់
ផ្ទះសារក្រណាត់សចេញ ស្រាត្រូវជូនទៅ
ចាស់ៗ ហើយយុវជនក្មេងៗបានចែកម្ហូប
អាហារគ្នាបរិភោគ ។

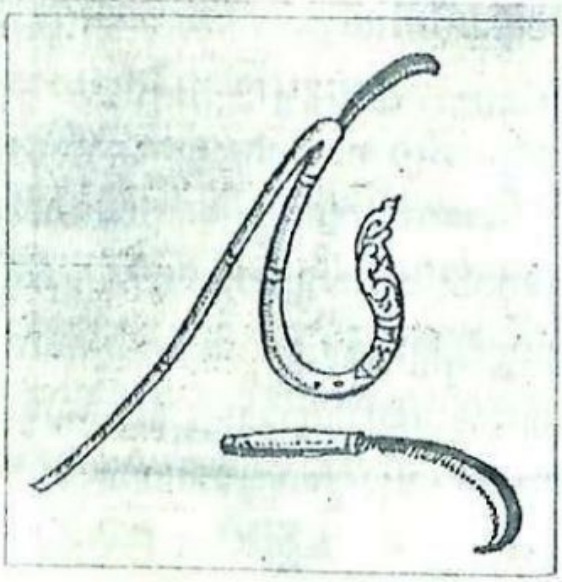

+ រនេណ្ឌ្ឍ

ស្នែងសត្វព្រៃអាចយកមកធ្វើជាដងកណ្តាវគីកណ្តាវសម្រាប់ច្រូតស្រូវ ។ ក៏ប៉ុន្តែវានឹងបង្កឱ្យមានទុក្ខភ័យ បើសិនជាគេចូលចិត្តប្រើស្នែងសត្វស្រុកដែលមានការនឿយហត់ក្នុងការភ្ជួរដីរួចមកហើយ ។

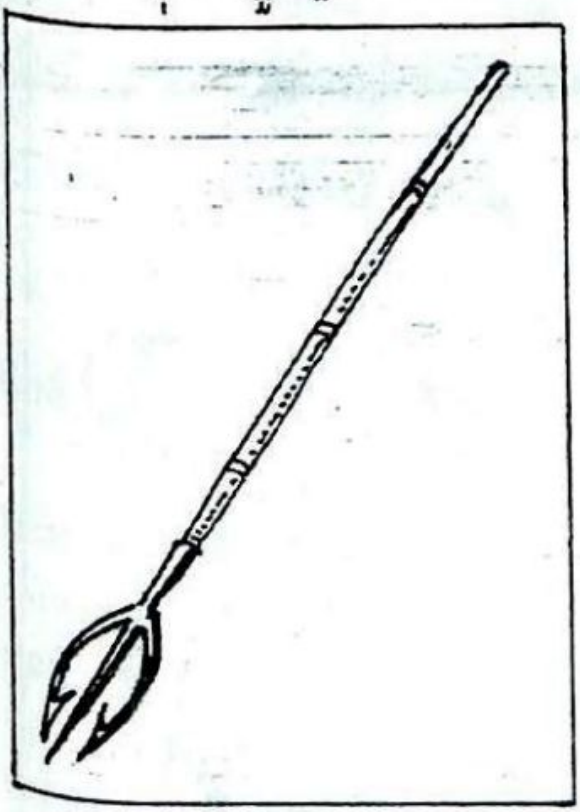

+ច្ជូកឆ្លាមី

ការនេសាទបានផលច្រើននឹងទទួលបានដោយសារច្ជូកដែលដងរបស់វាធ្វើពីដើមឫស្សីដែលដុះឆ្លងគម្ពបានសេចក្តីថាឫស្សីនោះគល់វានៅម្ខាង ឯចុងរបស់វានៅម្ខាងទៀតនៃគម្ពរបស់វា ហើយផ្ទៃនៃផ្លែទាំងពីរបស់វាមានរាងដូចក្រចកអក។

+ទ្រនេ

កាលណាកង្វៃដំរីបាក់ ហើយកដែកកង្វៃនោះមកដំធ្វើជាខ្សែដែលសម្រាប់ក្ងេកក្ងេងវា និងការពារគ្រោះថ្នាក់និងការពារជំងឺតម្កាត់ផ្សេងៗ ។

+អន្ទាក់

ដើម្បីដាក់អន្ទាក់ចាប់សត្វព្រៃពិធីផ្សេងៗត្រូវតែអនុវត្ត:ដូចជាអ្នកប្រមាញ់ត្រូវនាំយកទៅជាមួយអន្ទាក់នូវផ្លែចេកជ្ងា ។ អ្នកប្រមាញ់ត្រូវដាក់ដងអន្ទាក់របស់ខ្លួននៅទិសខាងជើងនៃដើមឈើធំមួយដែលនៅទីនោះគាត់ត្រូវធ្វើឧបកិច្ចនិយាយសួរឆ្លើយខ្លួនឯងទៅវិញទៅមកថា:

-ឯងនៅទីនេះទេសម្លាញ់!ឯងមិននៅទីនេះទេឬ?

-សម្លាញ់ខ្ញុំនៅទីនេះទេ ឯងមើលផ្លែខ្ញុំរត់នៅមុខឯង ។

បន្ទាប់មកអ្នកប្រមាញ់ដើរទៅជិតដើមឈើដាក់ផ្លែចេកជ្ងានៅគល់ឈើ ហើយបន្តនិយាយថា :

-ខ្ញុំសុំឯងផងដែរនូវសត្វខ្លះពីហ្វូងសត្វរបស់ឯង

-អ៊ីយកចុះ..!

នៅពេលនោះអ្នកប្រមាញ់ដាក់

អន្ទាក់របស់ខ្លួន ។ នៅថ្ងៃនោះអ្នកប្រមាញ់ត្រូវតែប្រុងប្រយ័ត្នតមមិនកាប់រមែកឈើធំណាមួយទេ ហើយនៅតាមផ្លូវមិនត្រូវមានការភ្ជាក់ផ្ទើលអ្វីទេ ,ត្រប់វត្ថុទាំងអស់នឹងក្លាយជាចង្រៃ:អន្ទាក់នឹងមិនជាប់សត្វទាល់តែសោះ ។

+ទន្លេ

បើសិនជាយើងរែកអម្រែកអ្វីមួយដងរែកបានបាក់នៅលើស្មា គេនិយាយថាហេតុការណ៍បែបនេះ«ក្ងាំងត្រូវបាក់»។ ត្រូវដាក់អម្រែកនោះមកដីភ្លាម ហើយលោតកន្ទុងអម្រែកពាដង ។បើមិនធ្វើដូច្នេះ ទេនៅពេលខាងមុខគ្មានការងារណាមួយបានទទួលជោគជ័យដល់អ្នករែកអម្រែកជាស្រីនោះទេ ហើយនាងក៏សម្រាលកូនពិបាកដែរ ។

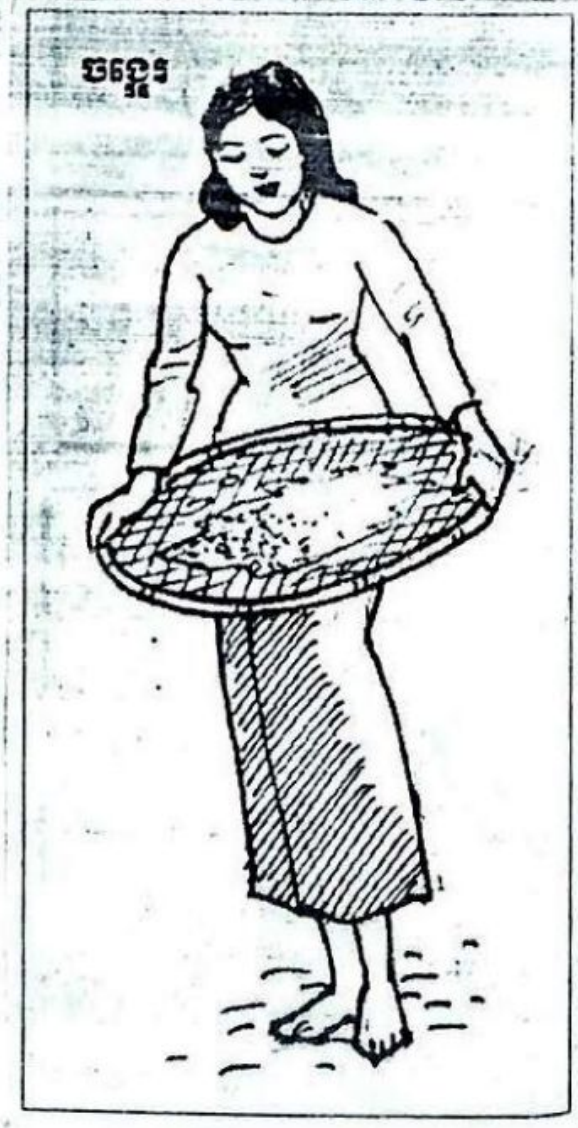

+ចន្ទ្ទ

វាចង្រៃណាស់ បើយកប្រពន្ធជាស្ត្រីម្នាក់ដែលបន្ទាប់ពីអ៊ុំអង្ករហើយគោះចង្អេរដោយវាយនឹងដើមឈើឬគោះចង្ហ

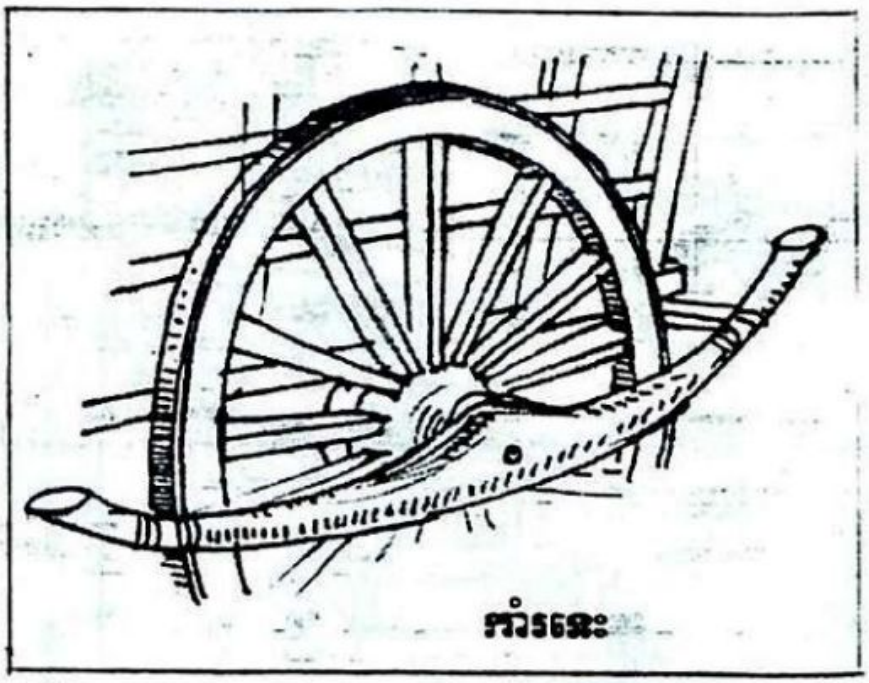

ការ៉ាន

ទ្រឹងដ ។

ចង្អេរក្ត ញ្ញាល់បុកក្ត អាចធ្វើបានតែដោយមនុស្សវៀបការហើយប៉ុណ្ណោះទេ។ ការងារបែបនេះនឹងនាំទុក្ខទោសដល់យុវ-ជន។

មិនត្រូវអង្គុយលើចង្អេរទេ បើគេមិនចង់រងើងផ្ទួរនៅក្នុងព្រៃ។ ពពួកខ្មោចព្រៃទទួលយកចំណីអាហារនៅពេលដែលគេផ្ទាយចំណីអាហារនោះដោយដាក់ពង្រាយលើចង្អេរ ។ សុភាសិត:«អ្នកដែលមានប្រពន្ធពីរ ស្ត្រីនឹងធ្លាប់ចង្អេរ ហើយសំពត់សំលុយនឹងធ្លាយ ប៉ុនពោះវ្ឍនមមាន» ។

+**ការ៉ានទេះ**

គេយកមកធ្វើជាការ៉ានទេះ តែឈើបីប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ដែលជាប្រភេទឈើល្អ គឺផ្ចឹក សុក្រម និងធ្នង់ ។

អ្នកទាំងឡាយណា ដែលបម្រើម្ចាស់តែមួយ មិនត្រូវបរិហារគ្នាទៅវិញទៅមកទេ អ្នកទាំងនោះប្រៀបដូចជាការ៉ានរបស់ កង់មួយ ដែលវិលតាមទិសតែមួយ ។

+**ជ័ណ្ណើ**

គេចងអំបោះនៅជុំវិញជណ្ណើ

ន្ទ

ជណ្ណើ

ជ

ជ

ជ

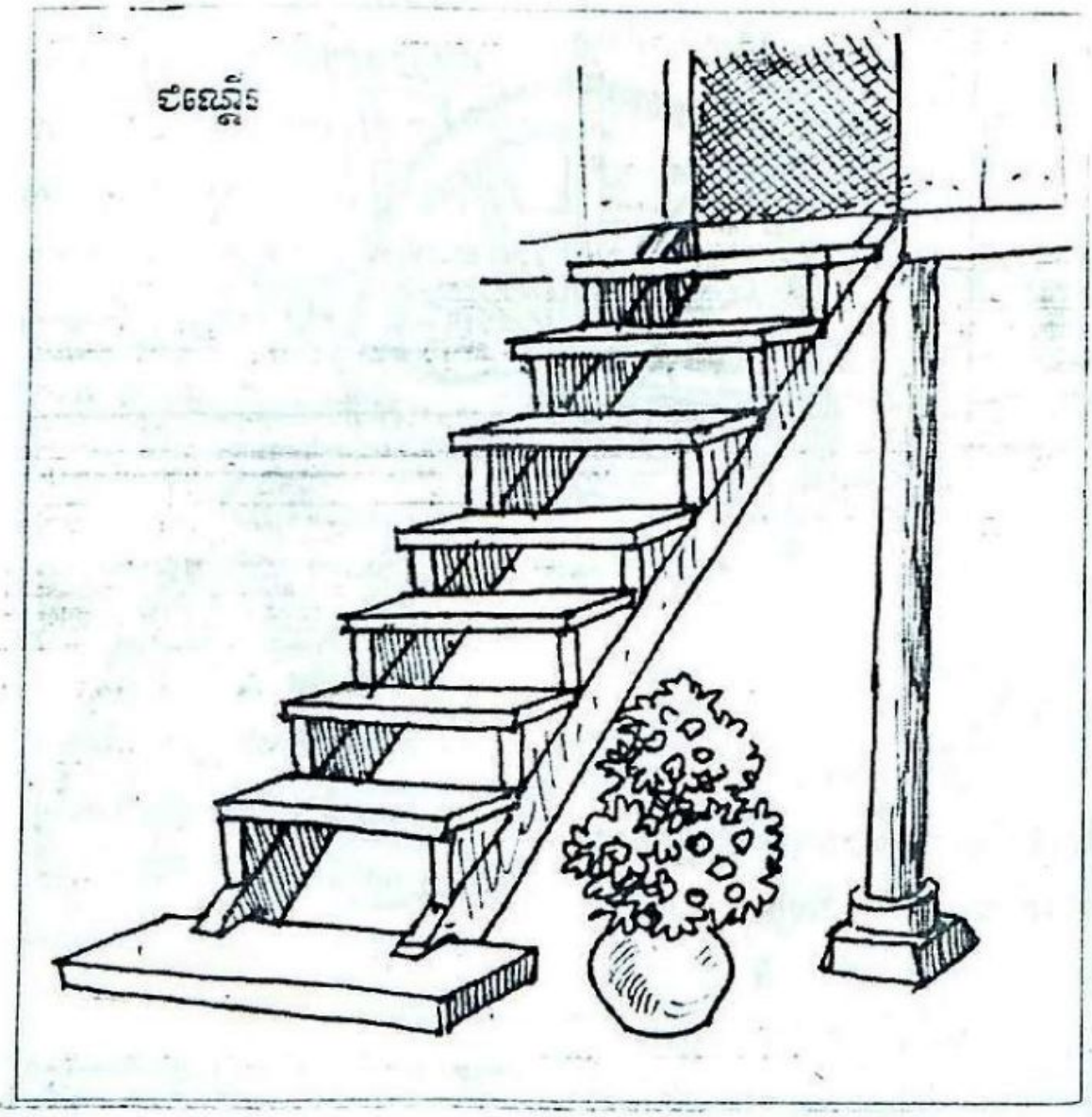

ស្រីរស់នៅខាងក្នុងផ្ទះ ។

កាលណាជណ្តើរត្រូវបានដកចេញនៅពេលយប់ ជណ្តើរនោះមិនត្រូវធ្វើឱ្យរលឹងស្រិលនោះទេ ត្រូវតែទុកឱ្យមានដុំរាយនៅកាំចុងក្រោយ ដើម្បីអាចឱ្យខ្មោចការពារជណ្តើរនោះបញ្ឈប់ការឈ្លានពានរបស់ខ្មោចចង្រៃ ។

សង្សារឬពួកចោរបានយកអំបោះចងជណ្តើរហើយសុំឱ្យខ្មោចដែលថែរក្សាជណ្តើរទាំងនោះធ្វើឱ្យជ្រុកម្តាយនិងប្រជាជនដេកលក់ស្តាប់ស្តល់ ដើម្បីខ្លួនងាយស្រួលប្រព្រឹត្តនូវអំពើអ្វីមួយមិនគប្បី ។

អ្នកណាម្នាក់លួចចោះយកបំណែកឈើនៃក្បាលជណ្តើរនៃព្រះរាជ

សាលាក្តីជាន់ខ្ពស់ ហើយបញ្ចុះបំណែកឈើ នោះទៅក្នុងដងច្បូកផ្ទៃបី ច្បូកនោះនឹងចាក់ត្រីបានច្រើនបំផុត ។ បានសេចក្តីថា បើអ្នកផ្សងត្រឡប់មកពីរកត្រីវិញ គឺគ្រាន់តែបានត្រីមពុនបុ័ណ្ណោះ ចំណែកអ្នកដែលមានច្បូកខាងលើគឺត្រឡប់មកវិញរកត្រីលើស្មាតែម្តង ។

+ អាវុធណ្ដើរ

វាចង្រៃណាស់ ដែលយកកាំជណ្ដើរបាក់ដែលឈប់ប្រើហើយទៅដុតនោះ ។

កាំជណ្ដើរនៃជណ្ដើររបស់មនុស្សនៅរស់ ជានិច្ចកាលត្រូវតែមានចំនួនសេស ។ កាំជណ្ដើរដែលមានចំនួនគត់គូ ជាកាំជណ្ដើររបស់អ្នកស្លាប់ ដែលប្រើសម្រាប់លើកសពចេញពីរណ្ដៅ តាមបណ្ដាយជណ្ដើរនេះ បន្ទាប់ពីផ្ទឹងខ្មោចនោះត្រូវបានចងដោយសរសៃអំបោះ ។

បើសិនជាកាំជណ្ដើរបាក់នៅថ្ងៃចុងក្រោយនៃថ្ងៃរៀបការ កាលណាប្តីឡើងជាក្បួនទៅលើផ្ទះភរិយាបានសេចក្តីថា នៅពេលនោះពិធីរៀបមង្គលការត្រូវបានបំពេញគឺជារាត្រីផ្ទំដំណេក ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ការផ្ទំដំណេកត្រូវលើកទៅថ្ងៃផ្សេងទៀត ។ សហព័ទ្ធណាម្នាក់នឹងត្រូវស្លាប់បើសិនជាការផ្ទំដំណេកត្រូវធ្វើនៅថ្ងៃនោះ ។

+ ទាំងនេះ

គេហៅយ៉ាងដូច្នេះនូវវត្ថុបុរេប្រវត្តិសាស្ត្រដែលធ្វើអំពីថ្មពីឆ្ពីង : ពងចិញ្ចៀន ពួរថៅ ប ូ ល-ល-ដែលត្រូវបានគ្រវែងមកដីដោយវិទ្យាធារ(Vidyádhara) គឺទេវតាខ្យល់ ។ ចិញ្ចៀនពាក់ទៅធ្វើសឹកសង្គ្រាមអាចការពារបួសការពារជំងឺតម្ពាត់ ការពារអំពើរបស់គេ ។ ពួរថៅត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងផ្ទះទុកដូចជាវត្ថុដែលត្រូវតែនាំមកនូវសុភមង្គលដល់ផ្ទះនោះ ។

+ ទាំងនេះ

(ចំពោះផ្ទាំងឆ្នេរ)

ពួកចោរនឹងពួកសង្ឃារបានសឹកកំភ្លោះតាមប្រហោងចូលទៅក្នុងផ្ទះណាមួយ ដែលខ្លួនមានបំណងប្រព្រឹត្តមិនគប្បីណាមួយរួចផ្ទុំបាលីឱ្យទៅប៉ះជ្ជីពុកម្តាយឬប្រជាជនម្ចាស់ផ្ទះនោះ ដើម្បីឱ្យអ្នកទាំងនោះដេកលង់លក់ដោយមិនដឹងខ្លួន ។

ក់ឆ្លោះ

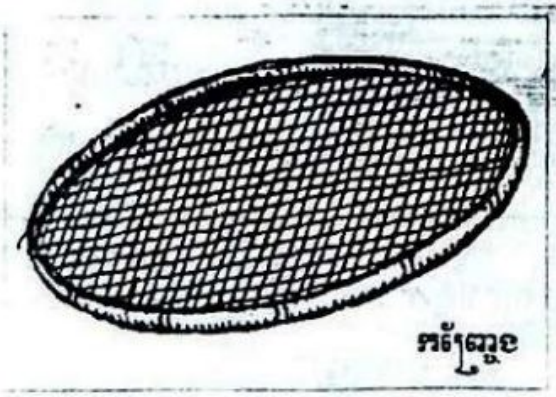

ក១ាញ្ជ្ជេ

+ក១ាញ្ជ្ជេ

រឿងនិទានមួយដ៏សែនសាយ ភាយបានរំលឹកពីល្បឿកទាំងឡាយរបស់ ឡាហ្ជុងតែន ដែលគេបានដឹងច្រើនបំផុត ។

បុរសម្នាក់បានកាប់ដើមបូស្ស៊ូ : ក្ជនបានសួរទៅបុរសនោះថា: ពុកកាប់ដើម បូស្ស៊ូធ្វើអី ?

-ដើម្បីស្ជាញកញ្ជ្រែងមួយដែល នឹងផ្តល់ដល់យើងនូវត្រីល្អិតៗ ដែលយើង នឹងប្រឡាក់អំបិលវា ។

-បន្ទាប់មក ?

-បន្ទាប់ មកពុកនឹងលក់ត្រីប្រឡាក់ នេះ ហើយជាមួយនឹងតម្លៃដែលទទួលបាន ពុកនឹងទិញក្របីមួយ

- អូ !ពុកពេលទើបយើងបានក្របី នោះខ្ញុំនឹងឡើងជិះវាមែនទេ?

-ទេ!មិនពិតទេ បើជិះវានឹងធ្វើឱ្យ វាស្ពម

-យ៉ាងម៉េច ? ហេតុអីខ្ញុំមិនអាច ឡើងជិះច្រកកៀវបន្ដិចផងអ៊ីចឹង ?

-ហេតុអីឯងចង់ចេសចង់ឡើងជិះ ម្ល៉េះ ពេលដែលពុកហាមមិនឱ្យឯងធ្វើ ?

(ជ្រុកស្រែកដោយនឹងសម្បា)ហើយវាយ
ក្ងន់មួយដំបងយ៉ាងខ្លាំងធ្វើឱ្យក្ងន់នោះស្ទាប
នៅនឹងកន្លែង ។ ក្រញ្ចេងដែលទើបនឹងចាប
ផ្តើមស្លាញ់នោះបានទុកចោលនៅទីនោះ
ហើយជ្រុកមានការភ័យរន្ធត់ និងអស
សង្ស័ម ។

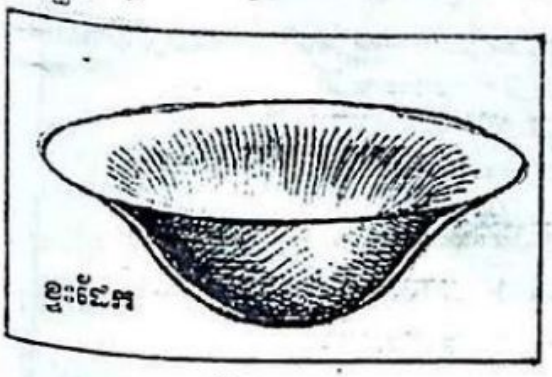

+ខ្ទះដែក

ខ្ទះដែកដែលធ្លុះធ្លាយឈប់ប្រើ
ប្រាស់មិនត្រូវគ្រវាត់ចោលដោយធ្វេស
ប្រហែសនៅក្រោមផ្ទះទេ វានឹងត្រូវបណ្តា
សា ។ គេអាចព្យួរខ្ទះនោះនៅក្រោមផ្ទះ
ក្រោមដើមឈើឬបោះចោលទៅក្នុងទឹក
យ៉ាងឆ្ងាយ ។

+កណ្តឹង

កណ្តឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជា
គ្រឿងលំអសម្រាប់ទូក ដំរី សត្វទឹម របស់
មន្ត្រីជំនួលផ្ទះ ដងទង់នៃវត្ត ។ ប្រជារាស្ត្រ
មិនគួរប្រើប្រាស់កណ្តឹងនេះទេ ។

+កន្ទេល

កន្ទេលរបស់ខ្មែរមានពណ៌សនៅ
ខាងចុងគឺនៅបែកខាងក្បាល ។ កន្ទេលចិន
ដែលមានពណ៌ដូចៗគ្នា ត្រូវបានសម្គាល់
ដោយខ្សែអំបោះពណ៌ក្រហមនៅបែកខាង
ក្បាល ។ វាមិនសមស្របទេ ហើយវាក៏
ចង្រៃដែរ បើដេកលើកន្ទេលដោយមិនគិត
ពីក្បាលឬកន្ទុយនោះ ។ កិច្ចការសំខាន់
សម្រាប់អប់រំនារីគឺត្រូវឱ្យនារីនោះក្រឡាស
កន្ទេលនៅពេលរៀបចំគ្រែដេក ។

+ភ្លេង

គេត្រូវតមមិនអង្គុយបរិភោគលើ
ការុងដោយបន្ទំធ្វើជាកន្ទេលទេ ដោយខ្លាច
ក្រែងនៅពេលបន្ទាប់មកបំណុលនឹងកើត

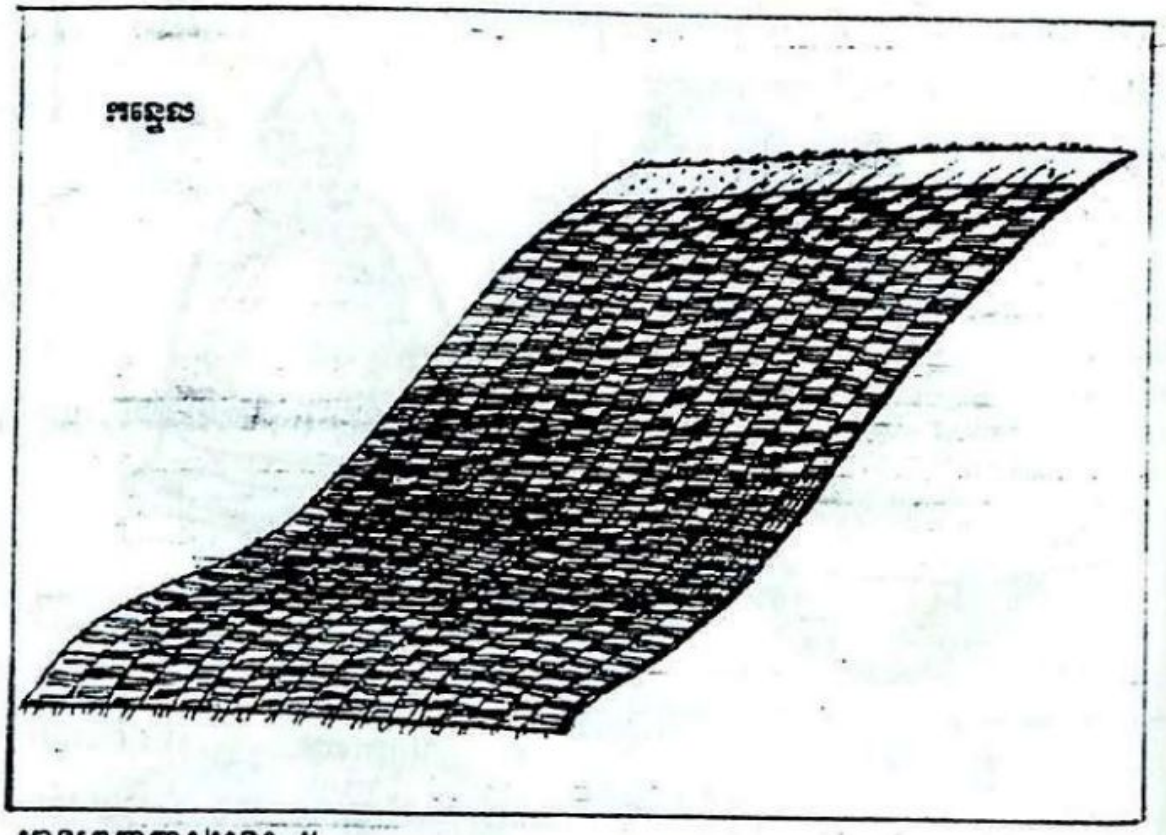

មានពេញការុងនេះ ។

+ ភីតឡាញ

កាលណាមានកីតឡាញពីរនៅ
ក្នុងផ្ទះតែមួយ គេមិនត្រូវដាក់កីតឡាញនោះ
ដោយចុងកីជាប់គ្នា ឬដាក់រែបក្បែរគ្នា
នោះទេ ។ ត្រូវតែដាក់កីតឡាញនោះនៅតាម
ទីតាំងផ្សេងៗដូចជាដាក់ឱ្យកែងគ្នាជាដើម។
បើពុំដូច្នោះទេនៅពេលអនាគតអ្នកតឡាញ
នឹងបែកគ្នា ។ ប្រសិនជាអ្នកតឡាញនោះជា
បងប្អូន(ស្រី)នឹងគ្នាឬបើសិនជានាងមិនមែន
ស្ថិតនៅក្នុងគ្រួសារតែមួយទេ នាងម្នាក់នឹង
មានវាសនាខ្ពស់ជាងនាងម្នាក់ទៀត ហើយ
នាងដែលមានវាសនាអន់នោះ នឹងធ្លាក់ខ្លួន
ឈឺ ។

+ ចង្កឹះ

ចង្កឹះត្រូវបានប្រើប្រាស់តែនៅ
ក្នុងផ្ទះលោកធំនិងផ្ទះអ្នកមានតែប៉ុណ្ណោះ។
ជាទូទៅប្រជារាស្ត្រហ្លួបបាយតែនឹងម្រាមដៃ
តែប៉ុណ្ណោះ ។

គួរតែបម្រើចង្កឹះ នៅផ្ទះអនាគត
ឪពុកម្តាយក្មេក ឬក៏នៅពេលដែលអនាគត
ឪពុកម្តាយក្មេកមកលេងផ្ទះអនាគតកូនប្រ
សាប្រុស ។ គួរតែគោរពឪពុកម្តាយក្មេក
ដោយកាន់ចង្កឹះនេះនៅនឹងដៃ ។ នៅពេល

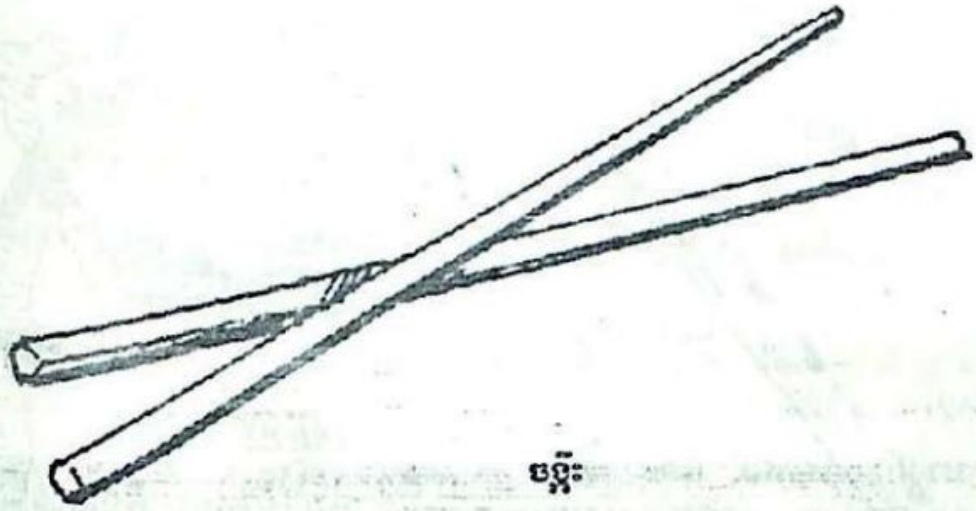

ចន្ទ្រ

នោះមានករណីជាច្រើនដែលអាចមានការ
ផ្ទាច់ពាក្យពីអនាគតកូនប្រុសានោះ ។

+ទ្រនាប

ឈើសម្រាប់ធ្វើកែបសេះ មិនត្រូវ
យកឈើតែមួយមុខទេ ។ បើកែបសេះធ្វើ
ឡើងដោយឈើតែមួយមុខបែបនេះនឹងបង្ក
ឱ្យមានការខាតបង់ឬក៏ស្លាប់ផងក៏មានដែរ។
យកល្អកែបសេះត្រូវធ្វើពីឈើបីឬបួនដុំ ។

+កាំបិត

នារីដែលប្រើកាំបិតចិតស្លា ដែល
មានផងប្រហោងនឹងមានទុក្ខភ័យ គឺមាន
ទុក្ខភ័យដល់ភេរ្ដីឈ្មោះរបស់នារីនោះ ។

ក៏ដូចជាកាំបិតស្ទ្រុត ដែលគេ
ស្ទ្រុតនឹងចង្កេះដែរ ដែលផងរបស់វាជានិច្ច
កាលគេធ្វើពីភ្លុកឬពីស្ពាន ។ បើកាំបិតស្ទ្រុត
មានផងប្រហោងបែបនេះ គេមិនត្រូវប្រើ
ប្រាស់វានិងមិនត្រូវទុកចោលក្នុងផ្ទះទេ ត្រូវ
តែដូរផងវាចេញ ។ កាំបិតស្ទ្រុតដែលមាន
ផងល្អនឹងថែរក្សាម្ចាស់របស់វា ហើយមាន
មិត្តភក្ដិច្រើន ។

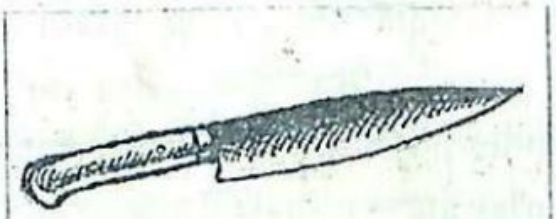

កាំបិត

+ខ្ជួយ

មិនត្រូវផ្ទុំខ្ជួយឱ្យប្រពន្ធស្ដាប់ជា
ដាច់ខាត ។ គេបានន័យទានថា អ្នកប្រកំតន្ត្រី

ដ៏ប៉ុនប្រសប់ធ្លាប់ធ្លាប់ខ្លួនធ្វើជាប្ដីរបស់នាង ដោយគ្រាន់តែផ្ទុំខ្ចីយនៅកណ្ដាលវាល ។

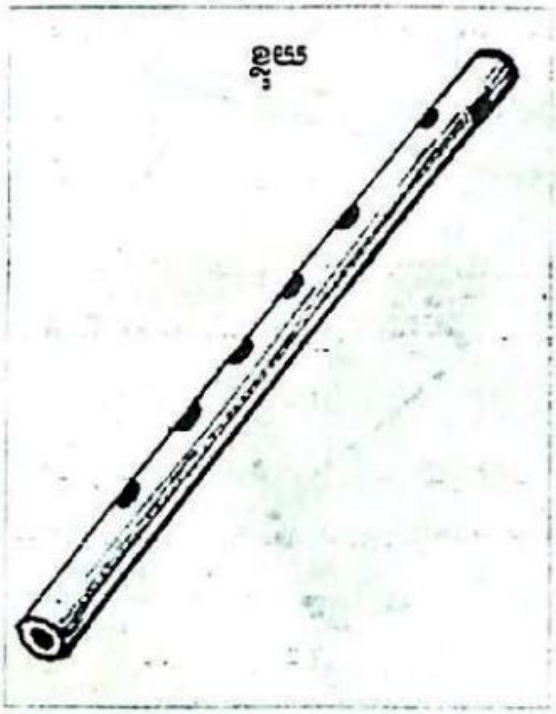

+រាងសំពត់

អ្នកដេរអាវសំពត់ដែលបានដេរបញ្ចប់សម្លៀកបំពាក់មួយហើយ ត្រូវរង់ចាំដល់ថ្ងៃសុក្រដើម្បីកាត់ចោលអំបោះចុងក្រោយ លើកលែងតែបន្ទាប់មកត្រូវបានទុកចោលនៅម្ដុងរហូតទាល់តែថ្ងៃណាមួយគេស្នើកសម្លៀកបំពាក់នោះជាស្ពាត ។ បើសិនជាក្បួនច្បាប់នេះត្រូវគេធ្វើរំលងសម្លៀកបំពាក់នោះនឹងត្រូវសត្វកណ្ដៀរកាត់ឬត្រូវភ្លើងឆេះ ។

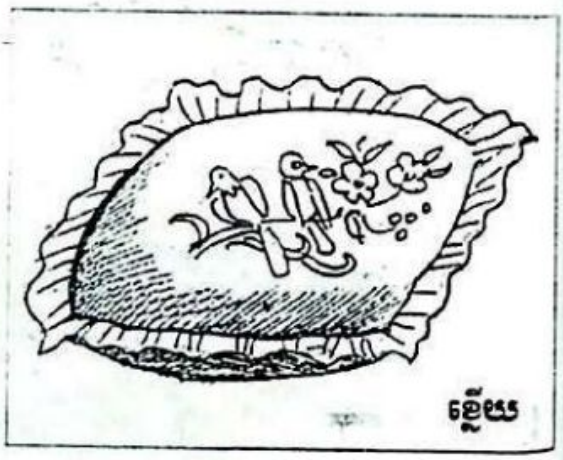

+ខ្ចីយ

ប្រពន្ធមិនត្រូវប្រើប្រាស់ខ្ចីយឬពួករបស់ប្ដីជាដាច់ខាត នាងនឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុភមង្គលរបស់ប្ដី ។ ការរួមរក្សាប្ដីប្រពន្ធត្រូវតែបំពេញនៅលើគ្រែរបស់ប្រពន្ធ។ ខ្ចីយដែលឈប់ប្រើប្រាស់ហើយត្រូវតែបោះចោលក្នុងទឹក ហើយមិនត្រូវបោះបង់ចោលតែពីសតែពាសនោះទេ ដើម្បីចៀសវាងគេយកទៅធ្វើអំពើ ដែលមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ជាពិសេសជាមួយនឹងខ្ចីយសម្រាប់យានជំនិះ ។

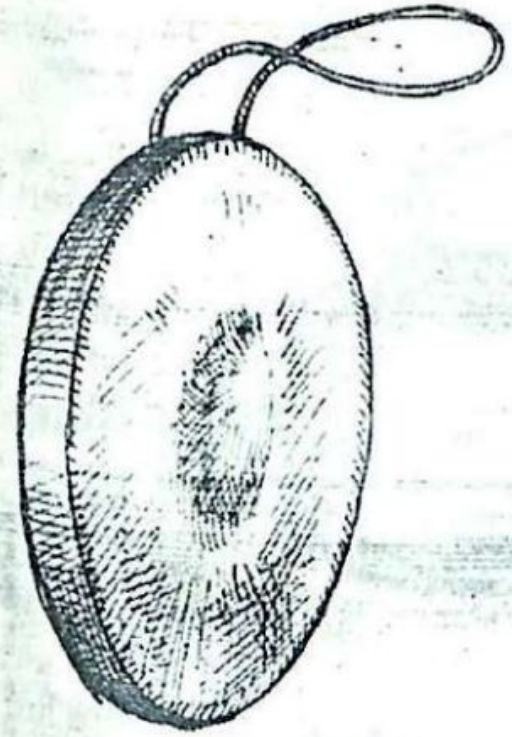

គង

+គង

ជាពិសេសគងនិងគ្រប់ឧបករណ៍ទាំងអស់ ដែលធ្វើពីទង់ដែងមិនត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងផ្ទះទេនៅពេលដែលវាធ្លុះធ្លាយឬបាក់បែក ។ យកល្អត្រូវគ្រវែងឧបករណ៍ទាំងនោះទៅឆ្ងាយដើម្បីឲ្យសវាងនូវទុក្ខភ័យឬគ្រោះចង្រៃ ។

+ត្រឿងឆាប,ប្រដាប់ធ្វើ
ទានុណាកម្ម

ឧបករណ៍ធ្វើទានុណាកម្ម ដូចជាឃ្នាង,ភ្លោក(ប្រដាប់ក្បាបកមនុស្សមានចោលឧក្រិដ្ឋ),ទ្ធោះ,ត្ពាប,ពងក្ដាប...មិនត្រូវ មានមានទុកាពរក្សាទុកនៅក្នុងផ្ទះទេ ។ របស់អស់ទាំងនេះ ត្រូវតែទុកចោលនៅនឹងដីក្រោមដើមឈើ ។ បើសិនជាចង់ណាកល្អងយករបស់ទាំងអស់នេះមកលេងសើចនឹងនាំមកនូវទុក្ខភ័យ ។

បើសិនជាមនុស្សម្នាក់ត្រូវបានគេដាក់ភ្លោកគឺមិនមែនបានតែមួយដងទេ ។ ទ្រព្យសម្បត្តិដ៏ចង្រៃរបស់អ្នកនោះ នឹងរលាយបាត់បង់តែនៅលើកទី៣តែប៉ុណ្ណោះ។

+ទន្ទ្រាម

ក៏ដូចជាដាំដើមគជែរ អ្នកណាដែលដាំដើមឫស្សី ត្រូវតែដាក់នៅខាងក្រោមគល់ឫស្សីនូវអម្ប្រែងមួយដោយនិយាយថា«សូមឲ្យការស្លាប់របស់ខ្ញុំមកដល់តែនៅពេណាដែលអម្ប្រែងពាងនេះរលួយ» ។បើមិនបានធ្វើដូច្នេះទេ នៅពេលដែលដើមឫស្សីនោះធំបង្គ្ការអាចយកទៅសែងមនុស្សរួច ដើមឫស្សីនោះវាបង្ហាញឲ្យឃើញពីការដឹងគុណរបស់វា ដោយសែងសពអ្នកដាំកប់ក្នុងដី ។

បើសិនជានៅផ្ទះ ស្ត្រីមេផ្ទះបាន

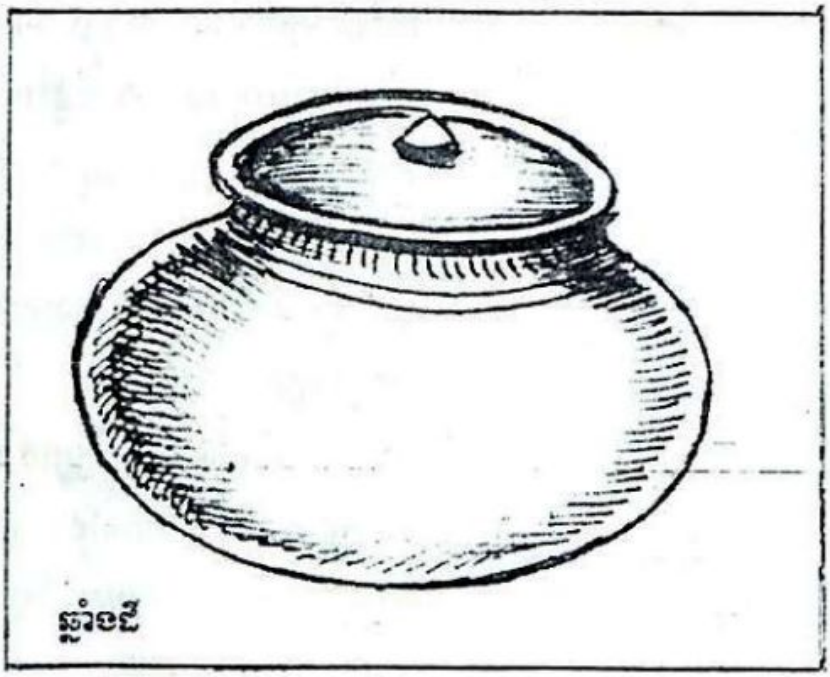

ឆ្នាំងដី

លីងគ្រាប់ពោតនៅលើអម្បែងពាង ហើយ
ផ្ទេរលោមឡើង ជាសញ្ញាប្រាប់ថាជីពុក
ម្តាយដែលឃ្លាតឆ្ងាយនឹងជិតត្រឡប់មក
វិញឬជាសញ្ញាបញ្ជាក់ថា ប្តីនឹងត្រឡប់មក
វិញបើគាត់អវត្តមាន ។

+ឆ្នាំងដី

កាលណាគេលើកឆ្នាំងដីពីលើ
ភ្លើង ត្រូវតមដាក់ឆ្នាំងនោះដោយគ្មានការ
ចាំបាច់នៅលើផេះ។ ហើយគ្រប់ករណីទាំង
អស់ បើលើកឆ្នាំងដីចេញពីលើផេះត្រូវតែ
លុបស្នាមក្ដិតឆ្នាំងដែលជិតលើផេះនោះ
ចេញបើពុំជួរច្នោះទេ គ្រោះអត់ឃ្លានឹង
មកគោះទ្វារផ្ទះអ្នកជាមិនខាន ។

+ចង្ក្រាន

តាមពិតទៅ នៅស្រុកខ្មែរចង្ក្រាន
គឺជាឡមួយដែលកាន់យ្ជរបានធ្វើពីដីដុតឆ្ពិន
ដែលមានរាងដូចវ៉ីយ៉ូឡុង ខ្ជង ជាមួយ នឹង
ជុំពកបីខាងក្នុង(ម្ជុំ)សម្រាប់ទ្រឆ្នាំង ។ នៅ
តាមកន្លែងជាច្រើន ដើម្បីសួរថាមានផ្ទះ
ប៉ុន្មានមានភ្លើងប៉ុន្មានគេនិយាយថា មាន
ចង្ក្រានប៉ុន្មាន? ។

នៅក្នុងផ្ទះបាយរបស់ខ្ជួន នារី
ដែលយកផេះអស់ចេញពីចង្ក្រានមិនត្រូវ
បានចាត់ទុកថា មានការផ្ចិតផ្ចង់នឹងការងារ
បន្ដិច ។

នារីដែលមានទិស្ស៊ីយល្អពីធម្ម

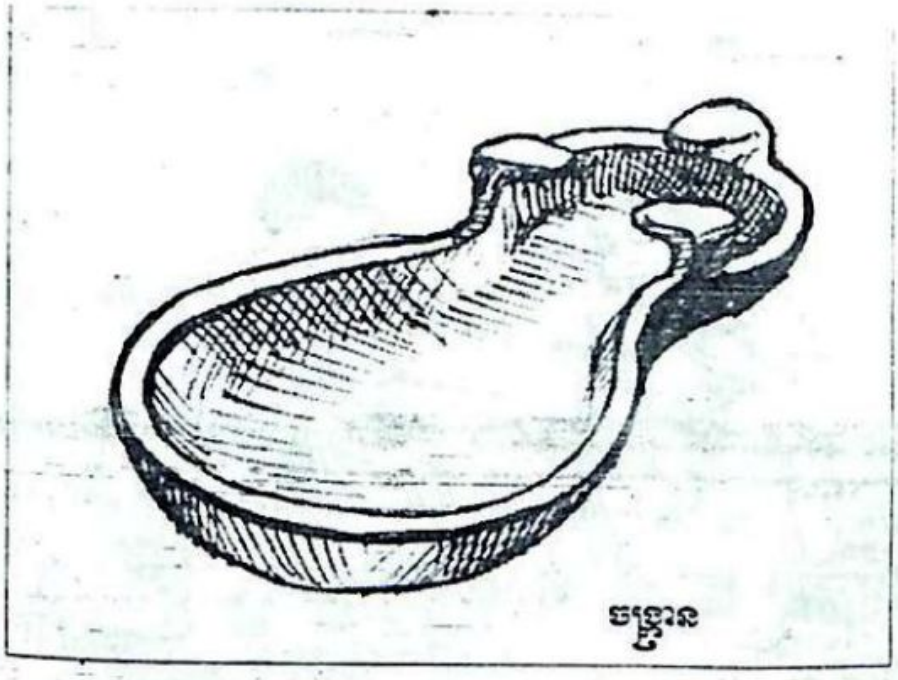

ចង្ក្រាន

ជាតិ មានការអប់រំល្អ បានស្រាចទឹកបន្ថិចលើចង្ក្រានមុននឹងបង្កាត់ភ្លើង ។

នៅពេលមានភ្លៀងធំ ខ្យល់បក់ខ្លាំងក្លា យកល្អត្រូវតែដាំកាំបិតនៅក្នុងផ្ទះចង្ក្រាន ហើយដកកាំបិតនោះចេញវិញបានតែនៅពេលព្យុះស្ងប់ប៉ុណ្ណោះ ។

ចំពោះចង្ក្រានដែលបែក គេមិនត្រូវគ្រវែងចោលក្រោមផ្ទះឬនៅជុំវិញផ្ទះទេ ដោយខ្ជាចក្រែងវាដាក់ប្រទេចផ្តាសា ។ គេត្រូវតែចោលវាទៅក្នុងស្ទឹង ហើយរបស់របរប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ទៀត ក៏ត្រូវធ្វើដូច្នេះដែរ ។

អ្នកដែលរាកនោម នៅពេលដេកលក់ត្រូវតែគោរពចង្ក្រាន(ថ្វាយបង្គំ)ដើម្បីសុំឱ្យចង្ក្រានធ្វើឱ្យជាសះស្បើយឈប់រាកនោមទៀត ។

ក្រៅពីចង្ក្រានធម្មតាគេបានបែងចែកដូចតទៅ :

១-ថ្មចង្ក្រាន :ចង្ក្រានដែលមានថ្មបីដុំដាក់នៅលើដី

២-ដុំចង្ក្រាន:ចង្ក្រានដែលមានដុំដីបីដុំ

៣-គុកចង្ក្រាន:ចង្ក្រានដែលគេជីកនៅនឹងដី

៤-ពៅចង្ក្រាន:ចង្ក្រានដែលមានបង្គោលពីរដោតចូលក្នុងដី ។ បើអ្នកណា

អាំងឆ្លើ

ម្នាក់ជួបប្រទះនូវចង្ក្រានបែបនេះ ហើយ
បង្គោលចង្ក្រានៈនៅខ្សែវស្រងាត់នៅឡើយ
គេអាចយកបង្គោលចង្ក្រានៈនោះភ្ជាក់ ជារូប
ព្រះពុទ្ធដែលនឹងនាំមកនូវសុភមង្គលដល់ផ្ទះ
របស់អ្នកនោះ ។

៥-ចង្ក្រានអាំងកូនខ្ចីៈចង្ក្រានៈនេះ
មានរាងបួនជ្រុង ធ្វើពីដីដែលជាន់ឱ្យម៉ត់ជ
ស្អិតល្អ ។ នៅជ្រុងទាំង៤នៃចង្ក្រានៈនេះ
គេដាក់ដុំបាយដោយសុំខមាទោសចំពោះ
ព្រះធរណីដើម្បីប្រើប្រាស់ចង្ក្រានៈនេះជាមួយ
ព្រះធរណីនេះ ។ បន្ទាប់មកមុំនីមួយៗគេ
បានបញ្ចុះដុំដើមទ្រាំង(Drámm)និងដុំដើម
ស្ពង់(Spaen)តូចៗ ។ គេរៀបម្សៅលើដុំ
ឈើតូចៗទាំងនោះ ហើយគេស្រោចប្រេង
ពីលើ រួចគេដុតភ្លើងអាំងកូនខ្ចីក្នុងរយៈ
ពេល៧ថ្ងៃជាបន្តបន្ទាប់ ។ នៅពេលដែល
ភ្លើងរលត់ ចង្ក្រានដែលគេធ្វើជាបណ្តោះ
អាសន្ននេះត្រូវតែគ្រវាត់ចោលឱ្យឆ្ងាយ ។

+អាំងឆ្លើ

នៅពេលសម្រាលកូនលើកទី១
ភ្លើងដែលគេដុតនៅក្បែរអ្នកសម្រាលកូ
នោះ ត្រូវតែរក្សាឱ្យនៅគេះដោយប្រើលើ

គ្រប់ប្រភេទលាយជាមួយការលើកលែងតែ
ឈើគគីរប៉ុណ្ណោះ ។ ការដុតឈើលាយ
ចូលគ្នានេះនឹងបញ្ជ្រាសនូវខ្មោចចង្រៃ
ហើយការដាក់បញ្ចូលដើមគគីរគឺប្រឆាំង
ជំទាស់នឹងគុណធម៌នេះ ។

ឈើមួយប្រភេទឬឈើពីរប្រ-
ភេទវាគ្រប់គ្រាន់ណាសទៅហើយសម្រាប់
ក្មេងក្រោយៗទៀត ។ ជាទូទៅគេប្រើដើម
ឈើដូចតទៅ:ដើមសង្ក ដើមក្រសាំង
ដើមត្រីង ដើមធ្លក ។

គ្រប់ករណីទាំងអស់ ត្រូវតមមិន
ប្រើប្រាស់ឈើដែលអណ្តែតតាមខ្សែទឹក វា
នឹងបង្កឱ្យមានកន្ទួលរមាស់ដល់ក្មេងដែ៏ត ។

+ការកាត់ក្បាល

ដើម្បីកម្ចាត់ចៃពីលើក្បាល ត្រូវ
យកស្លឹកដើមសប្បុរស្ល(Pomme Can-
nelle)ត្រាំក្នុងទឹកដែលហាលថ្ងៃ ហើយឈ្លី
ស្លឹកនេះនៅលើក្បាល(ក្ងាន)ដើម្បីបំពុលសត្ត
ចៃ ។ ត្រាំពីរថ្ងៃបន្ទាប់ពីការលេចចេញនូវ
ភាពមិនស្រួលខ្លួន ប្រចាំខែ នារីៗត្រូវតែ
លាងជម្រះខ្លួននៅក្នុងអណ្ដូងឬនៅក្នុងស្ទឹង
ដោយកកក់ក្បាលជាមួយក្បាងផ្ទី(Soude)ឬ
ជាមួយផ្ទៃសំបូរឬជាមួយផ្ទៃក្រូចឆ្មារ ហើយ
បន្ទាប់មកលាងក្បាលនឹងទឹកយ៉ាងច្រើន ។

+ការកាត

ការយកអំណោយមកវិញប្រៀប
ធៀបនឹងលេបកំហាកដែលខាកចោលទៅ
ហើយអ៊ីចឹង ។

+ការណ្ណាស់

ពេលកណ្ណាស់ គេច្រើនមាន
ទម្លាប់និយាយថា ស្ងួយទៅ!។ ជាពិសេស
ម្តាយទាំងឡាយបាននិយាយទៅកាន់កូនស្រី
របស់ខ្លួនដែលកណ្ណាស់ថា : ស្ងួយទៅ
នាង! ។

BUDDHIST INSTITUTE LIBRARY

+ភ្ជុក

គឺជាបទស្នើសមួយដែលធ្វើឱ្យ
អណ្ដាតពួសរទៅលើនារីដែលដើរកាត់មុខ
ខ្លួន គឺជានារីដទៃ(ក្នុងន័យចែចង់គេ) ។

+ទាត

មាត់របស់មនុស្សមានអានុភាព
យ៉ាងខ្លាំង ដោយសារអំបិលនិងប្រហុក
ដែលមាត់ជាន់ស៊ី មាត់ធ្វើឱ្យមានភាពល្ម
ណ្ណាញដោយធ្វើឱ្យមានរសជាតិឬធ្វើឱ្យមាន
ក្លិនអាសោចន៍ដល់អ្នកដទៃ ។

នេះជាពាក្យបារាំងមួយយ៉ាងល្អ
: អ្នកអាងជានិច្ច,មួលបង្ការជានិច្ច វានឹង
នៅសល់អ្វីខ្លះមិនខាន ។

ក្រក់ក្បាល

+ភ្លាម (ភ្លាមភ្លាម)

កិច្ចការរបស់ខ្លួនធ្វើរួចហើយ អ្នកសម្លាប់គេត្រូវដកខ្លួនចេញជាបន្ទាន់ ដោយមិនអោយគេរកឃើញកំណាត់ក្បាលដែលការនោះទេ ដោយខ្លាចក្រែងមានទុក្ខភ័យ ។ ជោគវាសនាអាក្រក់នឹងមិនមកប្បួនប្បូតអ្នកនោះវិញទេ ។

+ការយ

អ្នកដែលដើរព្រៃ មិនត្រូវផឹកទឹកដោយដាក់មាត់លើទឹកទេ(ឱនផឹក)បើសិនជាអ្នកនោះមិនចង់ឱ្យសត្វខ្លាឬសត្វសាហាវមើលងាយ ។ ត្រូវផឹកទឹកដោយបាចទឹកនឹងដៃឱ្យចូលមាត់ ហើយម្ចាស់ព្រៃត្រូវការពារអ្នកនោះ ។

+កំណាប់

អ្នកដែលស្វែងរកកំណាប់ ត្រូវតែរុំខ្សែអំបោះនៅកន្លែងដែលស្មានថាមានកំណាប់ ដោយសូត្រនូវរូបមន្តមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត ។ បើពុំដូច្នោះទេគេនឹងឃើញតែសត្វខ្លាឬសត្វពស់នៅឯបាតរណ្តៅ ។

កាលណាកំណាប់ ដែលគាស់ចេញពីដីត្រូវបានចង្អុលបង្ហាញដោយខ្មោចពន្យល់សប្តិ នៅពេលដឹកគេត្រូវធ្វើឱ្យបែកពាងកំណាប់នោះ បន្ទាប់ពីគេបានប្រទះ ឃើញហើយ ប៉ុន្តែដូច្នេះទេពាងនោះនេះ ប៉ុន្តែ ... ។

ម្យ៉ាងទៀត បើសិនជាពាងនេះ ... ...

១៥ឆ្នាំផ្ទុយទៅវិញក្នុងនឹងមានការឈឺចាប់ ម្យ៉ាងទៀតពិធីផ្សេងៗនឹងមិនគ្រប់ក្រាន់ទេ។

+ភ្ជ

សុភាសិត: មិនត្រូវឈ្លោះនឹងស្រី មិនត្រូវក្តីនឹងចិន ។ បានសេចក្តីថា ស្រីៗ ពួកកសិករស្ងួតសម្ងួត(ប៊ីនប្រកែក)ង ចិនពួកកែ ធ្វើឱ្យចៅក្រមពុករលួយ ។

+ឆ

អ្នកដែលចេញពីគុក ត្រូវតែបន្សុទ្ធ ខ្លួនដោយធ្វើការលាងជម្រះកាយ ដើម្ប ីបញ្ឈប់កុំឱ្យគ្រោះចង្រៃត្រឡប់មកវិញ ។

+ញ

ក្ងោរ

ក្ងោរដែលធ្វើពីសំបកស្ងួ ដែលគេចាត់ទុកថា ជាក្ងោរដែលមានជាតិ កាល់ស្ងែ ទោះត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ ណាយធ្វើជាបាយអ ។

ទៅពេលដែលគេយកក្ប ាល របស់ពួកឧកញ្ញាមកឱ្យ ស្ពួ ១ ១ គេត្រូវ

ស្រែទាប់ក១ោរដើម្បីកុំឱ្យវាធ្លុះ្ជនស្ពយនិ:
ស្ពយ ។

ខ្មោចរបស់អ្នកកើតឃ្លង់ ដែល
ត្រូវលាបកំបោរកុំឱ្យមានការឆ្លងរាលដាល
រោគនោះ ត្រូវយកទៅកប់ចោលនៅ
កណ្តាលព្រៃជ្រៅ ។

ក៏ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់កំបោរដែល
ធ្វើពីសំបកស្ពយ ជាសំខាន់នោះ គឺសម្រាប់
ទំនាក់ជាមួយមួយដែលគេលាបកំបោរយ៉ាង
ស្តើងនៅលើស្លឹកមួយនោះ ។ គេហាមមិន
ឱ្យចេញទៅពេលយប់ដើម្បីសុំកំបោរអ្នកជិត
ខាងទេ ហើយបើសិនជាអ្នកនោះហ៊ាន
ឱ្យកំបោរនោះមែននឹងមានទុក្ខភ័យដល់អ្នក
ទាំងសងខាង(ទាំងអ្នកសុំនិងអ្នកឱ្យ) ។

+ទាំងចំ

ក្មេងស្រីឬនារីមិនត្រូវដើរទៅ
កំពង់ទឹកនៅពេលព្រលប់ទេ ព្រោះពួក
ព្រានតារីនឹងចាប់ធ្វើបាប ព្រោះថាតាមរយៈ
អ្នកឃ្លាប់និងពួកទេវតា ពេលប្រលប់គឺជា
ស្តេចនៃពួកចោរ ។

សុភាសិត :ស្ត្រីនិងកំពង់ទឹកគ្មាន
អ្វីពិបាកទេ ។

សុភាសិតមួយទៀត :កំពង់ទឹក
មិនមែនអត់មនុស្សនៅទេ ហើយមាត់មនុស្ស
ក៏មិននៅស្ងៀមដែរ ។

+ក្រចក

កាត់ក្រចកនៅពេលយប់នឹងនាំ
ឱ្យមានទុក្ខភ័យ ។

ការជ្រុះក្រចក បញ្ជាក់ថាអ្នកនោះ
នឹងស្ថិតក្រោមការធ្វើអំពើរបស់គេហើយ
ត្រូវតែអញ្ជើញគ្រូដែលចេះមន្តអាគមមក
ដោះអំពើនោះចេញ ។

គេហៅថាផ្តាក្រចក គឺជាស្នាម
ពណ៌ស ដែលស្ថិតនៅលើក្រចក ។ បើសិន
ជាផ្តាក្រចកមាននៅលើក្រចកមេដៃវានឹង
ប្រាប់ដល់អ្នកធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយថាមានទុក្ខ
ភ័យនៅឯផ្ទះ ។ បើមាននៅលើចង្អុលដៃវា
នឹងប្រាប់ថាបងប្អូនជិតខាងមានជំងឺ ។ បើ
មាននៅក្រចកម្រាមដៃបន្តបន្ទាប់មកទៀត
វានឹងប្រាប់ថា បងប្អូននៅឆ្ងាយមានទុក្ខ
ហើយបើមាននៅលើក្រចកកូនដៃ អ្នកជិត
ខាងនឹងមានទុក្ខភ័យ ។

ក៏ប៉ុន្តែបើផ្តាក្រចកនោះមាន
ក្បាល ពោលគឺចុងផ្តាដែលធំបែរមកខាង
ដងខ្លួនរបស់យើងផ្តាក្រចកនោះនឹងប្រាប់ពី
ភាពសម្បូរសុងរឿងដល់យើង ។

+ជើងក្ងែ

ពេលធ្វើសឹកសង្គ្រាម កាលណា
គេលើកលែងជីវិតដល់ឈ្លើយសឹកជានិច្ច
កាលគេចូលចិត្តធ្ងូតសាច់ក្បាលឈ្លើយសឹក

នោះជាសញ្ញាជើងក្អែក ។

ពួកអ្នកប្រយុទ្ធតទល់គ្នាកំពុងគ្នាបានខិតខំគូសសញ្ញាជើងក្អែកនៅលើដី ដោយសូត្រមន្តអាគមនៅក្នុងចិត្ត ដោយមិនឱ្យគូសត្រូវរបស់ខ្លួនដឹង ដោយបញ្ជាតគូសត្រូវនោះឱ្យឈានមកមុខ ហើយគូសត្រូវនោះនឹងទទួលបរាជ័យបើបានជាន់ឈ្លីលើសញ្ញាជើងក្អែកនោះ ។

ដូច្នេះម្នាក១ត្រូវចូលសាងជានលើសញ្ញាជើងក្អែកដែលគូសត្រូវអាចបិទបាំងដោយបាចដីខ្សាចពីលើ ។

ដោយខ្លាចត្រូវអំពើគេ អ្នកធ្វើដំណើរត្រូវចូលសាងជាន់នឹងជើងលើសញ្ញាជើងក្អែក ដែលគេគូសនៅតាមផ្លូវឬនៅក្នុងព្រៃ ។

នៅពេលដែលសង់ផ្ទះមួយពីបន្ទះក្តារ ឬអំពីឥដ្ឋ បើគេគូសសញ្ញាជើងក្អែកនៅលើជញ្ជាំងនោះ គេនឹងបញ្ជូលនូវគ្រោះថ្នាក់ឬបញ្ជូលខ្មោចចង្រៃ ។

នៅពេលត្រឡប់មកពីកប់ខ្មោចវិញ វាមានសារសំខាន់ណាស់ដោយគូសសញ្ញាជើងក្អែកមួយនៅលើដី នៅពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ធ្វើដូច្នេះដើម្បីឱ្យខ្មោចនោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពស្ងាប់ដដែល ហើយមិនត្រឡប់មកធ្វើទុក្ខបុកម្នេញមនុស្សនៅក្នុងផ្ទះទេ ។

+សក់ក្រឡាឡៃ សក់ទ្ធញ

ចំពោះមនុស្សប្រុស សក់ទ្ធញ ក្រញាញ់ បញ្ជាក់ពីភាពឈ្លាសវៃរបស់បុរសនោះ ។ ចំពោះនារីវិញវិតតែធ្វើឱ្យមានសម្រស់គួរឱ្យទាក់ទាញថែមទៀត ។

+ក្រយៅ

គេហៅថាក្រយៅគឺជាក្រញ៉ាំរោមដែលដុះមិនប្រក្រតីនៅលើខ្លួនមនុស្ស ហើយសត្វក៏មានក្រយៅដែរ ។

កូនក្មេងដែលទើបនឹងកើតដោយមានក្រយៅនៅលើថ្ងាស ត្រូវតែលុបបំបាត់សញ្ញាចង្រៃនេះចេញដោយវ្យេបចំពិធីដតវ៉ដងជាមួយប៉ុយដើមទន្សែ រហូតទាល់តែមានស្នាមដំបៅ ។

បើសិនជាកូនកើតមកមានក្រយៅ

២នៅលើក្បាល ឪពុកនិងម្តាយមានការសង្ស័យគ្នាទៅវិញទៅមកពីភាពមិនស្មោះត្រង់ ។ ក្រយៅខ្យងនេះមកពីស្ពានទ្រក ក្រយៅខាងស្តាំមកពីឋានសួគ៌ ។

ក្រយៅដែលមាននៅចុងចិញ្ចើមខាងក្រៅទាំង២ គឺជាក្រយៅក្រឡុកញ្ញើម ។ យុវជនដែលមានក្រយៅបែបនេះនិងត្រូវបានស្រឡាញ់យ៉ាងផ្អែមល្ហែមពីស្រីស្អាតៗ ។

ចំពោះស្ត្រី ក្រយៅបែបនេះត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាខាតបង់ទ្ធវផលប្រយោជន៍ ព្រោះថាប្រុសៗបានមកកន្ទាងច្រើនពេក ។

ក្រយៅដែលមាននៅលើខ្នងបញ្ជាក់ថាមានសំណាងមានបុណ្យ : បុរសនិងឡើងកិត្តិយស បុណ្យសក្តិ ស្ត្រីក្រមុំនឹងក្លាយជាប្រពន្ធនៃអ្នកមានអំណាច ឬ ជាព្រះជាយារបស់ស្តេចក៏ថាបាន ។

+ខ្ទប់ម្ជុខ

ត្រូវចៀសវាងបិទមុខដោយក្រណាត់ពណ៌ស ព្រោះវានឹងនាំឱ្យមានទុក្ខភ័យ ។ ការបិទមុខដោយក្រណាត់ស ធ្វើឡើងតែចំពោះអ្នកស្លាប់តែប៉ុណ្ណោះឬចំពោះអ្នកទោសនៅកន្លែងប្រហារជីវិត ។

+ខ្ទាត

សុភាសិត:ខ្ទាតនិងបន្ទាត់ជាគូនឹងគ្នា ។

+ខ្ទុះមាត់

បើនៅស្រុកឆ្ងាយ ត្រូវដាក់ទឹកចូលទៅក្នុងមាត់ ហើយត្រូវលាងខ្ទុះមាត់និងមិនត្រូវខ្ជាក់ចេញមកវិញទេ ដោយខ្លាចវាមានការងាយស្រួលដល់ការយាយីនៃខ្មោចចង្រៃ ។

+ដែកគោល

ដែកគោលក្តារមណ្ឌល ដែលវើសបាននៅក្នុងផ្ទះ បន្ទាប់ពីធ្វើណាបនកិច្ចរួចហើយនោះ នឹងនាំមកនូវការនេសាទបានផលល្អ បើសិនជាដែកគោលនោះត្រូវបានយកទៅដំធ្វើជាឧបករណ៍ផ្សេងៗសម្រាប់ចាក់ត្រី ។

+ត្រាស (ស្ងួយត្រាសឬចន្ទ្រាស)

ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ត្រូវតែដាក់ទូវ ក្នុងថង់មួយទូវកាំបិតស្ពានិងតម្ពកំបោរហើយ នាងត្រូវគោរពដល់រាហ្ស៊ូដែលជាអ្នកបង្កើត ឱ្យមានត្រាស ។ បើពុំធ្វើដូច្នេះទេ ក្ងនៅ ក្នុងផ្ទៃរបស់នាងដែលកើតមកនឹងមានរូប រាងមិនសមស្ងួន ខ្វាក់ ค ឬថ្ងង់-ល- ។

ក្នុងករណីដែលមានត្រាស ससរដែលគេនាំយកមកដើម្បីសង់ផ្ទះត្រូវ តែដាក់នៅលើដីជាបន្ទាន់ ហើយយកស្លឹក ឈើប្ដូកនៅ្ធលគ្របពីលើ ដើម្បីបិទបាំងការ មើលឃើញរបស់ត្រាស ។ បើមិនបានធ្វើ ដូច្នេះទេត្រូវតែបោះបង់ससរទាំងនោះ ចោល តែបើនៅតែយកមកប្រើប្រាស់វានឹង ទាយយកទុក្ខភ័យឡើងមកលើផ្ទះ ។

+ប្រេចិត

ទាក់ទងនឹងពាក្យប្រេចិតនេះ មាន សុភាសិតមួយលើកឡើងថា: ស្ងួតឱ្យក្ដៅ ឈេប កុំឱ្យចង្ការ ។

+ចន្ទ្ធាន

បើបរិភោគអាហារនៅកន្ទ្ធែ ជាមួយព្រះសង្ឆ គេត្រូវចៀសវាងបរិភោគ មុនព្រះសង្ឆទេដើម្បីចៀសវាងពេលស្លាប់ ទៅកើតឡើងវិញជាសត្វក្អែក ។

នៅពេលបិណ្ឌបាត្រព្រះសង្ឆមិន មើល ចាយចង្ហាន់ដែលគេប្រគេនលោកទេ ហើយបើសិនជាចាយនោះក្ដៅ ពេកគេត្រូវ យកចាយនោះទៅហាល ហើយបុកហើយ ប្ដូរឆ្ការ ធ្វើជានំយកទៅប្រគេនលោក ។ គឺជាអំពើបាបបើសិនជាគេបរិភោគអាហារ សម្រាប់ទុកប្រគេនលោក ។

ព្រះសង្ឆដែលឆាន់ហើយមុនគេ ត្រូវតែរង់ចាំព្រះសង្ឆដទៃទៀត ដើម្បីនិមន្ត ចេញទាំងអស់គ្នា ។

+អុតរ

កាលណាអុតកើតមាននៅក្នុង ផ្ទះណាមួយ គេត្រូវយកស្ពឹកអំពៅទៅចង នៅក្បាលជណ្ដើរទាំងពីរ ក្នុងគោលបំណង ការពារអ្នកក្រៅមិនឱ្យឡើងមកលើផ្ទះ ។ មានតែគ្ងូដែលមើលជំងឺទេ ដែលអាចមក បាន ។

ចំពោះជំងឺនេះ ក៏ដូចជាជំងឺកាត
ស្ពាត ជាទូទៅដែរ គឺគ្មានការព្យាបាលអាស្រ័យទេ ។ ការបន្ទន់ជាការកាត់ប្រ-
យោជន៍ចំពោះវិបត្តិភ័យ ដែលគេធ្លាប់ស្គាល់
ប្រៃបនេះ ។ ជំងឺនេះមិនដូចគ្នានឹងធ្មប់ អាប
ឬអំពើអំពាន់ទេ ។ ភ្លើងត្រូវតែរក្សាឱ្យគេ
ឃ្លាតនៅក្បែរអ្នកជំងឺដែលដេក ។ អ្នក
ជំងឺមិនមែនដេកលើកន្ទេលទេ ក៏ប៉ុន្តែដេ
លើស្លឹកចេក ។ គេដណ្តប់អ្នកជំងឺដោយ
ផ្ទាំងក្រណាត់ពណ៌ស ដោយសង្ឃឹមថាអុត
នឹងចេញស្រុសគ្នាសក្ស្ស ដូចក្រណាត់
អ៊ីចឹង ។ មនុស្សនៅក្នុងផ្ទះត្រូវតមមិន
ក្រឡាស់កន្ទេល មិននិយាយពីរមាស់កន្ទេ
ហើយហាមអ្នក ជំងឺមិនឱ្យគេះខ្លួនឯង ។

+ភ្លេ

អ្នកដែលកើតមករមាស់ផ្ទាំដែ
ស្ត្ងសិទ្ធិបំផុតគឺមុជទឹកនៅក្នុងផ្ទ្ធកក្រ ។ ផ្ទាំ
ផ្សេងទៀតដែលមិនសូវខ្ជើមរអ៊ីមនោះគឺគេ
យកស្លឹកស្វាយដែលទុំពណ៌លឿងយកមក
ក្ម្ចាច ហើយយកមកលាយជាមួយទឹ
ជាយ ហើយយកមកលាបលើកមនោះ ។

+ក្ដ្ដ

ជំងឺក្ដ្ដ
ជ
ជ
ជ

ព្រះខ័ន

ស្តេចព្រះកេតុមាលា ។

អ្នកខ្លះអះអាងថា ដងព្រះខ័ន ស្ថិតនៅក្នុងដៃស្តេចភ្លើង ហើយចុងព្រះខ័ន ស្ថិតនៅក្នុងដៃស្តេចទឹក ។

គេនិយាយដូច្នេះដែរថា ក្រោមការថែរក្សារបស់បាគូ នៅក្នុងវាំងរួមជាមួយនឹងព្រះខ័ន មានអាវុធសក្តិសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតជាច្រើន : ផ្នូរពីររបស់ព្រះកេតុមាលា លំពែងរបស់ត្រសក់ផ្អែម និងដាវមួយរបស់ស្តេចព្រះរាម ។

+ស្តេចភ្លើង -ស្តេចទឹក

ពត៌មានស្តីពីស្តេចទាំងពីរនេះគឺទូលំទូលាយណាស់ ។ តាមអ្នកខ្លះឱ្យដឹងថា សាមីជនស្ថិតក្នុងកុលសម្ព័ន្ធចាវ៉ាយ និងទំពួន ។ តាមអ្នកខ្លះទៀតថាគឺជាកុលសម្ព័ន្ធចាវ៉ាយទាំងពីរ ។ ស្តេចទាំងពីរនេះ ដែលលេចមុខពិតប្រាកដឡើងគឺដើម្បីជាអ្នកថែ-រក្សាកន្លែងគោរពបូជាខ្លះនោះបានរស់នៅ កន្លែងស្ងាត់ជាច់ដោយឡែក ជាកន្លែងដែលមនុស្សកម្រទៅដល់មិនដែលបញ្ចេញខ្លួន និងមិនដែលជួបអ្នកណាម្នាក់ទេ ។ ស្តេចនេះរស់នៅជាបន្តបន្ទាប់តាមអាស្រមទាំង៧ ដែលស្ថិតនៅលើភ្នំជាច្រើន ហើយនៅរៀងរាល់ឆ្នាំស្តេចទាំងពីរនេះឆ្លងកាត់ពីអាស្រមមួយទៅអាស្រមមួយទៀត ។ សម្បុកបំពាក់តែមួយគត់របស់ស្តេចភ្លើងនិងស្តេចទឹក ដែលមានតែមួយគត់គឺសំពត់សម្ពយចង្អៀតនៃមនុស្សព្រៃ ។ មនុស្សនៅក្នុងស្រុកបានលបលួចមកបោះឱ្យនូវគ្រឿងប្រើប្រាស់ជាចាំបាច់ សម្រាប់ជីវិតរស់នៅរបស់ស្តេចភ្លើងនិងស្តេចទឹកនេះ ។ មហិទ្ធិឫទ្ធិរបស់ស្តេចទាំងពីរនេះមានរយៈពេល៧ឆ្នាំ គឺជាពេល

វេលាដែលរស់នៅជាបន្តបន្ទាប់នៅគ្រប់អាស្រមទាំងអស់ ។ ក៏ប៉ុន្តែស្តេចភាគច្រើនស្លាប់មុនវយៈពេលនេះ ។ គេបានដឹងដោយងាយស្រួលថា មហិទ្ធិឫទ្ធិបែបនេះពិបាករកឃើញណាស់ ហើយស្តេចទាំងពីរនេះមានកម្លាំងខ្លាំងក្លា ក៏ដោយសារប្រជាជននៅក្នុងព្រះរាជវង្សស្តេចពីរាជវង្សដែលមានការស្រឡាញ់រាប់អានយ៉ាងធំធេងដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើននិងត្រូវបានចាយវាយដើម្បីការដាំដុះ ។

នៅពេលដូរអំណាច មនុស្សដែលមានលក្ខណសម្បត្តិល្អ ដែលមានកូនមួយចំនួនហើយ ត្រូវតែប្រមូលផ្តុំនូវលក្ខខណ្ឌពីរជាចាំបាច់ គឺលាក់ខ្លួន និងគេចខ្លួន ហើយត្រូវតែធ្វើកលល្បិចគ្រប់បែបយ៉ាងដើម្បីឲ្យសវាងនូវការរាប់អានគួរឱ្យភ័យខ្លាចនេះ ។

+ចន្ទ

សកម្មភាពចង្រៃៗ ដែលត្រូវឲ្យសវាងមានដូចខាងក្រោមនេះ :

-សិតសក់នៅពេលយប់

-ដើរពួសួរសម្លេងខ្លាំងនៅក្នុងផ្ទះ

-ពេលដេកត្រឡប់ខ្លួនពួសួរខ្លាំង

-ថ្ងូរនៅពេលដេក

ចំពោះនារីភ្លាមចង្រៃមានដូចតទៅ :

-ពេលដើរធ្វើឱ្យសំពត់ពួសួរកឹបៗ

-និយាយពួសួរលឯងផ្ទះបី ។

+ចន្ទ

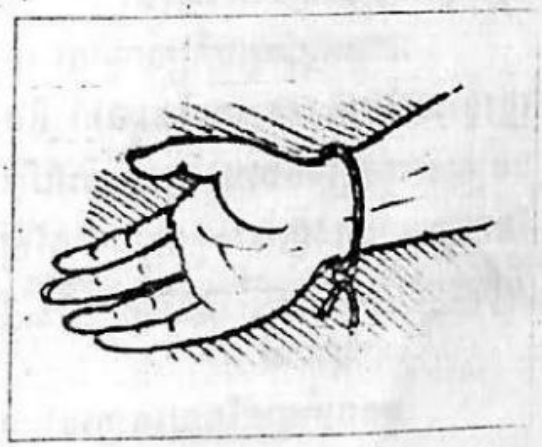

ប្រពៃណីចងខ្សែអំបោះនៅជុំវិញកដៃបានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាលៈទេសៈជាច្រើន ដូចជា ពេលរៀបការ ការទទួលធ្វើជាកូនធម៌ ការចងមិត្តភាព បុណ្យល្បែងអាវ៉ាក ការចូលក្នុងសាសនា ការចាកចេញពីសាសនា ពិធីកំបុតត្ងុង(Sans-tcie),ការរំដោះពីគ្រោះថ្នាក់ដល់ស្លាប់ ដូចជាបន្ទាប់ពីការធ្លាក់ពីការលង់ទឹក-ល- ។

យើងនឹងឃើញដោយឡែកៗ ពីគ្នានូវពិធីផ្សេងៗទាំងនេះ :

ពេលចូលទៅក្នុងផ្ទះមួយ ដែលមានក្មេងៗនៅក្នុងនោះ ត្រូវតែធ្វើពិធីសំបូងសង្ហេងឬពិធីបង្ក្រាបដូចតទៅនេះ :ចងសរសៃអំបោះនៅជុំវិញកដៃក្មេងៗ ហើយបន់ស្រន់ដល់ព្រលឹងទាំង៤ ហើយនិយាយទៅកាន់ក្មេងៗថា:ចូរឯងស៊ីចុកទៅ ហើយ

ដេកនៅទីនេះ សំស្ករអំពៅទៅហើយស្ងួត
នៅទីនេះ សូមឱ្យឯងមានសុខភាពល្អ មាន
កម្លាំងខ្លាំងក្លានិងមានអាយុវែង! ។

នៅពេលត្រឡប់ពីស្រុកឆ្ងាយ គេ
ត្រូវថ្វាយសំណែនដល់ព្រលឹងដូនតា និង
បន់ស្រន់អន្ទងព្រលឹងរបស់អ្នកធ្វើដំណើរ
ដែលត្រឡប់មកវិញនោះ ដោយចងខ្សែ
អំបោះប្រាំពីរសរសៃជុំវិញកដៃទាំងពីរ ។

+**ការណាត់**

អ្នកណាម្នាក់ដែលចេញទៅបន្ត
រៀនមន្តអាគម ជាបឋមត្រូវថ្វាយដល់គ្រូ
បាធ្យាយរបស់ខ្លួនទៅតាមទម្លាប់នៃគ្រូនោះ
ទ្ធវកំណាល់ដូចជា សំពត់សប្រាំគក់ឬក៏បីគក់
ឬមួយសំពត់មួយទះដ៏ក្រ+ចិញ្ចៀនមាសមួយ
វង់-ល- ។នេះគឺជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់ដើម្បីឱ្យ
មន្តអាគមពូកែសក្តិសិទ្ធិ ។

តាមធម្មតា គ្រូបានចារនៅលើ
ស្បូវភៅដែលគាត់បង្រៀនទ្ធវតម្លៃដែល
សន្ទ:ជុំដ៏មួយ និងយាងរបស់ដំរី ពាក់
កណ្តាលនៃអាណាចក្រ ។

+**ការបុតត្ឋិ**

តើតាមរយ:ឥទ្ធិពលនៃនេត្រា-
ទស្សន៍ ទីតាំងណាមួយនៃទេសភាពមាន
មនុស្សណាម្នាក់ដែលត្រូវគេមើលទៅឃើញ
ថា អត់ក្បាល គឺក្បាលត្រូវបានបិទបាំង
ដោយវត្ថុអ្វីមួយមនុស្សនោះនឹងត្រូវគំរាម
ក៏ហែងរហូតកំបុតក្បាល ដោយស្ថាបយ៉ាង
អាក្រក់បំផុត ។

ខ្មោចបានឱ្យប្រផ្ទួលដល់អ្នកនោះ
ហើយគេត្រូវតែបញ្ជ្រាស់ជាដាច់ខាតទ្ធ:
ដោគវាសនាអាក្រក់នេះតាមរបៀបដូច
តទៅ:

អ្នកដែលបានឃើញមនុស្សនោះ
ក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ ត្រូវទៅប្រាប់មន្ត្រី
ណាម្នាក់ដែលមានអំណាច ដោយស្ងាត់ៗ
ដើម្បីឱ្យមន្ត្រីនោះមកចាប់មនុស្សនោះ ដោយ
ធ្វើឱ្យគេដឹងពុគ្រប់គ្នា ។ មនុស្សនោះត្រូវ
ចងចំណងដាក់ឃ្នាបធ្វើការចោទប្រកាន់ថា
ត្រូវមានទោសប្រហារជីវិតដូចជាពួកឧទ្ទាម
ឬពួកក្បត់ ។ វាជាការចាំបាច់ណាស់ដែល
បញ្ហានេះត្រូវឱ្យមនុស្សនោះជឿថា ម៉ោងចុង
ក្រោយរបស់ខ្លួនបានជិតមកដល់ហើយ ។
ព្រះសង្ឆត្រូវបាននិមន្តមកសូត្រធម៌បង្ស-
ក្ងល ។ អ្នកដែលត្រូវគេចោទប្រកាន់ត្រូវ
តែនាំខ្លួនដោយមានឃ្នាបជាប់នឹងកទៅ
កន្លែងប្រហារជីវិត ។ គេធ្វើឱ្យមនុស្សនោះ
លុតជង្គង់ដោយលួចដោះឃ្នាបចេញមក
ក្រោយដោយសម្ងាត់ ដែលអាចលើក
មនុស្សនោះឡើងយ៉ាងទាន់ហន់ ។ ដងខ្លួន
របស់អ្នកដែលត្រូវគេចោទត្រូវបានលើក
ឡើងនៅចំកន្លែងផ្ទឹងខ្នងខាងក្រោយ ។

គង្ហ្ស្ថ្ងៃ ២ ។ ដោយសារតែ ២ ១ ២ ១ ២ ១

តាសម្រាប់ភូមិដែរ ។ ជាទូទៅមានអ្នកតា
នៅគ្រប់ខេត្តទាំងអស់ ។ ក្នុងករណីមានជំងឺ
រាតត្បាត មានការភ្ជាងធ្លាក់យ៉ាងយ៉ាវ នៅ
ខែពិសាខ(មេសា-ឧសភា)ការចូលកាន
តំណែងរបស់អភិបាលខេត្តថ្មីនោះការ
គោរពបូជាមួយត្រូវតែធ្វើចំពោះដើមឈើ
អន្សាស្រុក ។ អន្សាស្រុកនេះទទួលតង្វាយ
ដោយសម្លាប់គោឬក្របីថ្វាយ(យញ្ញពិធី) ទៅ
តាមប្រពៃណីឬសារសំខាន់នៃខេត្តនោះ ។
ដូចជានៅខេត្តបាវាយណ៍និងខេត្តត្ពូងឃ្មុ
ការមកដល់ថ្មីនៃចៅហ្វាយខេត្តថ្មីនីមួយៗ
នោះក្របីមួយត្រូវបានគេធ្វើយញ្ញពិធី ។
មានករណីខ្លះគេយកមនុស្សមានទោសមក
ធ្វើពិធីបូជាយញ្ញ ។ ក៏ប៉ុន្តែដើម្បីចៀសវាង
នូវភាពសាហាវយង់ឃ្នងពេកគេច្រើនយក
ក្របីមកកាត់ក្បាលដោយអារក ២ន្ដិចម្ដងៗ។
រយៈពេលនិងកម្លាំងស្រែកភ្ញ័ងនៃសត្វក្របី
បានបញ្ជាក់ពីរយៈពេលនិងអានុភាពនៃចៅ
ហ្វាយខេត្តថ្មី ។

ជាទូទៅការជួបជុំគ្នាឬលេងតន្ត្រីហារផ្សេងៗដែលត្រូវរៀបចំពេលធ្វើ
ការបូជាយញ្ញមានដូចតទៅ ;

បច្ចុប្បន្ន អ្នកដែលមានទោសប្រហារជីវិតគេមិនត្រូវសម្លាប់នៅក្នុងស្រុករបស់ខ្លួនទេ ។ មិនសូវមានបញ្ហាពិសេសដើម្បីតាត់ក នៅកន្លែងឧក្រិដ្ឋកម្មទេ ។ គេនាំអ្នកទោសដោយហែជាក្បួនទៅកាន់ដើមឈើធំដែលការពារខេត្តនោះ ។ ហើយការប្រហារជីវិតគឺជាការបូជាយញ្ញថ្វាយដល់អ្នកតានោះ ។

ប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់ទាំងនេះអាចជាកេរដំណែលនៃការធ្វើបូជាយញ្ញពិតប្រាកដដែលមានពីមុនមក ។

+ទណ្ឌកម្ម

ពួកអារក្សជាទូទៅគឺជាអ្នកតាដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ហើយដែលមានលំនៅ ស្ថានៅតាមដើមឈើឬនៅក្នុងផ្ទះ ។ ត្រ្ដ ពេទ្យហ្ម អាបធ្ម ដែលប្រព្រឹត្តអំពើល្អ មនុស្សប្រុសឬស្ត្រីដែលបន់ស្រន់ខ្មោចអារក្ស នេះដែលខ្លួនកាន់គេក៏ហៅផងដែរថាអារក្ស នៅពេលដែលចូលរួបគឺជាការសណ្ឋិតនៃអារក្សនៅក្នុងខ្លួនមនុស្សនោះ ។ ការបន់ស្រន់ត្រូវបានប្រព្រឹត្តទៅ ជួនកាលនៅក្នុងពិធីបុណ្យពិសេសមួយនៅ ខែបុស្ស មាឃ ដែលបុណ្យនេះហៅថាឡើងរោង ។ ជួនកាលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងករណី មានជំងឺនៅ រដូវណាមួយនៃឆ្នាំ ពិធីនេះត្រូវ បានគេឱ្យ ឈ្មោះថា«លេងអារក្ស» ។

នៅពេល ជិតដល់ពិធីបុណ្យប្រ ចាំ ឆ្នាំ ត្ត(ប្រុសឬស្ត្រី)ដែលតាំងខ្លួនជាអ្នក

ព្យាបាលជំងឺ តាមមធ្យោបាយដ៏ងន្ទឿក្រៅ សាសនារបស់ខ្លួននោះបានទៅពិនិត្យមើលគ្រប់សិស្សគណៈរបស់ខ្លួន(មានស្ត្រីផងប្រុសផង)ដែលធ្លាប់បានជាសះស្បើយពីជំងឺ បន្ទាប់ពីការព្យាបាលរបស់ខ្លួននោះ ។ គ្រូបានប្រាប់ជាមុនដល់សិស្សគណៈទាំងនោះ ពីថ្ងៃកំណត់ត្រូវធ្វើពិធីបុណ្យ ។

ថ្ងៃនោះបានមកដល់ សិស្សម្នាក់ៗបាននាំគ្នាយកថាសផ្លែឈើស្ងាត់ ម្ហូរពីចម មាន់ស្ងោរមួយស្រាដបឬស្រាបិតមួយដប ។ ទាំងអស់គ្នាបានជួបជុំគ្នានៅក្នុងភូមិមួយ ដែលគ្រូវគេបានរៀបចំឡើងជាតានមួយឬអាសនៈតូចមួយដែលមានបីជាន់ ដែលនៅទីនោះគេដាក់ពន្លឺយផ្សេងៗ ។

ត្រូវបានដាក់ទោសប៉ាន់ណាមួយ ដូចគឺ(ក្បាច)ទ្រូវ ដកដាវដែលអាចត្រាកកាត្ត អ្ហេមវា ត្រូវបានដេបកញ្ជ្រះ ហើយបានជាប់ជ្រុងទៅរបើមាត់ទាសនោះ ។ ត្រូវបានយកក្រណាត់សដែលគាត់មានមកធ្វើជាឈ្នួតគាកនៅក្នុងភាពាប ជាអាវពាក់ ។ ការវាយចំជាដំបូងនេះរួចហើយ ត្រូវនោះបានចាប់ការ ទាសនោះដែលចាំ ។

ក្នុងពេលធ្លាប់ប្រគំ ត្រូវដែលពេលនោះបានក្លាយជារូបអារក្សដែលអាចទទួលនូវខ្មោចនានាបាន បានអង្គុយបួកក្រាកឈរស្រែកថ្ងូ ដោយយោគខ្លួនចំប្រឹងរញ្ជ ទៅឆ្ពាយបួយកមកជិតនូវទាសដែលគាត់ កាន់នៅដៃ ។ ក្នុងរយៈពេលមួយរយៈក្រោយមក ពួកស្ត្រីៗដែលចូលរួមក្នុងពិធីនេះ) បានសួរទៅអ្នកចូលរួបនោះនូវពាក្យដូចតទៅនេះ :

-តើអស្ចារ្យលាកខ្ញុំ ? អ្នកចូលរួបក្នុងរូបភាពជាខ្មោចចូលបានឆ្លើយទៅតាមបំណងរបស់ខ្លួន នូវឈ្មោះផ្សេងៗដូចជា:តាដំបងដែក-រ៉ាពាត់មាស-ស្រីខ្មៅ-ល-។ នៅពេលខ្មោចឆ្លើយប្រាប់ឈ្មោះហើយ ពួកស្ងួតបានអង្វរខ្មោច ទាំងនោះថា:«ក្មួនសិស្សដែលជួបជុំគ្នានេះ ដើម្បីសម្ងួងភត្តាហារ ដើម្បីសុំសេចក្តីសុខ និងសូមដុំសណាកម្ម

ក្រោយប្រណីតបរាន ឆុកក្ងុងទៅតួ ភាពដូចជាកូនចាប ក្ងុងត្រាប ផងទៅចុះ។ សូមសណ្ឋានម្ចាស់ជួងកម្ចាត់ ទ្ធ្ងវ្ត្ត ជ ១ ១ ១

រហូតដល់១០-២០-៣០ឬ៤០ដងគឺយោលទៅតាមកម្លាំងកាយកំសួលចិត្ត ការណែនាំនិងភាពល្ប៉ីល្ប្ការ៉ាញ្ញ៉ាដ៏ធំធេងរបស់គ្រូ ។

ជាទូទៅគេបញ្ចប់ពិធីលេងអារក្ស ដែលជាញឹកញាប់មានរយៈពេលវែងនោះ នៅមុនពេលយប់មកដល់ ។ បើសិនជាខ្មោចមានច្រើន គេអាចធ្វើបន្ត នៅថ្ងៃបន្ទាប់ ។

ក្នុងចំណោមប្រជាជនទាំងនេះ ដែលមិនទាន់មានអ្នកណាម្នាក់ធ្វើជាសិស្ស ឬសាវ័កនៅឡើយ ឥទ្ធិពលដ៏ចម្លែកនេះបានផ្សារភ្ជាប់នឹងមូលហេតុដូចតទៅ:

មនុស្សអាក្រក់ណាម្នាក់បានឃើញដើមឈើតូចមួយ គឺដើមសំពោង មិនទាន់មានមែក ក៏ប៉ុន្តែដើមឈើនេះមានប្រហោងដោយគេចោះ ហើយដុះនៅលើជំរកណ្ណ្ឍរដែលកណ្ណ្ឍរនេះឈប់រស់នៅទៅហើយ ។ ក្ងន់ឈើនេះដោយប្រមូលផ្តុំនូវលក្ខណៈផ្សេងៗបែបនេះ គឺជាជម្រករបស់ព្រាយខ្មោចចង្រៃ ឬព្រាយបិសាចអាវ៉ាសែ ។ បើមនុស្សអាក្រក់នោះកាប់ដើមឈើនោះ ហើយលួចយកទៅប្រមូលដោយលួចលាក់ចូលទៅខាងក្រោមសាងពិធីលេងអារក្សនោះនឹងធ្វើឱ្យអ្នកចូលរួមទាំងអស់លុះដោយអំណាចព្រាយអាវ៉ា-ដែលនោះ ។

ក្រៅពីពិធីធំៗប្រចាំឆ្នាំ អារក្សត្រូវបានគេបន់ស្រន់ក្នុងករណីដែលមានជំងឺដូចដែលបានលើកឡើងរួចមកហើយ ។ ពិធីនេះគេហៅថា លេងអារក្សដែលប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅផ្ទះអ្នកជំងឺ ។ ពិធីនេះអាចធ្វើឡើងដោយរួមជាមួយបទចម្រៀង(ចម្រៀងថ្វាយអារក្ស)ក៏ប៉ុន្តែក្រុមតន្ត្រីមិនសូវមានច្រើនទេ អ្នកចូលរួមមានតែអ្នកជំងឺដែលទទួលតែក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួន និងអ្នកដែលជិតស្និទ្ធប៉ុណ្ណោះ ។ ម្យ៉ាងទៀតផ្ទះត្រូវបានបើកទ្វារចំហសម្រាប់អ្នកមកពីក្រៅ ។

ពិធីលេងអារក្សនេះ គឺប្រហាក់ប្រហែលនឹងពិធីបុណ្ឍអារក្សប្រចាំឆ្នាំដែរ លើកលែងតែនៅចុងជិតចុងបញ្ចប់នៃការសុំសេចក្តីសុខ ស្ងួតម្នាក់ឬស្ត្រីម្នាក់បានសួរទៅអារក្សនូវពាក្យដូចតទៅ: ជំងឺនេះជាស្នាដៃរបស់ខ្មោចចង្រៃឬដោយសារកម្ចាស់របស់យើង? ។ អារក្សបានផ្តល់ទឡ្ឍនមួយ ពិនិត្យដៃរបស់ខ្លួនឬដៃរបស់អ្នកជំងឺ ហើយឆ្លើយតាមគំនិតយោបល់របស់ខ្លួន ។ ជំងឺអាចបណ្តាលមកពីស្នាដៃរបស់អ្នកតាចិត្តអាក្រក់ ព្រាយបិសាច អ្នកតាខ្ទាស់ អារក្សទ្ទ...។ ជំងឺនេះអាចកើតមានដោយមូលហេតុប្រមាថដល់ព្រលឹងដូនតា-ល- ។ ស្ត្រីស្ងួ

បានចាប់ផ្តើមនិយាយម្តងទៀត«ក្ងុកយើង
គ្មានអ្វីក្រៅពីសង្ឃឹមលើការជួយនិងការ
ចូលរួមរបស់លោកម្ចាស់ទេ» ។

បើសិនជាគ្រូធ្លាប់មានការ
យោគយល់គាត់ជានគ្រួសលើអ្នកជំងឺ គាត់
ជាយអ្នកជំងឺ ចាកអ្នកជំងឺ ហើយក្លាយ
ជាចៅដ៏ម្ចាស់ការ្ចាត ។

+ពាក្យទ្រៃ

ពិធីធ្វើឡើងសម្រាប់អារក្សវ្រៃ
គឺជាក្ងុកកំប្លែងមួយដ៏ចម្លែកធ្វើត្រាប់តាម
ការគោរពអារក្សនានា ហើយ ប្រភពដើម
របស់វាបាត់បង់ទៅវិញនៅពេលយប់ ។
ក្ងុកកំប្លែងនេះដែលលេងបានតែមិត្តភក្តិជា
មួយគ្នា មនុស្សអ្នកជា មនុស្សអាក្រក់នោះ
បានធ្វើឡើងនៅមុនពិធីលាបនេញឱ្យខ្មៅ,
ពិធីកូនក្រមុំចេញពីមាប់ បន្ទាប់ពីភាពគ្រប់ការ
ឬបើមិនដូច្នេះទេធ្វើនៅក្នុងពិធីវៀបអាពាហ៍-
ពិពាហ៍នៃកូនក្រមុំនោះ ។

នៅក្នុងបន្ទុកនេះ ទាំងអស់គ្នាត្រូវ
តែធ្វើកំប្លែងតាមតែអាចធ្វើទៅបាន ។ មាន
ចង្វាយផ្តៅមួយនៅលើនោះគេដាក់ផ្ទាំងដី
មួយនៅពេលធម្មតាសម្រាប់ប្រើធ្វើជាថាស។
គ្រឿងបំភ្ញីគឺទៀន ពែងនានា ត្រូវជំនួស
ដោយក្រឡាកដូង ចំរើងនៃសំបុកមាន
ត្រូវយកមកធ្វើជាឈ្នួតក្បាលដែលគ្រប
មនុស្សអាក្រក់ ដែលគេបានជ្រើសរើសឱ្យ
ធ្វើជាគ្រូកំប្លែងឬមួយកាន្ទេលឬសំណាញ់
បង់ត្រីយកមកធ្វើជាអាវធំសម្រាប់ពាក់ ។
ស្ករទាំងពីរត្រូវបានកញ្ជក់ៗឲ្យសួរខ្លាំងៗធ្វើ
ឱ្យលុបបាត់សម្លេងមិត្តភ័ក្តអាចធ្វើត្រាប់តាម
សម្លេងឧបករណ៍ភ្លេងដែលខ្វះខាត ។

អារក្សដែលធ្វើតុតនិងនិយាយ
បំផ្ងើសដោយញ្ជាក់មុខញ្ជាក់មាត់ដល់អ្នក
ដែលវក់នឹងល្បែងនេះ ។ អ្នកខ្លះទៀតក្លែង
បន្ទំជាស្ម៉ ក៏ប៉ុន្តែជំនួសឱ្យការគោ រពអារក្ស
ដោយដៃដាក់លើក្បាល គេដេកដោយខ្នង
នៅលើដី ហើយគេគោរពអារក្សដោយ
ជើងទាំងពីរលើកសន្ធឹងទៅមុខ ។ អ្នកទាំង
នោះសួរថា តើអស់លោកខាងណាដែល
អញ្ជើញមក? ។ ចម្លើយដែលមានលក្ខណៈ
ជាពាក្យផ្ទួយនិងមានលក្ខណៈបញ្ជ្រាបបញ្ជ្រេង
គឺជាពាក្យអាសអាភាសដែលពិបាកបក
ស្រាយខ្ចាំងណាស់ ។ អ្នកដែលហៅថាស្ម
ទាំងនេះបានចាក់ស្រាទៅក្នុងត្រឡោតដូង
ហើយលើកស្រានោះបង្ហាញដោយគ្មានការ
គោរពដោយឈរចង្ហ៉ីតជើង រួចទាញយក
ត្រឡោកស្រានោះមកវិញយ៉ាងទាន់ហន់
ហើយធ្លាក់ស្រានោះនៅពេលដែលគ្រូបាន
ហាកល្ងង់ចាប់យកត្រឡោកស្រានោះដោយ
ឥតប្រយោជន៍ ។ ត្រូវនោះត្រូវ តែធ្វើហាក

ដូចជាផឹកស្រានោះយ៉ាងត្រេកត្រអាលតាម
របៀបបោកបញ្ឆោតគេ ។ ពួកស្មុំទាំងនោះ
សួរគ្រូនោះថា«តើភ្ជាញ់ទេ?» គ្រូឆ្លើយថា:
«មានរសជាតិពិតប្រាកដរ៉ូមន ។ ហើយគ្រូ
បានសួរវិញថា«ហេតុអីបានជាអញ្ជើញអញ
មកទីនេះ?» គេឆ្លើយថា:«ដើម្បីមើលធ្មេញ
ក្មេងក្រមុំផ្ទះនេះស្អាតឬអត់» ។

នៅពេលនោះអារក្សព្រៃដោយ
ការខ្ជិលច្រអូសនិងចន្ទះបានធ្វើរវរ ។ ហ្ហត
ទាល់តែកូនក្រមុំនោះបង្ហាញធ្មេញដល់ខ្លួន។
គ្រូនោះនិយាយថា ធ្មេញរបស់កូនស្រីតូចខ្ញុំ
ស្អាតខ្លាំងណាស់ ។ តើកូនស្រីឱ្យអ្វីមកគ្រូ
ដើម្បីធ្វើឱ្យធ្មេញកាន់តែល្អថែមទៀត?កូន
ក្រមុំបានចាក់ស្រា ហើយនាងបានជូនស្រា
មួយពែងទៅគ្រូ ។ គ្រូបានផឹកស្រា ហើយ
ផ្ទុំស្រាប៉ុន្មានដំណក់ទៅកូនក្រមុំ ហើយ
និយាយបន្ថែមថា:តើកូនស្រីឱ្យអ្វីមកគ្រូថែម
ទៀតគ្រូនឹងចេញហើយ?-«ខ្ញុំគ្មានអ្វីជូន
គ្រូក្រៅពីផ្ទៃចេកមួនិងនំមួយនេះទេ» ។

អារក្សព្រៃដោយបានទទួលនូវ
អំណោយនេះហើយបានបង្ខិលចង្វាយផ្តៅ
ឱ្យវិលពាដង ហើយវាយជញ្ជាំងប្រដីស
ដោយស្រែកថា:ខ្មោចបានចេញតាមរន្ធប្រ-
ហោងប្រដីសនេះ ចំណែកខ្ញុំគឺជាមនុស្ស
ទេ។

+ រំលឹកគ

អំពើត្រូវបានគេធ្វើឡើង ជា
ពិសេសដោយធ្មប់និងដោយអាបអារក្សទឹក
អំពើសំខាន់ៗមានដូចតទៅ :

១-តាមមធ្យោបាយនៃស្បែក:ពួក
ធ្មប់បានយកស្បែក ក្របីមួយទាំងមូលវាយ
ស្បែកក្របីនោះដោយចង្កឹះដោយសូត្រនូវ
មន្តអាគម ដើម្បីជូរស្បែកក្របីនោះឱ្យទៅ
ជាសត្វកន្ធង់ពណ៌ខ្មៅដែលត្រូវតែចូលទៅ
ក្នុង ពោះជនរងគ្រោះ ។ ដើម្បីបញ្ជូនសត្ត
កន្ធង់នោះទៅជាគ្រូធ្មប់បានសូត្រនូវមន្ត
អាគមផ្សេងទៀត ដោយការនៅនឹងដៃនូវ
ផ្ទៃសួមួយចំនួន ។ជនរងគ្រោះត្រូវតែឈឺ
ហើយស្លាប់ បើមិនទៅរកគ្រូដែលពូកែឬប៉ុន
ប្រសប់ ដើម្បីប្រមូលយកស្បែកក្របីនោះមក
វិញទេ ។

២- ដោយគ្រាបអង្ករដាក់ក្នុង
ចំពង់ ។ ការធ្វើអំពើបែបនេះគឺធ្វើដូចគ្នា
ដែលគេធ្វើខាងលើដែរ ។

៣-ដោយកម្ទេចឈើដែលត្រូវ
គេបញ្ចូលទៅក្នុងរាងកាយជនរងគ្រោះផង
ដែរ ។

៤-ដោយម្ជូល ឃ្មុប ឫ ចុង
ឫស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស
ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស
ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស
ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស្ស
ស្ស្ស្ស្ស
ស្ស
ស

គ្រោះ ។ ជនរងគ្រោះនឹងឈឺចាប់នៅ
កន្លែងដដែលៗ នៃរាងកាយ ២ ឬនៅចំ
កន្លែងនោះមានកើតឡើងនូវអប្ដរាយសម្ដេ
អាគមម្យ៉ាងដែលធ្វើឱ្យឈឺចាប់ ។

៥-តាមការឈឺចាប់ដែលបង្ក
ឡើងដោយផ្ទៃស្លា ស្រទាល ។ មន្ដអាគម
ទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងលើផ្ទៃឈឺទាំ
នេះ ហើយអ្នកធ្វើអំពើបានបន្ដមនោ:ចាប
ពាំងពីថ្ងៃដែលអ្នកណាម្នាក់ស៊ីចំណីអាហារ
បែបនេះ(ជ្រូក មាន់ ជាដើម)អ្នកនោះនឹង
មានការឈឺចាប់ខាងក្នុងខ្លួនរហូតផល
ស្លាប់។ ជនរងគ្រោះបានដឹងស្ថានភាពរបស
ខ្លួនតែក្នុងរយៈពេលជាច្រើនខែក្រោយមក។
អ្ដីៗត្រូវបានគេធ្វើចាប់ពាំងពីយូរមកហើយ
សិល្ប៍មន្ដអាគមរបស់ត្រូវ្ជាបាលមិនមាន
ប្រសិទ្ធភាពទេ ការធ្វើឱ្យជាសះស្បើយគឺ
ពិបាកណាស់ ។

៦-ដោយក្បាលខ្មោចពីរ ត្រូធ្ម
ក្ដបានក្បាលខ្មោចពីរ ដោយមួយជាក្បាល
ខ្មោចស្រីដែលគេជ្រើសរើសមកដោយនៅ
ល្អ ក្បាលមួយទៀតត្រូវបានអារទាល់តែ
នៅសល់តែផ្នែកមាងក្រោយ ដែលសម្រាប
យកមកគ្រប់ក្បាលដែលនៅទាំងមូល ។
ក្បាលនេះត្រូវដាក់បំពេញដោយស្រូវ
ស្រូវគ្រាប ឬលាច ។ ជាមួយនឹងលលាដ
ក្បាលនេះ ត្រូធ្ម
ក្ដបានដាក់ជាសញ្ញានឹងក្ដ
ន្ទូវផ្ទៃកណ្ដាលពីរកំណាត់នៃចាងកើម
ម្រាំង ប្ដូរវែងពីរចង្ហុលដៃ ។ ហើយរបស
ទាំងនេះត្រូវរុំដោយសំ២ ហើយចងដោយ
ខ្សែអំបោះ ។

ការសូត្រមន្ដអាគម ដែលធ្វើឡើ
ងបន្ទាប់ពីការរៀបចំទាំងនេះ នឹងនាំ២ូ
ជំងឺគ្រប់បែបយ៉ាង យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ។ អ្នក ១ាស
ស្រុកបានអះអាងប្រាប់ខ្ញុំ២ាងម៉ាត
ប្រាយថាគឺដោយសារម្រាមដៃពីរនៃខ្មោច
គាត់បានឃើញកញ្ចប់ដូចគ្នានេះ នៅក្រោម
ជ្រៃរបស់គាត់ ។

+ លាប

ស្រ៊ីអាបគឺជាការ១ាប្ដ១ាក់ធ្ម
ប ។ ស្រ៊ីអាបខ្លះគ្មានសតិការម្ដណ៍ចំពោះគ្រួសារ
ទេ។ អាបខ្លះទៀតដោយ១ាន១ាន
ន១ាន
ន
ន

ដោយ មិនចាំបាច់ធ្វើនូវអំពើអាបធ្មប់ ណាមួយទេ ។

ដូច្នេះក្នុងករណីមានជំងឺ គេអញ្ជើញគ្រូដែលពូកែ ហើយកាន់ក្តាប់កំបោរនៅក្នុងម្រាមដៃរបស់គាត់ ផ្ទំពីលើដោយយកដែលឈ្លីកន្ទែងដែលឈឺ ។ គ្រូចង សរសៃអំបោះពីកដៃទៅគន្ធាក់អាចម៍ ហើយសូត្រមន្តអាគមអាថ៌កំបាំងរួចគាត់ដាយអ្នកជំងឺតិចៗ ដោយបន់ស្រន់ខ្មោចចង្រៃ ដោយអង្វរឱ្យឆ្លើយយ៉ាងរាក់ទាក់ហើយសារភាពពីឈ្មោះរបស់ខ្លួន,ស្រុករបស់ខ្លួន,ភាពលំអិត នៃគ្រួសាររបស់ខ្លួន,ពីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ក៏ដូចជាពីហេតុផលដែលធ្វើបាបគេនេះ ។ កាលណាចម្លើយធ្វើរួចហើយ បើសិនជាគ្រូ ចង់តាមអាបនេះ គាត់ធ្វើតែមួយដាក់លើចង្អេរមួយ ហើយដាក់ចង្អេរនោះទ្រលើក្បាលអ្នកជំងឺ ហើយស្រែកថា «ឯងទៅផ្ទះ វិញឱ្យត្រង់» ។អ្នកជំងឺក្រោកឡើងហើយដើរទៅផ្ទះអាបដែលវាបានចង្អុលប្រាប់ ។ អាបនេះត្រូវបានចាប់ដោយគ្រូ ហើយនាំទៅឱ្យរដ្ឋអំណាចៗតាមករណីនានា អាបត្រូវកម្ចាត់ចោល,ផ្តន្ទាទោសដោយផាកពិន័យឬជួនកាលសម្លាប់ចោល ។

ជួនកាលអ្នកខ្ចាចជាប្រជាជនបានទៅសុំជំនួយពីអាជ្ញាធរ ។រយៈពេលប្រហែល២០ឆ្នាំកន្លងមកនេះ នៅក្នុងខេត្តបាត់ដំបង ស្ត្រីម្នាក់ត្រូវបានសម្លាប់ បន្ទាប់ពីមានការប្តឹងតវ៉ានិងមានសាក្សីជាមនុស្សនៅក្នុងស្រុក ។

+ខ្ជ

ខ្ជគឺជាកូនដបដ៏តូចមួយ ធ្វើពីដីដុតឆ្អិនណាបវែកនឹឬណាបថ្នាំរណោង មានមាត់ក្រហ្ចមានក្អេងទ្ជណាយ និងមានបាតរាបស្ម៉ៃ ។

គេយកខ្ជមួយចាក់ប្រេងលូ ឬ ពេញ ហើយសូត្រនូវមន្ត្តអាគមចំពោះកិច្ច (Ad Hoc) ប្រេងលូ ១ នេះនឹងក្លាយទៅជាស្នេហ៍ឬជាកស្នេហ៍ឱ្យគេស្រឡាញ់ ។ ចាំបាច់ត្រូវតែណាបប្រេងនេះនៅលើក្បាលឬដងខ្ជនដើម្បីឱ្យស្រីស្រឡាញ់យ៉ាងងប់ងុលឬដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិអំណាចជាមន្ត្រីធំ ។

កាលណាមន្ត្តអាគមមានប្រសិទ្ធភាពខ្លាំងនៅពេលជាមួយគ្នានោះវានឹងកើតមានន្ទ្ជវពពុះនៅក្នុងខ្ជនោះ ហើយក្រមួនដែលចុកមាត់ខ្ជមិនអាចនៅនឹងកន្លែងនោះទេ ។

មានតែកម្លោះ១ទេ ដែលត្រូវធ្វើបែបនេះ ។ មនុស្សដែលរៀបការហើយ ឪពុករបស់គ្រួសារមួយមិនហ៊ានធ្វើស្នេហ៍នេះទេ ហើយអ្នកទាំងនោះត្រូវតែប្រ-ញ្ជាប់ប្រញ្ជាល់ កប់ខ្ជនរបស់ខ្ជនចោលនៅក្នុងដី ។

ម្យ៉ាងទៀតបើវាត្ជកែសក្តិសិទ្ធ ខ្ជទាំងឡាយជានិច្ចកាលត្រូវបានថែរក្សាដោយ ព្រាយចំនួន ៧ ។ ព្រាយទាំងនេះដែលសុទ្ធតែ ព្រាយ ស្រី ១ ។ ជួនកាលត្រូវបានបន់ស្រន់ទៅតាមឈ្មោះ ហើយនៅបាតខ្ជ ព្រាយទាំងនោះ បានធ្លាយ ដោយ សម្ងួងដ្ជ ១ ១ ១ ១ ។ ជួនកាលគេ បានជួបប្រទះ នៅ លើ ដីជាញ ឹ ក ញ ាប់ នូ ១ ខ្ជ ដែ ល គេ ក ប់ ចោ ល ពី ម ុ ន ម ក ។ អ្ន ក ដែ ល ចេ ះ ម ន្ត ្ត អ ា គ ម ប ា ន ទ ា ក ់ យ ក ខ្ជ ១ ១ ១ ១

អ្នកទាក់ខ្ជ ចានដុតទៀន ដុតធ្យូ
ដែលចុកវន្ធមាត់ខ្ជចហើយសូត្រ
ដ្ឋអាគមពាងដង ដោយអន្ទងខ្ជចព្រៃឱ្យចូល
ក ។ បន្ទាប់មកដោយកាន់ទៅនឹងដៃនូ
ខ្សែអំបោះខណ្ឌសីមាស័ក្តិសិទ្ធ អ្នកទាក់ខ្ជ
ចានដកខ្ជនថយក្នុងចម្ងាយប្រហែល១០
ម៉ែត្រ ។ បើខ្ជចព្រៃបានស្តាប់ពួសម្ងងអន្ទង
ហៅ ភ្លាមមកដល់ភ្លាមហើយក្រឡឹងជុំវិញ
ងាកលនឹងកញ្ជ(ខ្ជចស្រុក) ពេលគឺដើ
ប្រទក្សិណឬធ្វើការគោរពយ៉ាងខ្ពស់
ដោយគ្ជសជារង្ងង់ម្ជលពាជាន់គ្នា បន្ទាប់
មកខ្ជចព្រៃបានសង្ក្ត្ជ្ជ ។ បន្ទាប់ពី
អ្នកទាក់ខ្ជចពួសូ្ជ ម្ងងប៉ះទង្គ្ជ
ហើយ គាត់ចានកាត់ខ្សែសីមា ហើយមន្ត
ស្ជ ត្ជ្ជ ។ ខ្ជចព្រៃ
ម្ជ ។ នេះជាការចាប់ខ្ជចចានយ៉ាង
ល្អ ។

ការចាប់ខ្ជចនេះ ចានប្រព្រ
ជាពិសេសនៅ
ស
ទ
ចានដ
ទ
ក ។

+ ្ជ

ជ
ស
ដ
ដ
ដ

ស្រីនោះបានដឹងខ្លួន ហើយបានធ្វើដំណើរ
តាមផ្លូវត្រឡប់មកផ្ទះវិញ ។

មនុស្សដែលមិនចេះធ្វើកិច្ចការដ៏
ពិ សេសនេះ មិនអាចនាំស្ដ្រីត្រឡប់មក
វិញបានទេ ។

+ គាថា (យ៉ន្ដគាថា)

ស្ថិតនៅក្រោមពាក្យជាទូទៅនេះ :
គេយល់
ថា ជាវត្ថុដែលការពារនូវគ្រោះថ្នាក់ផ្សេង
ៗនិងការការបួសទាំងឡាយ ។

យ៉ន្ដគាថាសំខាន់ៗមានដូចតទៅ:

១-ព្រះសង្ឆ:យើងបានឃើញ
អត្ថបទពីដើមបូស្ស៊ី ដែលជាមធ្យោបាយមួយ
ដើម្បីរកបាននូវរូបចម្លាក់ព្រះពុទ្ធតូចប៉ិនម្រាម
ដៃ។ រូបចម្លាក់ព្រះពុទ្ធនេះអាចបានមកពី
ប្រហោងនៃភ្នំកំ ពីប្ដីមួយក៏ លេចឡើង
នៅចំពោះមុខអ្នកដែលមានកិត្ដិសំណាង
ខាងទ្រព្យសម្ដ្ដ ។

២-អាវពេជ:គឺជាសម្ភ្ជាកបំពាក់
ដែលមានមហិទ្ធិឫទ្ធិមានអានុភាព ។

គេបានគូររូបអាចិ៍ កំ ពាំង ឬ ចារ
មន្ដ្ដ អាគមនៅផ្ដែកខាងក្នុងនៃអាវនោះ
ដែល គេពាក់ចេញទៅធ្វើសង្ក្រាម ។

៣-ដ៏មួយចំ ប

ដោយគុណនៃព្រះធ:ណ (ដ
ស័ក្ដិ ( )) ( ) ( ) (

ក្លិនសង្គ្រាមទាំងអាក្រក់ជាច្រើនជាប់ជាមួយ ហើយការនៅរស់ដ៏ស្អាត ជាតិសាសន៍ គេចូលចិត្តការនៅ ធ្វើជាខ្សែការសម្រាប់ចេញទៅធ្វើសង្គ្រាម ឬការងារជាខ្សែក្រវាត់ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមើលពីកត្តិយសឬតាសីរបស់ខ្លួន ។

នៅពេលពីធីសាសនានេះ ក្លិនសង្ខ័ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងក្រណាត់ដែលរុំភ្ជាំងដ៏របស់លោកសង្ឆ ដែលតាមរយៈធម៌របស់ព្រះសង្ឆបានប្រសិទ្ធីឱ្យមានជោគជ័យ ហើយផ្តល់ដល់ព្រះសង្ឆនូវប្រសិទ្ធភាពដ៏ធំធេងបំផុត ។

ដើម្បីសាកល្បងថាមពលនៃខ្សែក ក្លិនសង្ខ័ត្រូវគេកាប់ដើមចេកជ្ជា ដែលដុះពន្ធកឡើងវិញយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។គេដាក់ខ្សែការលើកន្លែងដែលកាត់នោះ ។ បើសិន ជាដើមចេកខ្ជាចថាមពលនៃយ័ន្តការ ថាវាមិនហ៊ានដុះឡើងវិញនៅពេលយប់ទេ។ ការពិសោធន៍នេះគឺមានផលប្រយោជន៍ដល់ខ្សែក ។ប៉ុន្តែមិនដូច្នេះទេ គេត្រូវណាយគ្រាប់សំណង់ឡើងវិញ ហើយធ្វើពិធីសូត្រមន្តអាគម ថ្មីឡើងវិញ ។

ជួនកាលសំណង់ត្រូវបានណាយ រហូតដល់ទៅ៧ដងហើយនៅពេលដែលគាយ ម្តងៗពេលដែលវាត្រូវជាក់គេសូត្រមន្តអាគម ប្តូរមកក្នុងការដោយមធ្យោបាយ ។

ក-ពន្ធ

គឺជាវត្ថុជាតិដែលមានម៉ាមន៍ និងលក្ខ ។ ម៉ាមន៍ និងដុំលក្ខ ត្រូវបានរុំនៅក្នុងដុំប្រណាត់ សម្រាប់ផ្ទុកក្លាយ សម្រាប់ធ្វើជាខ្សែការសម្រាប់ធ្វើជាខ្សែពាក់ប្រយុទ្ធនៅលើស្មាពាក់ផ្ទាំងអាវ ។ ពន្ធ គឺ ណាបងលក្ខ គឺជាប្អូន ។

នៅពេលមានទុក្ខភ័យ គេអាចត្រូវបោះបង់ចោលដោយមន្តគាថាទាំងអស់ មានតែពន្ធ និងលក្ខទេដែលស្ថិតនៅ ហើយការការពារអ្នកដែលពាក់វា ។ ជួនកាលត្រូវតែ ស្គាល់យ៉ាងច្បាស់នូវសារសំខាន់នៃមន្តអាគមរបស់វា បើសិនជាគេមិនចង់ទទួលបន្ទុកនៃទម្ងន់មួយដែលឥតប្រយោជន៍ ។

+ ១ ១ ១

ការគឺជាផ្ទាំងដ៏ភ្ជាប់ល្អិតមួយ ដែលគេអាចជួបប្រទះប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងបំពង់ក មនុស្ស បំពង់ក ដំរី និងបំពង់ក នៃសត្វមាស ។ ការនេះត្រូវតែមានភាពដូចជាកូនថាសមួយដែលចោះប្រហោង ព្រោះខ្មែរៗបានប្រើពាក្យនេះដើម្បីឱ្យឈ្មោះនូវរូបិយវត្ថុដែលមកពីប្រទេសចិន ឬពីប្រទេសអាណ្ណាម ។ ការនេះកបានដោយកម្រណាស់ ។ វាមានការនូវមានរហូតដល់ត្រាំពីរពណ៌ ឬមានពណ៌ចម្រុះ

ណាយ ១ ០ ១ ១ ១

ប្រត្រិត្តអំពើខ្ជិលកម្ម(ដោះគោះប្រពន្ធ
យកកូនក្រក)។ ។ ពុកក្មេករបស់លោកមានថ្ងៃ
បន្ទាប់ក៏បានដេញវាបបានថ្ងៃដោយបាត
ដំយ (ចាប់មិនបាន)បានទៅប្តឹងដល់ស្តេច,
ស្តេចក៏បានបញ្ជាឱ្យកណ្តាមនស្សចំនួន៥០
នាក់ ហើយដាក់ឱ្យស្ថិតក្រោមការចាត់ចែង
របស់លោកតាដែលជាឪពុកក្មេក ដែលខ្ជីង
ឆ្ពាលដល់ក្រមិកនេះ ។ លោកតាថ្ងៃដែលផ្តល់
ដំណឹងដោយកូនក្រក បានបំផ្លាញដោលនូវ
គ្រប់អ្នកទាំងអស់ ដែលឪពុកក្មេកស្នាក់
ចាប់ ហើយអាចរត់ខ្លួនចេញផុតពីព្រំ
ដែនខ្មែរហើយបានទៅរស់នៅផ្ទះខ្មែរនៅ
ចូវដុក ។ នៅទីនោះគេនិយាយថា គាត់
បានធ្វើឱ្យគេខ្ជះខ្ជាចចាប់តាំងពីគាត់លេចមុខ
នៅក្នុងភូមិម្ល៉ះ ។ ស្រីក្រមុំៗបានមកផ្ទះ
ដែលគាត់ស្នាក់នៅ លាងជើងឱ្យគាត់ ជា
សញ្ញាបញ្ជាក់នូវការគោរពយ៉ាងខ្ពស់ក្លា
បំផុត។

+ភ្ជួនត្រាយ

កាលណាស្ត្រីម្នាក់នៅពេលមាន
ផ្ទៃពោះប្រហែល៧-៨-៩ខែ ហើយស្ថាប់
ដោយមិនបានប្រសូតកូននោះ ស្ត្រីនោះនិង
កូនរបស់នាងត្រូវបានសម្លាប់ដោយក្រាយ
អាវ៉ាស ។

ហ៊ីថ្ងៃបន្ទាប់ពីការកប់ខ្ចាត្ត្រីនោះ
ហើយមនុស្សម្នាក់ដែលមានទឹកចិត្តអាម
ក្ដាហ៊ាន និងមានការយល់ជ្ជាចិត្តអាចដើ

ប្ដូនាបតីប្រពន្ធបានឱ្យខ្ជះហើយ
ដោយយកលេសណាមួយ ប្ដីបានដាំប្រពន្ធ
ចូលទៅក្នុងព្រៃដែលនៅឆ្ងាយ ។ ចំណែកប
ប្រពន្ធវិញ ដោះគោះដើម្បីយកកូនយកមកវាំង
ដោយយកខ្ញែកអំពោះប្ដូរ ... ។ ប្ដីបានដាំយកកូនដែលវាំងក្រៀម
នេះមកលាបធ្ងន់ទ្ធ ... ។ ... ...

ទៅផ្ទះរបស់ខ្មោចស្ត្រីនោះនៅពេលយប់ ដែលនៅទីនោះគាត់ត្រៀបចំកំណាត់ដើមចេកជាបីថ្នាក់ មានបាយសបាយក្រហមណាយ ស្ករមានណាចហើយនិងមានម្សៅបន្ត្ចដែលគាត់លុញធ្វើជារាងមុខព្រាយក្បាលត្រាំបី ។ គាត់បានតម្ទ្ធ្ព ព្រ ដែនសីមានៅជុំវិញកន្លែងនោះ ដោយអំបោះ៧សរសៃ ហើយគាត់ឈរនៅក្នុងរង្វង់ហ៊ីមតម្ទ្ធ្ព ។ គាត់ដាក់នៅលើផ្ទ្ធ ន្ធ ខ្ទ ចំនួន៧ផ្សេងទៀត ហើយគាត់ទាញ ខ្ទ ដ ដ ដ

ការចំណាយកូនបែបនេះមិនល្អ ក៏ជាមិនសាកល្បងកែលំអកូនគោះឡើងវិញ ។គាត់គ្រាន់តែបានទាញយកអេវ្យនពីបុរសម្នាក់ដែលបានកាប់ដើមឈើពីរដើមនៅចំពោះមុខរបស់គាត់ ដោយដើមឈើមួយតូច, ដើមមួយទៀតធំ ។កូននោះបានស្ទើរទៅជុំពុករបស់ខ្លួនឱ្យមួលដើមឈើទាំងពីរដើមនោះបញ្ចាស់គ្នាដើម្បីញាត់ចូលគាង ដែលកិច្ចការនេះគេធ្វើបានសម្រាប់តែកូនឈើតូចៗប៉ុណ្ណោះ ។ នៅពេលនោះកូនបានន័យថា «ឈើដូច្នេះឯង ពុក ពុកកុំបាន ផ្ដល់ដល់ខ្ញុំនូវផ្ទត់ចំនិតមួយសមស្របតាមកាលវេលាទេ ឥឡូវនេះវាយឺតពេលទៅហើយ ខ្ញុំមានតែបាក់តែប៉ុណ្ណោះ» ។

+ ឱ្យតួនាទី :

ការចិញ្ចឹមទុកជាកូន ដែលកើតចេញពីសមានចិត្តដ៏ក្សេរក្សារវាងមនុស្សដែលមានអាយុមិនស្រេរដូរគ្នាទេនោះ គឺមានលក្ខណៈរួមនៅក្នុងចំណោមពួកអ្នកម្ចាស់ស្រុក ដែលឃ្លាតឆ្ងាយពីស្រុកកំណើតរបស់ខ្លួន ហើយទៅស្នាក់នៅមួយរយៈនៅស្រុកឆ្លាយ ។ ការចិញ្ចឹមធ្វើជាកូននេះអាចកើតឡើងដោយការព្រមព្រៀងគ្នាយ៉ាងសាមញ្ញរវាងសាមីខ្លួនទាំងសងខាង ក៏ប៉ុន្តែជាញឹកញាប់ការចិញ្ចឹមធ្វើជាកូននេះមានលក្ខណៈយ៉ាងខ្លាំងក្លា គោលគឺមានរូបចំពោះ

ពិធីមួយហៅថាសែន ក៏ថ្វាយដល់ខ្មោចឲ្យសំណាង ហើយបន្ទរដល់ខ្មោចទាំងនោះ ។ ខាងក្រោយនេះយើងនឹងផ្ដល់ជូនភាពលំអិតនៃពិធីនេះ ដែលមានតួនាទីយ៉ាងធំធេងនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្ស ។

អ្នកជិតខាង អ្នកចាស់ទុំ ត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យចូលរួម ។ ការនួលមួយត្រូវបានក្រាលនៅលើដី ឬលើរនាបផ្ទះ ខ្ទើយមួយត្រូវបានដាក់នៅចុងការនួល ហើយក្រណាត់សមួយផ្ទាំត្រូវបានដាក់នៅលើខ្ទើយ។ កូនចិញ្ចឹមបានក្រាបប្រណាមនៅលើការនួល ដៃទាំង២សំពះផ្ទ្ចាំគ្នាសង្កត់លើខ្ទើយ ហើយកូនចិញ្ចឹមនោះកាន់ក្ងកាំបិតស្ពា និងតុម្ពកំបោរនៅចន្ទោះមេដៃនិងចង្អុលដៃ។ គេបានដាក់នៅក្បែរកូនចិញ្ចឹមនេះនូវថាសបាយផ្ទ្ចិនមួយ ម្ហូបអាហារ ដែលមានបន្ទែយ៉ាងច្រើននៅក្នុងស្រុក មាន់ស្ងោរពីរ ស្រាឬស្រាបិតមួយដប ផ្ដិលមួយ ភាជន៍ដែកមួយដែលក្នុងនោះមានទឹក ។ ទៀនពីរត្រូវបានរុជ ដោយមួយបិទជាប់នឹងផ្ដិល ហើយមួយទៀតបិទនៅលើប្រអប់ម្ជុ ។ កាលណាការរៀបចំទាំងនេះធ្វើរួចហើយ អ្នកចូលរួមទាំងអស់បានធ្វើការបន់ស្រន់ដូចតទៅ : ថ្ងៃនេះ ,ជាថ្ងៃជោគជ័យ បុរសនេះបន្ទាប់ពីបានវង្វេងជាតិទៅកើតនៅក្នុងគោះអ្នក

ផ្សេង បានសុំធ្វើជាកូនរបស់អ្នកទាំងពីរនេះ គឺនេះជាឪពុក ហើយនោះគឺម្តាយ ។ដូច្នេះ យើងទាំងអស់គ្នាគួរតែជួនពត៌មាននេះដល់អស់លោក ។ អ្ហ អស់លោកខ្មោច ជួនតាសូមប្រសិទ្ធពរជ័យដល់ពួកយើងខ្ញុំ ! និងសូមផ្តល់នូវភាពអនុគ្រោះ និងភាពសម្បូរសុងរឿងដល់ពួកយើងខ្ញុំ !។

ការបន់ស្រន់នេះត្រូវបានធ្វើឡើងវិញចំនួនបីដង ហើយការបន់ស្រន់នេះបានប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទនៃពិធីដែលអមទៅដោយការសែន ។

បន្ទាប់មក ក្នុងការចិញ្ចឹមកូនឪពុកធម៌ ឬអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួមបានត្រាំសរសៃអំបោះក្នុងទឹក ហើយគ្រលាស់អំបោះនោះដើម្បីប្រោះព្រំស្រាលៗលើកូនចិញ្ចឹម ដោយរាប់រហ័តដល់ប្រាំបួនៗ បន្ទាប់មកគាត់ស្រែកថា «មកនេះស្នុះរត់មក អ្ហ អស់លោក ខ្មោចមានជីវិតទាំង ១៤» ។ នៅទីបញ្ចប់អ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកចូលរួមបានចងខ្សែអំបោះនៅកដៃនៃកូនចិញ្ចឹម ក្នុងពេលដែលអ្នកផ្សេងទៀតទ្រដៃអ្នកនោះឡើង ។

កូនចិញ្ចឹមត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាកូនពិតប្រាកដ ។ ជួនកាលផ្ទាក់ផ្ទមស្រឡាញ់ដូចកូនស្របច្បាប់ ។ នៅពេលដែលការចាកចេញពីស្រុក អ្នកនោះឈប់បានឈប់ធ្វើជាកូនចិញ្ចឹមទៀតហើយ។ពេលត្រឡប់ទៅដល់ផ្ទះខ្លួនវិញ អ្នកខ្លះបានភ្ជាប ក៏ប៉ុន្តែអ្នកជាច្រើនបានឃ្លាកឃើញនៅឡើយ ហើយបើមានឱកាសគេបានផ្ញើសំបុត្រ ផ្ញើអំណោយបន្តិចបន្តួចដល់គ្រួសារដែលចិញ្ចឹមរូបគេ។អ្នកទាំងនេះមិនអាចរៀបការជាមួយប្អូនស្រីចិញ្ចឹមបានទេ ដោយខ្លាចត្រូវជាកពិនិយដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ។

ជាទូទៅ ផលវិបាកមួយដែលទទួលស្គាល់ដោយពួកអ្នកម្ចាស់ស្រុក គឺសំដៅទៅលើការរួមរស់ជាគ្រួសារដែលកើតឡើងរវាងកូនចិញ្ចឹមនិងម្តាយចិញ្ចឹមជាពិសេសម្តាយចិញ្ចឹមជាស្ត្រីមេម៉ាយ ហើយគាត់នៅក្មេងនៅឡើយ ។កូនចិញ្ចឹមដេកនៅផ្នែកខាងក្រៅនៃផ្ទះ ដែលជាកន្លែងដាំបាយ និងជាកន្លែងទទួលភ្ញៀវ។ពីទីនោះចូលទៅក្នុងផ្ទះ ក្នុងបន្ទប់ដេកមានចម្ងាយខ្លីណាស់។ ជំហានយ៉ាងលឿនដែលឆ្លងកាត់ជាមួយនឹងឆន្ទៈល្អដែលមានទាំងសងខាងនឹងបង្កឱ្យមានផលវិបាកកើតឡើង គឺការស្រឡាញ់ រួមរក្សាគ្នារវាងម្តាយធម៌និងកូនចិញ្ចឹម ។

+ **ក្ងន :**

នៅស្រុកខ្មែរ កូនទាំងឡាយដែលកើតមក ហើយមានលក្ខណៈមិនប្រក្រតីគេហៅថា ក្ងន-ក្ងនផ្ទឹក-ក្ងនគម-

កូនតឿ-កូនខ្ទើយ និងកូនភ្លោះ ដែលជា កម្ម
សិទ្ធិរបស់ស្តេច ។ ក៏ប៉ុន្តែកូនភ្លោះអាច
ចូលទៅក្នុងដីព្រះរាជបានតែបើកូននោះជា
ប្រុសទាំងពីរ ឬជាស្រីទាំងពីរ ហើយកូន
ទាំងពីរនោះនៅរស់ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ស្តេចទាំង
នោះ មិនត្រូវបានទិញឬលោះយកមកវិញ
បានទេ ។ បើសិនជាកូនណាមួយក្នុង
ចំណោមកូនភ្លោះទាំងពីរបានស្លាប់ពីក្នុង
ស្ថាប់នៅពេលកើត ក្មេងដែលនៅរស់ជា
កម្មសិទ្ធិរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហើយតម្លៃនៃ
ការទិញលោះយកមកវិញត្រូវបានកំណត់
តម្លៃជាប្រាក់ពីរត្រណាត (deux barres)
ស្មើនឹង១៦០ហ្រ្វង់ ។ បើសិនជាមានកូន
ប្រុសម្នាក់និងកូនស្រីម្នាក់នៅរស់ វានឹងត្រូវ
ទិញលោះមកវិញក្នុងតម្លៃប្រាក់ពាត្រណាត
(3barres) សម្រាប់កូនទាំងពីរ ។ នៅគ្រប់
ករណីផ្សេងៗ កូនទាំងពីរនោះជាកម្មសិទ្ធិ
របស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ។

អ្នកណាដែលចង់ធ្វើឱ្យផ្ទឹងត្រី
ដែលដាក់នៅបំពង់ធ្លាក់ទៅក្នុងដោយ
ស្រួលនោះ ត្រូវតែទៅលាងជើងអ្នកណា
ម្នាក់ដែលកើតមកច្រាសជើង(កើតជើងមក
មុន)ហើយផឹកទឹកដែលលាងជើងនោះ។

បើសិនជាកូនកើតមកមាន
ស្រាមរុំតិចជុំវិញ ឪពុកម្តាយត្រូវហាល
ស្រាមនោះឱ្យស្ងួតនិងរក្សាស្រាមនោះទុក
ហើយនៅពេលដែលកូនក្មេងនោះចេះដើរ
ស្រួលបួលហើយ ពាក់ពីក្នុងរវាងអាយុ
៤ឬ៥ឆ្នាំ។គេបានដាក់ឱ្យក្មេងនោះឱ្យអង្គុយ
ទៅលើកន្ទែងមួយមានដីទទេស្អាត ហើយ
គេឱ្យវាបរិភោគស្ងោរស៊ីបស្រាម ដែលគេ
បានរក្សាទុកនោះ ។ ក្មេងនោះនឹងគង់ការ
ម៉ាប់
មិនមុត ។

+ក្រមុំ

កំណត់សម្គាល់: វាជាការលំបាកណាស់
ដើម្បីមិននិយាយថាមិនអាចទៅរួចក្នុងការ
សង្កេតមើលដោយផ្ទាល់នូវមនុស្សម្នាក់
ដែលមានសារសំខាន់ដោយឡែកនោះ
ដើម្បីផ្តល់នូវសញ្ញាណទាំងឡាយច្បាស់
លាស់លើជីវិតស៊ីជម្រៅនៃប្រជាជនម្នាក់ ។
ជនបរទេសនៅស្រុកអាយមិនអាចសេពគប់
ជាមួយពួកក្រមុំៗបានទេ ហើយគ្រាន់តែ
អាចមើលគ្នានៅពេលបុណ្យទានតាម
វត្ត អារាមតែប៉ុណ្ណោះ ។អ្នកដំណើរបាន
ជួបក្រមុំៗនៅពេលនាងទៅដងទឹកនៅ
អណ្តូងនៅក្បាលម៉ាស៊ីនទឹក ដែលជានិច្ច
កាលពួកនាងបានរុំក្បាលដោយក្រមា (ផ្ទ
ក្បាល)ដែលបិទបាំងផ្នែងសក់របស់នាង
ហើយបានបញ្ចេញនូវឫកពាន៍ធ្ងន់ធ្ងន់ជាពិ
សេសកាលណានាងមានទម្រង់មុខល្អ
និងមានភ្នែកខ្មៅធំៗ។ក៏ប៉ុន្តែភាពក្រមៅ

និងភាពផ្ដើលៗទាំងនេះនាងមិនងាយនឹងហុចក្ដមទ«ឱ្យអ្នកដែលដើរកាត់មុននាងនោះទេ។ ហើយ ប្រសិនបើពួកនាងប្រទះឃើញជនបរទេសពីចម្ងាយ(ពួកអឺរ៉ុប) ពួកនាងបានគេចខ្លួនយ៉ាងលឿនសំដៅទៅផ្ទះដោយគោងចាប់ការ៉ាជណ្ដើរយ៉ាងតក់ក្រហល់ហើយឡើងទៅលាក់ខ្លួនបាត់នៅក្នុងផ្ទះ។ គេអាចធ្វើឱ្យពួក នាងចេញមកវិញ បានលុះត្រាតែជនបរទេសនោះបានចេញទៅផ្ទះអ្នកជិតខាងបាត់ទៅហើយ ។

ច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់បានអប់រំប្រៀនប្រដៅនិងការពារក្រមុំៗដូចគ្នា ។ ក្មេងព្រៃ(ក្មេងគ្មានឪពុក)គឺស្ទើរតែមិនដឹង ។ ជាការពិតហើយគេត្រូវគិតទៅដល់ការប្រើប្រាស់ភេសជ្ជៈ(ថ្នាំ)សម្រាប់រំលូតកូននោះចោល ។យើងនឹងមើលឱ្យបានច្បាស់ច្បាស់ថារវាងគូដណ្ដឹងនិងសង្សារ ក្មេងដែលកើតមកមិនអាចចាត់ទុកដូចជាកូនព្រៃទេ ។ ស្ត្រីក្រមុំនោះអាចធ្វើឱ្យពួកព្រានតារីទាំងនោះមានជីវិតតឹងតែងជួរចត់ ដោយសារតែពួកប្រុសព្រានទាំងនោះគ្មានភាពស្មោះត្រង់ ។

បន្ទាប់ពីធ្វើដំណើរអស់រយៈពេលជាងមួយឆ្នាំនៅជនបទខ្មែរដែលអមដំណើរដោយយុវជនក្មេងៗ ស្រុកអាយជាច្រើននាក់នោះមក ខ្ញុំមានការចង់ដឹងហើយបានសួរពីជោគវាសនាដ៏ល្អរបស់ពួកគេ ។ វាគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដែរថា ការរិះគិតក្នុងចិត្តបានធ្វើនៅស្ងៀមវាបនិងនៅបាត់ដំបង ដែលនៅទីនោះអំពើពុករលួយដែលមានស្រាប់តាមភូមិធ្វើរបស់ប្រជាជនទាំងអស់នោះ បានផ្ទាស់ប្ដូរស្ថានភាពនៃសំណួរ គ្មានយុវជនណាម្នាក់ហ៊ានអួតអាងពីជោគវាសនៃរបស់ខ្លួននៅក្នុងដំណើរដ៏វែងឆ្ងាយរបស់យើងទេ ។ ខ្ញុំជឿថាវាមានលក្ខណៈដូចគ្នានៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួនដែរ ។

សុភាសិតមួយបានលើកឡើងថា : កុំទុកចិត្តមេយ ក៏ទុកចិត្តផ្ការ កុំទុកចិត្តក្រមុំថាគ្មានសហាយ ក៏ទុកចិត្តម្ដាយដែលអួតថា គ្មានជំពាក់បំណុលគេ ។

ក្មេងស្រីដែលមិនទាន់ត្រប់ការ នៅឡើយត្រូវបានវាយតម្លៃថា:«ព្រហ្មចារី»ហើយគឺជាការបរាជិត បើសិនជាគេរំលោភក្មេងស្រីនោះ។ ក្មេងស្រីទាំងនោះត្រូវបានគេនិយាយថាជាព្រះជាយារបស់ព្រះឥន្ទ្រ។ នៅពេលចូលម្ជុលដែលធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីភាពត្រប់ការ នាងត្រូវបានគេនិយាយថាជាប្រពន្ធរបស់ភាប(Rab) ហើយវាវិតតែអាក្រក់ ថែមទៀតបើសិនជាមិនបានបំពេញកាណ៍យកិច្ចចូលម្ជុលនេះ ។

នៅពេលចេញពីម្ជុលនាងនឹងក្លាយជាប្រពន្ធរបស់បុរស ។ ក្មេងស្រីៗត្រូ

បានគេហៅថាក្រមុំ នៅពេលដែលនាងមានភាពគ្រប់ការឬរហូតដល់នាងមានអាយុ២៥ឆ្នាំក៏គេនៅហៅថាក្រមុំដែរ ។ បន្ទាប់ពីវ័យនេះទៅ នាងត្រូវបានគេហៅថា សាវតី គឺជាពាក្យស្បែមពីរម៉ាត់ ដែលមានន័យថា ក្រមុំចាស់ ។ យុវនារីម្នាក់ដែលរៀបការរួចហើយនៅតែត្រូវបានគេហៅថា ក្រមុំនៅឡើយ រហូតដល់នាងមានកូនជាលើកដំបូង ។

ចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលសញ្ញាលើកទី១ នៃភាពគ្រប់ការបានលេចឡើង យុវនារីនោះគឺពេញក្រមុំហើយ ។ នាងត្រូវតែចូលមួយ ។ នៅពេលស្លាចជីពុកម្តាយបានចងខ្សែអំបោះនៅកដៃទាំងពីររបស់នាងហើយបានរៀបចំនូវសំណែនគ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ សម្រាប់ខ្ទោចជូនតាៈស្ស្បែងអាហារ ទឿន ធូប... ។ ជីពុកម្តាយបានជូនដំណឹងដល់គេងងយ៉ាងឱ្ឡារិកពីព្រឹត្តិការណ៍នេះថា«កូនស្រីយើងគ្រប់ការហើយ យើងនឹងឱ្យនាងចូលមួយ ។ សូមប្រាសមេត្តាការពារនាងផង!» ។

នៅថ្ងៃជាមួយគ្នានោះ ជីពុកម្តាយបានដាំដើមចេកជ្ការឬចេកមហាថ្ម(Maha thlai)នៅទិសឈ្ជ្ជសានៃផ្ទះ ។ មានតែស្រីក្រមុំនេះទេ ដែលនឹងបរិភោគផ្លែចេកនេះឬ

មួយនាងបញ្ជូនទៅប្រពន្ធសាសាត ។

ជីពុកម្តាយបានផ្តល់យ៉ាងច្បាស់ដល់កូន ស្រីនូវសកម្មភាពផ្សេងៗ ដែលទាក់ទងដល់ការចូលមួយនេះ :

-មិនត្រូវបណ្ដាយខ្លួនឱ្យបុរសចម្លែកណាមួយឃើញនៅក្នុងផ្ទះទេ ។

-មិនត្រូវមើលបុរសៗ ទោះជាមើលដោយលួចលាក់ក៏ដោយ ។

-ដូចជាលោកសង្ឆដែរ គឺបរិភោគអាហារតែនៅពេលព្រឹកនិងពេលថ្ងៃត្រង់ប៉ុណ្ណោះ ។

-បរិភោគតែបាយ-អំបិល-ដូង-សណ្ដែក-លួនិងផ្លែឈើនានា ។ តមមិនបរិភោគត្រីនិងសាច់ស្រស់គ្រប់ប្រភេទ ។

-មុជទឹកតែនៅពេលយប់ធ្លាក់មកដល់ គឺនៅពេលដែលមនុស្សមើលអ្វីៗលែងស្គាល់ទៀត ដើម្បីកុំឱ្យនាងត្រូវមើលឃើញពីមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្យ៉ាងទៀតនាងមិនត្រូវទៅងូតទឹកតែម្នាក់ឯងទេ នាងត្រូវតែមានប្អូនស្រីឬជីពុកម្តាយទៅជាមួយ ។

-នាងធ្វើការតែនៅក្នុងផ្ទះទេ នាងមិនត្រូវចេញទៅណាទាំងអស់ ទោះជាចេញទៅវត្តអារាមក៏ដោយ ។

ស្ថានភាពនៃការចូលមួយនេះ ត្រូវបានពន្យារពេលវែងឬខ្លីគឺយោលទៅតាម

ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្ថានភាពសង្គមនៃគ្រួសារ គឺ
ចាប់ពីប៉ុន្មានខែដល់ច្រើនឆ្នាំ ។អ្នកក្រសក្សា
ការចូលមន្ទីរយ៉ាងហោចណាស់បីខែ,៤ឬ
៥ខែ ។

ការចូលមន្ទីរត្រូវបានផ្ទាកនៅ
ពេលដែលមាន«ត្រាស»នៅពេលនោះ ក៏
ដូចជាស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែរ ក្មួនក្រមុំនៅក្នុង
ម្ទីរត្រូវជាន់នៅក្នុងថង់សំពត់របស់ខ្លួនទ្ទ
ក្មួនកាំបិតស្ថានិងកម្ចីកំបោរ ។ នាងត្រូវ
អុជទៀននិងធូប ហើយចេញមកគោរព
រាហ៊ូ(ខ្មោចដែលបង្កឱ្យមានត្រាសដោយ
ទាំព្រះអាទិត្យឬព្រះចន្ទ)នៅចន្លោះធ្នេ-
ញរបស់ រាហ៊ូ)ហើយនាងបានសុំឱ្យរាហ៊ូផ្តល់
ទ្ទ្ធអ្វីៗតាម បំណងប្រាថ្នាគឺសុភមង្គល
។បន្ទាប់មកនាង ក៏ត្រឡប់ចូលម្ទីរវិញ ។

អ្នកក្រដែលគ្មានទៀននិងធូបកាន់
នៅដៃ យ៉ាងហោចណាស់ក៏ស្ទ្ទ្ធកពាក់
សម្ទ្ទ្ធកបំពាក់ល្អ១ឱ្យក្មួនក្រមុំរបស់ខ្លួន ដែល
ចេញមកគោរពរាហ៊ូដែរ ។ ហើយឪពុក
ម្តាយផ្ទ្ទ្ធតឱ្យកាលដែលមានត្រាស ដើម្ទ្ទ្ធឱ្យ
ក្មួនក្រមុំចេញពីម្ទ្ទ្ធជាស្ថាពរ ។

មនុស្សដែលស្រណុកមានទ្រព្យ
គ្រប់ចាយគ្រប់ត្រាន់បានរង់ចាំពេលវេលា
សមស្រប ជាពិសេសនៅខែបុស្ស ផ្ទ្ទ្ធ
ពិសាន ដើម្ទ្ទ្ធរៀបចំពិធីចេញពីម្ទ្ទ្ធ ។

ព្រះសង្ឆ្ត្រូវបានមិមន្ត ឱ្យមក
ស្ទ្ទ្ធធម៌ ស្រីក្រមុំបានមកខ្ជ ខ្ជ្ទ្ធ ក្ទ្ទ្ធ ។
ក្ទ្ទ្ធ
ក្ទ្ទ្ធ
ក្ទ្ទ្ធ

ចំនួនមួយដែលកូនក្រមុំរាប់ទៅតាមឆ្នាំ ។ បើសិនជានាងអាយុ១៥ឆ្នាំគេដងគ្រាប់អង្ករឬស្រូវនោះចំនួន១១៥ដងៗនៅក្នុងគំនរអង្ករឬស្រូវនេះគេបានកប់ត្រមោកដូងកប់ត្រលប់កប់កំណាត់ផ្ទុំសំរីទ្ធិកប់ជូបចម្លាក់ទ្វូកមួយធ្វើពីលោហធាតុ រួចគេវែកគ្រាប់ស្រូវឬអង្ករនោះឱ្យរាបស្មើ ដោយវាយគ្រាប់ស្រូវឬអង្ករពីលើ ហើយពាសគ្រាប់អង្ករនោះម្តងទៀត ដោយនាំយកមកដល់មាត់គែមនៃក្រណាត់ ។ គ្រប់កិច្ចការបែបនេះត្រូវធ្វើឡើងនៅឆ្ងាយពីស្រីក្រមុំដែលបន្ទាប់មកនាងត្រូវបានគេអញ្ជើញឱ្យមកអង្គុយលើគ្រាប់អង្ករដែលគេបានវែកឱ្យរាបស្មើនេះ ។

លោកអាចារ្យសូត្រតិចៗនូវមន្តអាគមសម្រាប់ធ្វើឱ្យផ្ទេញល្អ ។ គូស្វាមីចាស់ៗមួយគូ ដែលគេពេញចិត្តទាំងប្តីនិងប្រពន្ធ ដែលពេលនោះគេហៅថា តាខ្ទែ និងជូនខ្ទែ បានបុកម្រ័ក្សណ៍នៅក្នុងកូនស្ពាន់មួយក្នុងពេលដែលយុវជន៧នាក់កាន់ដើមចេកបន្ទំធ្វើជាអង្រែងបុក ហើយបានដើរចូលជាក្បួនទៅក្នុងក្រណាត់ពណ៌សនោះ ដោយពុតធ្វើកាយវិការដូចជាបុកអង្ករដោយច្រៀងនូវចម្រៀងមួយទំនុកថា:«តាខ្ទែ ជូនខ្ទែ បុកលីក្ត ឱ្យថ្ងៃ ឱ្យដឹតផ្ទេញគេ» ។ នៅរាល់ដងនៅពេលដែលពាក្យបុកត្រូវបានគេច្រៀងឡើងតាចាស់និងជូនចាស់បានផ្តល់ជាចង្វាក់ភ្លេងៗ បន្ទាប់ពីបានច្រៀងនូវទំនុកនេះប៉ុន្មានដងមកទៀត ក្រុមយុវជនបានឈប់បុក ចំណែកឯចាស់ៗទាំងពីរនាក់នៅបន្តបុកតទៅទៀតៗ នៅទីបញ្ចប់គាត់បានវែងលីក្តនោះដោយប្រើក្រណាត់សារ៉ូម៉ង់ដ្ឋនៃដើម្បីប្រើប្រាស់តែម្សៅលីក្សណាដែលល្អិតៗបំផុត ។ តាខ្ទែ ជូនខ្ទែ បានកាត់ស្ពឹកដូងទំហំប៉ុនផ្ទេញមួយក្រាស់ ហើយរុំស្ពឹកដូងនោះដោយសរសៃកប្បាសដែលគ្មានគ្រាប់ដែលគាត់បានលាបម្រ័ក្សណ៍ ។ តាខ្ទែ បានហុចកញ្ចប់នោះទៅឱ្យកូនក្រមុំដែលយកទៅដាក់លើផ្ទេញ របស់ខ្លួន ហើយរក្សាកញ្ចប់លាបម្រ័ក្សណ៍នោះនៅក្នុងមាត់ រហូតដល់ពេលព្រឹកឡើង ។ នាងអាចខាកស្ពោះបានតែនៅក្នុងស្ពឹកចេក ដែលគេដេរជាប់គ្នាមានរាងជាកន្ទោរ ។

យុវជនទាំង៧នាក់បានដើរជាក្បួនជាថ្មីម្តងទៀត ។

នៅពាក់កណ្តាលយប់ មានការលេងតួកកំប្លែងរបស់អារក្សព្រៃ ដែលយើងបានសរសេរពីខាងដើមរួចមកហើយ ។

នៅពេលមានរំងាវ យុវជនទាំង៧នាក់ ដែលដើរជាក្បួននោះ ហើយពេលនោះត្រូវបានគេឱ្យឈ្មោះថា សេះ បន្ទាប់ពីបានស្តាប់នូវកំណាព្យដែលសូត្រដោយតា

ខ្ញែ១ រួចមក បានចូលទៅផ្ទះអ្នកជិត ខាងធ្វើជាដេញចាប់មាន់ចាប់ទាអ្នកដែល គេអញ្ជើញមកជាភ្ញៀវ១នៅពេលថ្ងៃ១ ស្រីក្រមុំចេញមក ហើយគោរពព្រះអាទិត្យ ដែលកំពុងរះឡើងដោយក្រាបសំពះ ចំនួន៣ដង។ បន្ទាប់ពីការរៀបចំយ៉ាងវែង និង យ៉ាងល្អិតល្អន់នេះ១ចមកតាខ្ញែ១បាន ធ្វើកាយវិការ ដោយធ្វើឱ្យស្រីក្រមុំនោះ ជ្រុះធ្មេញដោយ វាយនឹងញញ១ររបស់គាត់ ហើយគាត់បានណាបធ្មេញនោះដោយម្សៅ ពណ៌ខ្មៅ ដែលបានរៀបចំឡើងយ៉ាង ពិសេសនៅពេលនោះតែម្តង ។

ក្ងន១ក្រមុំបានក្រាបសំពះ៣ដង ម្តងទៀត នៅពីមុខអាសនៈមួយយ៉ាង តូចដែលមាន៣ជាន់ ដែលនៅលើអាសនៈ នោះគេបានដាក់ន្ទ១ផ្ទ១ផ្សេង១ តាមទម្លាប់ នៃពិធីដែលគេធ្វើនៅក្នុងស្រុក ហើយនៅទី បញ្ចប់ ក្ងន១ក្រមុំបានត្រឡប់ទៅផ្ទះ១ របស់ ខ្លួនវិញ ។

នៅគ្រប់ពិធីនេះទាំងអស់ ក្ងន១ក្រមុំត្រូ១តែ១ុផ្ទ១ងសក់ ហើយបើសិនជា មានមូល ហេតុណាមួយដូចជាការស្រ ឡាញ់ស្រ្ទុក ជាងគេ-ការចុកចាប់-ការឈឺ ក្បាល នាងត្រូ១ពាក់តាមទម្លាប់ន្ទ១សក់ខ្ញ ី នាងត្រូ១តែ ពាក់ន្ទ១សក់ក្រងក្ងែងក្ងាយ ។ នៅគ្រប់ផ្ទះ ទាំងអស់គេក៏បាន១ក្សាទុកផ ង ដែ១ន្ទ១ផ្ទ១ង សក់ក្ងែងក្ងាយ១ុយ១ួ១ច្រ ដែលជារ១ស់ប១ូ១ល់ទុកពីប្រ ជ ជ ន ហើយ គេត្រូ១ការផ្ទ១ងសក់ន១ះជាញ ឹ ក ញ ាប ់ ។

+ទ១ង់ក្ងាល

វាជាការចង្ក្រ១ណាស ់ ដែលយក មកធ្វើជាប្រ១ន្ធ១ន្ធ១ស្រ ីក្រ ម ុ ំ ម ្ ា ក ់ ដ ែ ល អ ង ្ ុ យ ឱ ន ក ្ ា ល ក ្ ร ង ុ ក ។

+ទោ១ៈ១ន្ទ១ៈ១ៀ១ក

បើសិនជាស្រ ីក្រ ម ុ ំ ដ ែ ល ត ្ ร ០ ៀ ក មិ ន ប ា ន ទ ោ ៈ ក ា ល ព ី ន ៅ ក ុ ម ា ร ភ ា ព ទ ០ ន ោ ៈ ក ្ ន ុ ង ร វ ា ង អ ា យ ុ ១ ៥ ឬ ១ ៧ ឆ ្ ា ំ យ ា ង យ ឺ ត ប ំ ផ ុ ត នាងត្រូ១តែ១ទ្ទ ួ ល ន ្ ទ ១ ការ ទ ោ ៈ ត ្ ร ០ ៀ ក ន េ ះ ដោយ ល ក ្ ខ ណ ៈ ឃ ោ ១ ១ ឃ ា ប ង ្ ក ូ ១ ។

នៅលើកន្ទ ០ ល ម ួ យ គ េ ប ា ន ១ ៀ ប ចំ ត ង ្ ា យ ៈ ប ង ្ ហ ុ ម ម ួ យ ថ ា ស ម ា ន ់ ម េ ស ្ ា ១ ម ួ យ ស ្ ា ម ួ យ ដ ប និ ង ច ម ប ូ ន ក ំ ណ ា ត ់ ដ ើ ម ច េ ក ម ួ យ ច ំ ន ួ ន ដ ែ ល ន ៅ ល ើ ន ោ ះ គ េ ដ ោ ត ផ ្ ដ ែ ស ្ ា និ ង ស ្ ី ក ម ្ ម ។ ស ្ រ ី ក ្ ร ម ុ ំ អ ង ្ ុ យ ន ៅ ក ្ ព ០ ១ ១ ក ្ ា ล ់ ប ុ ក អ ង ្ ក ០ ១ ម ួ យ ដ ែ ล គ េ ប ្ ើ ប ្ ា ร ់ ធ ្ ើ ជ ា ជ ្ ร ុ ញ ។ ១ ង ត ្ ร ០ ៀ ក ត ្ ូ ว ป า น ค ะ ด า ก ์ ภ า ช ั ม ล ื อ ช ร ุ ญ ន ោ ះ ហ ើ យ ច ុ ង ស ្ ូ ច ន ៃ ป ្ ร ដ ា ប ់ ท ี ่ ต ะ ก ร ว ย ก ็ ต ้ อ ง ถ ู ก ป ั ก ล ง ท ี ่ ป ล า ย ต ะ ก ร ว ย ก ด ้ ว ย ห ร ื อ ม ั ด ด ้ ว ย ส า ย ร ั ด ห ร ื อ ส า ย ย า ง ด ำ ห ร ื อ ส า ย ป ล า ย ข ว า ง ห ร ื อ ส า ย ป ล า ย ข ว า ง ห ร ื อ ส า ย ป ล า ย ข ว า ง

ចោះ១ងត្រចៀកនោះ ។ ពីធីបែបនេះត្រូវ
បានគេធ្វើម្តងទៀតនៅលើត្រចៀកខាង
ម្ខាង ។ មុខរបួសត្រូវបានលាបថ្នាំ ហើយ
រក្សាឱ្យនៅប្រហោងដដែលដោយគេសិក
កំណាត់ដើមស្ពានៅក្នុងរន្ធដែលចោះ
នោះ។នៅពេលដែលរន្ធចោះនោះត្រូវបាន
គេកំណត់ថាធំបង្ហូរហើយ ស្ត្រីក្រមុំនោះត្រូវ
ពាក់គ្រឿងលំអដែលគេហៅថា ត្រសាល

គឺជាគ្រឿងលំអដែលមានរាងដូចជាបំពង
ដែលមានគន្ធាក់នៅចំកណ្តាល ។ ត្រសាល
នេះគឺជាឈើខ្មៅធ្វើពីដើមរ៉ាំង ដើមក្រញ្ជង
ឬធ្វើពីភ្លុក ។ នៅទីក្រុងស្រីៗមានត្រចៀក
ចោះដូចជាស្ត្រីនៅអឺរ៉ុបដែរ ។

+ជំណឹង

ការចែចូវគ្នាជាលើកដំបូង រវាង
គ្រួសារពីរ បានប្រព្រឹត្តធ្វើឡើងតាមរយៈ
មេអណ្តើកគឺអ្នកចែចូវ ដែលទៅលេងផ្ទះ
ឪពុកម្តាយខាងស្ត្រី ហើយត្រូវធ្វើការស្នាប
ស្ទង់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នពីស្ថានភាពនៅ
ទីនោះ ដោយសម្តែងចេញនូវពាក្យបញ្ជីត
បញ្ជ្រាងនិងពាក្យដែលមានន័យមិនចំឬមិន
ដូចន័យដើមនៃកាលៈទេសៈនោះទេ ដូចជា
ពាក្យ«សុំឱ្យរុកឱ្យវានបានន័យថាសុំចូល
សុំដើរទៅមុខ សុំឆ្លងទៅកន្លែងផ្សេង» ។
វាជាការបំបាក់មុខដែលចាប់ផ្តើមនិយាយ
យ៉ាងច្បាស់លាស់នូវរឿងនេះតាំងពីជួបគ្នា
ជាលើកដំបូងនោះ ។ គ្រួសារខាងស្ត្រីនឹង
មើលឃើញនៅក្នុងវិធីធ្វើបែបនេះ ថាខ្វះនូវ
ការរាប់អាន ។ ហើយបន្ទាប់មកកូនក្រមុំ
អាចលើកឱ្យអ្នកផ្សេង ។

ជានិច្ចកាល ស្ត្រីដែលមានថ្ងៃមាត់
ត្រូវតែអនុវត្តនូវវិធីការទ្ចូតឱ្យបានច្រើនជា
ជាងមិននិយាយពីអ្វីសោះ ។ ជាទូទៅគឺ
មានតែការចូលជាលើកទីពីរទេ ដែល
ឪពុកម្តាយខាងស្ត្រីឆ្លើយចំពោះអ្នកចែចូវ
ដោយនិយាយថា:«បើដែករបស់អ្នកវីង
ខ្ចាំងក្ងានោះ តាមយោបល់របស់យើងវា
អាចចូលទៅកន្លែងផ្សេង» ។ តើគេត្រូវ
ឆ្លើយយ៉ាងម៉េច?គឺគេត្រូវឆ្លើយថា:ដែក
របស់យើងខ្ចាំងក្ងាមានអានុភាព នៅគ្រប់

ទីកន្លែងទាំងអស់ដែលវាត្រូវបានគេបញ្ជា
វាធ្វើឱ្យរលាយរាំងការពារដោយគ្មានការ
រាថយ ។

ឪពុកម្តាយខាងស្រីមានការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុង
ការប្រាប់ឱ្យដឹងជាមុ ដល់កូនស្រី នូវការ
ដណ្តឹងសួរដែលធ្វើឡើងក្នុងនាមអ្នកណា
ម្នាក់ ។ បើសិនជានាងមិនធ្លើយអ្វីទាំង អស
ភាពស្ងប់ស្ងៀមរបស់នាងត្រូវបានចាត់ទុក
ដូចជាយល់ព្រម គឺជាចម្លើយវិជ្ជមាន ។
,បើសិនជានាងស្រែកយំនោះ ជាការកម្រ
ណាស់ ដែលឪពុកម្តាយហ៊ានបង្ខិតបង្ខំនាង
នៅពេលនោះឪពុកម្តាយខាងស្រីបានបដិ
សេធការបើកផ្លូវរបស់មេអណ្តើក ។

បើសិនជាអ្វីៗបានរៀបចំរួច
ហើយនោះ ការចូលដណ្តឹងជាផ្លូវការនឹង
ត្រូវបានធ្វើឡើងដូចដែលគេបានដឹងមក

ហើយតាមរយៈចៅមហាពន្ធាគ់ផ្សេងទៀត ដោយនាំយកទៅជាមួយនូវជំនួន ហើយដែលរួមដំណើរដោយបងប្អូននៃគ្រួសារបស់ក្មួនប្រុសជាច្រើន ។

+ឆ្នើមឫទ្ធិ

ជំនួនៃការភ្ជាប់ពាក្យត្រូវបានជួននិងបានទទួលរួចហើយ ការសុំរៀបការជាផ្លូវការត្រូវបានកំណត់ ឪពុកម្តាយខាងស្រីបានសួរថា ក្មួនកម្លោះរហូតមកដល់ពេលនេះមិនទាន់បង្ហាញខ្លួន សូមឱ្យក្មួនកម្លោះមកផ្ទះរបស់គាត់ ដើម្បីធ្វើបម្រើកអុស ដងទឹកដាក់ផ្ទះ ។ចៅមហាបានឆ្លើយថាក្មួនកម្លោះនឹងមកនៅថ្ងៃណាមួយ ។ នៅពេលដល់ថ្ងៃកំណត់ ក្មួនកម្លោះបានទៅផ្ទះអនាគតឪពុកម្តាយក្មេក គោរពលើកទី១ នៅពេលជាន់កាំជណ្តើរ ហើយគោរពជាលើកទី២នៅពេលចូលដល់ក្នុងផ្ទះ ដែលក្មួនកម្លោះនឹងស្នាក់នៅនាពេលអនាគត ដើម្បីធ្វើកម្មសិក្សាពីរយ៉ាងគឺបម្រើនិងលួងលោមចែចង់គូដណ្តឹងរបស់ខ្លួន ដែលនៅទីនោះ ក្មួនកម្លោះប្រហែលជាមិនអាចនិយាយទៅកាន់ក្មួនក្រមុំបានភ្លាមៗទេដែលជាញឹកញាប់គេជួបក្មួនក្រមុំយ៉ាងលំបាកគឺជួបតែនៅពេលមានពិធីបុណ្យឬនៅពេលដែលនាងចេញពីផ្ទះតែប៉ុណ្ណោះ ។

ជាទូទៅទំនៀមទម្លាប់នៅក្នុងស្រុកដោយបានហាមឃាត់ការសេពគប់គ្នាជាញឹកញាប់គឺសំណាងក្មួនកម្លោះនិងក្មួនក្រមុំនោះនឹងធ្វើឱ្យការសាកល្បង(កម្មសិក្សា)ស្រីនេះមានលក្ខណៈចាំបាច់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការចែចង់ដោយចំហ ចំពោះអនាគតភរិយារបស់ខ្លួន ។ ក្មួនកម្លោះត្រូវតែស្ថិតក្រោមបញ្ជារបស់ឪពុកម្តាយនិងក្មួនក្រមុំ ហើយក្មួនក្រមុំត្រូវរៀបចំម្ហូបអាហារស្រាមួយនិងមួយចាន់ឱ្យក្មួនកម្លោះ ។ គុណសម្ត្រីកើតមានយ៉ូរឬគាប់គឺបេះលទៅតាមលក្ខណៈ-សម្ត្រី កាលៈទេសៈ ជាដំបូងដោយការប្រុងប្រយ័ត្នខាងមាត់ក(ពាក្យសម្ដី)និងដោយចេះមានការខ្មាសអៀន ។ក្មួនក្រមុំមិនចេញពីក្នុងផ្ទះទេ ហើយការយកបាវីស្រាមួយឱ្យក្មួនកម្លោះនោះ គឺធ្វើឡើងតាមរយៈប្អូនប្រុសឬប្អូនស្រីឬនាងយកទៅដាក់ចោលនៅពេលដែលគូដណ្តឹងរបស់នាងអវត្តមាន។ ហើយកាលណានាងយករបស់ទាំងនោះដោយខ្លួននាងផ្ទាល់ការវិការនេះត្រូវបានចាត់ទុកដូចជាមានការយល់ព្រមពាក់ពណ្ដាលហើយ ។

គូដណ្ដឹងដេកនៅក្នុងផ្នែកមួយ នៃផ្ទះ ដែលសម្រាប់ធ្វើជាផ្ទះបាយកន្លែងហូបបាយកន្លែងទទួលភ្ញៀវ ចំណែកឯក្មួនក្រមុំដេកនៅក្នុងបន្ទប់មួយឃ្លាតឆ្ងាយពីនោះ គឺនៅខាងលិចនៃបន្ទប់របស់ឪពុកម្តាយ ។

ការធ្វើជាអ្នកបម្រើជានិច្ចកាលត្រូវតែមានលក្ខណៈសមស្របនិងមានការ

គោរព។ បើសិនជាកូនកម្លោះអង្គុយដោយ
ការវិការមួយទ្រេសប្រហែស ដោយអង្គុយ
លើកជើងឡើងលើ គេនិយាយថា«ងើយ
ឆ្ងួយ» ។មានសុភាសិតមួយនិយាយថា:
«ដីងឆ្ងួយព្រោះដង កូនឆ្គងព្រោះបា» ។
គេបានហៅឪពុកម្តាយកូនកម្លោះ ដើម្បីឱ្យ
មកបន្ថែមញញួរ ភ្លាមគឺដើម្បីឱ្យគាត់ប្រៀន
ប្រដៅស្តីបន្ទោសឱ្យកូនកម្លោះនោះ ។

នៅពេលដែលឪពុកម្តាយខាង
ប្រុសបញ្ជូនកូនឱ្យទៅបម្រើគេគាត់បានផ្តល់
ជំនួនប្រកបដោយមនោសញ្ចេតនាស្រ-
ឡាញ់ ទ្ធវសីលធម៌ត្រូវឱ្យសង្ស័យយ៉ាងខ្លាំង
ហើយដែលគេអាចបកស្រាយដូចនេះថា:
«បើសិនជាឯងបណ្តាយខ្លួនឱ្យគេបញ្ជូន
ត្រឡប់មកវិញដោយដៃទទេ(គ្មានបានផ្ទ
ម្ល)ទ្ធវម្ល៉ាដែលទាក់ទងនឹងកូនក្រមុំនោះ ឯង
នឹងត្រូវនឹងជំងងរបស់ពុកជាមិនខាន»។
ដោយសារមតិណែនាំទាំងនេះនិងដោយ
សារការផ្តួចផ្តើមរបស់ខ្លួនផ្ទាល់កូនកម្លោះ
មានការលាក់លៀមជាដ្ឋាបដើម្បីយកប្រាក់
ឆ្ងាក់ សម្រាប់ប្រៀបការដោយមានការមួល
មត់និងការព្រមព្រៀងគ្នាពីសំណាក់គ្ន
ដណ្ដឹងរបស់ខ្លួន ។ ផ្ទុយទៅវិញកូនកម្លោះ
នឹងធ្វើឱ្យខ្ជិចខ្ជាតទ្ធវម្ល៉ាទាំងអស់ ។

ដោយសារប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់
ដែលគេបានដឹងពួយ៉ាងដូច្នេះបានជាលេច
ឡើងទ្ធវសភាពការណ៍យ៉ាងច្រើន ទៅតាម
ករណីទាំងឡាយ ។ ហើយករណីខ្លះមាន
ការតស៊ូប្រកបដោយអស្ម ៃ មានៈរវាង
គ្រួសារទាំងពីរ ។

បើសិនជាកូនកម្លោះធ្វើឱ្យឪពុក
ម្តាយខាងស្រីមិនសប្បាយចិត្ត គេមិនខ្ជះ
ហេតុផលឬលេសនឹងបញ្ជូនកូនកម្លោះនោះ
ត្រឡប់មកវិញទេ ។

មានកូនកម្លោះម្នាក់កំពុងតែហ្ជូ
ចាយរពេលល្ងាច នៅផ្ទះរបស់ឪពុកម្តាយខ្លួន
ផ្ទាល់ នៅពេលនោះឪពុកម្តាយនៃគ្ជ
ដណ្ដឹង
របស់ខ្លួនបានមកលេងផ្ទះនេះ ។ កូន
កម្លោះបានគោរពអនាគតឪពុកម្តាយក្មេក
ទៅតាមទំនៀមទម្លាប់ដោយដាក់ដៃសំពះផ្ទ
ត
ត
ត

និយាយអ្វីទាល់តែសោះចំពោះជីពុកម្តាយ
របស់ខ្លួន ក៏ប៉ុន្តែភាពសោះអង្គុយរបស់នាង
ភាពជ្លីជ្ជនដ្ឋនដែលជាងមានចំពោះគូដណ្តឹង
របស់ខ្លួននោះ បានដកចិត្តយ៉ាងតាប់ហ៊ីស
ន្ទូវក្តីស្រមើស្រមៃចំពោះគូដណ្តឹង ដែលគូ
ដណ្តឹងនេះគ្មានអ្វីក្រៅពីដកខ្លួនថយទៅផ្ទះ
ជីពុកម្តាយរបស់ខ្លួនវិញ ហើយអង្វរគាត់ឱ្យ
ជូនពាក្យទៅគេវិញ ។

គេបានទិទានរឿងស្រីក្រមុំម្នាក់
ដែលស្លាប់គូដណ្តឹងរបស់ខ្លួន ហើយបានធ្វើ
ឫកជាយល់ព្រមទទួលការណាត់ជួបគ្នាតាម
ការស្នើសុំ ។ ក្មួនកម្ពោះបានចុះមកក្រោមផ្ទះ
នៅពាក់កណ្តាលយប់ ហើយបានលួកដៃ
តាមប្រហោងជញ្ជាំងនៃបន្ទប់របស់ក្មួនក្រមុំ
ដើម្បីយកកាំបិតស្ទាដែលក្មួនក្រមុំត្រូវប្រគល់
មកឱ្យខ្លួន ដើម្បីកាត់ជញ្ជាំងនោះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ
គូដណ្តឹងរបស់ខ្លួនបានកេ្ងកម្រមដែយ៉ាង
ខ្លាំងដោយផ្ទៃកាំបិតស្ទាទាំងពីរ(ប្រណាក)
ដែលមានភ្លាងដូចជាដង្កៀប ហើយនាងចាប់
ផ្តើមស្រែកហៅឱ្យគេជួយ ដោយស្រែកហៅ
ជីពុកម្តាយរបស់ខ្លួនឱ្យមកជួយ ។ក្មួនកម្ពោះ
ដ៏ក្ស្ងត់នោះដែលជាប់អន្ទាក់របស់គេ ត្រូវ
គេដាក់ឃ្នាបគាបក ហើយបណ្តេញដោយ
ចំបាក់មុខយ៉ាងខ្លាំងបំផុត ។

នៅក្នុងគ្រួសារអ្នកមានធ្ងន់ធ្ងរ ក្ម
សិក្សា(ការចូលបម្រើ)នេះមានរយៈពេល
ខ្លីបំផុត គឺមានប្រហែលមួយឬពីរខែ ១៥ទៅ
២០ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ។បើសិនជាគ្មានឧបសគ្គ
ណាមួយជាបន្ទាន់ចំពោះការរៀបការទេ
ជីពុកម្តាយដោយមានការរវាំងរមេ៉ដយ៉ាង
ប្រុងប្រយ័ត្ននោះបានស្នើសុំទៅក្មួនស្រីឱ្យ
ប្រាប់គាត់ជាមុន បើសិនជាបេះដូងរបស់
នាងត្រូវបានបញ្ចេញមកហើយនោះ ហើយ
មិនត្រូវធ្វើឱ្យមានការឈឺចាប់ដល់មនោ-
សញ្ចេតនានៃគ្រួសារហើយផ្តល់នូវភាពអនុ
គ្រោះរបស់ខ្លួននៅមុនពិធីរៀបការពេញ
លេញ ។

ជួនកាល ដោយសារមូលហេតុ
មួយឬដោយសារមូលហេតុមួយទៀត
ដោយខ្វះលុយកាក់ ដើម្បីប្រារព្ធពិធីមង្គល
ការ ការរៀបការត្រូវពន្យារពេលមួយឆ្នាំឬ
ច្រើនឆ្នាំ ។ ហើយអាចនឹងមានក្មួនបើក្មួន
កម្ពោះនៅតែបន្តរស់នៅក្នុងផ្ទះក្មួនក្រមុំ ។
ម្យ៉ាងទៀតក្មួនកម្ពោះរស់នៅក្នុងផ្ទះជីពុក
ម្តាយរបស់ខ្លួនដែលនៅឆ្ងាយ ហើយមក
ជួយធ្វើការតែម្តងមួយកាលតែប៉ុណ្ណោះ ជា
ពិសេសជួយធ្វើការធ្ងន់ៗនៅពេលសាបព្រោះ
និងពេលច្រូតកាត់ ។

គេមិនសូវហ៊ានរៀបការនៅ
ពេលមានផ្ទៃពោះទេ ។ ម្យ៉ាងទៀតវាមិន
មែនជាការកម្រទេ ដែលឃើញក្មួនមួយឬ
ក្មួនច្រើននាក់ចូលរួមក្នុងពិធីរៀបការនៃជីពុក
ម្តាយរបស់ខ្លួន ។ ជាទូទៅគូដណ្តឹងស្នើ
តែបានរៀបការតែម្តងអស់ ។ ច្បាប់បាន

ទទួលស្គាល់សិទ្ធិនិងបង្ការការពារដល់ពួកគេនូវ
ករណីយកិច្ចទាំងឡាយ ។ ក្មួនកម្លោះមិន
អាចដកខ្លួនថយទៅវិញទេ បើខ្លួនបាន
ស្រឡាញ់ក្មួនក្រមុំហើយនោះហើយក្មួនក្រមុំ
ក៏មិនអាចត្រូវបានស្វែងរកដោយកម្លោះ
ផ្សេងទៀតដែរ ។ ហើយក្នុងករណីដែល
កើតមានភាពមិនស្មោះត្រង់ត្រូវបានកត
សម្គាល់ ខាងត្រូវតែទទួលនូវទណ្ឌកម្មដូច
គ្នានឹងស្ត្រីផិតក្បត់ដែរ ។ ក្មួនរបស់គូដណ្តឹង
មិនមែនជាក្មួនព្រៃទេ ក្មួននោះត្រូវបានចាត់
ទុកជាក្មួនស្របតាមច្បាប់ ។

+ភ្នែក (ឪពុកម្តាយភ្នែក)

សុភាសិតមួយបានចែងថា: អ្នក
ណាដែលទ្រាំនឹងផ្សេងបាន គឺអាចទ្រាំនឹង
ម្តាយក្មេកបានហើយ ។

សុភាសិតមួយទៀត:បើប្រពន្ធ
របស់ឯងស្អាតមិនត្រូវប្រគល់ឱ្យម្តាយក្មេក
ទេ ត្រូវចាត់ទុកម្តាយក្មេកដូចជាផ្តាយនៅ
លើមេយ ។

ពាក្យបុរាណ:បើតុកកែគោងក
អ្នក,អ្នកត្រូវទៅរកម្តាយក្មេកដែលកើត
ស្រែង ដើម្បីបេះតុកកែនោះចេញយ៉ាង
ងាយស្រួល ។

គេបានដឹងថា សត្វតុកកែបានដាក់
កែវជប់នៃជើងរបស់ខ្លួននៅលើស្បែករបស់
យើង ដោយយើងអាចបេះវាចេញបាន
ទាល់តែមានរបេះសាច់ ហើយបើតាមពាក្យ
បុរាណខាងលើនេះគឺជាមធ្យោបាយតែមួយ
គត់ ដើម្បីធ្វើឱ្យតុកកែមានការភាន់ភាំងនិង
ភ័យរន្ធត់ ដើម្បីឱ្យវាលែងជើងវាវិញដោយ
ត្រាន់តែយកដែលដាក់លើខ្លួនវាដោយស្ត្រី
ដែលមានគុណសម្បត្តិពីរយ៉ាង:គួរឱ្យស្រ-
ឡាញ់ មានសមានចិត្តល្អ គឺម្តាយក្មេកដែល
មានកើតស្រែង ។

ពាក្យបុរាណដែលមានអត្ថន័យ
ទាំងអស់នេះបានពន្យល់ដោយគ្មានការ
សង្ស័យនូវទំនៀមទម្លាប់ដែលមានលក្ខណៈ
ម៉ាត់ប្រៃបំផុតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូច
ជានៅក្នុងប្រទេសនៃប្រជាជននៅចុងបូព៌
នេះដែរដែលផ្តល់ឱ្យក្មួនប្រសាប្រុសរស់នៅ
ក្នុងផ្ទះរបស់ឪពុកម្តាយក្មេកឬក៏នៅក្បែ
នោះ ។

+ការបំ

ខ្មោចរបស់មនុស្សដែលស្លាប់
ដោយធម្មជាតិ ត្រូវបានកប់ទៅតាមទិសនៃ
ដំណើរព្រះអាទិត្យ គឺកប់ក្បាលទៅទិសខាង
លិច ។

អ្នកណាម្នាក់ដែលស្លាប់ដោយ
គ្រោះថ្នាក់ឬស្លាប់ដោយអំពើហិង្សាដូចជា
ស្លាប់ដោយធ្លាក់-លង់ទឹក-ក្បាលកម្ម-អត្តឃាត
ប្រហារជីវិត-ពស់ចឹក-សត្វខាំ-ល-ត្រូវកប់
ទទឹងគឺកប់ក្បាលទៅទិសខាងជើង ដើម្ប
ីការារាំងខ្មោចនោះកុំឱ្យត្រឡប់មកធ្វើទុក្ខបុក

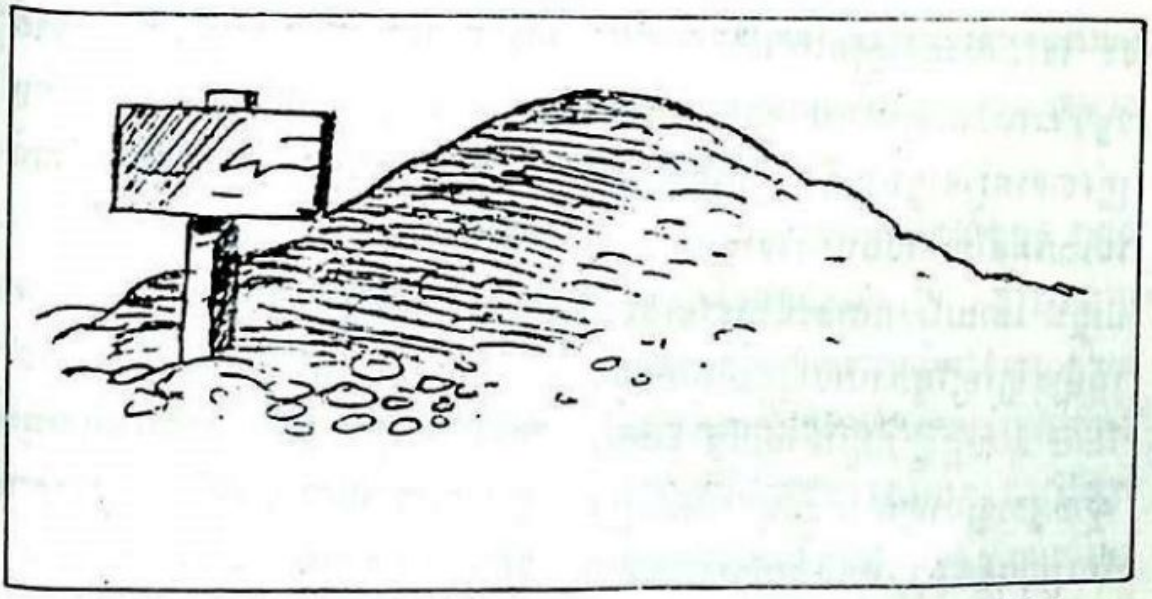

ម្ហូបគ្រួសាររបស់ខ្លួន ។

គ្មានក្បួនច្បាប់សម្រាប់ពេលបូជាសពទេ ដែលជួនកាលការបូជាបានធ្វើឡើងយ៉ាងតិចថ្ងៃបន្ទាប់ពីស្លាប់ ហើយពេលនោះគ្មានការបញ្ជុះសពទេ ឬមួយគ្រួសាររង់ចាំឱ្យមានពេលទំនេរ ឬត្រូវមានទឹកប្រាក់ចាំបាច់សម្រាប់ធ្វើពិធីបូជាសព ។ នៅពេលនោះសពអាចឬត្រូវបានកប់ ឬរក្សាទុកក្រោមជម្រកមួយនៅក្បែរផ្ទះ នៅក្នុងម្ជួសមួយយ៉ាងក្រាស់និងបិទយ៉ាងជិតល្អ ។ មានពេលខ្លះស្តេចបានយាងមកធ្វើជាកិត្តិយសដើម្បីអុជភ្លើងលើគំនរអុស សម្រាប់បូជាសព ឬមួយគ្រួសារបានទៅសុំភ្លើងពីស្តេចដែលមានសណ្ឋានដូចជាដុំថ្មភ្លើងឬដែកកេះ ។

ហើយចំពោះស្តេចជាញ៉ីកញ្ជាប់ ព្រះអង្គផ្តល់ភាពអនុគ្រោះផ្តល់កិត្តិយសដោយយាងទៅគោរពនិងប្រោះព្រំទឹកមន្ត ដល់មន្ត្រី ដែលឈានដល់ចំណុចចុងក្រោយរបស់ខ្លួន ។

ដោយឡាប់ចុងក្រោយ បន្ទាប់ពីស្លាប់ភ្លាម គេគ្របក្រណាតនៅលើមុខសព គេដាក់នៅលើដើមទ្រូងនូវដៃរបស់សពខ្ទង់គ្នាដោយឱ្យកាន់ផ្ទៃស្លាមួយ ទ្យេនមួយ និងធ្លុបក្រអូបមួយ ។

គេដាក់នៅក្នុងមាត់សពនូវកាក់ប្រាក់ដែលមានតម្លៃស្មើនឹង៣ហ្ស្រង់ ។ បើតាមចាស់ៗបានឱ្យដឹងថា ត្រូវតែថ្វាយប្រាក់កាសបន្ទិចបន្តិចនេះទៅឱ្យយមបាល ។

ចំពោះព្រះសង្ឆ គេអាចជំនួសប្រាក់កាក់នោះដោយកញ្ចប់នៃបំណែកស្លឹកត្នោតតូចៗដែលនៅលើបំណែកស្លឹកត្នោត

នេះ នៅវាស់ជួរភ្ជាងចៅអធិការមាន
ទម្លាប់សរសេរឈ្មោះព្រះសង្ឆរនោះ ។សព
ត្រូវបានគេរុំនៅក្នុងប្រដាសធ្វើពីដើមបូស្ស
ហើយគេនាំយកសពនោះទៅកាន់កន្លែង
បញ្ចុះ ដោយសែងដាក់ជើងទៅខាងមុខ
ដើម្បីកុំឱ្យខ្យែងក្អែករបស់សពមើលមកផ្ទះ
ដែល នឹងបង្កឱ្យមានជំងឺផ្សេងៗ និងការ
ស្លាប់អ្នកផ្សេងទៀត ។ រណ្ដាកប់សពត្រូវ
តែជ្រៅបន្ដិច ។ មុននឹងកាយដីលុបសព
គេនិយាយទៅកាន់សពដែលរុំនោះថា:«ចូរ
ឯងនៅទីនេះក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ក្ងន
របស់ឯងនឹងមកគាស់ឯងដើម្បីយកទៅ
បូជា» ។

យើងបានឃើញថា ពេលត្រឡប់
មកវិញ គេបានគូសសញ្ញាជើងក្អែកនៅលើ
ដី ។

នៅពេលគាស់សពបើសិនជា
ខ្មោចនោះស្លាប់ដោយធម្មជាតិ គេនឹងរក
ឃើញវិញនូវផ្នែស្ថាដែលនៅល្អ ដែលគេ
ដាក់នៅក្នុងដៃសព ។ បើសិនជាផ្នែស្ថា-
ក្រណាត់-សក់របស់សពត្រូវបានរលួយអស់
ហេតុការណ៍នេះបញ្ជាក់ថា អ្នកនោះស្លាប់
ដោយត្រូវអំពើរបស់គេឬស្លាប់ដោយខ្មោច
ធ្វើ ។

ការផ្ទុងផ្ដាត់ដោយមច្ចាមរណៈ
នេះ វាពិតជាគ្មានប្រយោជន៍ទេ សម្រាប់
មនុស្សដែលស្លាប់ដោយអំពើហិង្សាគេនិយម
ដាក់ប្រាក់ពាក់បន្ដិចបន្ដួចនៅក្នុងមាត់សព
នោះ ។

+ខ្ជិរ

អ្នកដែលមិនគោរពអាជ្ញាយុ-
កាល (Prescription)ខ្ពស់បំផុតរបស់អ្នក
ស្លាប់ដែលមានអំណាចលើខ្លួន ត្រូវបានគេ
និយាយថា:«ជំពាក់បណ្ដាំខ្មោច» ។

បើសិនជាខ្មោចមួយត្រូវបានបន់
ស្រន់នៅពេលមានទុក្ខភ័យដោយកូននិង
ចៅរបស់ខ្លួននោះគេនិយាយថា:«សូមជួយ
ខ្ញុំផង ខ្ញុំនឹងថ្វាយជ្រូកនិងមាន់!»ក្នុងករណី
ដែលបំណន់នេះមិនបានធ្វើអ្នកនៅរស់ នោះ
ត្រូវបាននិយាយថា:«ជំពាក់បំណន់ខ្មោច»។

គឺជាកំហុសមួយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ
ដែលទុកឱ្យការជំពាក់បំណន់នេះនៅយូរ
ពេក ដោយមិនព្រមធ្វើអ្វីដែលគេបានជំពាក់
ខ្មោច ។

អ្នកប្រព្រឹត្ដអំពើបាបនឹងទៅជួប
ឃុយមរាជដែលជាចៅក្រមនៅស្ថានឧក
អ្នកប្រព្រឹត្ដអំពើល្អបាននៅស្ថានសួគ៌ដោយ
ត្រង់តាមស្ទាវតីនៃច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃកុសល
ផលបុណ្យនិងបាប ។

អ្នកដែលស្លាប់ដោយអំពើហិង្សា

មិនអាចទៅស្ថានសួគ៌បានទេ ការស្លាប់របស់អ្នកនោះបញ្ជាក់ពីស្ថានភាពនៃអកុសលកម្ម គឺជាស្នាដៃនៃខ្មោចចង្រៃឧបទ្រព ។

ចំណែកឯកូនក្មេង ដែលស្លាប់នៅពេលមានអាយុតិចឬស្លាប់នៅក្នុងពោះម្តាយនោះ ក្មេងៗទាំងនោះបានចាកចេញដោយលួចលាក់ពីភពខាងដើមរបស់ខ្លួន ដោយមិនបានសុំច្បាប់សម្រាកពីចៅហ្វាយនាយរបស់ខ្លួន ដើម្បីមកចាប់កំណើតជាមួយមនុស្សលោក ។ ដោយហេតុនេះហើយបានជាពួកគេមានអាយុខ្លី ។ ពួកគេត្រូវបានហៅទៅវិញដោយចៅហ្វាយនាយទាំងនោះ ។

អ្វីៗដែលនៅសល់ពីកាកសំណល់នៃអ្នកស្លាប់នៅលើលោកយើងនេះ ត្រូវបានគេហៅថាចតុភូត(Catubhiet)គឺជាសារជាតិបួនយ៉ាង:ឈាម សាច់ ឆ្អឹង ក្អែល ឬកាកសំណល់ផ្នែកសម្ភារ:របស់មនុស្សបង្កើតបាននៅលើផែនដីរបស់យើងនូវសត្វស្លាបវាត្រីចរ:ម្សៅម,ទីទុយ,ឆ្មា(Chat-huant)-ល- គឺជាខ្មោច,ម្រេញគង្វាល,ព្រាយ,អាបធ្មប់ ។ ពួកសត្វទាំងនេះជួនកាលការពារអ្នកនៅរស់ឬក៏បំផ្លាញអ្នកទាំងនោះជាញឹកញាប់ ។ បើមនុស្សខ្មោចវា វាក៏មើលងាយមនុស្សដែរ ព្រោះវារក្សាសម្រាប់មនុស្ស តែធាតុដែលគម្រក់ៗអាក្រក់បំផុតតែប៉ុណ្ណោះ ។ ហើយជាការជជ្រប្រទេចផ្តាសារយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដែលនិយាយទៅកាន់អ្នកណាម្នាក់គេជេរថា«អាខ្មោច!» ។

ចំណែកឯព្រលឹងទាំង១៤ ឬដួងវិញ្ញាណនៃមនុស្សរស់ ។ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃព្រលឹងទាំងនោះបង្កើតបានជាព្រលឹងធំដែលគេអាចបកប្រែជាភាសាបារាំងថា: «L'âme»ដែលជាគោលការណ៍ផ្នែកសម្ភារ: ដែលកើតនៅក្នុងខ្លួនស្រាប់ហើយ ដែលចាកចេញពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ពេលគឺឡើងទៅឋានសួគ៌ឬចុះឋានរក ។

ខ្មោចលងគឺជាការលេចឡើងនូវខ្មោច ដែលកើតមានឡើងតែពេលមានខ្មោចស្លាប់ថ្មីៗ ដែលមានកិនអសោចនិងហើមរលួយនៅឡើយ ។ សត្វទាំង៤នៅទីនោះនៅឡើយដោយថែរក្សាផ្ទ្ររង់ចាំចំណីអាហារនានាដែលជាតង្វាយរបស់គ្រួសារ ។ កាលណាគ្មានភាពស្អុយរលួយទេ ពួកវានឹងចាកចេញជាបន្តបន្ទាប់ ហើយក្លាយខ្លួនទៅជាខ្លែងស្រាក ម្សៅម អារក្ស អ្នកតា ព្រាយ-ល- ។ ការលេចឡើងនូវខ្មោច (ខ្មោចលង) គឺមានលក្ខណៈដូចគ្នាដែលខ្មោចនោះនៅរស់ឡើយគឺមានលក្ខណៈ រីករាយឬកាចសាហាវ ។ ជាពិសេសខ្មោច

លងច្រើនកើតឡើងនៅពេលយប់ ។ ពេលថ្ងៃត្រង់ក៏ជាពេលវេលា សមស្របសម្រាប់ខ្មោចលងដែរ ។ ជួនកាលគេឮសូរខ្មោចស្រែកឬថ្នូរ ។

អ្នកស្រុកអាយម្នាក់ បានរៀបរាប់ប្រាប់ថាគាត់បានឃើញដោយផ្ទាល់នឹងភ្នែករបស់គាត់នូវខ្មោចមួយ ដែលអង្រួនដើមឈើ ។ អ្នកស្រុកអាយម្នាក់ទៀតបានឃើញខ្មោចស្ថិតនៅស្ទឹមស្ងាត់ធ្វើឫកក្រៀមក្រំ អង្គុយខ្ទិនក្បាលចុះ នៅក្នុងព្រៃមួយយ៉ាងស្ងាត់ ។

នៅក្នុងករណីដែលខ្មោចលងបើសិនជាគេចាក់នឹងកាំបិតរបស់ខ្លួនលើដើមឈើមួយដើម ដែលនៅជិតបំផុតពីកន្លែងដែលគេបានឃើញខ្មោចនោះ ដោយស្រែកថា:«ចូរឯងរលាយទៅ!» ។ នៅពេលនោះគេឮសម្លេងស្រែកថ្ងូររបស់ខ្មោចកាន់តែខ្លាំងឡើងៗ ហើយបានបាត់ទៅវិញនៅពេលដែលគេដកកាំបិតនោះមកវិញ ដោយនិយាយថា:«ល្អមហើយ! អញដកកាំបិតមកវិញហើយ នេះគឺជាលំពែងរបស់អញ»។

បើសិនជាខ្មោចលងយ៉ាងច្បាស់មានរូបរាងដូចជាមនុស្ស គេបានវាភ័ងមិនឱ្យខ្មោចនោះវារលាយខ្លួនបាត់ទៅវិញទេ ដោយសូត្រនូវមន្តអាគមមួយចំនួន ហើយគេអាចសួរខ្មោចនោះពីពត៌មានដែលទាក់ទងនឹងសិល្ប៍មន្តអាគម ។ ក្នុងករណីដែលត្រូវការសិល្ប៍មន្តអាគមដែលខ្មោចនោះបានប្រាប់គឺប្រើប្រាស់សម្រាប់បំពាំងខ្លួនមិនឱ្យគេមើលឃើញដូចជាខ្មោចនោះដែរ ។

+ភ្ជុំបិណ្ឌ

ភ្ជុំគឺជាពាក្យខ្មែរដែលមានន័យថាប្រមូលផ្តុំ ការធ្វើឱ្យមូលត្រកូល ការប្រមុមឱ្យជិតគ្នា ការផ្គុំតម្រៀបគ្នា ។ ពាក្យបិណ្ឌគឺជាពាក្យសំស្រ្តិត ដែលមានន័យថា នំដូនតា នំខ្មោច(អ្នកខ្លះគេបានបកស្រាយថាជាដុំបាយ) ។ ដូច្នេះបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌដ៏ធំនេះគឺជាការប្រមូលផ្តុំនូវនំទាំងឡាយនិងម្ហូបអាហារទាំងឡាយថ្វាយដល់ដូនតាដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃចុងក្រោយនៃខែភទ្របទ(ខែកញ្ញា)។

ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងមូលជួបជុំគ្នានៅក្នុងវត្ត ដែលនៅទីនោះគាត់បាននាំយកតង្វាយផ្សេងៗ ជាស្បៀងអាហារផ្សេងៗ។ ដោយមានការយល់ព្រមពីយមបាល (បិសាចដែលជាអ្នកធ្វើទារុណកម្ម) នោះពួកនរកប្រែកទាំងឡាយត្រូវបានដោះលែងឱ្យមានសេរីភាពនៅថ្ងៃនោះ ។ ខ្មោចទាំងនោះបានរត់ទៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់ ដើម្បីស្វែងរកសាច់ញាតិនិងតង្វាយផ្សេងៗ

សម្រាប់ខ្លួន ។ បើសិនជាខ្មោចទាំងនោះ
មិនជួបប្រទះសាច់ញាតិណាមួយនោះ នៅ
ថ្ងៃនោះបន្ទាប់ពីរត់ស្វែងរកអស់ពីវត្តដែល
នៅជិតៗគ្នានោះរួចហើយ ខ្មោចទាំងនោះ
បានត្រឡប់ទៅវិញដោយស្រែកថ្ងូរវាយព្រះ
ធរណីដោយក្តីអស់សង្ឃឹម ហើយដាក
បណ្តាសារដល់សាច់ញាតិរបស់ខ្លួន ។ ផ្ទុយ
ទៅវិញបើបានឃើញតង្វាយខ្មោចទាំងនោះ
បានបង្ក់បង្ហូតឱ្យមានជោគជ័យដល់កូនចៅ
របស់ខ្លួន ។

ថ្ងៃនេះត្រូវបានហៅយ៉ាងច្បាស់
ថា ភ្ជុំ ដែលជាថ្ងៃជួបជុំគ្នាទាំងអ្នកនៅរស់
និងអ្នកស្លាប់ទៅវាប់ពាន់ជំនាន់មកហើយ ។

ពេលល្ងាច នៅមុនពេលចាប់ផ្តើម
នៃបុណ្យនេះ នៅតាមផ្ទះនីមួយៗមានរៀបចំ
ពិធីសែនដល់ជូនតា ដែលធ្វើឡើងតាមរូប
ភាពធម្មតា ។ គេបានជម្រាបដល់ជូនតាឱ្យ
ដឹងជាមុនថា គេបានរៀបចំនឹងទទួលជូនតា
និងគោរពចំពោះជូនតា ។ នៅពេលព្រឹកនៃ
ថ្ងៃបុណ្យ គេនាំយកបាយ នំ ចំណីផ្លែឈើ
ទៅវត្ត ។ ព្រះសង្ឆដែលគង់ជាជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ
ស្តីត្រធម៌ ។ បន្ទាប់មកម្ហូបអាហារដែល
គេដាក់តាំងនៅពេលស្តីត្រធម៌នោះ(ពេល
វេលាដែលជូនតាសោយអាហារ)ត្រូវបាន
ប្ដូរចែកដាក់ក្នុងបាត្ររបស់ព្រះសង្ឆ ។

ម្ហូប ត្រឡប់មកផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ
ដែលនៅផ្ទះនេះក៏មានរៀបចំតង្វាយថ្មី
ថែមទៀតដល់ជូនតាដែរ ។

ថ្ងៃខានស្អែកឡើង ពោលគឺថ្ងៃទី
៣ គេដាក់នៅលើកូនក្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ
ចេកនូវបាយ នំ ផ្ទៃសណ្តែក ល-ល- ហើយ
គេដោតទៀន ធូបក្រអូបដែលអុជរួចហើយ
នៅលើក្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ហើយគេត្រលែងក្ជ្ជ
នោះទៅតាមខ្សែទឹកដោយនិយាយថា:
«សូមអញ្ជើញទៅស្រុកទៅចំការ ដែលអស់
លោករស់នៅ សូមអញ្ជើញទៅភ្ជុំ ក្រោមជ្ជ
ដែលអស់លោកយកធ្វើជាដំណាក់ ។ សូម
អញ្ជើញទៅ!សូមត្រឡប់មកវិញ! ។ នៅនៃ
ដូវពេលវេលានិងសម័យកាលខាងមុខ
ក្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ
 លោក ។ នៅពេលនោះអស់លោកនឹង
ត្រឡប់មកវិញ!» ។

ជំពូកលេខ ២

ទំនៀមទម្លាប់ ទិព្យប្រពៃណីខ្មែរ

ទំនៀមទម្លាប់ និងប្រពៃណីនៃជនជាតិខ្មែរ

•ប្រទេសនៃភ្នាយដ៏ណនៃនិយាយ ឬម្ចាស់

គេបានដឹងថា នៅសតវត្សរ៍ទី១ នៃគ្រិស្តសករាជ បានកកើតឡើងនៅក្នុងឧបទ្វីបឥណ្ឌូចិន នូវព្រះរាជាណាចក្រហិណ្ឌូជាច្រើន ក្នុងនោះមានព្រះរាជាណាចក្រមួយបានក្លាយទៅជា «កម្ពុជ:» (តាមពាក្យទំនើបហៅថាកម្ពុជា) ដែលភាសាបារាំងហៅថា Cambodge ។

ក៏ប៉ុន្តែជំនឿ ទំនៀមទម្លាប់ បច្ចេកទេសចាស់ៗទាំងនោះ ដែលចូលមកពីវប្បធម៌ឥណ្ឌានោះបានធ្វើឱ្យប្រទេសកម្ពុជាមានអារ ិយធម៌មួយដោយឡែករបស់ខ្លួន ។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាប្រាសាទអង្គរដែលបាក់បែកហើយ ដែលអ្វីៗទាំងអស់យកតាមសាសនាឥណ្ឌានោះ គឺគ្មានអ្វីដូចទៅនឹងរបស់ឥណ្ឌា និងរបស់ឥណ្ឌូនេស៊ីទេ ។

លើសពីនេះទៅទៀត ប្រទេសកម្ពុជាមិនមែនទទួលសាសនាតែមួយ ពីទន្លេហ្គង់ (Gange) (គង្គា) នោះទេ ។ ប្រទេសកម្ពុជាបានស្គាល់នូវអរិយធម៌ព្រហ្មញ្ញ-សាសនា ជាពិសេសគឺសាសនាសិវ:និយម (Çivaïsme) ប្រទេសកម្ពុជាដើរតាមព្រះពុទ្ធសាសនាមហាយាន ដោយមាននិកាយផ្សេងៗ ហើយនៅទីបញ្ចប់គឺចាប់តាំងពីក្នុងរវាងសតវត្សរ៍ទី៦ ប្រទេសកម្ពុជាបានកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាហិនយាន ដែលមជ្ឈមណ្ឌលខាងផ្នែកស្មារតីនៃសាសនានេះគឺប្រទេសស្រីលង្កា ។

ចាប់តាំងពីអតីតកាលនោះមកស្នាកស្នាមជាច្រើន បានកើតមានឡើងពិធីបុណ្យនានា និងនៅក្នុងពិធីនានារបស់ខ្មែរ ហើយថ្វីបើទស្សនវិជ្ជានៃសាសនានេះគ្របដណ្ដប់ទៅលើព្រលឹង របស់ប្រជាជនកម្ពុជាក៏ដោយ ព្រះពុទ្ធសាសនានៅតែមាន

លក្ខណៈអនុគ្រោះជាវិជ្ជ ដោយសាសនានេះមិនបានលុបបំបាត់ចោលនូវជំនឿ ឬពិធីផ្សេងៗដែលនាំចូលមកពីបរទេសនោះទេ ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជានៅព្រះបរមរាជ-វាំង ក្រុមបាគូ ដែលមានខ្សែស្រឡាយពីពួកព្រាហ្មណ៍បានរៀបចំចាត់ចែងនៅក្នុងពិធីទាំងអស់ ចំណែកឯព្រះសង្ឆបានមិនមកដើម្បីពើកឡើង និងធ្វើអត្ថាធិប្បាយនូវពាក្យពុទ្ធានុសាសន៍ព្រះពុទ្ធ ដែលបានរក្សាទុកក្នុងគម្ពីរព្រះពុទ្ធសាសនា ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាហីនយាន បានផ្អែកលើទស្សនាទាន នៃការរំដោះទុក្ខផ្ទាល់ខ្លួន ។ ជាគោលការណ៍គឺយកចិត្តទុកដាក់ពីការរំដោះទុក្ខលើខ្លួនឯងផ្ទាល់ ហើយដោយសារអានុភាពតែមួយនៃគុណសម្បត្តិខ្លួនដែលព្រះសង្ឆធ្វើសកម្មភាពសម្រាប់សហគមន៍ ។ ក៏ប៉ុន្តែតាមរយៈបន្ទុះពុទ្ធ-សាសនិកនឹងចូលរួមធ្វើឱ្យមានសុក្រិតធម្ម ខាងផ្នែកសាសនា (ហើយបើយោងទៅតាមពាក្យដ៏ជាទីគោរពសក្ការៈនេះ ពុទ្ធ-សាសនិកនឹងទទួលបានកុសលបុណ្យ) ដោយសារការទ្រទ្រង់ខ្លួនរបស់ខ្លួន ដោយសារការប្រកាន់ចំណីអាហារ សម្លៀកបំពាក់ (ស្បង់ចីវរ) ការសាងសង់ និងការថែរក្សានូវសមិទ្ធិសាសនា ហើយដោយបានស្តាប់នូវការសូត្រធម៌ ពុទ្ធសាសនិកអាចលើកកម្ពស់ស្មារតីយល់ដឹងរបស់ខ្លួន ហើយស្គាល់មាគ៌ានៃការរំដោះទុក្ខ ។

ក៏ប៉ុន្តែដោយសារអ្នកកាន់សាសនាធ្វើសកម្មភាព ដើម្បីខ្លួនឯងដូច្នេះមិនមែនបញ្ជាជិតទេដែលមានអត្ថភាព ដើម្បីចែកចាយនូវពុទ្ធាភិសេក ទ្រង់ដឹកនាំបង្ហាញនូវដល់ពុទ្ធបរិស័ទក្នុងពិធីផ្សេងៗនោះ ។ ដូច្នេះភាពចាំបាច់អ្នកដែលត្រូវធ្វើខ្លួនជាអន្តរការីរវាងប្រជាជន និងបញ្ជូនពីសាសនាអាចារ្យ ។

តាមភូមិនីមួយៗ យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានអាចារ្យមួយដែរ ។ បើពុំដូច្នេះទេបើសិនជាមានច្រើន អាចារ្យទាំងនោះអាចមានជំនាញច្រើនឬតិច ។ គឺលោកអាចារ្យដែលចង្អុលបង្ហាញពីសកម្មភាព នៃពិធីផ្សេងៗដែលត្រូវធ្វើ ដោយប្រាប់ពីធម៌ទានាដែលពុទ្ធបរិស័ទត្រូវស្តាប់ ។ គឺអាចារ្យនេះហើយដែលមានតួនាទីកិច្ចនៅក្នុងពិធីនានា ។ ហើយចំណែកឯព្រះសង្ឆដែលត្រូវបានមិនមន្តដើម្បីពិធីបុណ្យណាមួយនោះ បានស្ថិតនៅឃ្លាតពីពុទ្ធបរិស័ទ ដោយសូត្រនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ដោយតាន់ចង្ហាន់ដែលគេប្រគេន ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ ក៏ប៉ុន្តែព្រះសង្ឆមិនចូលរួមទេនៅក្នុងពិធីដែលធ្វើឡើងដោយពុទ្ធបរិស័ទក្រោមការដឹកនាំរបស់អាចារ្យ ។

អាចារ្យគឺជាអន្តរការី រវាងប្រជាជន និងទេវតា អារក្ខអារ៉ាក្ស និង

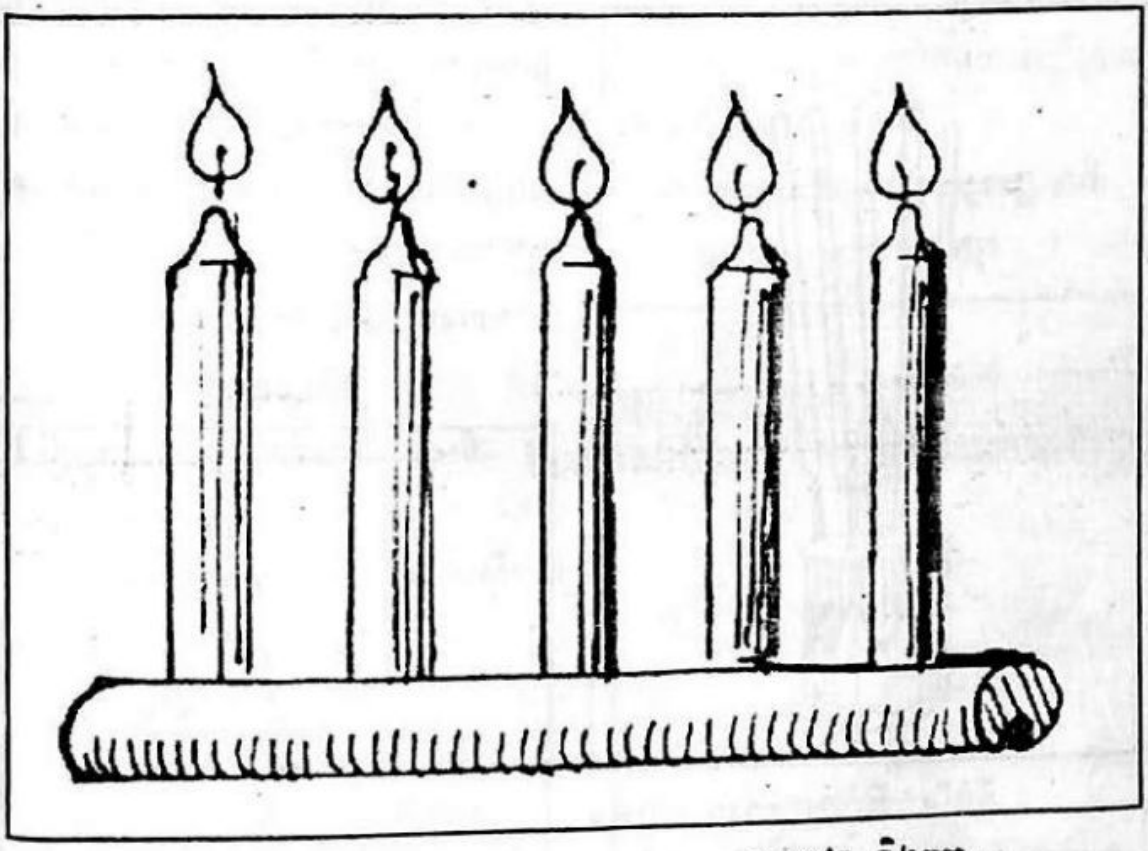

១-ទៀន និងធូប:

ទៀន និងធូបនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅគ្រប់ឱកាសទាំងអស់ ហើយធូបស្ទើរតែជានិច្ចកាលគេបានប្រើប្រាស់ជាចំនួន ៥សរសៃ ។

នៅក្នុងមួយភាគធំនៃពិធីនានា ចំនួន៥ ឬចំនួន៩តំណាងឱ្យចក្រវាលទាំងមូលពោលគឺចំណុចកណ្តាល និងចំណុចទិសទាំង៤ ហើយក្នុងនោះគេបន្ថែមនៅចន្លោះទិសទាំង៤នោះទៀត បើចំនួនដែលត្រូវជ្រើសរើសមាន៩ ។ ជាឧទាហរណ៍ ដូចជាភ្ជុំឡាច់ដែលមានចំនួន៥ ឬ៩ ដែលគេបានពួនឡើង នៅពេលចូលឆ្នាំគឺជាសីមាទាំង៩នៃវត្តនោះ ។

ខ្មោចបិសាចផ្សេងៗផងដែរ ដែលព្រះពុទ្ធសាសនាអនុគ្រោះឱ្យក៏ប៉ុន្តែព្រះពុទ្ធសាសនាមិនទទួលស្គាល់បញ្ហាទាំងអស់នោះទេ។ គឺអាចារ្យនេះហើយដែលមើលនូវក្បួនហោរាសាស្ត្រ ដែលកំណត់ថាពេលណាល្អប្រសើរដោយយោលទៅតាមស្ទ្រេវ ឬតាមក្បួនខ្មាតដែលគ្ររបស់ខ្លួនបានបង្ហ្រៀនមក (ជ្ជួនកាលវ្ជ្ជនពីឪពុករ៉ាប់ខ្លួន) ។ គឺអាចារ្យនេះហើយដែលសម្រេចថា នៅក្នុងឱកាសណាត្រូវប្រើតង្វាយបែបណាខ្លះ ។

តង្វាយមានច្រើនណាស់ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការបង្ហាញ យើងអាចធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជា៨ប្រភេទដូចតទៅ:

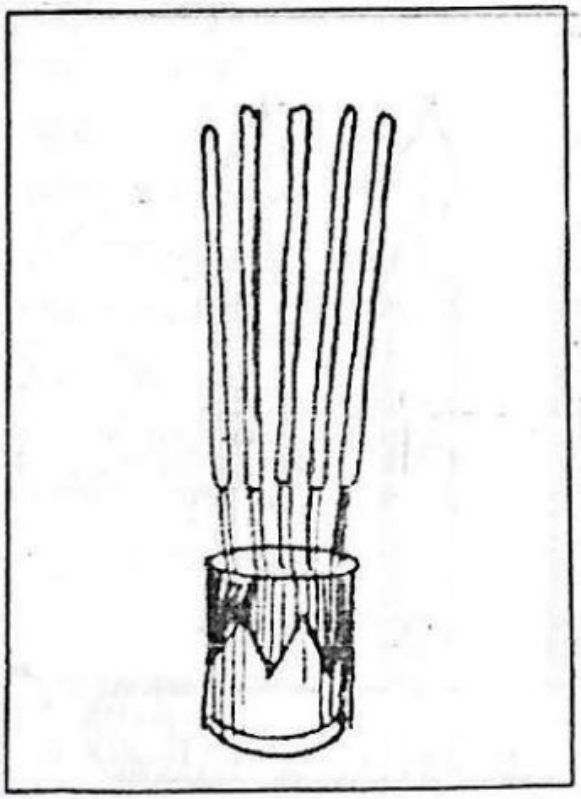

ក៏ប៉ុន្តែ ក៏ដូចជាការផ្ទាស់ប្តូរនៃ
ខ្យល់រដូវដែរ ដែលចង្អុលបង្ហាញពីទីតាំង
របស់ព្រះអាទិត្យនៅលើមេឃ ។ ព្រោះថា
ព្រះអាទិត្យរះនៅទិសខាងកើត ហើយលិច
ទៅវិញនៅទិសខាងលិច ដោយឆ្លងកាត់
ជួនកាលចំកណ្តាលជួនកាលងាកខាងជើង
បន្តិច ជួនកាលងាកខាងត្បូងបន្តិច គឺយោង
ទៅតាមរដូវ ហើយចំនួន៥នៅក្នុងនិមិត្ត
សញ្ញានៃជនជាតិអាស៊ី ក៏តំណាងឱ្យពេល
វេលាទាំងអស់នេះដែរ ។

ក៏ប៉ុន្តែ បើតាមគំនិតនៃពួក
គម្ពីរនិយម (Orthodoxe) គេនិយាយថា
បើគេអុជធូប៥ គឺជាគុណធម៌ទាំង៥យ៉ាង
របស់ព្រះពុទ្ធ ។ ជួនកាលគេអុជធូបតែ
ពីរ ហើយគេនិយាយថា វាតំណាង
ឱ្យព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ និងព្រះសង្ឆ ។

ទៀតត្រូវបានគេដោត នៅចំ
កណ្តាលនៃតង្វាយ ឬបិតនៅមាត់គែមថាស
ឬផ្តិលខាត់ ។

២-តង្វាយដែលមានមូលដ្ឋានពីដើមចេក:

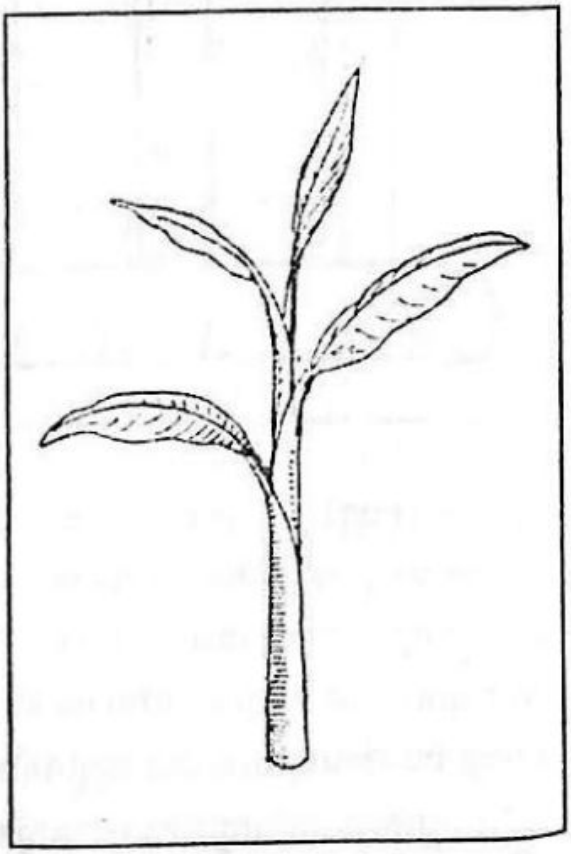

គេបានដឹងថា ដើមចេកគឺជា
ស្រទាប់ៗ ប្រមូលផ្តុំគ្នាព័ទ្ធជុំវិញស្នូល
កណ្តាលមួយបង្កើតបានជាដើមមួយ ដែល
មានទំហំធំ មានឫស្សីមវត្ថុរាវ (ទឹក) ។ ដើម
ចេកនៅស្រស់ហើយពេលដែលបកស្រទាប់
ខាងក្រៅចេញ ស្រទាប់ខាងលើង ពណ៌ស

លាយបែតង ហើយងាយស្រួលក្នុងការកាត់ អាចយកទៅតែងលំអរោងបុណ្យ ដោយតម្លៃថោក ឬក៏តែងលំអកន្លែងធ្វើពិធីផ្សេងៗ ។ លើសពីនេះទៅទៀតកំណាត់ដើមចេកភ្ជួចឬធំដែលគេយកធ្វើជាមូលដ្ឋាន នៃគ្រប់ឈុតវត្ថុនានា ដែលកំណាត់យ៉ាងច្បាស់លាស់តាមទំនៀមទម្លាប់នោះ គឺជាផ្នែកមួយខាងមិនបាននៃតង្វាយនានា ។

កំណាត់នៃកូនដើមចេក ដែលនៅលើនោះគេដោតលលាដ៏ផ្ទៃស្ពា ស្លឹកមួរ បង្កើតបានជាស្ពានមិ ។ កំណាត់ដើមកូនចេកខ្ទះទៀតដែលធំបន្តិច លំអជារាងត្រីកោណនូវស្លឹកចេក ដែលគេមួរហើយ ចងជាថ្នាក់ៗដែលចំនួនត្រូវបានកំណត់តាមពិធីដែលគេត្រូវធ្វើនោះ បានក្លាយទៅជាបាយសី ។ ស្រទាបដើមចេកធំៗដែលខ្ទាស់ជាប់គ្នាដោយកន្ទាស់ឫស្សី កាច់ជារាង ៤ជ្រុង បង្កើតបានជារ៉ែ គឺជាប្រភេទថាសម្ប៉ាងសម្រាប់ដាក់តាំងនំចំណី ជារ៉ី ។លម្ហ ថ្វាយដល់ខ្មោចនានា ។ ស្រទាបចេកមួយ ដែលគេអាចកាច់ដោតចុងដើម ដោយកន្ទាស់ឫស្សីនោះបង្កើតបានជាសំពៅសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងពិធីបណ្តូលខ្មោច ឬបន្សាត់ចោល ។ ស្លឹកចេកដែលកេវឱ្យមានរាងខ្ជូច ហើយខ្ទាស់ដោយកន្ទាស់ឫស្សីស្ដើងៗ បង្កើត បានជាកន្ទេង ។ ស្ពានមិ ជាយ៉ាងណា ក៏ មានរូបភាពប្លែកៗទៅតាមការប្រើប្រាស់ នៃ ពិធីនីមួយៗ ។

៣-តង្វាយដែលមានមូលដ្ឋានពីឆាយ ស្រួច រន្ធ :

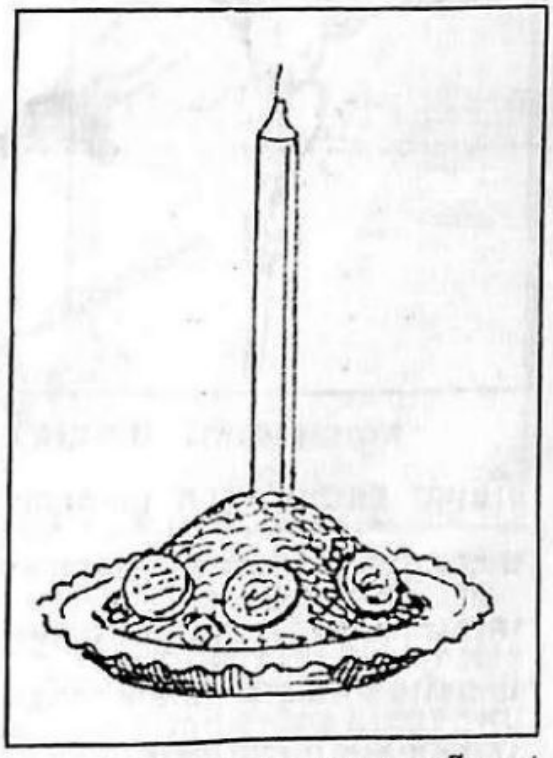

តង្វាយនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់តាមគ្រប់រូបភាពរបស់វា: ជាស្រូវមិនទាន់ បុក ជាអង្ករ ជាបាយឆ្អិនដែលមានប្រភេទខុសៗគ្នា ។ ជាឧទាហរណ៍: អង្ករជ័យ ដែលគេសម្រាប់ដាក់ក្នុងកូនចានមួយ ហើយ នៅចំកណ្តាលគេដោតទៀនមួយ និងមាន ការ៉ាក់ចំនួន ៥នៅជុំវិញ ។

៤-តង្វាយជាសត្ត:

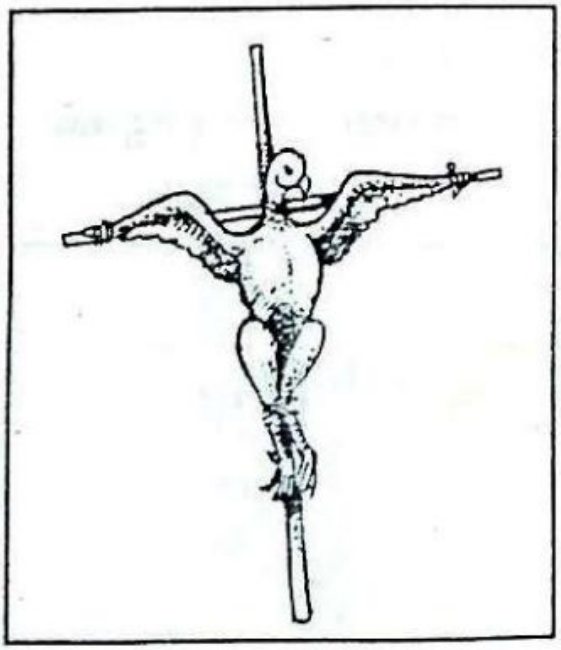

តង្វាយទាំងនោះ អាចជាសត្ត ទាំងមូល ដូចជាគោ ជ្រូក ឬសត្វស្លាបជាក្បាលជ្រូក ឬផ្នែកណាមួយនៃសត្វមាន់ ។ គេត្រូវកត់សម្គាល់ថា ក្នុងពិធីដេញកម្ចាត់ខ្មោចច្រៃ ។ មាន់ក្តាង គឺជាមាន់ងាប់ដែលគេដាក់តាំងដោយស្ថាបរបស់វាលាតសន្ធឹងនៅលើសញ្ញាខ្ទែងជើងក្អែកមួយធ្វើពីឫស្សី ។ គេអាចធ្វើចំណាត់ថ្នាក់នៅក្នុងក្រុមតង្វាយនេះដែលប្រភេទតង្វាយខ្លះត្រូវបានជំនួសដោយរូបធ្វើអំពីឈើ ធ្វើអំពីស្លឹកត្នោតដែលចាក់ឬក្បាញ ធ្វើអំពីដីឥដ្ឋ ដែលត្រូវដាក់ជំនួសក្នុងករណីមានជំងឺរាតត្បាត ។ មានជំងឺ សត្វដែលគេចង់ជួយសង្គ្រោះពីជំងឺទាំងនោះ ។

៥-តង្វាយជានំចំណី

តង្វាយទាំងនេះ ត្រូវបានរាប់ជាថាសដែលជាទូទៅសម្រាប់ដាក់ទ្រចានៈ ដែលមានចំណីអាហារដូចជាភ្លាៈបាយ សម្ងួតអាហារដែលមានទឹកជ្រលក់ បង្អែម ។ ប្រភេទនំផ្សេងៗដែលធ្វើពីអង្ករដំណើប ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងពិធីមានកំណត់ ។ ស្ងាមួរ ជារ ដែលបន្ថែមលើនំចំណីទាំងនោះនឹងត្រូវមានចំនួន ៥ ។

៦-ឆ្លាស់ ន៉ាងនង់ (ឆ្លាស់ឫសត្រួត)

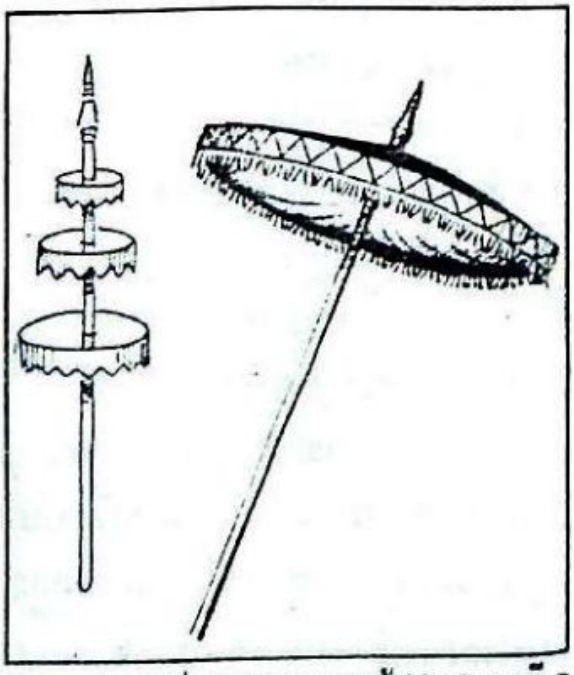

ទង់អាចមានប្រវែងជារាប់ម៉ែត្រ ធ្វើអំពីក្រណាត់ស្ពត់ដែលមានពណ៌ផ្កាកាត ឬជាក្រណាត់ពណ៌ស «ដូចជាទង់ព្រលឹង» ដែលគេប្រើប្រាស់ក្នុងពិធីបុណ្យខ្មោច ។ ទង់នេះអាចធ្វើពីប្រាក់ក្ដាក់ដែល

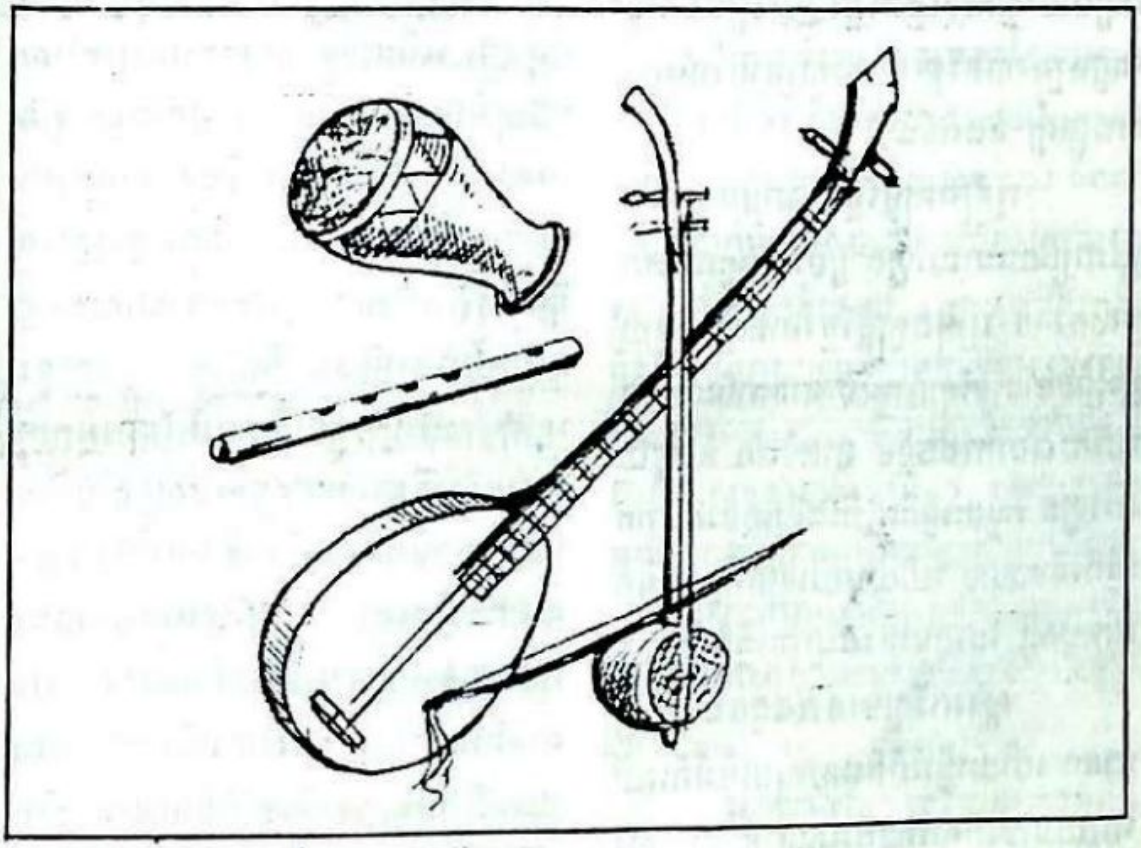

ដោតជាខ្សែ ហើយវាក៏អាចមានប្រវែងតែ
ប៉ុន្មានសង់ទីម៉ែត្រតែប៉ុណ្ណោះ ហើយដែល
ត្រូវកាត់ច្រៀកពីក្រដាស ។

ក្ងស់ ដែលមានរាងដូចឆត្រត្រួត
លើគ្នា លើអ័ក្សតែមួយដោយមានទំហំធំពី
ក្រោមហើយវៀរឡើងទៅលើ ។ ជាទូទៅ
ក្ងស់ជានិមិត្តរូបនៃវត្តមានរបស់ទេវតា ដែល
ជាអាទិភាពថែរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនា។ ក្ងស់
ធ្វើពីក្រដាសពណ៌ ។ ក្ងស់ពិតប្រាកដនេះ
សម្រាប់ចាំងវត្ថុដែលជាទីគោរពសក្តារៈ
និងជាឧបករណ៍ចាំបាច់នៃការគោរពដល់
ក្រុងពាលី (ម្ចាស់ទឹកម្ចាស់ដី) ។

៧-តន្ត្រីឈ្មេងខ្សែ

តន្ត្រីឈ្មេងទាំងនេះ អាចត្រូវបាន
ប្រើប្រាស់ជាញឹកញាប់ដូចជាដបទឹកអប់
ក្រអូប ,សម្លៀកបំពាក់ ឬសម្រាប់ប្រើប្រាស់
ក្នុងពិធីណាមួយជាកំណត់ ដូចជាផ្តាបិណ្ឌ
(បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ)។ តន្ត្រីឈ្មេងនេះអាចបណ្តាល
មកពីការពេញចិត្តពីអ្នកតា ដែលមាន
ចំណុចខ្សោយចំពោះផ្តាក្រហម ។ល។

៨-ឧបតន្ត្រី

ប្រជាជនខ្មែរបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់
ឧបភ្លេង ក្នុងចំណោមតន្ត្រីឈ្មេងនានាហើយ
បានបែងចែកយ៉ាងជាច្រើនៈ ឧបភ្លេង

សៀមចេញពីបទភ្លេងខ្មែរ ។ គ្រឿងតន្ត្រីសៀមត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់រាំព្រះរាជទ្រព្យ និងពិធីធំៗ ។

គ្រឿងតន្ត្រីខ្មែរ មានលក្ខណៈប្រជាប្រិយដោយឡែក ឬមានលក្ខណៈជាកសិករ ។ គ្រឿងតន្ត្រីខ្មែរមានស្គរដ៏មួយ ឬច្រើនមានទ្រនាប់ពីរមួយ មានចាប៉ីដងវែង ហើយវាងកោងបន្តិច មានប៊ីពក និងខ្ជយពីរទៀត គឺមួយធ្វើពីឈើដែលមានអណ្តាតធ្វើពីដើមបបុស ហើយមួយទៀតគឺខ្ជយធ្វើពីដើមឫស្សី ដែលមានអណ្តាតធ្វើពីស្ពឹក ។

ស្គរអារ៉ាក្យមានវាងដូចជា ក្រឡ មានក ហើយធ្វើអំពីដីជួនកាលធ្វើអំពីឈើ ដោយអានកាសស្បែកពស់ថ្នាន់ ។ ស្គរប្រភេទនេះទុកសម្រាប់លេងក្នុងពិធីបណ្ដាញ ក្រោយបិសាចៗទំនុកភ្លេងដែលទំនៀមទម្លាប់ក្នុងស្រុកបានកំណត់ទៅតាមពិធីនានានោះ ត្រូវតែលេងត្រាប់ឡើងវិញចំនួន៣ដង ។

+**ប្ដូកតារ**

នៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាប្រទេសជាច្រើនទៀតដែរ មូលដ្ឋានផ្សេងៗត្រូវបានស្ថិតនៅក្រោមវត្ត ជាទីគោរពសក្ការៈដែលទទួលបន្ទុកនូវការបែងចែកទឹកដីធំឬតូច ។ គេហៅវត្ត ជាទីគោរពសក្ការៈនោះថា«អ្នកតា» ។

អ្នកតាខ្លះមានតែទឹកដីតូចមួយប៉ុណ្ណោះ ហើយទទួលបន្ទុកការពារតែស្រែមួយភូមិមួយប៉ុណ្ណោះ ។ អ្នកតាខ្លះទៀតមានអានុភាពបំផុត ហើយបានត្រួតត្រាមើលខេត្តមួយឯណោះ ។ អ្នកតាខ្លះត្រូវគេឱ្យឈ្មោះយ៉ាងសាមញ្ញថា«ចាស់ស្រុក»ឬដូចជាឃ្មាំងអ៊ឿងជាដើម ។ អ្នកតាខ្លះទៀតមានឈ្មោះដូចដើមឈើ ដែលអ្នកតានោះយកធ្វើជាលំនៅស្ថានរបស់ខ្លួន ឬមានឈ្មោះដូចបឹងដែលស្ថិតនៅក្បែរកន្លែងអ្នកតានោះស្ថិតនៅ... ។ ក៏ប៉ុន្តែមានអ្នកតាជាច្រើនមានឈ្មោះជាវត្ថុជាទីគោរពសក្ការៈតាមបែបព្រហ្មញ្ញសាសនាហើយប្រហែលជាគេដឹងថា នៅទីនោះដែលអ្នកតាស្ថិតនៅ មានប្រាសាទបុរាណពីមុនមក ដែលគេបានសាងសង់ឡើងឧទ្ទិសដល់បុគ្គលឬវត្ថុជាទីគោរពសក្ការៈទាំងនោះ ។ ជាញឹកញាប់បំផុតនៅកន្លែងមួយចំនួន គេឃើញនៅក្នុងខ្ទមអ្នកតាមានបំណែកនៃរូបចម្លាក់ចាស់ៗ ដែលជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា មានប្រាសាទទាំងនោះដែលបច្ចុប្បន្ននេះបានរលាយបាត់ទៅហើយ ។

ពិធីបុណ្យនានា ដើម្បីផ្ដល់ជាកិត្តិយសដល់អ្នកតា បានបន្សល់ទុកនូវស្នាមនៃការវិវត្តន៍សាសនានៅប្រទេសកម្ពុជា ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេអាច

រកឃើញនូវការគោរពប្រជាជនដ៏ចំណាស់បំផុត នៃកម្លាំងធម្មជាតិ ដែលត្រូវតែមានអត្ថិភាពតាំងពីមុនការចូលមកដល់នៃអរិយធម៌ហិនឌូមកម្ល៉ះ,គេអាចរកឃើញនូវស្ថានស្ថាមនៃព្រហ្មញ្ញសាសនា ហើយត្រូវបានគេកត់សម្គាល់នៅទីបញ្ចប់ថា ការវិវត្តន៍បច្ចុប្បន្នដែលមានន័ន្ទការគ្ពោះ ទៅប្រែក្លាយការគោរពបូជាចាស់ៗទៅជាពិធីតាមបែបព្រះពុទ្ធសាសនាសុទ្ធសាធ ។ យើងមិននិយាយពីពិធីនានាតាមបែបព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលត្រូវបានបំពេញបន្ថែមទៅលើពិធីចាស់ៗមុននឹងជំនួសពិធីទាំងនេះបន្តិចម្តងៗនោះទេ ។

បន្ទុកដ៏សំខាន់របស់អ្នកតា គឺតាមឃ្លាំមើលចំពោះសុខភាព ចំពោះភាពសម្បូរសុងរឿងនៃទឹកដីដែលខ្លួនជាអ្នកថែរក្សា ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេធ្វើពិធីផ្តល់ជាកិត្តិយសដល់អ្នកតានៅពេលដែលមានជំងឺរាតត្បាត ជំងឺសត្វ ការរាំងស្ងួត...។ ហើយប្រហែលជាយ៉ាងដូច្នេះហើយបានជាពិធីបុណ្យសម្រាប់អ្នកតាត្រូវបានប្រព្រឹត្តធ្វើឡើងជាញឹកញាប់នៅខែពិសាខ(មេសា-ឧសភា) ដែលជាខែចាប់ផ្តើមធ្វើការងារស្រែចម្ការ។ ក៏ប៉ុន្តែពិធីបុណ្យសម្រាប់អ្នកតាធ្វើឡើងច្រើនបំផុតនៅខែចេត្រ(មីនា-មេសា)ឬនៅខែជេស្ឋ(ឧសភា-មិថុនា)ហើយពិធីបុណ្យនេះទៀតនោះជូនផ្សេងៗ ។

ក្នុងចំណោមអ្នកតាដែលមានចំណាស់បំផុតគឺមានអ្នកតា«ម៉ែស»នៅបាភ្នំ ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេគិតថាបាភ្នំគឺជាភ្នំម៉ូតាន(Mo-Tan)ដែលអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រចិនបាននិយាយ ។អ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រចិនបាននិយាយប្រាប់យើងថា នៅសតវត្សរ៍ទី៥ ព្រះសិវៈ(Siva)បានបញ្ជូនអាទិភាពធម្មជាតិរបស់ខ្លួននៅទីនោះ ។ បច្ចុប្បន្ននេះអ្នកតាត្រូវបានតំណាងដោយរូបចម្លាក់កំបុតដៃជើង(រូបចម្លាក់សិល្ប:មុនសម័យអង្គរ) ដែលតំណាងឱ្យបិសាចក្របីខ្ជួចចិត្តឈ្មោះអ្ហ្ម៉ា(Uma) ។

អ្នកតាម៉ែស ត្រូវបានប្រារព្ធពិធីថ្វាយជូនយ៉ាងខ្ជីគឺនៅថ្ងៃសៅរ៍បន្ទាប់ពីថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែពិសាខ ហើយចាស់ៗបាននិយាយតៗគ្នាមកថា មានការធ្វើពិធីបូជាយញ្ញជនរងគ្រោះជាមនុស្សម្នាក់ ជាកិត្តិយសដល់អ្នកតាទៀតផង ។ ក្រោយមកពិធីបូជាយញ្ញបែបនេះត្រូវបានជំនួសដោយក្របីឡើងកម្ពស់ដែលកាត់ក្បាលដោយដាវ ។ តាមទិសដែលឈាមក្របីនោះខ្ទាតចេញទៅ គេធ្វើការទស្សន៍ទាយថា តើស្រែណាដែលសម្បូរទឹកភ្លៀងច្រើនជាងគេ ។ នៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះគេបានកម្រិតមកត្រឹមថ្វាយជ្រូកមួយដែលសម្លាប់ហើយជាមុនដោយអ្នក

ការប្រជុំជនជាតិចិនប៉ុណ្ណោះ ហើយការរៀបចំពិធីបុណ្យថ្វាយអ្នកតាបានប្រព្រឹត្តធ្វើឡើងរហូតដល់ខែជេស្ឋ ។ ពិធីបុណ្យជាកិត្តិយសដល់អ្នកតានេះត្រូវបានប្រារព្ធធ្វើឡើងរួមគ្នាជាមួយនឹងអ្នកតាផ្សេងៗទៀតក្នុងតំបន់ ។ គេបានថ្វាយដល់អ្នកតានីមួយៗនូវបាយត្រាលីង ដែលខ្ពស់នៅក្នុងកន្ទោងវាងសាធីដែលមានពណ៌ទៅតាមអ្នកតានីមួយៗ ។ គេបានចងខ្សែអំបោះដាច់ពីអ្នកតាតំបន់នីមួយៗដោយតួងកាតចិញ្ចៀន ហើយខ្សែអំបោះទាំងនោះត្រូវបានចងភ្ជាប់ក្នុងដៃបុគ្គលដែលមានអានុភាពសំខាន់ជាងគេនៅក្នុងតំបន់ ដើម្បីបង្កើតឡើងនូវទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធរវាងអ្នកតាទាំងឡាយនិងអ្នកគ្រប់គ្រងដែនដី ។

អ្នកតាឃ្លាំងមឿង នៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់គឺជាអ្នកតាដែលប្រជាជនកម្ពុជាបានស្គាល់ជាសកល ។ នៅក្នុងរវាងចុងសតវត្សរ៍ទី១៦ ស្តេចជ័យជេស្ឋា បានតាំងនៅក្នុងបន្ទាយជ័យដែលមានចម្ងាយប៉ុន្មានគីឡូម៉ែត្រពីក្រុងពោធិ៍សាត់បច្ចុប្បន្ន ។ សង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងពួកស្យាមបានធ្វើឱ្យមានការវឹកវរយ៉ាងខ្លាំង ។ ចក្រភ្នំខ្មែរស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបាត់សណ្តាប់ធ្នាប់ ហើយស្តេចស្ថិតក្នុងភាពគ្រោះថ្នាក់ ។ គឺនៅពេលនោះ ហើយដែលចៅហ្វាយខេត្តពោធិ៍សាត់បានសម្រេចចិត្តធ្វើពលិកម្ម ។ ចៅហ្វាយខេត្តបានឱ្យគេជីករណ្តៅមួយ ដែលនៅក្នុងរណ្តៅនោះគាត់បានឱ្យគេដាក់នូវអាវុធគ្រប់ប្រភេទ ។ បន្ទាប់ពីធ្វើការបូងសួងរួចមក ចៅហ្វាយខេត្តលោតចូលទៅក្នុងរណ្តៅ ដោយមានភរិយារបស់គាត់បានលោតទៅជាមួយផង ហើយរណ្តៅនោះត្រូវបានលុបបំភ្លេចភ្លាម ។ ប៉ុន្មានថ្ងៃក្រោយមក ពួកស្យាមបានឡោមព័ទ្ធបន្ទាយនោះ ។ ក៏ប៉ុន្តែសម្ងួងមួយយ៉ាងខ្លាំងបានលាន់ឮយ៉ាងកក្រើកនៅពេលយប់ ។ ពួកស្យាមបានដួលស្លាប់ដូចសត្វរុយដែលត្រូវសម្លាប់ដោយជ័ងៈ គឺជាកងទ័ពខ្មោចដែលចៅហ្វាយខេត្តបានទៅកណ្តឿមកពីឋានយមរាជដើម្បីមកជួយស្រោចស្រង់ប្រទេសកម្ពុជា ។

ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ជារៀងរាល់ឆ្នាំនៅខែពិសាខ គេបានរំលឹកដល់ពលិកម្មរបស់អតីតចៅហ្វាយខេត្តនេះនៅកន្លែងផ្ទះរបស់គាត់ ។ ក៏ប៉ុន្តែពិធីនេះបានធ្វើឡើងដោយមានការលាយឡំគ្នាទៅនឹងពិធីរបស់ពួកព័ន (Pär) ជាកិត្តិយសដល់អ្នកតារបស់ខ្លួនគឺអារក្សគោល (Arak Kol)។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជានៅក្នុងពិធីបុណ្យនេះមានរបាំជាច្រើនដែលបុរសៗពាក់ស្លែងទន្សោងគោព្រៃ ធ្វើលំនាំដូចជាជល់គ្នា ដូចជាចែចង់គ្នានៃសត្វទាំងនោះ ។

នៅពេលនោះគេ ត្រូវជនជួរបទចម្រៀង
ចាស់ៗដែលរៀបរាប់ពីរដូវកាលដ៏ល្អដែល
ផ្តល់ដោយទឹកភ្នែក ។ ខ្លឹមសារនៃចម្រៀង
មានដូចតទៅ:«អើយខ្មោងងងឹត ស្ពាប់រៃយ
នៅក្នុងព្រៃជ្រៅ បងឡើងលើភ្នំ បងចុះពីភ្នំ
ព្រ័ចដុះខ្ចីៗ បងឃើញទន្សោងគោព្រៃ
ហ្វូងគោព្រៃដែលចុះមកស៊ីស្មៅដុះខ្ចីៗ
ហើយរើសត្វទាំងហ្វូងៗ ។ បងកន់រ៉ែសត្ត
ភ្ជួច បងឃើញផ្ទាំងដែរនូវសត្វស្វា ឱក្រមុំ
បងអើយ!សត្វស្វាដែលលោតចុះឡើង
ស្វែងរកផ្លែឈើ ដែលវាហុចឱ្យញ៉ីរបស់
វា។ បងគិតតែខ្លួនឯងថានៅតែម្នាក់ឯង
គ្មានមិត្តភក្តិ ឱក្រមុំបងអើយ គ្មានមិត្តភក្តិ
នៅតែម្នាក់ឯង ហើយត្រូវគេបោះបង់
ចោលនៅក្នុងព្រៃជ្រៅ...» ។

ខេត្តកំពង់ឆ្នាំងក៏បានប្រារព្ធពិធី
ជាកិត្តិយសដល់អ្នកតាឃ្នាំងមឿងរបស់ខ្លួន
ក៏ដូចជាកន្លែងរបស់អ្នកតាឃ្នាំងមឿងនៅ
ខែជេស្ឋ ដើម្បីសុំទឹកភ្លៀងសុំសុខភាពល្អនិង
សុំសុភមង្គល ។ ឥង្វាយមានច្រើនធំធ្យ
ព្រោះឥង្វាយទាំងនោះមានគោមួយផង
ដែរ ។ អ្នកតាសណ្ឋិតទៅក្នុង«អ្នកចូល
រូប»របស់ខ្លួន ហើយបើសិនជាគេចង់បាន
ទឹកភ្លៀងអ្នកចូលរូបនោះត្រូវតែកាំរហូត
ទាល់តែរាងកាយទទឹកជោក ។

បើសិនជាគេចង់បានតែសុខ-
ភាពល្អតែម្យ៉ាងគេដាក់ឥង្វាយនៅលើស្មៅ
ចំបើងដែលគេយកទៅបោះចោលនៅ
កន្លែងវាលរហាមាន ដោយសង្ឃឹមថា
បណ្តាញខ្មោចចង្រៃឱ្យទៅឆ្ងាយ ។

ដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងខេត្ត
កំពង់ធំ គេប្រារព្ធពិធីជាកិត្តិយសដល់ក្រុម
អ្នកតា ដែលថែរក្សាព្រៃនៅផ្ទះឃុំនិល
ពេជ្រនៅខែជេស្ឋ ។ អ្នកតាដែលធំជាងគេ
គឺជាអ្នកតាស្រីតំណាងដោយរូបចម្លាក់ស្រី
ជំទង់រាងស្អាម ។ មានអ្នកតាជំនួយចំនួន
៦ទៀតដែលជួយអ្នកតាក្នុងការត្រួតត្រា
មើលក្នុងតំបន់ ។

សម្រាប់ពិធីបុណ្យអ្នកតានេះ គេ
ចាប់ផ្តើមដោយបង្ហាញឥង្វាយនៅចំពោះមុខ
រូបចម្លាក់ ដោយសុំអនុញ្ញាតកាប់ឈើនៅ
ក្នុងព្រៃ ។ បន្ទាប់មកដោយមានភ្ជងផងគេ
បានពួនភ្ជុំខ្សាច់ ។នៅពេលរៀបរៀងអ្នកតា
បានចូលសណ្ឋិតជាបន្តបន្ទាប់នៅក្នុងអ្នក
ចូលរូប ។ នៅក្បែរអ្នកចូលរូបនេះ គេមិន
ត្រូវភ្ជួចដាក់សម្ភោកបំពាក់ គ្រឿងអលង្ការ
ម្សៅ ប្រេងលាបសក់ ព្រោះថាអ្នកតាធំពីជា
ស្រី ។ ប្រជាជនអ្នកស្រុកបានសុំសុភមង្គល
ពីអ្នកតាដែលនិយាយតាមរយៈមាត់អ្នក
ចូលរូប ។

សម្រាប់ជាឧទាហរណ៍ចុង
ក្រោយ យើងបានចុះរហូតដល់ភូមិ
ក្នុងចំណោមជនជាតិកម្ពុជា នៅបានាយណ

(Bàray) (Bassac) ។ នៅទីនោះមានរូបចម្លាក់ចាស់ៗ ជាច្រើនរូបចម្លាក់មួយជារូបព្រះវិស្ណុមួយទៀតជារូបចម្លាក់ព្រះនាងឧមា ហើយក៏មានដុំថ្មមួយឆ្លាក់រូបព្រះពុទ្ធ។ តាមរយៈរឿងព្រេងបានឱ្យដឹងថាជាច្រើនសតវត្សរ៍មកហើយមានក្សត្រមួយអង្គនិងក្សត្រីមួយអង្គបានទទួលពីក្សត្រដែលជាបិតារបស់ខ្លួនទូរូបចម្លាក់ទាំងនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែសំពៅដែលផ្ទុករូបចម្លាក់នោះបានធ្លាយចូលទឹក ហើយលិចមុនទីងទៅដល់ទីកន្លែង ហើយក្សត្រទាំងពីរអង្គ(ស្វាមីភរិយា)បានស្រង់យកដុំថ្មនោះមកវិញ ដើម្បីយកមកដាក់នៅកន្លែង ដែលរូបចម្លាក់នោះស្ថិតនៅនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេដាក់ឈ្មោះរួមគ្នាថា« អ្នកតាសំពៅធ្លាយ» ។

ចំពោះបុណ្យអ្នកតាទាំងនោះ គេចាក់ស្រាលើរូបចម្លាក់ ចំណែកឯស្ពានធ្រូវបានគេវាយចំនួនពាងដង ។ ដោយវាយស្ពានពាងរួចហើយ គេដាក់ឥដ្ឋាយនៅក្នុង

សំណៅធ្វើពីស្រទាបចេក ដែលនាំយកអ្នកតា ជំងឺឱ្យទៅភ្លាយ ។ នៅទីបញ្ចប់គេចងខ្សែ អំបោះនៅកដៃក្មេងៗ ចងនៅកគោនិងក្រប៉ ដើម្បីថែរក្សានូវសុខភាពល្អ ។ ត្រប់សកម្ម ភាពទាំងអស់នេះសុទ្ធតែមានអមទៅដោយ បទភ្លេងសមស្រប ។

គឺយ៉ាងដូច្នេះហើយ អ្នកទំនៃ្ងម-ទម្លាប់ប្រពៃណីនិយម ប្រជាជនកម្ពុជាបាន រក្សាខុកប្រពៃណីទំនៃ្ងមទម្លាប់ចាស់ៗនិង រឿងព្រេងចាស់ៗរបស់ខ្លួន គឺដល់គេលត្រូវ ចងក្រងឡើងវិញហើយនៅមុនគេលដែល វាបាត់បង់ទៅ ॥

+ពិធីបំបួសសម្ផសាទន្ធ្ងិស

ការបំបួសព្រះសង្ឆអាចប្រព្រឹត្ត ធ្វើឡើងមិនជាគេលណានៃឆ្នាំទេ លើក លែងតែគេលចូលវស្សាដែលចាប់ផ្តើម បន្ទាប់ពីថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែអាសាធ ។ ពិធីបំបួសនៃព្រះរាជវង្សានុវង្ស បានប្រព្រឹត្ត ទៅនៅមុនគេលនេះ ពោលគឺនៅថ្ងៃពេញ បូណ៌មីឬនៅមុនថ្ងៃនេះ ។

យុវបុត្រនៃព្រះរាជវង្សានុវង្ស ឬគ្រួសារនៃអ្នកមានបណ្ណាស័ក្តិដែលបានសុំ ការអនុគ្រោះដើម្បីបានសាងផ្ទ្ស្ងក្នុងគេល ជាមួយគ្នា ត្រូវតែមានចំនួន១២ជាអតិបរ-មា ។ ប៉ើសិនជាមានអ្នកសុំសាងផ្ទ្ស្ងលើស ពីនេះអ្នកនោះត្រូវតែរង់ចាំទៅឆ្នាំក្រោយ។

រឿងព្រេងនិទានមួយបាន និយាយថា កាលពីព្រេងនាយមានទាគ មួយបានក្រឡាខ្លួនជាមនុស្ស ហើយបាន ក្លាយជាព្រះសង្ឆ្ស៍ដែលជាសាវ័ករបស់ព្រះ ពុទ្ធ ។ ថ្ងៃមួយព្រះសង្ឆមួយអង្គដែលមាន ការៈទៅនិមន្តព្រះសង្ឆ្ស៍ក្នុងក្លាយនោះពី សំណាក់ព្រះគ្រូចៅធិការនោះ បានចូលទៅ ក្នុងកុដិដែលព្រះសង្ឆ្ស៍ទាគនោះកំពុងតែ ស ងលក់ ។ ព្រះសង្ឆ្ស៍ទាគនោះបានប្រ

ក្រឡាខ្លួនជាពស់ ហើយបានផាកវង្ងលផង ខ្ទនរបស់ខ្លួនពេញទាំងកុដិ ។ ព្រះពុទ្ធអង្ត កាលបើដឹងពីរឿងហេតុនេះហើយ បាន បណ្ដេញទាគនោះចេញពីអ្នកបួស ព្រោះថា

លក្ខខណ្ឌមិនមែនជាមនុស្ស មិនអនុញ្ញាតឱ្យនាគនេះទាញយកការអប់រំដែលផ្តល់ឱ្យបានទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែព្រះពុទ្ធបានសន្យាឱ្យគេរក្សាទុកនូវអនុស្សាវរីយ៍របស់នាគនោះ ។

ហេតុដូច្នេះហើយបានជារហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះនៅឡើយ គេហៅថា «នាគ»ចំពោះអនាគតព្រះសង្ឆ ហើយពិធីដែលធ្វើឡើងដើម្បីបញ្ចូលនៅក្នុងជួរព្រះសង្ឆនេះគេហៅថា«បំប្ជូសនាគ»ក៏ដូចជាពិធីធំៗទាំងអស់ដែរ ការបំប្ជូសនាគមានបែបផែនជាច្រើន ជួនកាលដោយសារពិធីខ្លះត្រូវបានចាត់ទុកថា មិនសូវជាគម្លីរនិយមពេកទេនោះ ត្រូវបានបោះបង់ចោលបន្តិចម្តងៗ ។ ជួនកាលដោយសារពេលវេលាបែបផែននានាដែលមានលក្ខណៈតាមមូលដ្ឋាននានា ត្រូវបានបង្កើតឡើង ។ ហេតុដូច្នេះហើយបានជាក្នុងអត្ថបទនេះយើងនឹងផ្តល់តែការសង្ខេបពីអ្វីដែលអាចធ្វើបានជាជាងធ្វើការពិពណ៌នាយ៉ាងត្រឹមត្រូវពីការបំប្ជូសណាមួយ ។

ប៉ីឬប្ជូនថ្ងៃ មុននឹងចាកចេញពីជីវភាពជាគ្រហស្ថនោះ យុវជនដោយនៅដៃមានកាន់ទៀនប៉ីនិងធូបប៉ីសរសៃបានទៅនិយាយលាជីពុកម្តាយរបស់ខ្លួន ។

ពិធីដូចតទៅនេះ ដែលបាត់បង់ទៅហើយនៅកន្លែងខ្លះនោះ បានប្រព្រឹត្តធ្វើឡើងនៅក្នុងផ្ទះនៃលាមីខ្ជួនឬនៅក្នុងបរិ-វេណនៃវត្តអារាម ។

គេដាក់សម្បៃកបំពាក់ភាមការបង្ហាប់ បញ្ជាគឺមានបាត្រ កន្ទេល ខ្ទើយ ។ ទាំងអស់នេះវាគ្រាន់សម្រាប់ណាកនេន បើសិនជាមនុស្សធំពេញវ័យ គេបន្ថែមកាំបិតការ ថ្មសំលៀង ប្រអប់ដាក់ម្ជុល ។ ដើម្បីបំពេញនូវពិធីនេះវាក៏មានផងដែរដបទឹកអប់ ហើយជាពិសេសគឺបាយសីមួយយ៉ាងធំដែលមានកម្ពស់ស្មើនឹងចិញ្ចើមនៃមនុស្ស ។ គឺជាដើមចេកដែលគេកាប់ក្នុងកម្ពស់មួយចាំបាច់ ហើយតាក់តែងលីអដោយស្លឹកចេកបត់រាងត្រីកោណចំនួន១៩ជួរ ។ចំនួន១៩គឺជាចំនួនខ្មោចមានជីវិតដែលបង្កើតឡើងនូវបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់មនុស្ស ។ ជួនកាលនៅពេលនោះគេក៏ចូលចិត្តចំនួន៩ជួរដែរ ។ នៅកំពូលនៃបាយសីគេដាក់បាយព្រលឹង ។ គឺជាកូនកន្ទោងមួយធ្វើពីស្លឹកចេកដែលមានដុំបាយចំនួន១៩ដុំ ហើយគ្របដោយគម្របមួយធ្វើពីស្លឹកចេកមានរាងដូចសាជី ហើយដោតពីលើដោយទៀនមួយដើម ។ បាយសីត្រូវបានរុំដោយស្លឹកចេកពណ៌ទាង រួចហើយរុំក្នុងសំពត់ហ្ជូលមួយ ។

អនាគតព្រះសង្ឆអង្គុយក្បែរបាយសី ហើយជីពុកម្តាយអង្គុយព័ទ្ធជុំវិញ។ អ្នកតាថាដែលនៅជាប់ពីអំពើល្អនៃការ

អប់រំរបស់ព្រះពុទ្ធត្រូវបានសូត្រមុនគេ ។ បន្ទាប់មកគេហៅវិញ្ញាណរស់របស់នាគ ។ លោកអាចារ្យកាន់ដើមអំពៅ ដែលមានសំណុំស្លឹកនៅខាងចុងដែលត្រូវបានគេចងមានសណ្ឋានដូចជាចំពុះសត្ត ។ លោកអាចារ្យបានតម្រង់ចំពុះនេះទៅទិសផ្សេងៗនៃចក្រវាឡដោយហៅវិញ្ញាណរស់នៃសត្វនាគ ។ បន្ទាប់មកលោកអាចារ្យធ្វើត្រាប់តាមជានិមិត្តរួបដូចជាលាបម្រ័ក្សណ៍ធ្មេញនាគអ៊ីចឹង ។

មានពេលខ្លះ គេលាបធ្មេញឱ្យខ្មៅពីតត្រាកដនៅក្នុងពិធីបំបួស នៅក្នុងពិធីវៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនឹងណ្ឌាយ ម្រ័ក្សណ៍និងស្មៅ ។ សព្វថ្ងៃនេះលោកអាចារ្យគ្រាន់តែធ្វើ ត្រាប់តាមរបៀបបញ្ជាតតែប៉ុណ្ណោះ ។ បន្ទាប់មកគេឱ្យនាគលេបទឹកផ្ទុងប៉ុន្មានកូនតែដែលក្នុងទឹកផ្ទុងនោះជានិច្ចកាលគេដាក់ចាយត្រលីងបន្ទិច ។ ដើម្បីបញ្ចប់ពិធីគេចងកដៃនាគដោយអំបោះ អៅដែលត្រាំក្នុងទឹកព្រះពរ ។

ក៏ប៉ុន្តែពិធីនេះត្រូវបានបញ្ចប់ដោយគេញ្ជាលេញ ដោយសារតែបណ្តាអ្នកចូលរួមដែលអង្គុយជាវង្វង់ជុំវិញតួអង្គដ៏សំខាន់នៃពិធីបុណ្ឌរនោះបានធ្វើពិធីបង្ខិលពពិល ។ ជាទូទៅគេណែនាំឱ្យធ្វើការបង្ខិលពពិល១៥ជុំ ដោយប្រើ«ប្រៃ»ដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដើម្បីកាត់ផ្ទៃ ។ ការណាកាត់ខ្សែទាត់គេបានណាយ«ផ្ទៃ»ទៅក្នុងទឹកអប់ចន្ទ ហើយគេលាបទឹកអប់នេះលើចិញ្ចឹមនិងត្រចកត្រចៀករបស់នាគ ។

នៅថ្ងៃខាងស្អែកឡើង នាគត្រូវហៅជាក្បួនស្តេចទៅវត្ត ។ ដូចដែលព្រះពុទ្ធបានយាងចាកចេញពីវិមានជាក្សត្រដើម្បីសង្គ្រោះមនុស្សជាតិដែលនោះ ក្បួនហៅនៃអនាគតព្រះសង្ឆនេះត្រូវធ្វើដូចព្រះរាជបុត្រ តាមតែអាចធ្វើទៅបាន ។ ហេតុដូច្នេះហើយ កាលណាមានព្រះរាជវង្សានុវង្ស ឬកូនអ្នកមានបណ្ណាសក្តិធំ ក្បួនហៅត្រូវតែប្រព្រឹត្តទៅជាក្បួនដង្ហែយ៉ាងឧឡារិកនៅជុំវិញព្រះបរមរាជវាំងនិងប្រាសាទព្រះកែវមរកត ។គ្រឿងភ្លេង អ្នកវាយស្គរ អ្នកទូលរជើងពានប្រាក់ ស្ទង់ចីវរ ពាក្រ ទ្យូនគោ ។ ដែលមានពណ៌ត្រូវបានដើរហែពីក្រោយនាគដែលស្លៀកពាក់ដូចព្រះរាជបុត្រសម័យដើម ហើយដែលធ្វើដំណើរទៅមុខដោយជិះលើខ្នងសេះ និងពាំងការពារកម្ពៅផ្ទៃដោយកូស ។

នៅមុខវត្តរួបត្ថកកន្លែងម្ខាងដែលតំណាងឱ្យ«មារ»ដែលចង់ការពារព្រះពុទ្ធមិនឱ្យសង្គ្រោះមនុស្សជាតិនោះ បានបញ្ឈប់សេះ ហើយធ្វើហាក់ដូចជាឃាត់នាគមិនឱ្យចូលទៅសាងផ្ទួស ។ ក៏ប៉ុន្តែនាគ បានបដិសេធ ហើយចុះពីលើខ្នងសេះមកដ

ដើរចូលទៅក្នុងបរិវេណវត្តដោយមានសាច់ញាតិបងប្អូនដើរតាមពីក្រោយ ។ នៅទីនោះគេបានដើរហែប្រទក្សិណជុំព្រះវិហារ ។ ម្នាក់បានស្រែកឡើងថា «អនុមោទនា»ដែលជាគាថាដែលបញ្ជាក់ពីការសប្បាយរីករាយចំពោះអំពើរបស់អ្នកណាម្នាក់ដែលបានបោះបង់ជីវភាពជាគ្រហស្ថ ។ ពាក្យអនុមោទនានេះត្រូវបានកាត់ផ្តាច់ដោយពាក្យ « សាធុ » ពីហ្វូងមនុស្ស ។

នៅពេលនោះ អនាគតព្រះសង្ឆបានចូលទៅក្នុងព្រះវិហារ ហើយបន្ទាប់ពីដុតទៀនធូបរួចហើយ បានលុតក្រាបសំពះបាតជើងរូបបដិមាការព្រះពុទ្ធ។ បន្ទាប់មកនាគបានទៅអង្គុយនៅពីមុខបាត្រនិងស្បង់ចីវរ ។ បើសិនមាននាគច្រើននាគទាំងនោះត្រូវអង្គុយទៅតាមលំដាប់នៃអាយុ ។បើគ្រាន់តែបំបួសនេនមួយអង្គនោះ គឺមានព្រះសង្ឆមួយអង្គជាការគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធ្វើការបំបួសនេះ ។ បើសិនជាមានច្រើនគេត្រូវការយ៉ាងតិចបំផុត ព្រះសង្ឆចំនួន៥អង្គសម្រាប់ធ្វើពិធីបំបួស ។

អនាគតលោកនេន បង្ហាញខ្លួននៅចំពោះព្រះភក្ត្រចៅអធិការដែលព្រះអង្គនឹងពាក់ស្បង់ពានាពីលើស្មាមកដើមទ្រូង ។ បើសិនអ្នកបួសជាមនុស្សពេញវ័យ លោកគ្រូចៅអធិការបានចោទសួរជាសំណួរនានា ដើម្បីឱ្យដឹងថា អ្នកនោះមានបំណងការគ្រប់គ្រាន់ និងទទួលនូវស្បង់ចីវរបានហើយឬនៅ ។ សំណួរសួរចប់ ហើយពាក្យអនុមោទនាត្រូវបានស្ងាត់ឡើងដោយនាគ ហើយនាគនេះទទួលយកនូវស្បង់ពណ៌លឿងដែលត្រូវយកទៅស្ងួតនៅជ្រុងមួយដែលស្អាត ។

នៅពេលត្រឡប់មកវិញ សង្ឆដែលទើបនឹងបំបួសថ្មីនេះ បានឱនក្រាបសំពះជាថ្មីម្តងទៀតនៅចំពោះមុខចៅអធិការ ។ ព្រះសង្ឆថ្មីនេះត្រូវតែបង្ហាញខ្លួន ជាមួយនឹងបាត្រដែលសម្រាប់ទទួលបិណ្ឌបាត្រចំណីអាហារ ហើយនៅពេលបានស្តាប់នូវពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃជីវភាពជាអ្នកបួសរួចហើយ ព្រះសង្ឆនេះបានចូលទៅក្នុងសហគមន៍ព្រះសង្ឆចាប់តាំងពីពេលនោះទៅ ។

●ប្រក្រតីទិន

ជនជាតិកម្ពុជា មានប្រក្រតីទិនមួយតាមបែបចន្ទគតិនិងសុរិយគតិផងពេលគឺប្រក្រតីទិននោះផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃចលនាព្រះចន្ទ ក៏ប៉ុន្តែបានកែសម្រួលដើម្បីឱ្យស្របទៅតាមឆ្នាំដែលគិតតាមសុរិយគតិដែលបញ្ហានេះត្រូវបានធ្វើឡើង ជួនកាលតាមការបូកបន្ថែមនូវចំនួនថ្ងៃមួយចំនួន ជួនកាលបូកបន្ថែមមួយខែបន្ថែមទៀត ដែលការធ្វើរបៀបនេះហើយ បានជាមានការលើកខែនៅខែអាសាធ(មានខែអាសាធ

ពីរដង) ។ ដើម្បីគន់គូរគិតលេខរបស់ខ្លួន ពួកហោរានៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងមានប្រក្រតីទិនតាមបែបសុរិយគតិ ដែលខែទាំងឆ្នាយមាន៣០ថ្ងៃ ឬ៣១ថ្ងៃនោះត្រូវបានឱ្យឈ្មោះទៅតាមសញ្ញានៃរាសីចក្រ។ក៏ប៉ុន្តែជាប្រចាំគេគិតតែទៅតាមចន្ទគតិ ដែលតាមរយៈនេះគេបានពឹងផ្អែកលើប្រក្រតីទិនសាសនា ។

ខែទាំងឆ្នាយនៃចន្ទគតិ គឺមានលក្ខណៈផ្ទាស់គ្នា ៣០ថ្ងៃម្តង និង២៩ថ្ងៃម្តង ។ ខែដែលមាន៣០ថ្ងៃត្រូវបានគេហៅថា ខែ«ឈ្មោល» ហើយខែដែលមាន២៩ថ្ងៃគេហៅថា ខែ«ញី»ឬគេហៅម្យ៉ាងទៀតថា ខែ«ពេញ»និងខែ«ខ្វះ»(១) ។ការវៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍អាចធ្វើទៅបានតែនៅក្នុងបណ្តាខែ«ញី»ទេ លើកលែងតែខែភទ្របទ ពីព្រោះគេមិនអាចវៀបការនៅពេលចូលវស្សាទេ ។

(១) គេអាចវាស់ខែទាំងនោះផងដែរថា : ការបីឬការបួន ព្រោះថាលោកសង្ឆការសក់នៅមុនខែដាច់មួយថ្ងៃ។ បើខែដាច់នៅថ្ងៃ១៤រោច គេការនៅថ្ងៃ១៣រោច(ហៅកាត់ថាការបី) បើខែដាច់នៅថ្ងៃ១៥រោច គេការនៅថ្ងៃ១៤រោច(ហៅកាត់ថា ការបួន) ។

ខែទាំងឆ្នាយនៃចន្ទគតិមានឈ្មោះមកពីប្រតិទិនដើមនៃសំស្ក្រិត ក៏ប៉ុន្តែខែទាំងនោះអាចប្រែតាមដែរតាមលំដាប់លេខរៀង ដោយចាប់ផ្តើមពីខែមិគសិរ ។ ការកម្រិតតាមលេខរៀងនេះបានធ្វើមុនប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ននេះ ដែលឆ្នាំថ្មីចាប់ផ្តើមនៅខែចេត្រឬខែពិសាខ ហើយពេលចូលឆ្នាំមិនអាចធ្វើឡើងដូចពេលមុនទេ(ចុងសតវត្ស៧ ទី៨) ព្រោះថាលោកជួតាខ្ចាន់ ដែលបានធ្វើដំណើរមកប្រទេសកម្ពុជានៅសម័យនោះ បាននិយាយពីបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរយៈពេលនៃ១៥ថ្ងៃចុងក្រោយនៃខែកត្តិក (នៅក្នុងរនោចនៃកត្តិក) ដែលបញ្ហានេះបើគេវិនិច្ឆ័យតាមទំនៀមទម្លាប់បច្ចុប្បន្ន ការចូលឆ្នាំថ្មីត្រូវចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី១នៃខែមិគសិរ ។

ខែទាំងឆ្នាយត្រូវបានបែងចែកជាពីរផ្នែក : មួយផ្នែកដែលចាប់ផ្តើមពីព្រះចន្ទទី១(១កើត)រហូតដល់ថ្ងៃពេញបូរមីហៅថាខ្ពើត ។ មួយផ្នែកទៀតចាប់ផ្តើមពីក្រោយថ្ងៃពេញបូរមី ហើយមាន១៤ ឬ ១៥ថ្ងៃ ហៅថារនោច ។

ថ្ងៃទាំងឆ្នាយត្រូវចាប់ផ្តើមចាប់ពី ១ដល់១៥ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងពាក្យកើត

(រីឯលកើនឡើងឬរាចរីឯលធាត់ទៅវិញ) គឺជាថ្ងៃ១៥ថ្ងៃ ១៥ថ្ងៃ ១ថ្ងៃ ១ ១ ១

នេះនៅប្រើប្រាស់នៅឡើយ គឺពុទ្ធសករាជ ដែលចំណុចចាប់ផ្តើម គឺរាប់តាំងពីពេលដែលព្រះពុទ្ធចូលបរិនិព្វាន គោលគឺបានកើតឡើង៥៤៣ឆ្នាំមុនគ្រីស្តសករាជ, នេះបើគិតតាមប្រពៃណីនៃជនជាតិស្រីលង្កា។

ចុលសករាជ ត្រូវបានផ្អែកលើដំណើរនៃព្រះអាទិត្យ ហើយថ្ងៃចូលឆ្នាំបានជាន់គ្នាជាមួយនឹងថ្ងៃទី១២ឬ១៣នៃខែមេសា ។ ចុលសករាជមានចំណុចចាប់ផ្តើម ៦៣៨ឆ្នាំក្រោយគ.ស. ។

ក្រៅពីនេះ មានមហាសករាជ ដែលជាសករាជ Çaka ប្រើប្រាស់សម្រាប់កត់ត្រាសិលាចារឹកនៃប្រាសាទអង្គរ ។ សករាជនេះចាប់ផ្តើម៧៨ឆ្នាំក្រោយគ.ស.។

លើសពីនេះ ប្រជាជនកម្ពុជាបានប្រើប្រាស់ចក្រ (Cycle) នៃឆ្នាំទាំង១២ ដោយដាក់ឈ្មោះសត្វចំនួន១២ដែរ ॥

●ថ្ងៃពេញបូរមីខែពិសាខ

នៅថ្ងៃពេញបូរមីខែពិសាខ ត្រូវបានប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងនូវពិធីពីរផ្សេងៗគ្នា គឺសាលាកភ័ន្ធ (SALAKAPHOT) ដែលក្នុងចំណោមប្រជាជនគ្មានថ្ងៃខែណាកំណត់ច្បាស់ទេ ហើយបុណ្យពិសាខបូជា ដែលប្រារព្ធធ្វើឡើងនូវបុណ្យបីជាន់គ្នា គឺខួបកំណើតដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្រសូត,ពេលព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ដឹង និងពេលព្រះពុទ្ធចូលបរិនិព្វាន។

សាលាកភ័ន្ធ គឺជាតង្វាយមួយចំពោះព្រះសង្ឆនូវចំណីអាហារ និងផ្លែឈើតាមរដូវដែលធ្វើឡើងតាមរយៈការចាប់ផ្តើមផ្សងសំណាង ។ សន្ទីកអ្នោតតូចៗដែលសរសេរឈ្មោះព្រះសង្ឆដែលត្រូវបាននិមន្តមកនោះត្រូវបានដាក់ច្របូកច្របល់គ្នា ក្នុងផ្ទៃលខាត់ (ឬជើងពាន) មួយហើយម្ចាស់អំណោយនីមួយៗ បានប្រគេនកាដូចំពោះព្រះសង្ឆដែលគេចាប់បានឈ្មោះ ។

នៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ពិធីនេះប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅពេលព្រឹក តែថ្ងៃពេញបូរមីនៃខែពិសាខ ។ ដោយមានករណីលើកលែងព្រះមហាក្សត្រ មិនយាងចូលរួមក្នុងពិធីចាប់អ្នោតផ្សងសំណាងនេះទេ គឺមានតែព្រះរាជវង្សានុវង្សទេ ដែលធ្វើពិធីចាប់អ្នោតផ្សងសំណាងនេះ ប៉ុន្តែគេបានប្រគេនដោយផ្ទាល់នូវសន្ទីកអ្នោត ដែលសរសេរព្រះនាមរបស់សម្តេចព្រះសង្ឆរាជនៅក្នុងផ្ទៃលខាត់មាស ។

គេបានផ្សារភ្ជាប់ពិធីនេះ ទៅនឹងរឿងព្រេងមួយ ។ កាលដើមឡើយមាន

យក្សបានចាប់ស៊ីកូនក្មេងជាបន្តបន្ទាប់ ដែលក្មេងនោះជាកូនរបស់អ្នកស្រីកុលធីតា ហ្ជ ដែលអ្នកស្រីកុលធីតាបានធ្វើកាលពីជាតិមុន ដែលគាត់ជាស្ត្រីក្រីក្រម្នាក់ ។ អ្នកស្រីកុលធីតាបានលួចរត់គេចខ្លួនជាមួយនឹងកូនចុងក្រោយរបស់ខ្លួន ដែលបើនៅនឹងដៃ ហើយភ្ជាប់ខ្លួនទៅនៅវត្តព្រះពុទ្ធ តែយក្សនោះបានដេញតាមប្រកិតពីក្រោយ ។ នាងកុលធីតាញ៉ាំអង្វរព្រះពុទ្ធឱ្យជួយការពារកូនរបស់ខ្លួន ។ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បានស្តីបន្ទោសឱ្យយក្ស ហើយអប់រំយក្សឱ្យបោះបង់ចោលគំនិតសម្លាប់កូនគេនេះចោលទៅ។ ក៏ប៉ុន្តែព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់បានបញ្ជាឱ្យអ្នកស្រីកុលធីតារក្សានៅនឹងផ្ទះរបស់ខ្លួន នូវសត្រូវពីអតីតកាលរបស់ខ្លួន និងអប់រំណែនាំយក្ស កំណាចនេះ ។

បន្ទាប់ពីត្រូវបានអប់រំ ឱ្យបោះបង់ចោលនូវអំពើអាក្រក់ហើយ យក្សនោះមានចំណេះដឹងដោយឡែក ស្តីពីឧតុនិយមដោយដឹងពីរបបទឹកភ្លៀងប្រចាំឆ្នាំ ហើយបានផ្តល់ដល់អ្នកស្រីកុលធីតានូវដំបូន្មានដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់ការធ្វើស្រែចម្ការទៀតផង។

ក្រោយៗមក អ្នកជិតខាងបាននាំយកនូវអំណោយមកជូន ដើម្បីសុំការណែនាំពីយក្សនោះ ។ ហើយយក្សនោះ បន្ទាប់ពីទទួលបានអំណោយយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ក៏មានទម្លាប់មួយយកអំណោយដែលលើសពីសេចក្តីត្រូវការទៅប្រគេនលោក តាមរយៈការចាប់ផ្តើតផ្សងសំណាង ។

ដោយផ្អែកលើរឿងក្រោងនិទានេះ អ្នកចេះដឹងខ្មែរខ្លះបានមើលឃើញទៅក្នុងពិធីសាលាកម្ម៉ាន នូវអនុស្សាវរីយ៍នៃពិធីសែនទឹកដ៏ធំណាស់មួយ ។

នៅថ្ងៃពេញបូរមី នៃខែពិសាខ ព្រះស៊ីទ្ធាតគោតម បានប្រសូតឡើងហើយបានក្លាយទៅជាព្រះពុទ្ធ ។ ក្រោយមកដោយបានចាកចេញពីព្រះបរមរាជវាំង ព្រះអង្គបានស្វែងរកតាមគ្រប់វិធីផ្សេងៗនូវមធ្យោបាយដើម្បីរំដោះមនុស្សលោក ពីទុក្ខរបស់ខ្លួន ។ ថ្ងៃមួយនៃថ្ងៃពេញបូរមីនៃខែពិសាខ ដោយគង់នៅក្រោមដើមពោធិ៍ជាទីសក្ការៈព្រះពុទ្ធបានត្រាស់ដឹង ហើយចាប់ពីថ្ងៃនោះមក ព្រះអង្គបានផ្សព្វផ្សាយនូវធម្មទេសនា ។ ហើយជាថ្មីម្តងទៀតនៅថ្ងៃពេញបូរមីខែពិសាខ ព្រះអង្គបានយាងចូលបរិនិព្វាន ។

អ្វីដែលគួរឱ្យចង់ដឹងនោះ គឺការ

ប្រារព្ធពិធីពាជាន់គ្នានេះគឺមានលក្ខណៈថ្មីៗ នៅឡើយនៅប្រទេសស្យាម និងនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ ពិធីបុណ្យនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅប្រទេសស្យាម នៅឆ្នាំ១៨១៧ដោយស្តេចរាមាទី២ ។ នៅប្រទេសកម្ពុជាពិធីបុណ្យនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៨៥៥ ដោយសម្តេចព្រះសង្ឆរាជ ជ ដែលស្តេចស្យាម បានបញ្ជូនមកឧដុង្គ តាមការស្នើសុំរបស់ស្តេចអង្គខ្លួង ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ពិធីបុណ្យពិសាខបូជា ដែលត្រូវបានអនុវត្តដោយគណៈធម្មយុត្ត ត្រូវបានអនុម័តទទួលយក ដោយគណៈមហានិកាយនៅក្រោមរជ្ជកាលព្រះបាទ ស៊ីសុវត្ថិ ។

ប្រហែលជាដោយសារ ហេតុផលនេះហើយ បានជាពិធីនេះបានប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំង ក្នុងបរិយាកាសស្និទ្ធស្នាលបំផុត ។ នៅព្រះវិហារព្រះកែវមរកត ស្តេច និងព្រះរាជវង្សានុវង្សស្តាប់ធម្មទេសនានានៅពេលយប់ ។

ដូចគ្នាផងដែរ នៅតាមវត្តទូទាំងប្រទេស ពន្លឺភ្លើងបានចែងចាំងដូចទឹកភ្លៀងពេញមួយយប់ ហើយពុទ្ធបរិស័ទបានស្តាប់ប្រវត្តិដ៏អស្ចារ្យរបស់ព្រះពុទ្ធ និងធម៌ដែលព្រះអង្គបានប្រៀនប្រដៅ ។

+ចូលវស្សា

ថ្ងៃទី១នៃរនោចខែអាសាធ(ថ្ងៃ១រោច)ព្រះសង្ឆចូលក្នុងដំណាក់កាលចូលនិវត្តន៍រយៈពេល៣ខែហៅថាចូលវស្សា ។

ពាក្យនេះស្របនឹងពាក្យបាលី(Vassa)ដែលមានអត្ថន័យថា«ភ្លៀង» ហើយនៅប្រទេសឥណ្ឌារដូវភ្លៀងនេះមានរយៈពេល៤ខែ ។ ព្រះពុទ្ធអង្គផ្ទាល់បានបង្កើតនូវការចូលនិវត្តន៍(ចូលវស្សា)នេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែសព្វថ្ងៃនេះនៅប្រទេសកម្ពុជាវស្សាមានរយៈពេលតែ៣ខែប៉ុណ្ណោះ ។

នៅពេលចូលវស្សានេះ នៅតាមវត្តនីមួយៗត្រូវដុតទៀនគោលហៅថា«ទៀនវស្សា» ។ ទៀនវស្សានេះគឺជាបំពង់មួយធ្វើអំពីឈើដោយមានអ្នាក់ក្បាច់តិចឬច្រើននិងមានលាបពណ៌ផង ។ ហើយនៅក្នុងបំពង់នោះគេចាក់បង្ហូរក្រមួនសុទ្ធនៅជុំ

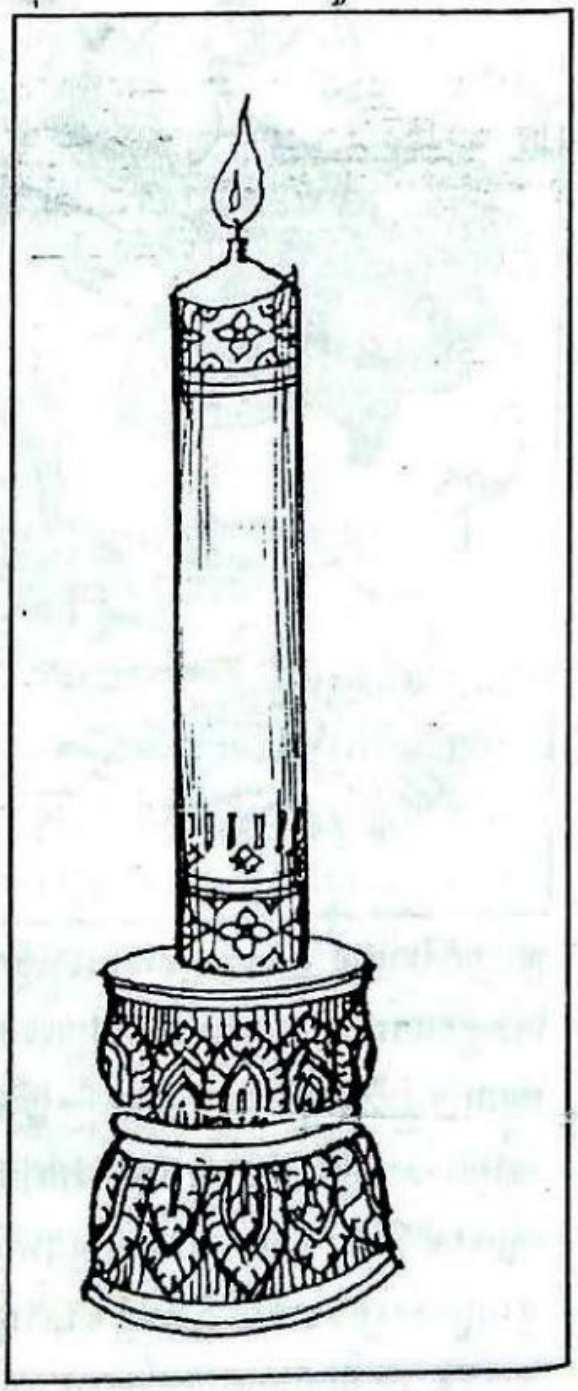

វិញប្រអេះមួយ ។ ទៀនវស្សានេះត្រូវតែធំ ប៉ុនពីរកណ្តាប់ដៃ ហើយមានកម្ពស់ប្រវែងពីរគក់ ។ ក៏ប៉ុន្តែក្រមួនឃ្នុំកម្រមកបានណាស់ ដូច្នេះគេដាក់ក្រមួនតែ៥ធ្នាប់នៅផ្នែកខាងលើប៉ុណ្ណោះ ហើយអណ្តាតភ្លើងត្រូវបានអេះដោយសារប្រេងដែលគេដាក់នៅផ្នែកខាងក្រោម ។

ថ្ងៃចូលវស្សា ព្រះមហាក្សត្រ ឬដោយមិនមានសមាជិកនៃព្រះរាជវង្សណាមួយនោះព្រះអង្គទ្រង់យាងអុជយ៉ាងឱឡារិកនូវទៀនវស្សាចំនួន៤ដើម ។ ទៀនវស្សាមួយត្រូវតែរក្សាទុកនៅក្នុងសំណង់សាសនាមួយនៅក្នុងបរិវេណព្រះបរមរាជវាំងដែលនៅទីនោះបានរក្សាទុកនូវរូបរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ ទៀនវស្សាមួយទៀតត្រូវតែអុជនៅក្នុងបន្ទប់រង់ចាំនៃសាលរាជបល្ល័ង្ក ដែលនៅទីនោះត្រូវបានរក្សាទុកនូវកោដិសពនៃព្រះរាជវង្សានុវង្ស ។ ទៀនវស្សាទី៣ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងអគារព្រះខ័នជ័យ ហើយទៀនវស្សាទី៤ ស្ថិតនៅក្នុងព្រះវិហារព្រះកែវមរកត ។

លើសពីនេះព្រះមហាក្សត្របានបញ្ជូនទៀនវស្សាទៅតាមវត្តផ្សេងៗនៅក្នុងរាជធានីនិងតាមវត្តនៅជុំវិញ ។ ទៀនវស្សារបស់ព្រះមហាក្សត្រទាំងអស់មានចំនួន ១៩។

នៅថ្ងៃនោះដែរ គាបាគ្មានអញ្ជើញមហាបុគ្គលជាទ«ក្ការ:ទាំង៥នៃព្រហ្ម ញ្ញសាសនាឱ្យចូលវស្សាដែរ ។

ចាប់តាំងពីមុនថ្ងៃចាប់ផ្តើមពេលគឺនៅថ្ងៃពេញបូណ៌មីភាពអ្ហ៊ីអរបានគ្របដណ្តប់នៅតាមវត្តជាច្រើន។ នៅពេលព្រឹកព្រះសង្ឆទាំងអស់បានមិមន្តចូលមកក្នុងព្រះវិហាររបស់ខ្លួន ដើម្បីគោរពដល់កែវទាំង៣ លើកឡើងពីពាក្យប្រៀនប្រដៅខាងព្រះពុទ្ធសាសនាដែលស្តាប់ដោយគោរពពីសំណាក់ពុទ្ធបរិស័ទ ហើយបានប្រារព្ធនូវពិធី«ដា»ឧទ្ទិសជាកិត្តិយសដល់អ្នកស្លាប់ទាំងឡាយ ។ ពេលព្រឹកត្រូវបានបញ្ចប់ដោយលោកគ្រូ«ចង្ហាន»យ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ដែលប្រគេនដោយពុទ្ធបរិស័ទ ។នៅពេលល្ងាចការសូត្រធម៌និងការស្តាប់ធម៌ទេសនាបានចាប់ផ្តើមឡើងវិញ ។

ស្ពែកឡើងគឺការប្រព្រឹត្តទៅនៃការចូលវស្សា។ នៅពេលព្រលប់ទៀនវស្សាត្រូវបានកាន់ហែជាក្បួនជាមួយនឹងសំពត់ស្ពីកាសាដក(Sampot Vosseka Sádek) (សំពត់សាដក)គឺជាសំពត់ងូតដែលព្រះសង្ឆត្រូវស្លៀកដើម្បីស្រង់ទឹកភ្លៀង ព្រមជាមួយនឹងគ្រឿងប្រដាប់ប្រដានានាសម្រាប់ពិធី

នេះដែរ ។

តាមទម្លាប់ក្បួនហែទៀនវស្សា ត្រូវចាប់ផ្តើមពីខាងស្តាំនៃព្រះវិហារ ដោយធ្វើឱ្យបានបីជុំមុននឹងចូលទៅក្នុងព្រះវិហារ។ កន្លែងនោះជាទីដែលត្រូវធ្វើការគោរពសក្ការៈ បន្ទាប់មកអុជទៀនវស្សា ។ ព្រះសង្ឆត្រូវបានគង់ជាជួរតាមលំដាប់នៃអតីតភាព ។ ព្រះសង្ឆដែលមានព្រះជន្មច្រើនជាងគេក្នុងចំណោមព្រះសង្ឆទាំងអស់បានប្រកាសពីការចូលវស្សាសម្រាប់រយៈពេលបីខែ គឺជាសេចក្តីប្រកាសដែលព្រះសង្ឆក្នុងសហគមន៍ទាំងមូលថាតាមឡើងវិញម្តងម្តាមគ្នា ។

នៅពេលចូលវស្សា ព្រះសង្ឆទាំងឡាយមិនអាចនិមន្តចេញក្រៅវត្តបានទេ។ ព្រះសង្ឆអាចនិមន្តទៅផ្ទះបុគ្គលទាំងឡាយតែតាមការនិមន្តរបស់អ្នកនោះតែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីប្រារព្ធពិធីសសៃទាំងឡាយ ។ ព្រះសង្ឆអាចនិមន្តចាកចេញពីវត្ត ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយឬគ្រូបាអាចារ្យរបស់ព្រះសង្ឆមានជំងឺ ក៏ប៉ុន្តែព្រះសង្ឆមិនត្រូវអវត្តមានឱ្យលើសពីប្រាំពីរថ្ងៃទេ ។ មុននឹងនិមន្តចេញទៅ ព្រះសង្ឆត្រូវតែសន្យាយ៉ាងឱឡារិកថាមិនពន្យារពេលអវត្តមានរបស់ខ្លួនឱ្យហួសពីរយៈពេលបានកំណត់ទេ។ ហើយនៅពេលត្រឡប់មកវិញយ៉ាងតាប់ចុងក្រោយដើម្បីគោរពដល់ព្រះចៅអធិការដែលជាប្រធានសហគមន៍ ។

ជួនកាលវាអាចកើតមានដែរថា ដោយហេតុណាមួយដូចជាមានជំងឺជាដើម ព្រះសង្ឆមិនអាចចូលវស្សាតាមកាលកំណត់ធម្មតានោះបានទេ ។ ក្នុងករណីបែបនេះ ព្រះសង្ឆនោះត្រូវចាប់ផ្តើមចូលវស្សារបស់ខ្លួនរយៈពេល៣ខែនៅថ្ងៃ១រោចខែស្រាពណ៍ ។

●ខ្ជែងបង្ហោះ

ជនបរទេស ដែលរស់នៅស្រុកខ្មែរ បើសិនជាគេមានការយាមើល គេអាចឃើញថា ក្នុងរវាងខែវិច្ឆិកា ពួកក្មេងៗបានចាប់ផ្តើមលេងខ្ជែងបង្ហោះ ។ នេះជាប្រពៃណីដែលធ្វើឱ្យក្មេងៗបង្ហោះខ្ជែងនៅក្នុងខែមិគសិរ ល្បែងរបស់ក្មេងៗបានរក្សាទុកនូវអនុស្សាវរីយ៍នៃទំនៀមទម្លាប់ ដែលមានលក្ខណៈយ៉ាងឱឡារិកក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី ។

នៅថ្ងៃពេញបូណ៌មី នៃខែមិគសិរ ព្រះសង្ឆត្រូវបាននិមន្តឱ្យមកអាន់ចង្ហាន់នៅក្នុងសាលនៃព្រះរាជបល្ល័ង្ក ហើយនៅពេលយប់ព្រះមហាក្សត្រ និងមន្ត្រីរបស់ព្រះអង្គបានបង្ហោះខ្ជែងរបស់ខ្លួន ទៅឱ្យពួក

ទេវតានៅឋានសួគ៌ (Aux Esprits Célestes) ។

គេស្ទើរតែមិនដឹងទាល់តែសោះ ពីពិធីនេះ ។ ការសូត្រធម៌បានធ្វើឡើង ដោយពួកបាគូនៅលើទីលាន ដែលខ្ញែងត្រូវ បង្ហោះ ហើយគេមានថែមទៀតនូវបញ្ជីតង្វាយជារាប្រាន ដែលធ្វើឡើងនៅក្នុង ឱកាសនោះ ដោយគេមិនដឹងថាតើតង្វាយ ទាំងនោះសម្រាប់អ្នកណា ។ ព្រះមហា-ក្សត្រ ឬតំណាងរបស់ព្រះអង្គបានដុត ចង្កៀងដែលចងភ្ជាប់ទៅនឹងខ្ញែង ដែល កំណត់សម្គាល់ដោយត្រានៃម្ចាស់ខ្ញែងនោះ ហើយគេបានបង្ហោះខ្ញែងរហូតដល់ពាក់ កណ្តាលយប់ ។ គេបាននិយាយទៀតថា ដោយការហោះហើរនៃខ្ញែងនេះ គេអាច ទាញយកការសន្និដ្ឋានពីការរាំងស្ងួត ឬទឹក ភ្លៀងនៃឆ្នាំខាងមុខ ក៏ប៉ុន្តែប្រពៃណីវាមាន លក្ខណៈទូលំទូលាយចំពោះបញ្ហានេះ ។ អ្វីដែលពិតប្រាកដនោះ គឺថា ស្តេចអង្គខ្លួន ដែលជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាដ៏មោះមុត នោះបានទតឃើញនៅក្នុងពិធីនេះ គឺជាការ ធ្វើអភិវន្ទនាការ ចំពោះព្រះចូឡាមុនី ។ បន្ទាប់ពីការសោយទិវង្គតរបស់ព្រះអង្គទៅ ដែលកើតមានឡើងនៅឆ្នាំ១៨៥៩ រាជពិធី បង្ហោះខ្ញែង ត្រូវបានបោះបង់ចោលក៏ប៉ុន្តែ រហូតមកដល់សម័យកាលជិតៗនេះ ព្រះ សង្ឆបានបង្ហោះខ្ញែងនៅលើវត្តរបស់ ព្រះអង្គ ។ឧបករណ៍ដែលឱ្យឈ្មោះថា ខ្ញែង នេះដែលមានន័យជាភាសាបារាំងថា "Milan" មានរូបរាងប្លែកៗ ក៏ប៉ុន្តែខ្ញែង ដែលត្រូវបានបង្ហោះតាមពិធីនោះ គឺជាខ្ញែង ក្នុងដែលពេលនោះមានប្រវែងបណ្តាយ ពីពាក់ទៅ៤ម៉ែត្រ ។ គេបានបំពាក់នៅក្បាល ខ្ញែងនូវគ្រឿងភ្លេងមួយ ដែលឱ្យឈ្មោះថា «ឯក» ដែលមានរាងដូចជាធ្នូ ហើយ អណ្តាតឯកនោះគឺជាបន្ទះស្ពឹកភ្ជាតយ៉ាង ស្តើង ដែលចងភ្ជាប់ដោយខ្សែផ្ទាល់ ។ ដោយយោលទៅតាមល្បឿននៃខ្យល់ អណ្តាតឯកបានញ័ររឡើង បង្កើតបានជា សម្លេងស្រួយតិច ឬខ្លាំងហើយសម្លេងនេះ មានការឡើងចុះយ៉ាងវែង ។

ជនជាតិកម្ពុជា ផលិតខ្ញែងជួន កាលមានរាងជាត្នាយស្រប ជួនកាលជា រាងបំពង់ដែលនៅខាងក្នុងមានកូនចង្កៀង មួយ: ជារួមគឺជាគោមហោះហើយគឺយ៉ាង ជូរច្នោះហើយដែលខ្ញែងនោះត្រូវបានផ្តល់ ឈ្មោះដោយប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសដែល បង្ហោះខ្ញែងនេះនៅពេលយប់ ។

លើសពីនេះ ប្រជាជនកម្ពុជាមាន ប្រភេទខ្ញែងខុសៗគ្នា ដែលគេមាន ទម្លាប់ធ្វើឱ្យខ្ញែងនោះប្រយុទ្ធគ្នា ។ ចំពោះ បញ្ហានេះគេលាបជ័រស្ពឺតលាយជាមួយ

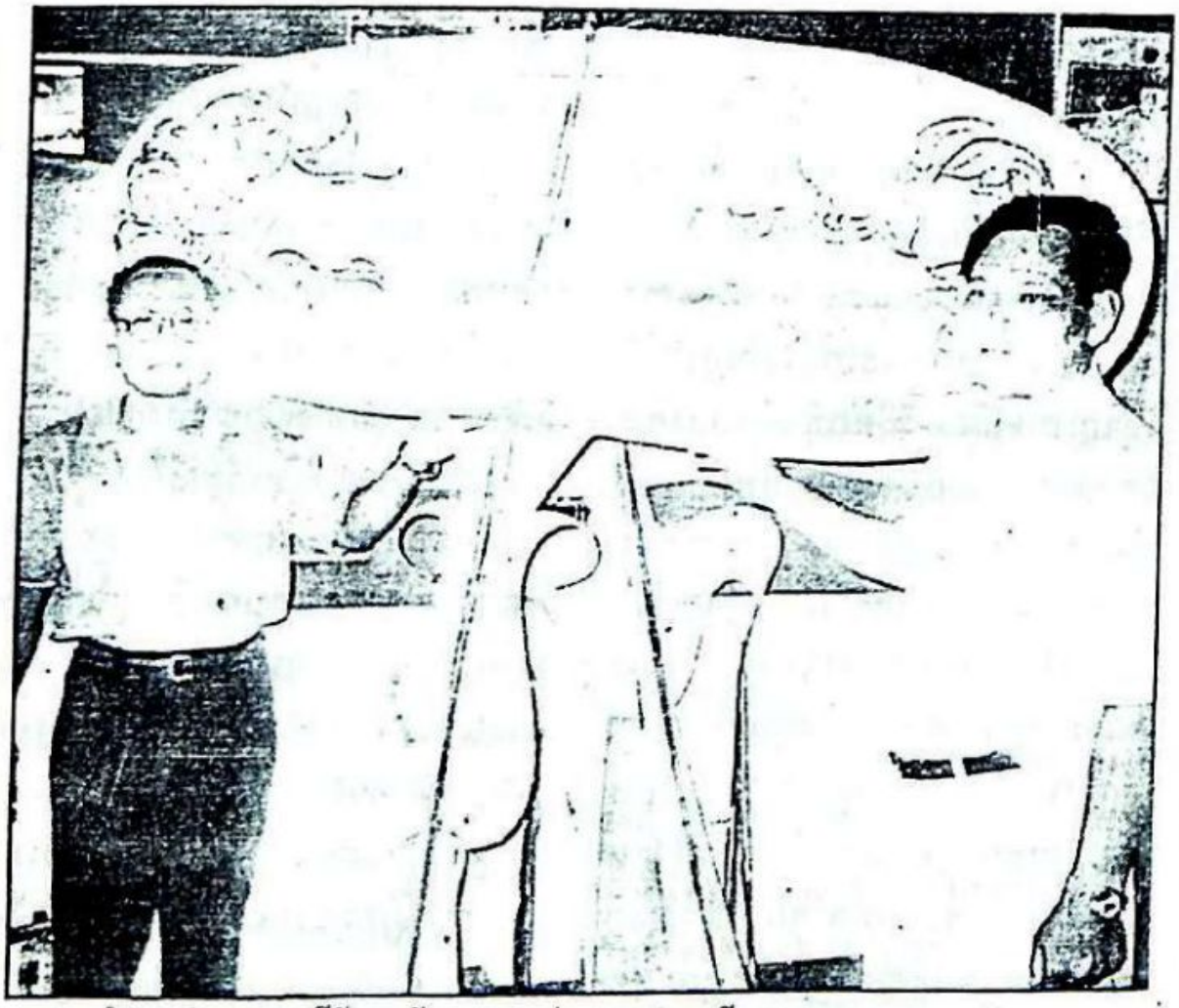

ការម្ចាស់អំបែងកែវនៅលើខ្សែ ដែលតភ្ជាប់ទៅខ្លែង ។ គេត្រូវតែធ្វើឱ្យជំពាក់វាក់រវិនគ្នានូវខ្សែនៃខ្លែងប្រយុទ្ធ ហើយដោយសារឧបាយកលណាមួយ ដ៏រណាយអំបែងកែវនេះ ហើយដែលធ្វើឱ្យខ្សែខ្លែងរបស់គូសត្រូវត្រូវដាច់ ហើយខ្លែងនោះត្រូវធ្លាក់ចុះ ។ នៅក្នុងរូបភាពប្រយុទ្ធគ្នាមួយផ្សេងទៀត ខ្លែងត្រូវបានបំពាក់ទៅដោយចំពុះធ្វើពីដើមឫស្សីដែលបម្រុងចងយ៉ាងស្រួច ។ ចំពុះនេះសម្រាប់ធ្វើឱ្យរហែកខ្លែងរបស់គូសត្រូវ ហើយធ្វើឱ្យធ្លាក់មកដី ។

ប្រវត្តិដែលគេដឹងពីយ៉ាងសុសសាយរបស់ធនញ្ជ័យ ចង់បង្ហាញឱ្យឃើញថា វីរជនដ៏មានប្រជាប្រិយរបស់ខ្មែរបានបង្កើតខ្លែងបង្ហោះដើម្បីចេញពីពន្ធនាគារដែលស្តេចចិនបានឃុំឃាំងធនញ្ជ័យ ។ ដោយមានការសមគំនិតពីក្មេងម្នាក់ ខ្លែងត្រូវបានបង្ហោះនៅពីលើកំផែងស្តេច ដែលនៅពាក់ពាលយប់បានលានពួសម្ងួតសាកសៅ ដែលតម្លៃញ្ញយ៉ាងវែងរបស់ឯក ។ ស្តេចចិន

មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងហើយបានសួរ
ទៅហោរ៉ាពីអត្ថន័យនៃសម្លេងនោះ ។
ហោរ៉ាបានឆ្លើយថា ជាសម្រែករបស់សត្ត
ចង្រៃដែលបានលាន់ពួរៀងរាល់យប់នេះ
ដរាបណា «អ្នកប្រាជ្ញស្រុកខ្មែរ» ស្ថិតនៅ
ក្នុងពន្ធនាគារនៅឡើយ ។ បន្ទាប់ពីបាន
ចេញពីគុក ធនញ្ជ័យបានបើកកកាយការណ៍
សម្ងាត់ថ្វាយស្តេចស្រុកចិន ហើយធនញ្ជ័យ
ត្រូវបានបញ្ជូនត្រឡប់មកប្រទេសរបស់ខ្លួន
វិញជាមួយនឹងបរិវារជាច្រើន និងទ្រព្យ
សម្បត្តិយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ដាក់ស្ម៉ូនៅក្នុង
សំពៅ ។ គឺចាប់តាំងពីពេលនោះមកដែល
មានជនជាតិចិននៅស្រុកខ្មែរ ហើយមាន
ខ្ទែងបង្ហោះនៅស្រុកចិន ។

●ការចេញវស្សា

ការបញ្ចប់នៃការចូលវស្សា ដែល
បានគោរពក្នុងរយៈពេល៣ខែ ដោយអ្នក
ប្តូរខាងព្រះពុទ្ធសាសនានោះ ត្រូវបាន
ប្រារព្ធធ្វើឡើងនៅថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែ
អស្សុជ ។ គឺគេហៅថា ការចេញវស្សា ។

នៅថ្ងៃដដែលនោះ បាគូបាន
អញ្ជើញព្រះសិវៈ ព្រះនារាយណ៍ ឧមាទេវី
ណារ៉ាយ៉ាណា និងបាឡារ៉ាម៉ា (Çiva
,Umâ ,Nârâyana ,Balarâama) (មហា-
បុគ្គលជាទីគោរពសក្ការៈទាំង៥) ឱ្យចេញ
វស្សាដែរ ។

នៅតាមគ្រប់វត្តទាំងអស់ ព្រះ
សង្ឆបានជួបជុំគ្នាដើម្បីថ្លែងប្រកាសទោស
កំហុសរបស់ខ្លួន ។ បន្ទាប់មកពុទ្ធបរិស័ទបាន
នាំយកនូវអំណោយដែលអំណោយខ្លះត្រូវ
បានកំណត់ដោយប្រពៃណី ។ ម្នាក់ៗបាន
ប្រគេនអំណោយរបស់ខ្លួនដល់លោកសង្ឆ
ដែលខ្លួនបានចាប់ឆ្នោតផ្សងសំណាងចំ
ឈ្មោះ ។ នៅក្នុងឱកាសនោះមានការបួង
សួង មានការសូត្រធម៌ និងការអានទ្ធវរឿង
ព្រះវេស្សន្តរ ជាតក (Vessantara Jâtaka)
គឺជាប្រវត្តិមួយនៃជីវិតរបស់ព្រះពុទ្ធកាលពី
ជាតិមុនដែលព្រះអង្គបានលះបង់ រួចមក
ហើយនូវទ្រព្យសម្បត្តិនៃពិភពលោកនេះ
ដោយព្រះអង្គដាក់ទានប្រពន្ធ និងកូនឱ្យ
ទៅអ្នកសុំទានម្នាក់ ។

យប់ពេញបូណ៌មីនៃខែអស្សុជ
មានប្រព្រឹត្តទៅនូវបុណ្យលយប្រទីប
(Flottage de la Lumièr) ។

ចំពោះការលយប្រទីបនេះ គេ
បានសង់ពីដើមចេកនូវក្ជនមួយ ដែលអាច
ផ្ទុកនូវសំណង់មួយស្រាលល្អ ហើយដែល
លំអទៅដោយមាសសុវណ្ណ ផ្ការ៉ា និង
ភ្លើងទៀន ។ សំណង់នេះជួនកាលមានទំហំ
យ៉ាងធំតំណាងឱ្យប្រាសាទមួយ ឬជាព្រះ

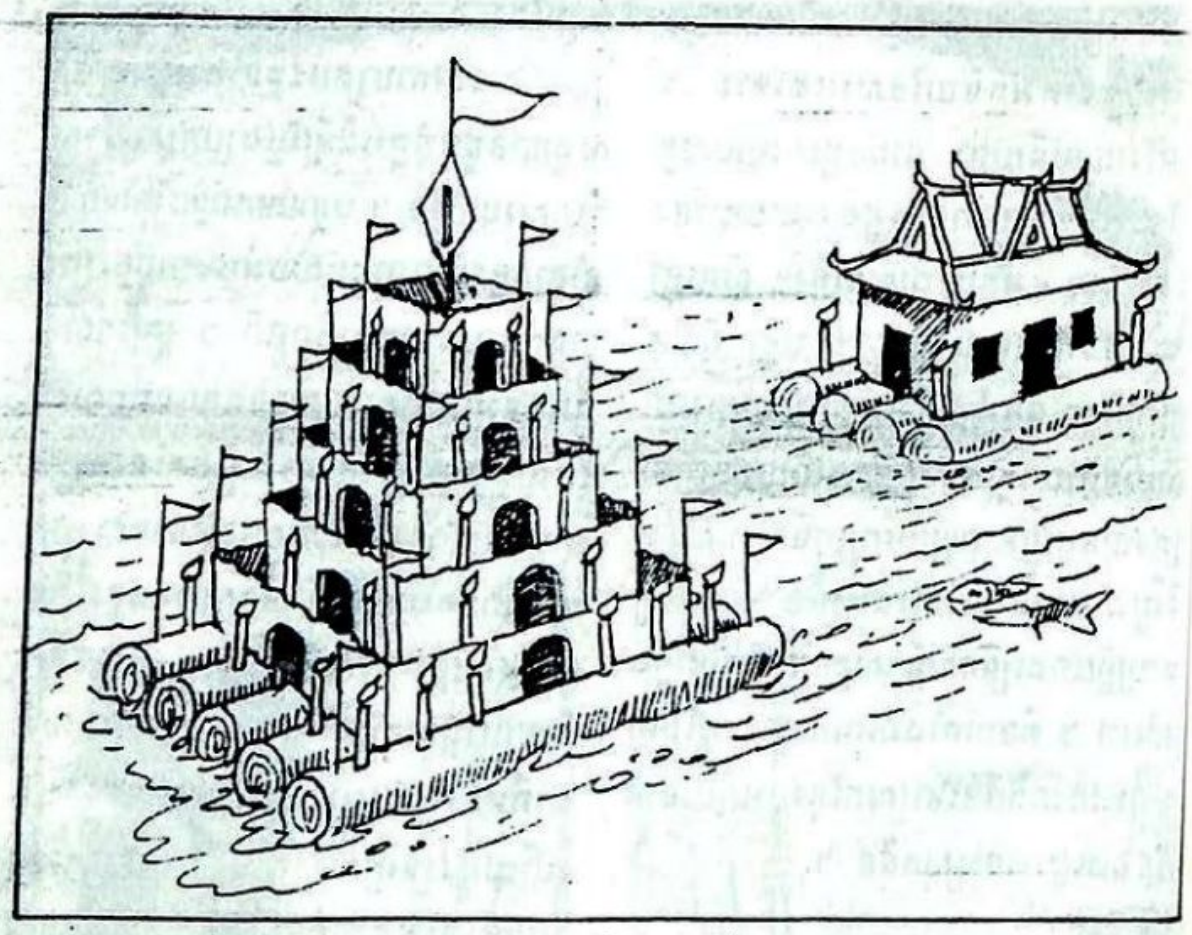

ក្បូនសម្រាប់លយប្រទីប

ចូឡាមុនី (Prāh Cólāmoneé) ។ ព្រះចូឡាមុនីនេះត្រូវបានគេដំឡើងមានសណ្ឋានដូចជាគោមព្យួរ ហៅថាកន្ទ្រាមតាអោរដែលមានន័យថា អម្ពុករបស់ស្រាំងម្យ៉ាងគឺតាអោរ ។ គេនាំយកទៅមាត់ទឹកនូវសំណង់នេះ ហើយបន្ទាប់ពីធ្វើការបួងសួងដល់ព្រះរតនៈទាំង៣(ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម្ម ព្រះសង្ឆ) រួចមកគេបានផ្ទុកនូវតង្វាយនានា ។ ការសូត្រធម្មត្រូវបានធ្វើឡើង ជាការគោរពដល់ស្នាមព្រះបាទារបស់ព្រះអង្គ ហើយអ្នកភូមិបានសុំទមារទោសពីទឹក ពីដី ដែលខ្លួនបានធ្វើឱ្យមានការខុសឆ្គងក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លងមក ។ បន្ទាប់មកក្បូនត្រូវបានដាក់ទៅក្នុងទឹក ។

ជាញឹកញាប់បំផុតមុនទីងត្រូវបានបោះបង់ចោលទៅតាមខ្សែទឹក ក្បូននោះត្រូវបានអូសដោយទូកមួយ ដែលមានការតាក់តែងលំអយ៉ាងសម្បូរបែប ផ្ទុកដោយព្រះសង្ឆ ហើយរ៉ែហាមតាមក្រោយដោយខ្ជួនដង្ហែជាទូក ។ នៅតាមភូមិជា

ច្រើនការប្រណាំងទូកត្រូវបានដណ្តើមយកឈ្នះចាញ់នៅក្នុងឱកាសនោះដែរ ។

រឿងព្រេងផ្សេងៗ បានពន្យល់ពីចំនៃ្យមទម្លាប់ ប្រពៃណី នៃ«ការលយប្រទីប» នេះ ក៏ប៉ុន្តែមានរឿងព្រេងពីរក្នុងចំណោមរឿងព្រេងទាំងនោះត្រូវបានគេដឹងដោយឡែក ។ តាមរយៈរឿងព្រេងមួយ ពិធីបុណ្យនេះគឺដើម្បីគោរពបូជាដល់ចង្កូមមួយ (ធ្នេញ) របស់ព្រះអង្គដែលរក្សាទុកដោយស្តេចនាគ ។ តាមរយៈរឿងព្រេងមួយទៀត ពិធីបុណ្យនេះគឺជាការរំលឹកដល់អនុស្សាវរីយ៍នៃថ្ងៃមួយ ដែលតាមការស្នើសុំរបស់នាគ ព្រះពុទ្ធទ្រង់បន្សល់ទុកនូវស្នាមព្រះបាទា ដើម្បីឱ្យសត្វដែលរស់នៅក្នុងទឹកទាំងឡាយអាចចូលរួមក្នុងការគោរពបូជា។

ការពន្យល់បែបដូចគ្នានេះ ត្រូវបានផ្តល់ចំពោះបុណ្យអុំទូកដែលប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងទ្រៃទាត់នៅក្នុងខ្នើត (ចន្លោះពី១កើតដល់ថ្ងៃពេញបូណ៌មី) ក្រោយមក ។

●ការបញ្ជាប់នៃទេវតាស្ត្រី

ពេញមួយរយៈពេល ដែលលាតសន្ធឹងរវាងពីថ្ងៃមួយរោជនៃខែអ ស្សុជ ដល់ ថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែកក្តិក អាចត្រូវបាន ប្រារព្ធពិធីបុណ្យកឋិនទាន និងពិធីពិចនិច តាមទូក ។

បុណ្យកឋិន ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយព្រះពុទ្ធអង្គផ្ទាល់ ព្រោះថា សាវ័ករបស់ព្រះអង្គខ្លះមានស្បង់ចីវរ ប្រឡាក់ស្មើដោយភក់ នៅពេលចេញទៅបិណ្ឌ-បាត្រនៅតាមផ្លូវដែលលិចទឹក បន្ទាប់ពីពេលចេញវស្សាទៅ ។ ព្រះពុទ្ធអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យសាវ័ករបស់ព្រះអង្គទាំងអស់ ១២ លយកស្បង់ចីវរល្អៗពីពុទ្ធបរិស័ទ ។

ដោយហេតុនេះហើយ បានជាសម្បូរកបំពាក់តាមបទបញ្ជារបស់ព្រះសង្ឆគឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់ នៃអំណោយដែលត្រូវប្រគេនដល់ព្រះសង្ឆនៅពេលបុណ្យកឋិន។ ក៏ប៉ុន្តែនៅពេលនោះគេបានបន្ថែមនូវវត្ថុផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ដូចជាបាត្រ ត្រែ សម្រាប់ទេសនា ឧបករណ៍ពលកម្មសម្រាប់វត្ត មុង ចាន ចង្ហាន់ ។

ក្រុមមនុស្សមួយក្រុម ដូចជានិយោជិតនៃការិយាល័យណាមួយបានប្រមូលផ្តុំអំណោយដាក់រួមគ្នា ហើយរៀបចំពិធីបុណ្យកឋិននេះឡើង ដោយមានការចូលរួមពីមិត្តភក្តិ និងឪពុកម្តាយ ។ វត្តមួយត្រូវបានជ្រើសរើសតាមតែអាចធ្វើទៅបានក្នុងចំណោមវត្តទាំងឡាយ ដែលអ្នកចំណុះជើងវត្តមានភាពក្រីក្រ ។ វាមិនអាចធ្វើទៅកើតទេចំពោះវត្តមួយ ជាកម្មវត្ថុនៃការធ្វើបុណ្យកឋិនលើសពីមួយដងក្នុងមួយឆ្នាំ ។

នៅល្ងាច នៃថ្ងៃដែលគេបាន

កំណត់ អំណោយទាំងឡាយដែលបានប្រមូលផ្តុំត្រូវបានដាក់នៅលើគ្រែស្នែងមួយ ដឹកជញ្ជូនជាក្បួនតូចមួយ ដោយមានគ្រឿងតន្ត្រីផង ។ ផ្ទាំលខាត់មួយ ដែលដាក់នៅចំកណ្តាលនៃវត្តទាំងឡាយសម្រាប់ទទួលអំណោយពីអ្នកដែលដើរឆ្លងកាត់ ។ គ្រែស្នែងត្រូវបាននាំទៅដល់ចំណុចដែលជួបជុំគ្នា ដែលនៅទីនោះមានការសូត្រធម៌ ឬងសួង និងជានិច្ចកាលមានការសម្តែងសិល្ប:ផ្សេងៗដូចជាការសម្តែងល្ខោន ការកាំរ្ចៀង... ។

នៅទីនោះ ព្រឹកស្អែកឡើងមនុស្សទាំងអស់បានជួបជុំគ្នាឡើងវិញ ដើម្បីចេញដំណើរ ។ ពុទ្ធបរិស័ទបានស្លៀកពាក់ និងតាក់តែងកាយយ៉ាងស្អាតបំផុត រថយន្តដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនពុទ្ធបរិស័ទទាំងនោះ ផ្ទោះទៅវត្តដែលបានជ្រើសរើសរួចហើយ នោះត្រូវបានតាក់តែងលំអ ។ នៅជនបទគេចូលចិត្តជិះរ៉ឹម៉ក ដែលអ្នកភូមិជិះគរលើគ្នា ហើយពណ៌ស្រស់ៗនៃសម្លៀកបំពាក់ និងឆត្ររបស់ស្ត្រីៗបានបញ្ចេញពណ៌ចម្រុះនៅកណ្តាលវាលស្រែពណ៌បៃតង ។

នៅពេលទៅដល់ ហ្វូងមនុស្សបានដង្ហែពាជុំព្រះវិហារ ដោយចាប់ផ្តើមពីខាងស្តាំដៃទៅ ដោយមានក្រុមវៃយ៉ាំលេងកំដរ ។ ក្រុមវៃយ៉ាំនេះជាតន្ត្រីចាំបាច់ខាងមិនបាននៅក្នុងពិធីបុណ្យកឋិនទោះ ។

ដៃយ៉ាំ ពីជាស្គរធ្វើពីឈើតាងដូចក្រឡ ដែលមានកវែងដែលបាតរបស់វាមានពាសស្បែកពស់ថ្នាន់ ហើយស្គរដៃយ៉ាំនេះគេបានគ្រោងមួយកំណាត់ ដោយក្រណាត់ពណ៌យ៉ាងផ្ការីត ។ អ្នកវាយស្គរបានស្តាយស្គរដៃយ៉ាំដោយខ្សែប្រយុង ហើយវាយស្គរដោយលាបាតដៃតាមចង្វាក់មួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ ទាំងអស់គ្នាបានកាំរ្ចៀងនូវបទចម្រៀងយ៉ាងសប្បាយរីករាយ ។

នៅពេលដែលការដង្ហែបានចប់សព្វគ្រប់ហើយ ក្បួនដង្ហែបានចូលទៅក្នុងវត្ត ដែលព្រះសង្ឆបានគង់រង់ចាំនៅទីនោះ ។ អំណោយទាំងឡាយ ត្រូវបានដាក់តាំងនៅពីមុខព្រះសង្ឆ ។ ពុទ្ធបរិស័ទថ្វាយបង្គំរូបព្រះពុទ្ធបដិមាការ ហើយទទួលនូវការប្រៀនប្រដៅខាងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ព្រះសង្ឆមួយអង្គបានវាស់ស្ទង់ចីវរទាំងឡាយ ដែលគេប្រគេន ហើយផ្សេងផ្ទាត់ថាតើស្ទង់ចីវរទាំងនោះត្រឹមត្រូវតាមក្បួនខ្នាតដែរឬទេ ។ បន្ទាប់មកក្នុងនាមពុទ្ធបរិស័ទទាំងអស់ លោកតាអាចារ្ឍ បានប្រគេននូវអំណោយទាំងនោះដល់ព្រះសង្ឆ ដែលសូត្រនូវគាថាប្រសិទ្ធិពរជ័យ ។

បន្ទាប់មកចង្ហាន់ ត្រូវបានប្រគេនទៅព្រះសង្ឆ ហើយអ្នកវៀបចំបានបរិភោគចំណីអាហារជាចំណែករបស់ខ្លួន ដែល

ជាំស្ងួយយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៅក្នុងរដូវកាលនេះ។ គេនឹងត្រឡប់មកផ្ទះវិញដោយយឺតយ៉ាងបន្តិច ព្រោះថានេះជាបុណ្ណដ៏ស្រួយបំផុតនៅក្នុងឆ្នាំ ហើយកាលណារថយន្តដឹកអ្នកទៅកាន់ក្រសួងបុណ្ណកវិនត្រឡប់មកវិញ គេអាចពួសម្ងួតវាយស្ករ ដែលជាំ និងបទចម្រៀងទាំងឡាយរបស់យុវជន ។

នៅក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះ ដែរមានប្រភេទបុណ្ណមួយទៀត ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងតំបន់ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយទឹកជំនន់ ដែលនៅទីនោះមានផ្តាស្ពោរ៉ាកយ៉ាងច្រើន ។ នៅចន្លោះគុម្ពស្ពោ ទ្លុកទី១ បានរំកិលខ្លួនទៅមុខ ដោយដាក់នៅខាងមុខនូវផ្ទាំងមួយយ៉ាងបំពេញដោយម្សៅ និងចង្ក្រានមួយដែលនៅលើនោះគេកម្តៅខ្លាញ់ ។ នារីៗដែលស្ថិតនៅលើទ្លុក បានបង្ហាងមែកស្ពោដើម្បីត្រាំផ្តាស្ពោក្នុងម្សៅ បន្ទាប់មកដាក់ក្នុងខ្លាញ់ដែលកំពុងពុះ ។ កាលណានារីៗទាំងនោះបានឆ្លងកាត់គុម្ពស្ពោហើយ ដើមស្ពោនោះគ្របដណ្តប់ទៅដោយនំផ្តាស្ពោដែលគេបំពងខ្លាញ់ ។

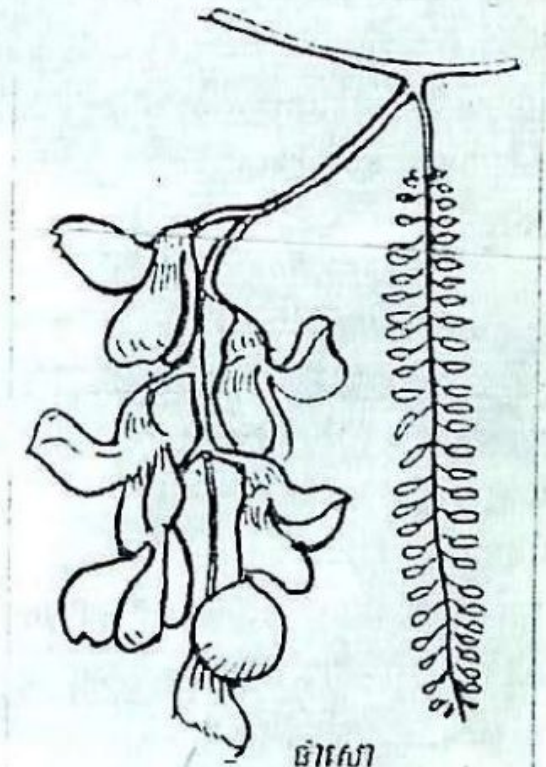

នៅពេលនោះព្រះសង្ឆបានធ្លាក់ចុះតាមក្រោយអ្នកភូមិ ដោយគង់លើទ្លុកស្ងែងរកនំបំពងផ្តាស្ពោ ដែលមាននៅលើដើមរបស់វា ។ ព្រះសង្ឆក៏បានប្រមូលយកបន្ទះទាំងឡាយដែលដុះក្នុងទឹក មុនដ៏ងធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅកន្លែងដ៏ខ្ពស់ ដែលគេជ្រើសដាក់ន្លែងជួបជុំគ្នា។ គេបានប្រណាំងទ្លុកហើយនៅតំបន់ខ្ពុះ១ទ្លុកដែលជិះដោយនារីៗបានប្រណាំងជាមួយទ្លុក ដែលជិះដោយបុរសៗ ហើយម្នាក់ៗបានច្រៀងផ្តុះផ្តុសផ្ទុកឆ្ពឹយឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកទៀតផង ។

កាលដើមឡើយ នៅលើដីខ្ពស់ដែលខ្ពស់ គេបានរៀបចំធ្វើពិធីនិច (Pique-Nique) ដែលនៅទីនោះគេបរិភោគត្រីអណ្តើក បន្ទះដែលដុះក្នុងទឹក និងនំបំពងផ្តាស្ពោ ។

ដូច្នេះ តាមរយៈពិធីបុណ្យនេះ ប្រជាជនកម្ពុជាហាក់ដូចជាចង់ស្វាគមន៍ម្តងទៀតចំពោះអំណោយនៃទឹកជំនន់ ដែលធ្វើឱ្យដីមានជីជាតិនៅមុនពិធីចុងបញ្ចប់នៃបុណ្យអុំទូក ។

●ការបញ្ចេញនៃទន្លេ

●បុណ្យអុំទូក

នៅថ្ងៃពេញបូណ៌មី នៃខែកត្តិក មានប្រព្រឹត្តទៅនូវពិធីមួយ ដែលគេស្គាល់បំផុតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពិធីដែលជនជាតិបារាំងមានទម្លាប់ឱ្យឈ្មោះថា «Fête des Eaux» គឺបុណ្យអុំទូកនេះឯង ។

ការពន្យល់ទាំងឡាយ ដែលផ្តល់ដល់ពិធីនេះ គឺដូចគ្នានឹងពិធីបុណ្យលយ-ប្រទីបដែរ ។ អ្នកខ្លះនិយាយថា ពិធីនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីថ្លែងអំណរគុណចំពោះទឹក និងដី ពីអត្ថប្រយោជន៍របស់វា ហើយដើម្បីសុំខមា ទោស ដែលបានធ្វើឱ្យទឹកនិងដីប្រឡាក់ប្រឡូស ។ អ្នកខ្លះទៀតបាននិយាយថា គឺគេធ្វើឡើងដើម្បីសម្តែងការគោរពដល់ស្នាមព្រះបាទារ៉ាមរបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលជិតនៅលើដីខ្សាច់នៃទន្លេ Nimmota គឺជាទន្លេនៅប្រទេសយ៉ូណុក (Yônok) (ឡាវ) ។ អ្នកខ្លះទៀតនិយាយថា គឺគេប្រារព្ធធ្វើឡើងជាអនុស្សាវរីយ៍ដល់ស្នាមសំពៅមួយដែលធ្វើដោយព្រះពុទ្ធអង្គ ដែលត្រូវតែបញ្ឈប់ការតាំងស្នាក់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ Vaiçali ។ អ្នកខ្លះទៀតនិយាយថា សម្រាប់ឧទ្ទិសដល់ចង្កូមរបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលរក្សាទុកដោយស្ដេចនាគ ។

នៅតាមបណ្តាយទន្លេមេគង្គ និងទន្លេសាប ទូកប្រណាំងទាំងឡាយបានដេកយ៉ាងស្ងាត់ស្ងៀមគេចាមួយរដូវនៅក្នុងជម្រកនៅតាមវត្តនានា ។ ពេលណាដល់ពេលទម្លាក់ទូកទាំងនោះទៅក្នុងទឹក ពិធីផ្សេងៗបានប្រារព្ធធ្វើឡើងជាកិត្តិយសដល់ទូកទាំងនោះ ដើម្បីជាសក្ខីនឹងប្រសិទ្ធីឱ្យទូកនោះមានជ័យជំនះ ។

ជាទូទៅ ពិធីនានាត្រូវបានធ្វើជាពីរពេល ។ ការដាស់ទូកធ្វើនៅពេលល្ងាច ហើយការរុញទូកចូលទឹកធ្វើនៅពេលព្រឹក។ នៅពេលល្ងាច បន្ទាប់ពីស្តីព្រះធម៌នៅក្នុងវត្ត គេបានប្រមូលផ្តុំគ្នានៅជុំវិញទូក ដែលនៅលើទូកនោះគេបានដាក់ទូវតង្វាយនានា ។ ច្រវាដែលលាបពណ៌មាសរបស់ប្រធានក្រុម ត្រូវបានដាក់នៅខាងមុខ ហើយជានិច្ចកាលឆ្នាំម្តងត្រូវបានចាំងនៅពីលើក្បាលទូក ។

នៅតាមមូលដ្ឋានជាច្រើន អ្នកចូលរួមដែលសណ្ឋិតដោយអ្នកតាមានការទូក ហើយនឹងនាំមកនូវភាពមានជ័យ និងសុខភាពល្អដល់មនុស្សទាំងឡាយ។

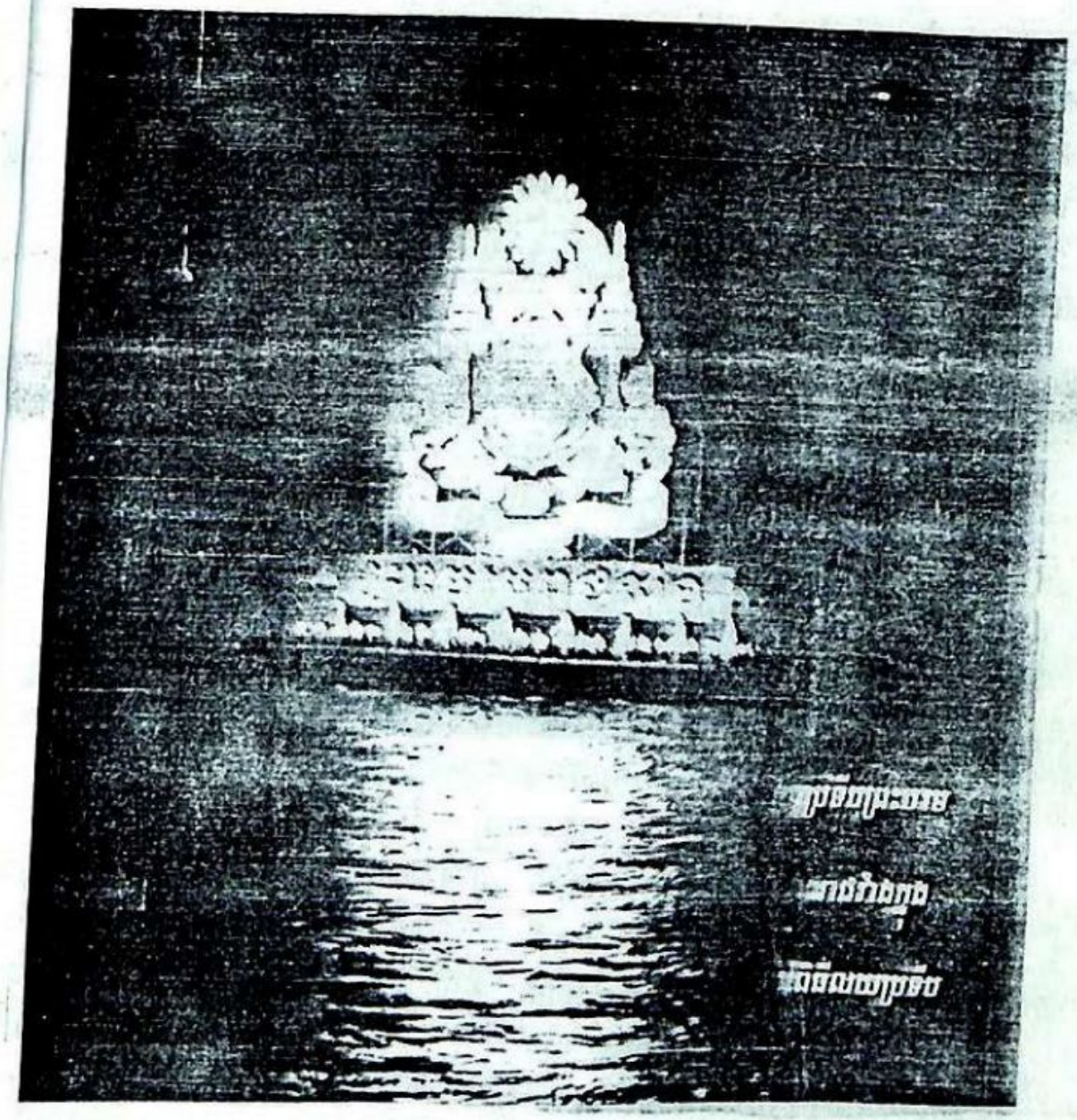

ករន្ធលត្រូវបានក្រាលនៅកែ្សរផ្ទៃកចំហៀង
នៃខ្លួក ហើយកាលណាភ្លេងបានប្រគំតាម
ចង្វាក់ផ្ទាយរបាយ អ្នកលេងត្រូវខ្ទេ
ចូលសណ្ដែក ហើយវាំ លោតធ្វើត្រាប់
តាមអ្នកអ្នកអ្នកដែលកាកត្រូវចូលទៅក្នុង
ទឹក ។ជួនកាល លោតចង់ដែ្ជរអ៊ីរ ឬកូន
ករន្ទែងនៅកដៃរបស់ក្រមអ្នកអ្នក អ្នកចូល
រួមនោះធ្វើឱ្យអ្នកទាំងនោះមានតំណាង
នៅពេលប្រណាំងទូកនាគ ។
ជួនកាល ការព្រះត្រាំទឹកមនុស្សរបស់អ្នកចូល
រួមនឹងនាំមកនូវសាមគ្គីរវាងអ្នកភូមិ ។
ជាទូទៅ លោកគ្រូ លោកយាត

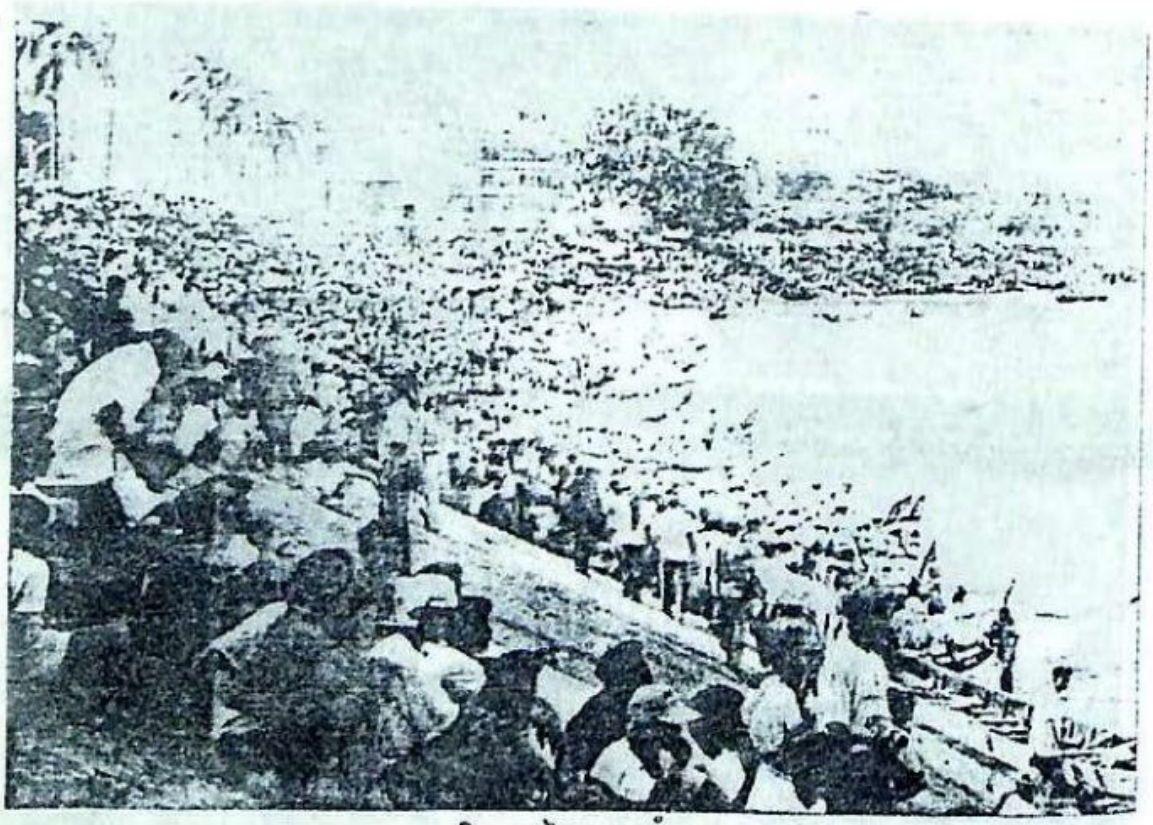

ទិដ្ឋភាពថ្ងៃបុណ្យអុំទូក

នៅលើទូកនូវផ្ទៃកមាសកីរធ្ងន់ៗដែលនឹងធ្វើ
ឱ្យទូកនេះរស់ឡើង ។ ក្រុមតន្ត្រីបានប្រគំ
ឡើងតាមប្រពៃណី ហើយបន្ទាប់ពីស្រែក
ពាដងនូវសម្លេងយ៉ាងខ្លាំងៗរួចមក អ្នក
អុំទូកទាំងអស់បានលើកទូកយ៉ាងវែងនេះ
ដើម្បីនាំគ្នាចុះទៅទឹក ។

នៅភ្នំពេញ នៅថ្ងៃរសៀលបី
ជាប់ៗគ្នា ទូកបានប្រណាំងគ្នា ។ ក្នុងរយៈ
ពេលដ៏ខ្លី នៅល្ងាចនៃថ្ងៃចុងក្រោយ ខ្សែ
ព្រ័ត្រមួយត្រូវបានចងសន្ធឹងកាត់ទឹក ។
លោកតាបាគូម្នាក់ បន្ទាប់ពីធ្វើការបន់ស្រន់
ដល់អារក្សទឹក(Dieu des flots) រួចមក
គាត់បាននាំមុខគេ ដាវត្រូវបានលើកឡើង
ដើម្បីកាត់ផ្តាច់ខ្សែព្រ័ត្រ ក៏ប៉ុន្តែគាត់ធ្វើពុតជា
ធ្វើកាយវិការពាដងឡើងវិញ មុននឹងកាត់
ផ្តាច់ខ្សែព្រ័ត្រនេះ។ ភ្លាមនោះ ទូកទាំងអស់
ដែលប្រមូលផ្តុំគ្នានៅផ្នែកខាងលើ បាន
សម្រុកចូលមកកន្លែងដែលព្រ័ត្រនោះដាច់។
អ្នកអុំទូកទាំងអស់បានស្រែកជយឃោស
យ៉ាងខ្លាំងៗ ហាក់ដូចជាពួកគេចង់ក្ងាន
ទឹកឱ្យធ្លាក់ទៅសមុទ្រ ។

នៅវាលពេលល្ងាច ព្រះមហា-

ក្សត្រអុជចង្កៀងនៅលើភាវា ដែលរំកិលតាមបណ្តាយទន្លេ បង្កើតបានជារូបភាពផ្សេង ភ្ជាប់ចិញ្ចាចនៅពេលយប់ ។ ភាវាទាំងនោះដូចគ្នានឹងការលយប្រទីបដែរ ។

ការប្រណាំងទូកដូចគ្នានេះដែរ បានប្រព្រឹត្តទៅនៅមជ្ឈមណ្ឌលធំៗមួយចំនួនដែលនៅឆ្ងាយពីរាជធានី។ ហេតុដូច្នេះហើយ បានជាជនជាតិខ្មែរនៅកូស៊ាងស៊ីន ដែលមានចម្ងាយ១៧គីឡូម៉ែត្រពីសុកត្រាំង (Soctrang) ក៏មានបុណ្យអុំទូករបស់ខ្លួនដែរ ។ កាលប្បវត្តិក្នុងស្រុកបានចែងថា បុណ្យអុំទូកត្រូវតែប្រារព្ធធ្វើឡើងដោយស្តេចត្រាញ់ ដែលគ្រប់គ្រងនៅក្នុងតំបន់ (នៅចុងសតវត្សរ៍ទី១៦) ។

ថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែកត្តិក ត្រូវបានគោរពដោយព្រះមហាក្សត្រនៅក្នុងព្រះរាជដំណាក់បណ្តែតទឹករបស់ព្រះអង្គ។ ព្រះមហាក្សត្របានធ្វើឱ្យទទឹកបាតដៃ និងព្រះភក្ត្ររបស់ព្រះអង្គដោយទឹកបរិសុទ្ធ ដែលព្រះអង្គប្រោះព្រំឱ្យក្មេងៗ ដោយប្រើស្លឹកឡៅ ដែលនៅប្រទេសឥណ្ឌា ដើមឡៅជាដើមឈើសម្រាប់គោរពបូជាដល់ព្រះសីវៈ ។

នៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់នៃជនបទ នៅយប់ដដែលនេះ មនុស្សម្នាបានមកជួបជុំគ្នាដើម្បីធ្វើការគោរពបូជាចំពោះព្រះចន្ទ ជួនកាលនៅតាមផ្ទះឯកជន ហើយជាញឹកញាប់គឺធ្វើនៅក្នុងបរិវេណនៃវត្តអារាម ។ នៅកន្លែងនោះ ខ្ទោងទ្វារតូចមួយ ធ្វើពីឫស្សីត្រូវបានគេលើកឡើងនៅកន្លែងមួយដែលគ្មានស្លឹកឈើពាំងនៅចន្លោះដែនដីនិងមេឃ។ នៅមុនបន្តិចដែលព្រះចន្ទរះជិតត្រង់ ហ្វូងមនុស្សបានមកដល់ ដោយនាំមកជាមួយនូវផ្លែឈើ បន្ទះ ក៏ដូចជារំបុក ដែលចាំបាច់បំផុតក្នុងពិធីបុណ្យនេះ ។ ដោយកាន់ធូបដុតហើយនៅក្នុងដៃដែលផ្ទុំគ្នា ទាំងអស់គ្នាបានគោរពព្រះចន្ទ នៅពេលដែលព្រះចន្ទស្ថិតនៅចំពីលើក្បាល ។ លោកអាចារ្យបានអុជទៀនដែលបិទនៅលើធ្នឹមនៃខ្ទោងទ្វារតូចនោះ ដែលគាត់បង្ខ្ចិលបីដងនៅលើជើងទ្ររបស់វា ហើយទុកឱ្យទៀននោះឆេះរហូតដល់គល់ ។ ជាទូទៅ ទៀនត្រូវមានចំនួនបីៈ ទៀននៅចំកណ្តាល តំណាងឱ្យស្រុកដែលគេរស់នៅ ហើយទៀនពីរទៀតតំណាងឱ្យស្រុកពីរជិតខាង ។ នៅលើដីដែលស្ថិតនៅពីក្រោមទៀនទាំងនោះ ត្រូវបានក្រាលស្លឹកចេក ។ តាមរូបភាពដែលដំណក់ទៀននោះស្រក់ចុះមក យឺតឬលឿន ធំឬតូច គេបានសន្និដ្ឋានថាយ៉ាងដូចម្តេចទឹកភ្លៀងនៅឆ្នាំបន្ទាប់(តិចឬច្រើន) ។ រូបភាពដែលជាស្នាមប្រឡាក់បង្កើតឡើងនៅលើស្លឹកចេក គេបានទស្សន៍ទាយពីស្ថានភាពនៃការច្រូតកាត់នៅ

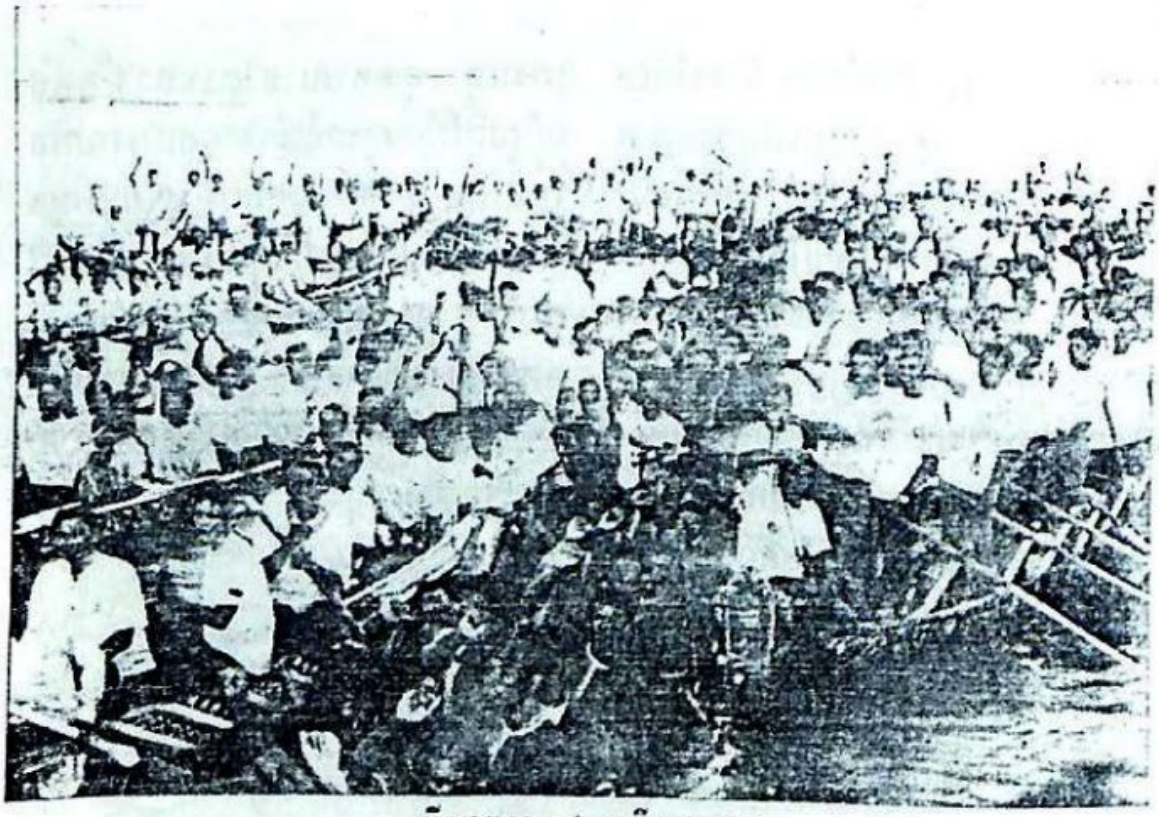

ពិធីរាកអុក ដែលមកពីនេះ

ពេលខាងមុខ។បន្ទាប់ពីពិធីនេះបានបញ្ចប់
ទៅ គេបានបង្ហុកចេកនិងអំបុកដល់មិត្តភក្តិ
ដល់ក្មេងៗ ឬដល់ចាស់ៗដែលគ្មានធ្មេញ។
គេបង្ហុកទាល់តែអំបុកឬចេកនៅសេសសល់
ហើយគេសុំពរឱ្យមានភាពសម្បូណ្ឌ។ ចំណែកឯអ្នកជិតខាងបានគកខ្ទង ឱ្យអ្នក
ទាំងនោះ ដោយបន្ទឹសអ្នកថា «សាធុ!»។
ជួនកាលអ្នកបានខ្ទះបានកែលំអពិធីនេះ ។
ហេតុដូច្នេះហើយបានជានៅភូមិថ្មី ស្រុក
រំដួល អនស្សរណៈដែលតំណាងឱ្យអ្នក
ទាំសារបស់ព្រះវង្ស ពេលគេចាប់ផ្តើម
នៅចំកណ្តាលពិធីបុណ្យ ។ ម្នាក់ស្លះថា
ហេតុអីបានជាមានការជួបជុំគ្នានេះ ។ អ្នក
ទី២ចារនៅក្នុងបញ្ជីមួយនូវបំណងប្រាថ្នា
របស់ប្រជាជន ហើយអ្នកទី៣ ជាមួយ
ផ្ទៃចេកដែលក្លែងធ្វើជាត្រា បានបោះត្រាលើ
ទំព័របញ្ជី ។ ការធ្វើដូច្នេះ ពាលណាប្រមូល
ផលស្រូវនៃឆ្នាំនេះដាក់ជង្រុករួចរាល់
ហើយ ទេវតា ញ្ជុះ (Dieu des Orages)
នឹងបញ្ជូនទឹកភ្លៀងមក ដែលនឹងធ្វើឱ្យជីវិត
អ្នកស្រុកស្ថិតក្នុងជីវភាពល្អ ពាមពាលវេលា
ដែលគេចង្គងពាន ។

●ពិធីសូត្រធម៌បណ្តេញត្រាយ
ឬសាចនៅដំណាច់ឆ្នាំ

បណ្តាថ្ងៃចុងក្រោយនៃខែផល្គុន ដែលបន្ទាប់មក គឺជាការផ្លាស់ប្តូរឆ្នាំនៅក្នុងចក្រ (cycle) នៃសត្វទាំង១២នោះ គឺជាថ្ងៃឧទ្ទិសដល់ព្រះរាជពិធីបណ្តេញខ្មោចត្រាយបិសាច ដែលមិនមែនលក្ខណៈដូចគ្នានៅក្នុងប្រជាជននោះទេ ។

សំណង់ស្រាលៗចំនួន៥ ត្រូវបានលើកឡើង ដែលនៅទីនោះ បាគូទាំងឡាយបានសូត្រនូវរូបមន្តបន់ស្រន់ៗសំណង់ ៤ ស្ថិតនៅក្រៅបរិវេណនៃព្រះបរមរាជវាំង ហើយសំណង់ទី៥ ស្ថិតនៅពីមុខសាលព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ ខ្សែមន្តអាគមមួយបានហ៊ុមព័ទ្ធព្រះបរមរាជវាំង ។ គឺនៅខាងក្រៅ ខ្សែមួយធ្វើពីស្ពឺវភ្ជាំង ដែលនៅប្រទេសកម្ពុជាជំនួសដោយស្មៅ ដារធា (darbha) នៃពិធីព្រហ្មញ្ញសាសនា ។ នៅទ្វារខាងជើង ចុងខ្សែម្ខាងត្រូវបានចងភ្ជាប់នឹងខ្សែអំបោះដៅ ដែលអូសសន្ធឹងពីទ្វារខាងកើតចូលទៅក្នុងបរិវេណព្រះបរមរាជវាំង ដោយទ្វារខាងត្បូងហ៊ុមព័ទ្ធគ្រប់អគារទាំងអស់ ហើយនៅចុងបញ្ចប់ បន្ទាប់ពីបានអូសតាមបណ្តាយជញ្ជាំងខាងក្នុងនៃសាលព្រះរាជបល្ល័ង្ក ខ្សែអំបោះនោះត្រូវវុំជ្រាំរ៉ែជុំនៅលើកំពូលស្រួចនៃទ្បេនជ័យ រួចវុំជ្រាំពីរជុំទ្បេតជុំវិញជម្រកនៃព្រះសង្ឆរ៉ែដែលជាអ្នកបណ្តេញខ្មោច ហើយនៅទីបញ្ចប់ខ្សែនោះបានបញ្ចប់នៅលើជើងកំណាស់មួយ ដែលនៅទីនោះព្រះសង្ឆ ផ្សេងទ្បេតបានសូត្រធម៌នៅពេលយប់ ។

អុជដោយព្រះបហាក្សត្រ ដោយមានវត្តមានសម្តេចព្រះសង្ឆរាជនោះ ទ្បេនជ័យត្រូវតែឆេះរហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃពិធី ។ នៅក្នុងពេលនោះ រូបចម្លាក់នៃបញ្ចក្សត្រ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងសាលព្រះរាជបល្ល័ង្ក ព្រះខ័ន្ធសក្តិសិទ្ធ និងលំពែងរបស់ឥន្ទ្រសក់ផ្ទែម និងអាវុធមិនសូវសំខាន់ផ្សេងៗទ្បេតក៏ត្រូវមានវត្តមាននៅក្នុងសាលរាជបល្ល័ង្កនេះផងដែរ។ ហើយនៅទីបញ្ចប់ស្ពឺកៈឈ្ម៉ីពណ៌ម្ទាសមួយដែលនៅលើនោះ ត្រូវបានសរសេរប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ព្រះ-មហាក្សត្រ។ ក៏ប៉ុន្តែ លក្ខណៈសំខាន់បំផុតនៃពិធីបុណ្យនេះ គឺ«ដំបងពិសិដ្ឋ» (bâton précieux) សម្រាប់បណ្តេញខ្មោចចង្រៃ ។ ដំបងពិសិដ្ឋទាំងនោះត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយកំពូលស្ពឺកគ្នាតពីរចងភ្ជាប់គ្នា ដែលនៅលើនោះត្រូវបានចារនូវមន្តអាគមនានា។ គេបានផលិតដំបងពិសិដ្ឋនេះរាប់រយ ព្រោះថា អ្នកដែលត្រូវបានគេអញ្ជើញឱ្យ

ចូលរួម ត្រូវទទួលនូវដំបងនេះម្នាក់មួយ ។ ម្នាក់ៗក៏ទទួលផងដែរនូវអភិសេកា (aphisamor) ដែលជាខ្សែអំបោះសម្រាប់ចងព្ជរនូវកំណាត់ស្ពឹកភ្ជល់ ឬសំឡាញ ដែលចារនូវមន្តអាគមផ្សេងៗ ហើយដែលត្រូវតាក់ផ្ទាំងពីស្ពានដល់ចង្កេះ ។

ប្រភេទវត្ថុទាំងពីរប្រភេទនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់តែសម្រាប់ពិធីដំណាច់ឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ ក៏ប៉ុន្តែអំបោះ ភ្ជក ដែលត្រូវបានចែកនៅក្នុងឱកាសដូចគ្នានេះដែរនោះ គឺជាខ្សែអំបោះដែលរុំនៅលើក្បាល ហើយដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងពិធីផ្សេងៗ ដូចជាពិធីបណ្តេញទុក្ខភ័យ ឬនៅក្នុងពិធីការកំប៉ោយ ។ ម្នាក់ៗត្រូវបានចែកឱ្យនៅមុនយប់ចុងក្រោយ ។ ភាគច្រើនលំអដោយអំបោះ ភ្ជក និងអំបោះអភិសេកា អ្នកចូលរួមទាំងឡាយបានកាន់«ដំបងពិសិដ្ឋ» ចំណែកឯព្រះសង្ឆសូត្រធម៌បណ្តេញខ្មោចក្រោយបិសាច ។

រហូតមកដល់ឆ្នាំ១៩៤៨ ព្រះមហាក្សត្របានផ្តល់សញ្ញាដោយបាញ់កាំភ្លើងផ្ទនៗពេញមួយយប់ ដែលបានធ្វើឱ្យលាន់ពួយយ៉ាងខ្លាំងនៅខាងក្រៅបរិវេណព្រះបរមរាជវាំង ។

នៅពេលព្រឹកនៃថ្ងៃចុងក្រោយ ព្រះមហាក្សត្រត្រូវបានជម្រះព្រះកាយយ៉ាងខ្ជិលៗ ដោយស្រងំទឹក ។ចំណែកឯបាគូទាំងឡាយបានបន្ទឹមខ្សែសង្ខ បន្ទាប់មករួមជាមួយសម្តេចព្រះសង្ឆរាជ ព្រះមហាក្សត្របានយាងពន្ធ្ជាត់ទ្បេនជ័យ ។

នៅទីបញ្ចប់ ដើម្បីរំដោះព្រះបរមរាជវាំងពីឥទ្ធិពលអាក្រក់នៃឆ្នាំកន្លងទៅជាស្ពាតរនោះ ព្រះសង្ឆដែលមានព្រះជន្មចាស់ជាងគេ បានប្រោះគ្រាប់ពិសេសព្រះបរមរាជវាំងដោយទឹកមន្តនៅចុងបញ្ចប់នៃទិវាចុងក្រោយ ॥

●ការបញ្ជ្ជុះសីមា

តាមការពិត ភាពឱឡារិកនៃការបញ្ជ្ជុះសីមា មិនត្រូវស្ថិតនៅក្នុងពិធីប្រចាំឆ្នាំនានាទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែជានិច្ចកាល និងរៀងរាល់ឆ្នាំ នៅក្នុងមូលដ្ឋានខ្ជះបានប្រារព្ធពិធីបញ្ជ្ជុះសីមានេះនៅក្នុងខែដែលបានកំណត់ (ខែចេត្រនិងខែពិសាខ) ។ គឺជាបុណ្ឍមួយរបស់ជនជាតិខ្មែរ ដែលមានសារសំខាន់បំផុត ហើយជំនឿរបស់ប្រជាជនចង់ឱ្យរូបគេដែលបានចូលរួមក្នុងការបញ្ជ្ជុះសីមាចំនួន៧ គេនឹងបានលាងបាបទាំងអស់ ។

វិហារសាសនាមួយ អាចក្លាយជាទីគោរពបូជាជាស្ពាតរបាន ទាល់តែ បញ្ជ្ជុ

សីមាឱ្យបានប្រាំបួន ដោយសីមាចំនួន៨ស្ថិតនៅចំទិសទាំង៨ ដែលកំណត់នូវព្រំដែននៃផ្ទៃដីដែលជាទីសក្តារៈ ហើយសីមាទី៩ ស្ថិតនៅខាងក្នុងដែលកប់នៅពីមុខរូបបដិមារបស់ព្រះពុទ្ធ ។ សីមាដែលនៅជុំវិញ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ«ឫស»មួយ (racine) ដែលត្រូវបានកប់ក្នុងដី ហើយនិង«ស្នឹក»មួយដែលជាសន្ធីកសីមា ដែលជាទូទៅគេឆ្លាក់រូបទេពប្រណម្យ ដោយកាន់នៅក្នុងប្រអប់ដៃដែលផ្ទុំសំពះនូវផ្កាឈូក ។ នៅពេលសាងសង់វត្តព្រះវិហារជាលើកដំបូងនោះ ព្រះ-អាទិទេពឥន្ទ្រា (Dieu Indra) ខ្លួនឯងបានថែរក្សាសីមានៅចំកណ្តាល ដែលដោយសារហេតុផលនេះ បានជាមានឈ្មោះថា ឥន្ទ្រកិល (Intokel) (Indra enfouir) ហើយដោយម៉ានលក្ខណៈដោយឡែកបែបនេះបានជាត្រូវមានឫសតែមួយ ។

ឫសនីមួយៗ គឺជាផ្នាំងសិលាមានរាងដូចពងក្រពើ ដែលទម្ងន់របស់វានៅពេលរៀបចំពិធី ត្រូវបានផ្សេងផ្នាត់ដោយធ្វើការថ្លឹងប្រៀបធៀបជាមួយស្ករអំពីចំនួន ៦០នាឡិ ។

ពេលវេលាពិតប្រាកដ ដែលសីមាទាំងឫសត្រូវធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅដែលគេបានជីកហើយនោះ ត្រូវតែគន់គិតទៅតាមក្បួនខ្នាតស្តីពីថ្ងៃនិងម៉ោងដែលបានគ្រោងទុក ។

សម្រាប់ពិធីបុណ្យនេះ ដែលត្រូវមានរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់ ៣ថ្ងៃ ៣យប់ ហើយចំនួនព្រះសង្ឆជាអឋ្ឍរមាមាន២១អង្គ ដែលមកពីវត្តជាច្រើននោះ ត្រូវបាននិមន្តឱ្យចូលរួម ។ ពុទ្ធបរិស័ទបានអញ្ជើញមកទាំងហ្វូង ដោយបោះទីតាំងនៅនឹងកន្លែង ដើម្បីឈរនៅចំចំណុចទិសនៃទិសទាំងឡាយ ។ លោកអាចារ្យចំនួន៩រូបដែលអញ្ជើញមកពីវត្តផ្សេងៗ បានទទួលបន្ទុកខាងតង្វាយ និងរៀបចំពិធីផ្សេងៗជាពិសេសរៀបចំអាសនៈជាកិត្តិយសថ្វាយដល់អាទិទេពចក្រវាឡ។ ចំពោះការបញ្ចុះសីមានេះ យើងគ្រាន់តែពណ្ណនាតែចំណុចសំខាន់ៗតែប៉ុណ្ណោះ ។ ជាទូទៅពិធីបុណ្យចាប់ផ្តើមនៅពេលរសៀល ដោយដើរហែជាក្បួនបីជុំព្រះវិហារ នៅតាមចំណុច«ឫស»ទាំងឡាយដែលនៅលើនោះ ពុទ្ធ-បរិស័ទបានបិទសន្ធីកមាស ឬច្រូចទឹកអប់ ហើយដែលត្រូវដាក់នៅចំកណ្តាលព្រះ-វិហារ ។ ការស្តាប់ធម្ម ការអានគ្រប

ជាទីសក្ការៈបានធ្វើបន្តមកទៀត រហូតដល់
ពេលយប់ ។ ព្រឹកនៃថ្ងៃទី២ ពុទ្ធបរិស័ទ
បានប្រគេនទ្រនំអំណោយយ៉ាងច្រើនដល់
ព្រះសង្ឆ ហើយការគោរពបូជាបានចាប់
ផ្តើមឡើងវិញនៅថ្ងៃរសៀល ដើម្បីបន្តរហូត
ដល់ភាគកណ្តាលយប់ ។ នៅពេលនោះ
មានប្រារព្ធពិធីអភិសេកព្រះ ដែលបញ្ចប់
ទៅដោយមានការសម្តែងពីការបរាជ័យ
របស់ពួកមារ ។

ព្រឹកនៃថ្ងៃទី៣ ត្រូវបានត្រៀមទុក
សម្រាប់រៀបចំរណ្តៅទាំងឡាយដែលត្រូវ
ទទួលទ្រនំ«ឫស»សីមា ។ រណ្តៅទាំងនោះ
ជាទូទៅមានទំហំមួយម៉ែត្រប្លន់ជ្រុង និង
ជម្រៅមួយម៉ែត្រ ។ រណ្តៅនៅចំកណ្តាល
ដែលមានទំហំធំ ដែលតាមធម្មតាមានទំហំ
១,៥ម៉ែត្រប្លន់ជ្រុង និងមានជម្រៅ២,៥
ម៉ែត្រ ។

ពុទ្ធបរិស័ទបានបោះចូលទៅ ក្នុង
រណ្តៅទាំងនោះ ជាពិសេសរណ្តៅ
កណ្តាល ទ្រនំគ្រឿងអលង្ការ ប្រដាប់ប្រដា
ប្រើប្រាស់ សក់ ឬជួនកាលគេធ្លាប់ឆ-
ម្រាមដៃដើម្បីសម្រក់ឈាមបន្ត្ចិ ដោយ
ប្រាថ្នាឱ្យរកស៊ីមានបាន ឱ្យមានជោគជ័យ
ក្នុងមុខរបរណាមួយ ដើម្បីឱ្យបានសុខកាយ
សប្បាយចិត្តសម្រាប់ជាតិក្រោយ ។ ហេតុ
ដូច្នេះហើយ បានជាអ្នកខ្លះគិតថា កាល
ណាខ្លួនបានបោះសក់ចូលទៅក្នុងរណ្តៅ
នៅពេលកើតម្តងទៀតមានសក់ល្អ ឬអ្នកខ្លះ
ជឿថា បើគេសម្រក់ឈាមចូលទៅក្នុង
រណ្តៅ នឹងមានចិត្តក្លាហាននៅជាតិ-
ក្រោយ ។នៅតែបើរណ្តៅនីមួយៗ គេបាន
ចងរន្ធារសម្រាប់ចងព្យួរបូសសីមាដោយ
ខ្សែអំបោះដៅ ហើយបូសសីមានោះត្រូវ
បានរុំដោយសំពត់ហួលទុកជាមុន ។

បន្ទាប់ពីការសូត្រធម៌ លោក
អាចារ្យបានធ្វើការគោរពសក្ការៈដល់ព្រះ-
សង្ឆដែលប្រចាំការនៅតាមសីមាទាំង
ឡាយ។ បន្ទាប់មកដោយសារដើមផ្តៅ ផ្ទៃដី
នៃព្រះវិហារត្រូវបានបែងចែកជាក្រឡារាង
ប្លន់ជ្រុងតូចៗ ដែលត្រូវមានទំហំកន្លះម៉ែត្រ
ប្លន់ជ្រុង គឺមានទំហំធំល្មមសម្រាប់ដើងពីរ
ផ្ទុំចូលគ្នា ។ បន្ទាប់ពីការបែងក្រឡានេះ
ត្រូវបានរៀបចំរួចហើយ គ្មានអ្នកណាម្នាក់
អាចចូលទៅក្នុងវិហារនោះបានទេ ។
ហើយលោកអាចារ្យបានដេញសត្វទាំង
ឡាយឱ្យទៅឆ្ងាយ ព្រោះថា បើសិនជាអ្នក
ណាម្នាក់បានដាក់ដើងនៅក្នុងវិហារនេះ
រាល់ការសូត្រធម៌និងពិធីទាំងអស់ត្រូវចាប់

ផ្តើមធ្វើជាថ្មីឡើងវិញ ។ នៅពេលយប់មានប្រារព្ធពិធីហត្ថបាស (hattas) ដែលនៅទីនោះព្រះសង្ឆត្រូវឆ្លងកាត់ពីការ៉ូមួយទៅការ៉ូមួយ ដោយសូត្រនូវគាថា ដែលប្រសិទ្ធិដល់ផ្ទៃដី ។ តាមធម្មតា ពិធីនេះមានរយៈពេលយូរប្រហាប់ អាស្រ័យដោយកិច្ចការនេះត្រូវបំពេញដោយព្រះសង្ឆតិចឬច្រើនដែលជួនកាលព្រះសង្ឆមានចំនួនលើសពី ១០០អង្គទៅទៀត ។

ក៏ប៉ុន្តែ ដូចដែលផ្ទៃដីត្រូវបានប្រសិទ្ធីជាមុនរួចស្រេចទៅហើយនោះ កាលដើមឡើយគេត្រូវតែធ្វើឱ្យផ្ទៃដីនោះបរិសុទ្ធ ដោយសូត្រនូវគាថា«លើក»សីមាចាស់ចេញ ។ ពិធីនេះត្រូវសូត្រដោយព្រះសង្ឆពីរអង្គដែលនិមន្តមកពីរណ្ដាកណ្ដាលមករណ្ដាខាងកើត រួចមករណ្ដាប៉ែកឈ្ជ្ជាន រួចមករណ្ដាខាងជើង ដោយធ្វើដូច្នេះជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ បញ្ចប់ពិធីនៅរណ្ដាប៉ែកអាគ្នេយ៍ ។

កាលណាពិធីទាំងនោះបានបញ្ចប់ហើយ អាចារ្យនីមួយៗឈរនៅក្បែរសីមាដែលខ្លួនបានទទួលបន្ទុក ។ ព្រះសង្ឆបាននិមន្តពីរណ្ដាកណ្ដាលមកកាន់អាចារ្យនីមួយៗ ហើយសួរថា «តើអ្វីទៅជានិមិត្តរូបនៃរណ្ដាកណ្ដាល?» អាចារ្យឆ្លើយថា: «ជាដុំថ្មមួយ» ហើយព្រះសង្ឆមួយអង្គមានសង្ឆដីកាថា «ដុំថ្មនេះជានិមិត្តរូបនៃផ្ទៃកកណ្ដាល» ។ ការសន្ទនានេះបានធ្វើឡើងជាភាសាបាលី ហើយធ្វើរបៀបនេះឡើងវិញជាបន្តបន្ទាប់តាមលំដាប់នៃកាយវិការ ដូចគ្នានឹងពិធីខាងដើម ។

បន្ទាប់មក ដោយឆ្លងកាត់ពីការ៉ូមួយទៅការ៉ូមួយទៀត និងដោយធ្វើដំណើរចេញពីរណ្ដាមួយទៅរណ្ដាមួយនោះ ព្រះសង្ឆបានសូត្រនូវគាថាប្រសិទ្ធី ។

ថ្ងៃបន្ទាប់មកទៀត គឺជាថ្ងៃដែលគេកាត់ខ្សែដែលចងទ្រ«ឫស»សីមា ។ ឫសសីមាទាំងអស់ត្រូវតែធ្លាក់ក្នុងពេលមួយព្រមគ្នា គឺក្នុងពេលដូចគ្នាយ៉ាងត្រឹមត្រូវបំផុត ។ ដើម្បីឱ្យបញ្ហានេះអាចធ្វើទៅបានចលនានៃមនុស្ស១៨នាក់ដែលទទួលបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ត្រូវបានផ្ដល់សញ្ញាដោយសម្លេងស្គរ ។

នៅពេលឮសម្លេងស្គរលើកទី១ មនុស្ស៩នាក់ ដែលម្នាក់ៗមានកាំបិតប៉ុងគោរៀងៗខ្លួននោះ បានដាក់មុខកាំបិតលើខ្សែ ហើយមនុស្ស៩នាក់ទៀតដែលកាន់អន្ទងក្បាលស្ងាបានដាក់អន្ទងនោះស្រាលៗ

លើខ្នងកាំបិត ដើម្បីរៀបរយកាយវិការ
របស់ខ្លួន ។ នៅពេលពួសម្ងួងស្ករលើក
ទី២ អ្នកកាន់អន្ទង្គលើកអន្ទង្គឡើងលើ
ហើយនៅពេលពួសម្ងួងស្ករលើកទី៣ អ្នក
ទាំងនោះបានវាយអន្ទង្គលើខ្នងកាំបិតប៉ុង
ភ្ជ ដោយកាត់ផ្តាច់ចំណងដែលចងព្ជួ
សីមាឱ្យធ្លាក់ចូលក្នុងរណ្ដៅព្រមៗគ្នា ។

មនុស្សខ្លះមិនត្រូវទៅចូលរួម
មើលពិធីនេះទេ។នៅកន្លែងខ្លះ ចៅអធិការ
ត្រូវតែមានវត្តមានក្នុងរយៈពេលដែលពិធី
នេះបានប្រព្រឹត្តទៅ ។ មនុស្សនោះមិនត្រូវ
ទៅឆ្ងាយពេកទេ គឺទៅក្នុងចម្ងាយមួយដែល
គាត់មិនអាចស្ដាប់ពួបួសសីមាធ្លាក់ បើសិន
ជាឆ្នាំកំណើតរបស់គាត់ក្នុងជាមួយឆ្នាំដែល
គេធ្វើការបញ្ជ្ជុះសីមានេះ ។ បញ្ហានេះមាន
ន័យថា បើសិនជានរណាម្នាក់កើតនៅឆ្នាំ
ពពែ អ្នកនោះមិនត្រូវចូលរួមមើលពិធី
បញ្ជ្ជុះសីមានេះទេ ប្រសិនបើពិធីនេះប្រព្រឹត្ត
ទៅនៅឆ្នាំពពែដែរនោះ ។ ម្យ៉ាងទៀត
អ្នកទាំងឡាយណាដែលកើតនៅឆ្នាំដែល
ដូចគ្នានឹងឆ្នាំបញ្ជ្ជុះសីមាដែរនោះ ត្រូវតែ
ស្ថិតនៅឱ្យផុតពីការពួសម្ងួងនៃការធ្លាក់
ពួសីមា ដើម្បីចៀសវាងស្ថាប់នៅអាយុ ក្មេ
ពេក ។ ក៏ដូចជានៅកន្លែងខ្លះទៀតដែរ
មានតែអ្នកដែលស្ថិតនៅកន្លែងនោះទេ
ដែលជាអ្នកមានតួនាទីតូចតាចក្នុងការកាត់
ខ្សែចងបួសសីមា ។

សម្ងួងស្ករណាន់ពួបីផង ·លើក
ផ្ដល់អ្នកដែលមានវត្តមាន ហើយតុ-
ប្ជ្ជ-ប្ជ្ជ-ប្ជ្ជ-

សង់យ៉ាងសាមញ្ញនូវវិហារមួយនៅកន្លែងចាស់នោះ គេគ្រាន់តែធ្វើពិធីបុណ្យឆ្លងតែមួយមុខប៉ុណ្ណោះ ។ លោកអាចារ្យបានប្រគេនជានិមិត្តរូបនូវរូបព្រះពុទ្ធ និងសាវ-តៅធម៌ដល់ព្រះសង្ឆនៃវត្តនោះ ។ លោកអាចារ្យប្រោះគ្រំទឹកមន្តដល់ព្រះវិហារ ហើយបន្ទាប់មកធ្វើពិធីបង្ហិលពពិល ហើយនៅទីបញ្ចប់ លោកអាចារ្យបានជូនពរជ័យដល់អ្នកដែលបានចូលរួមក្នុងពិធីបុណ្យ ហើយអ្នកទាំងនោះបានឆ្លើយព្រមៗគ្នាថា «សាធុ!»ដែលមានន័យថា «គឺវាយ៉ាងនេះហើយ!» ॥

●បុណ្យចម្រើនព្រះជន្ម ព្រះមហាក្សត្រ

ជាទូទៅបុណ្យចម្រើនព្រះជន្ម ព្រះមហាក្សត្រមានរយៈពេល៥ថ្ងៃ លើកលែងតែឆ្នាំណាដែលមានឈ្មោះសត្ត ដូចឆ្នាំដែលព្រះអង្គប្រសូតតែប៉ុណ្ណោះ ។ ក្នុងករណីដែលជាន់ឆ្នាំគ្នាបែបនេះ បុណ្យចម្រើនព្រះជន្មព្រះមហាក្សត្រ ត្រូវមានរយៈពេលមួយសប្តាហ៍ ។ តាមប្រក្រតីទិនចន្ទគតិ មុនថ្ងៃចុងក្រោយនៃបុណ្យនេះគឺជាថ្ងៃដែលព្រះមហាក្សត្រប្រសូត ។

គោលការណ៍ នៃការប្រារព្ធពិធីបុណ្យដ៏ឧឡារិកនេះ គឺដើម្បីធ្វើឱ្យព្រះ-មហាក្សត្រមានព្រះជន្មយឺនយូរ តាមរយៈការថ្វាយតង្វាយដល់ព្រះអាទិទេព និងដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ និងព្រះសង្ឆ ។ ចាប់តាំងពីរជ្ជកាលរបស់សម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិ មន្ត្រីរាជការទាំងឡាយ ត្រូវមកធ្វើសច្ចាប្រណា-ធានដែលពីមុនមក ម៉ន្ត្រីទាំងនោះត្រូវធ្វើសច្ចាប្រណិធាន២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ គឺខែចេត្រ និងខែតន្ទ្របទ ។

ក្នុងរយៈពេលនៃថ្ងៃបុណ្យ ភ្លូកមន្ត្រីទាំងឡាយបានដាក់តាំងនូវវត្ថុមានតម្លៃផ្សេងៗនៅលើជើងតម្កល់ទាំងឡាយ ហៅថាតុ នៅក្នុងបរិវេណនៃព្រះបរមរាជវាំងៗ ដោយហេតុដូច្នេះហើយ ឈ្មោះតាំងតុត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យចំពោះការប្រារព្ធពិធីនេះ ហើយម្យ៉ាងទៀតត្រូវបានឱ្យឈ្មោះថា «ពិធីចម្រើនព្រះជន្មព្រះមហាក្សត្រ» ។

ចាប់តាំងពីព្រឹត្តិកាល នៃព្រះ-ករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះនរោត្តមសីហនុ ដែលបុណ្យចម្រើនព្រះជន្មត្រូវចំថ្ងៃ១១កើត ខែកត្តិក ហើយស្ទើរតែជាន់គ្នាជាមួយនឹងបុណ្យអុំទូកនោះ ការដាក់តាំងដ៏ពិតប្រាកដនូវផលិតផលផ្សេងៗ នៃព្រះរាជាណាចក្រ ជំនួសឱ្យការតាំងតុជាប្រពៃណីពីមុនមក ។ ការបាញ់កាំជ្រួច ការសម្តែងនូវសិល្ប:ផ្សេងៗបានបំពាក់ញាបន្ថែមដល់ការសប្បាយរីករាយដូចដែលមានកាលពីមុនមក ។

នៅល្ងាចនៃថ្ងៃទី១ ព្រះមហា-ក្សត្របានអុជទៀនជ័យ នៅក្នុងសាល-ព្រះរាជបល្ល័ង្ក ។ ធ្វើអំពីក្រមួនឃ្មុំសុទ្ធ ហើយដែលមានទម្ងន់៧គីឡូក្រាម មាន

ក្នុងស្រុកប្រវែង១ម៉ែត្រ ហើយធ្វើបានក្រោម
មានបន្ទាត់ផ្ចិត១០សង់ទីម៉ែត្រនោះ ,ទ្យេន
ជ័យនេះត្រូវបានដំឡើងនៅលើដើងទ្រមួយ
ធ្វើអំពីឈើ ដែលដាក់នៅក្នុង «បន្ទប់»
មួយដែលមានដំបូលស្រេច ។

ដោយគង់នៅពីមុខ «បន្ទប់»
នេះសម្តេចព្រះសង្ឆរាជបានរង់ចាំព្រះ-
មហាក្សត្រដែលនឹងយាងមកគោរពព្រះអង្គ
ហើយទទួលយកពីដៃរបស់មហាតលិក នូវ
ទ្យេនមួយដែលអុជរួចហើយ ហើយបិតនៅ
លើដើងពានគណិមាសមួយ ។ ព្រះមហា-
ក្សត្រទ្រង់អុជទ្យេនជ័យ ដោយសូត្រធម៌
សរសើរដល់ព្រះអានុភាពរបស់ព្រះពុទ្ធនិង
សុំឱ្យព្រះអង្គមានអានុភាពខ្លាំងក្លាផងដែរ ។

ក្រៅពីនេះ ភ្លើងទ្យេនត្រូវបាន
បញ្ជូនទៅអុជចង្កៀងប្រេងកាត ដើម្បីអាច
អុជដុតទ្យេនជ័យក្នុងករណីដែលទ្យេនជ័យ
នេះរលត់ ។ ប្រវត្តិណីបានកំណត់ថា ដរាប
ណាទ្យេនជ័យនេះនៅ ព្រះមហាក្សត្រ មិន
អាចយាងចេញពីព្រះបរមរាជវាំងរបស់
ព្រះអង្គបានឡើយ ។

បន្ទាប់ពីសូត្រអត្ថបទ និងធម៌
ខាងព្រះពុទ្ធសាសនារួចមកពួកមន្ត្រីរាជការ
ទាំងឡាយបានអញ្ជើញមកគោរព ព្រះ-
មហាក្សត្ររបស់ខ្លួន ហើយអុជចង្កៀង
គោរពដល់កែវទាំង៣ (ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌
ព្រះសង្ឆ) និងដល់ទេវតាទាំងឡាយ ។

ការសូត្រធម៌ ត្រូវបានធ្វើឡើង
តាំងពីថ្ងៃទី១ដល់ថ្ងៃទី៣ ដោយព្រះសង្ឆ
ដែលមានចំនួនស្មើនឹងព្រះជន្មរបស់ ព្រះ-
មហាក្សត្របូកនឹង១ (បើព្រះជន្មព្រះមហា-
ក្សត្រមាន៣០ព្រះវស្សា ព្រះសង្ឆត្រូវមាន
៣១អង្គ) ។ បច្ចុប្បន្ននេះចំនួនព្រះសង្ឆត្រូ
ប្រែងចែកទៅតាមរយៈពេល៣ថ្ងៃនេះ ។
ហើយនៅពេលព្រឹកឡើង ព្រះមហាក្សត្ર
បានប្រទានម្ហូបអាហារដល់អ្នកទាំងឡាយ
ណាដែលមានការកិច្ចរៀបចំពីធីចាប់តាំងពី
ដើមដំបូងមក ។

ដូច្នេះនៅថ្ងៃទី២ ចង្ហាន់ត្រូវបាន
ប្រគេនដល់ព្រះសង្ឆនៅពេលព្រឹក ។ នៅ
ថ្ងៃរសៀលបានប្រព្រឹត្តទៅនូវការសូត្រធម៌
ខាងសាសនា ។ បន្ទាប់ពីការសូត្រធម៌
ព្រះពុទ្ធរួចមក នៅមានការសូត្រធម៌របស់
ចាមថែមទ្យេត (Musulmans) ។ ការសូត្ર
ធម៌ព្រះពុទ្ធក៏ដូចជាការសូត្រធម៌ចាម បាន
ប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងសាលារាជបល្ល័ង្ក ។ ការ
ប្រគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះសង្ឆ ការគោរព
ដល់ព្រះពុទ្ធ និងព្រះមហាមេត (Moha-
métan) បានធ្វើឡើងម្តងទ្យេតនៅថ្ងៃខាន
ស្អែក ។ថ្ងៃទី៤ ដែលជាថ្ងៃខួបកំណើត
របស់ព្រះអង្គ ព្រះមហាក្សត្រត្រូវស្រង់ភ្ញី
ទៅតាមពិធីដូចដែលបានធ្វើ នៅក្នុងឱកាស
បុណ្យចូលឆ្នាំដែរ ។ ស្នូរកាំភ្លើង២១ដង
ត្រូវបានបាញ់នៅពេលនោះ ។ ព្រះមហា-
ក្សត្របានទទួលនូវពរជ័យទាំងឡាយពី
ប្រជារាស្ត្ររបស់ព្រះអង្គ និងពីប្រជាជន

បរទេស ។

ថ្ងៃទី៥ និងជាថ្ងៃចុងក្រោយ ព្រះរាជវង្សានុវង្ស ត្រូវតែធ្វើសច្ចាប្រណិ-ធានៅក្នុងព្រះវិហារព្រះកែវមរកត ។

នៅទីនោះ ត្រូវបាននាំយកទៅជាមួយនូវរូបចម្លាក់នៃបញ្ចក្សត្រ (អាទិទេពទាំង៥ខាងព្រហ្មញ្ញសាសនា) ដោយដាក់នៅលើគ្រែស្នែង ព្រមជាមួយនឹងព្រះខ័ន-ជ័យទៀតផង ។ នៅក្បែរនោះមានដាក់ជើងពានពីរ ដែលមានទឹកពេញដែលនៅក្នុងនោះមានត្រាំក្បាលគ្រាប់កាំភ្លើង ហើយនឹងមានក្ងមទឹកចំនួន១៦ ។

អ្នកបម្រើ៨នាក់ បានមកអង្គុយជាពីរជួរតាមបណ្ដោយជញ្ជាំង: ២នាក់កាន់លំពែងមួយ ,ពួននាក់កាន់ដាវមួយ ហើយ២នាក់ទៀតកាន់កាំភ្លើងមួយ ។

អ្នកមានបណ្ដាស័ក្តិ ដែលវត្តមាននៅទីនោះត្រូវតែស្លៀកពាក់ពណ៌ស ។ កាលណាទាំងអស់គ្នាជួបជុំគ្នាហើយ ចា គ្រូម្នាក់បានសូត្រនូវអត្ថបទសច្ចាប្រណិធានដោយអញ្ជើញពួកទេវតា និងអ្នកតាទាំងឡាយឱ្យមកធ្វើជាសាក្សី ហើយព្រមានថានឹងមានទុក្ខភ័យបើសិនហ៊ានបំពានលើពាក្យសម្ដ ។សិលាចារឹកមួយ របស់ព្រះបាទសូរិយាវ៉ារ៉ានទី១ ដែលចារនៅលើអគារចូលនៃព្រះបរមរាជវាំងនៅអង្ករធំ បានបញ្ជាក់ថា ខ្លឹមសារនៃពាក្យសម្ដថមិនបានប្រែប្រួលទេ ចាប់តាំងពីសតវត្សរ៍ទី១១មក ។

បន្ទាប់ពីអានពាក្យសម្ដថរួចហើយ ចា គ្រូពីរនាក់ម្នាក់កាន់លំពែង ម្នាក់ទៀតកាន់ត្រីស្ស (Kriss) បានដើរមកជិតជើងពានដែលមានទឹកពេញ ហើយដោយធ្វើកាយវិការពាងង ចា គ្រូទាំងពីរនាក់នេះធ្វើហាក់ដូចជាជ្រមុជអាវុធរបស់ខ្លួនទៅក្នុងទឹក រួចរុញឱ្យកប់ក្នុងទឹកដើម្បីធ្វើឱ្យទឹករញ្ជួយឡើង ។ ចា គ្រូទាំងពីរធ្វើកាយវិការដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះក្ងមទឹកទាំងឡាយ ។ បន្ទាប់មកគាត់ចាប់ផ្ដើមធ្វើសារជាថ្មីឡើងវិញ ក៏ប៉ុន្តែលើកក្រោយនេះដោយប្រើផ្ដែព្រញ ទាំងឡាយ ។ នៅពេលនោះលេខាធិការម្នាក់បានអានពាក្យសម្ដថ ដែលត្រូវថាតាមម្ដងមួយឃ្លាៗដោយអ្នកចូលរួមទាំងអស់ហើយ បន្ទាប់មកអ្នកទាំងនោះបានផឹកទឹកសម្ដថ ដែលគេចាក់ចូលទៅក្នុងផ្ដិលខាត់មួយដែលមានក្ងនផ្ដិលតូចមួយបណ្ដែតនៅក្នុងនោះ។អ្នកចូលទៅផឹកទឹកសម្ដថបានចលិតទៅតាមលំដាប់នៃអសនានុក្រម ។

នៅថ្ងៃរសៀល ពិធីដដែលនេះបានចាប់ផ្ដើមធ្វើម្ដងទៀត សម្រាប់នារីៗនៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំង និងភរិយារបស់មន្ត្រីរាជការទាំងឡាយ ។

បន្ទាប់មកទៀត ដោយមានវត្តមានសម្ដេចព្រះសង្ឆរាជព្រះមហាក្សត្ត បានពន្ធូតទ្បេនជ័យ ។ ចំពោះបញ្ហានេះ ព្រះមហាក្សត្ត បានបញ្ជូនភ្លើងពីទ្បេនជ័យ ទៅទ្បេនតូច ដែលសម្រាប់អុជបំភ្ជឿរចពន្ធូត

ទៀនតូចនេះ ដោយយកស្លឹកម្ជុរសង្កត់លើ
បញ្ជោះទៀន ។ ដោយការយ៉ាងនេះ
ព្រះមហាក្សត្របានថ្លែងនូវរូបមន្តមួយ ដើម្បី
ឱ្យគ្រប់ទុក្ខភ័យទាំងឡាយរលត់ ដូចទៀន
ជ័យតាមរយៈអានុភាពរបស់ព្រះពុទ្ធ ។ ក៏
ប៉ុន្តែសូមឱ្យភាពសម្បូររុងរឿង និង
សុភមង្គលស្ថិតនៅគង់វង្ស ក្នុងនាមព្រះ
អង្គផ្ទាល់ ។ កាលណាទៀនតូចត្រូវបាន
រលត់ គេបានចាត់ទុកថា ទៀនជ័យក៏រលត់
ដែរ ក៏ប៉ុន្តែគេទុកឱ្យទៀនជ័យឆេះរហូត
ទាល់តែរលត់ដោយខ្លួនឯង ។

●បុណ្ឍ្យ«ខែទី៣»

(Fètes du "Troisiemè Mois")

នៅថ្ងៃពេញបូណ៌មីនៃខែមាឃ
ត្រូវបានប្រារព្ធពិធីបុណ្ឍ្យខួបនៃការប្រជុំ
សន្និបាតមួយដែលពេលនោះ ព្រះពុទ្ធទ្រង់
បានផ្តល់នូវដំបូន្មានចុងក្រោយរបស់ព្រះអង្គ
ដល់សាវ៉ីកទាំងឡាយ ដែលបានមកជួបជុំ
គ្នាហើយព្រះអង្គបានប្រកាសប្រាប់ដល់
សាវ៉ីកទាំងអស់ថា យ៉ាងយូរពាក់ខែទៀត
ព្រះអង្គនឹងយាងចូលព្រះនិព្វានហើយ... ។

ការរំលឹកដល់ខួប នៃព្រឹត្តិការណ៍
នេះបានប្រព្រឹត្តទៅនៅពេលយប់ នៅតាម
វត្តនីមួយៗ ។ នៅពេលល្ងាចផ្ទាក់មកដល់
ព្រះសង្ឆទាំងឡាយបាននិមន្តចូលទៅក្នុង
ព្រះវិហារ ចំណែកឯពុទ្ធបរិស័ទត្រូវដង្ហែ
ជាក្បួនបីជុំមុននឹងចូលទៅក្នុងព្រះវិហារ
ដែរ ហើយដាក់ពន្លឺរបស់ខ្លួននៅពីមុខ
រូបព្រះបដិមាករព្រះពុទ្ធ ដោយអុជទៀន
និងធូប ។ កាលណាពុទ្ធបរិស័ទចូលទៅកាន់
កន្លែងអស់ហើយ ព្រះសង្ឆមួយអង្គបាន
ទេសនានូវភាពប្រៀនប្រដៅសំខាន់ៗរបស់
ព្រះពុទ្ធ ហើយបន្ទាប់ពីនោះអំណោយទាំង
ឡាយ ត្រូវបានឧទ្ទិសដល់កែវទាំង៣
(ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឆ) ។

បន្ទាប់មក ព្រះសង្ឆបានគង់ពីរ
អង្គជាប់ៗគ្នា នៅពីមុខពន្លឺទាំងឡាយ
ហើយបានសូត្រសរសើរដល់អំពើល្អរបស់
ព្រះពុទ្ធតាមទំនុកទេសារ៉ាន (Tèsaro-
phon) ។ បន្ទាប់ពីការសូត្រនូវគាថាទី១
ព្រះសង្ឆមួយអង្គបានសម្តែងធម្មទេសនា
ដែលនៅក្នុងធម្មទេសនានោះ ព្រះសង្ឆបាន
និទានឡើងវិញពីជីវិតរបស់ព្រះពុទ្ធ បន្ទាប់
មកព្រះសង្ឆទាំងអស់បានសូត្រឡើងវិញ
ដោយធ្វើទំនុកតាមដូចគាថាទី១ ។ ជួន
កាលគ្រហស្ថក៏បានចូលរួម ក្នុងការសូត្រ
គាថានេះដែរ ដោយសូត្រឆ្ងាស់គ្នាជាមួយ
ព្រះសង្ឆ ។ នៅក្នុងសហគមន៍ខ្ទះអ្វីៗទាំង
អស់ត្រូវបញ្ចប់នៅពាក់កណ្តាលយប់ ក៏ប៉ុន្តែ
ជាញឹកញាប់គេបានបន្ត្ររហូតដល់ពេលព្រឹក

ដលពិធីបុណ្យត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយការ
ប្រគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះសង្ឆ ។

ព្រះរាជពិធីរបស់ ព្រះមហាក្សត្រ
មានលក្ខណៈប្រហែលគ្នានេះដែរ ក៏ប៉ុន្តែ
ព្រះរាជពិធីបានបញ្ចប់ទៅឆាប់ជាង ។
ចាប់តាំងពីនេះ ព្រះមហាក្សត្របានបញ្ជូនទៀន
គោលមួយគូៗទៅវត្តចំនួន៤ ដែលទៀន
មួយៗមានប្រវែងមួយគក់ ហើយមាន
មូនកន្ទុះលីវ (demi-Livre) (លីវជា
ភ្ជាស់ទម្ងន់ជំនាន់ដើម ដែលមានប្រហែល
ន្ទុះគីឡូក្រាម) ព្រះមហាក្សត្រីដែលជា
ព្រះវរមាតា ក៏បានបញ្ជូនទៀនគោលមួយ
ៗទៅវត្តចំនួន២ដែរ ។

កាលពីមុនមក មានប្រពៃណីទៅ
ពិធីមួយយ៉ាងធំហៅថា បុណ្យស្តេចមាយ
ព្រោះថាសម្រាប់ឱកាសនោះ ស្តេចមាយ
ត្រូវបានតែងតាំងជាព្រះមហាក្សត្រមួយ
ព្រះ ។

គេបានចាប់ផ្តើម ដោយផលិតនូវ
«ប៉ុ» ចំនួន៥ដោយធ្វើពីកណ្តាប់ស្រូវដែល
មកពីគ្រប់ទិសទីនៃព្រះរាជាណាចក្រ ។
ចាងឆ្ពីងនៃភ្នំស្រូវនេះ ធ្វើពីឈើផ្សេងៗ
ដែលនៅចំចំណុចកណ្តាល និងនៅចំទិស
ទាំង៤ ។ ភ្នំនេះលំអទៅដោយឆត្ររួត
ដែលមានជាថ្នាក់ៗ និងលំអទៅដោយ
ចង្កៀងគោម ហើយបំពេញបន្ថែមដោយ
អាសនៈផ្សេងៗថ្វាយដល់អាទិទេព នៃ
ចក្រវាឡ ។ ក្នុងរយៈពេល៧ថ្ងៃមានប្រពៃណី
ទៅនូវក្លិនហ៊ីស្រូវ ដែលនៅក្នុងក្លិន
ហ៊ីនោះក្សត្រនិងមន្ត្រីបានហ៊ីនៅលើ
រទេះគោដែលគាក់តែងលំដោយរូបផ្កាយ
និងរូបនាគជាដើម ។

នៅមុនថ្ងៃពេញបូណ៌មី ព្រាហ្ម
ដែលត្រូវបំពេញមុខងារជាព្រះមហាក្សត្រ
មួយរយៈពេលនោះ បានចូលរួមក្នុងក្លិន
ដង្ហែមួយយ៉ាងធំ ឆ្ពោះទៅព្រះបរមរាជ-
វាំង ។ ព្រាហ្មនេះបាននាំយកទៅជាមួយនូវ
រូបស្ពានពីក្រមួន ជាបុរសម្នាក់កាន់ដាវ និង
ចន្ទុះមួយ រូបប្រពន្ធរបស់ព្រាហ្មកាន់ករញ្ជ
មួយដែលផ្ទុកពេញដោយបាយ និងរូបកូន
ប្រុស-ស្រីរបស់ព្រាហ្ម ។ ជំរីទាំងឡាយ
បានបញ្ជ្រុះស្តេចមាយ និងដាក់បាយព្រលឹង
ស្រូវ (Riz euit Poü les espits siteux du
paddy) ។ ម៉ែហ្ជ និងប្រពន្ធទី២ ហើយ
និងមនុស្សគម២នាក់ ត្រីគ្រីស (Kriss) ។
បណ្តាអ្នកភ្លេង បាគ្ងបានផ្ទុំខ្សែងស័ង្ខ ហើយ
មនុស្ស២០០នាក់ទៀត កាន់ដំបងម៉ាង
ហើយបានចូលមករួមក្នុងក្លិនព្យុហយាត្រា
នេះ ដែលដង្ហែបីជុំភ្នំស្រូវទាំងឡាយ ។
នៅខាងក្នុងភ្នំស្រូវគេដាក់រូប ស្ពានពី

ក្រមួនទៅទ៍នោះ ប៉ុន្តែគ្មានអត្ថបទណា
មួយពន្យល់ពីការដាក់រូបនេះទេ ។ ព្រាហ្ម
នោះបានចូលទៅក្នុងសាលប្រារព្ធពិធី
ជាសាធារណៈ ដែលនៅទ៍នោះព្រាហ្មនោះ
បានធ្វើការពត់ពេនចុះឡើង ដើម្បីទទួល
យកការទុក្ខលំបាកលើខ្លួនឯង នៅពេល
នោះគាត់ឡើងលើដំរីរបស់គាត់ ហើយក្បួន
ហែកាន់តែធំឡើងៗ ព្រោះថាមានរទេះគោ
បានចូលរួមជាក្បួនហែកណ្តាប់ស្រូវនេះ
ថែមទៀត ហើយអ្នកវាយ៣ម្នាក់បានញ៉ាក់មុខ
ញ៉ាក់មាត់ធ្វើគ្រាប់ដូចជាការច្រូតកាត់ប្រមូល
ផលស្រូវ។ គេបានហែជុំវិញភ្នំស្រូវពាជុំម្តង
ទៀតបន្ទាប់មកក្សត្រដែលគេតែងតាំងមួយ
ពេលនោះ (ព្រាហ្ម) ត្រូវបានគេជូនទៅផ្ទះ
របស់គាត់ ។

នៅថ្ងៃខានស្អែកឡើង ស្តេចមាយ
បានអុជរូបសំណាកដើមស្រូវ បន្ទាប់មកគេ
ជះទឹកដើម្បីពន្លត់ភ្លើងវិញ ។ គ្រាប់ស្រូវ
ដែលត្រូវបានដុតកម្តៅហើយធ្វើឱ្យត្រជាក់
មកវិញនោះ ត្រូវបានចែកឱ្យទៅហ្វាយខេត្ត
ដែលយកទៅចែកចាយដល់កសិករ ដើម្បី
យកទៅលាយជាមួយគ្រាប់ពូជស្រូវរបស់
ខ្លួន ។ គ្រាប់ស្រូវបន្តិចនេះត្រូវបានគេដាក់
បញ្ចូលទៅក្នុងជង្រុករបស់ស្តេច ដែលស្តេច
មាយបានបែនដោយខ្លួនឯង ។ នៅល្ងាច
ថ្ងៃនោះដែរស្តេចមាយបានដាក់រាជ្យវិញ ។

ពិធីរបស់ប្រជាជន ដែលដូចគ្នា
នឹងពិធីទាំងនេះដែរ ត្រូវបានធ្វើថែមទៀត
នៅតាមភូមិជាច្រើន ។ គេបានផ្តល់ដល់
ពិធីបុណ្យនេះនូវឈ្មោះផ្សេងៗ ។ បុណ្យ
ដែលសម្បូរញ៉ាកញ៉ាប់ជាងគេ គឺបុណ្យ
«ថ្ងាយភ្លើង» ឬបុណ្យ «ការភ្ជុំស្រូវ» ឬ
«ការដុតស្រូវ» ។ ពិធីនេះមានការប្រ
ប្រួលពីភូមិមួយទៅភូមិមួយទៀត ហើយការ
ពិពណ៌នាដែលត្រូវធ្វើ ការតាមដាននោះ
គ្រាន់តែជាការសង្ខេបនូវអ្វីដែលគេបានធ្វើ
ជាញ៉ាកញ៉ាប់តែប៉ុណ្ណោះ ។

ត្រសារនីមួយៗ បាននាំយកស្រូវ
ថ្មីទៅដាក់នៅលើទីលានមួយ នៃការរៀបចំ
ពិធី ដែលស្រូវនោះត្រូវចាក់លើកន្ទេលមួយ
នៅក្នុងរាជវត្ត (Rācvot) ដែលដាក់នៅ
ជិតអាសនៈសម្រាប់អាទិទេពចក្រវាល ។
គំនរស្រូវត្រូវតែបង្កើតជាភ្នំចំនួន៥ ។ នៅ
ក្បែរនោះព្រះសង្ឆត្រូវបាននិមន្តឱ្យគង់នៅ
ក្រោមរោងមួយ ដែលធ្វើឡើងសម្រាប់តែ
ឱកាសនោះប៉ុណ្ណោះ ។ នៅពីមុខព្រះសង្ឆ
ទាំងនោះត្រូវបានដាក់ធ្នូមួយ និងព្រញ
ចំនួន៨ រួមជាមួយនឹងបាយសី និងស្ងាធម
តាមទម្លាប់ដែលធ្លាប់ធ្វើកន្លងមក ។

បន្ទាប់ពីការសូត្រធម៌ ម្ចាស់នៃ

កម្មវិធីបានបាញ់ព្រួចទៅទិសទាំង៨ ។ បន្ទាប់ មកគាត់ក៏ចាប់ផ្តើមបំបាក់ធ្នូនោះចោល ហើយបោះ ចំណែកធ្នូនោះចូលទៅក្នុងភ្លើង ដែលត្រូវបានដុតឱ្យឆេះឡើងនៅក្បែរកន្លែងនោះ។ នៅពេលនោះ ព្រះសង្ឆទាំងឡាយជួនកាលដោយឆ្លងកាត់តាមស្ពានមួយ ដែលបង្កើតឡើងដោយដងខ្លួនមនុស្សដេកសន្ធឹងនៅលើដី បានឌិមន្ត្រឆ្ពោះទៅកាន់ភាងទឹកធំៗ ដែលប្រមូលយកមកដោយពុទ្ធបរិស័ទដែលស្រង់ទឹកឱ្យព្រះសង្ឆទាំងនោះមនន្ធឹង ព្រះសង្ឆបន្ទទៅសម្ងួតព្រះកាយនៅក្បែរភ្លើង ។

កាលដើមឡើយ ស្រូវដែលបានកូនដោយពុទ្ធបរិស័ទ ត្រូវបានដុតឱ្យឆេះអស់ ។ ក៏ប៉ុន្តែសព្វថ្ងៃនេះផលិតផលនៃការលក់ដូររបស់ពុទ្ធបរិស័ទទាំងនេះ ត្រូវបានគេយកទៅដាក់វត្ត ។

រឿងព្រេងនិទានមួយ ដែលត្រូវបានគេនិទានជាញឹកញាប់បំផុត បានលើកឡើងថា កាលដើមឡើយ ព្រះពុទ្ធចង់ប្រៀនប្រដៅឱ្យអ្នកប្រមាញ់ឈប់សម្លាប់សត្ត ក៏ប៉ុន្តែបុរសប្រមាញ់នោះមិនស្តាប់ទេ ហើយបុរសនោះនៅតែបន្ត សម្លាប់សត្តតទៅទៀត ។ ដោយអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធ នៅពេលដែលបុរសនោះដំឡើងធ្នូរបស់ខ្លួន ដើម្បីបាញ់សម្លាប់សត្តនោះ បុរសនោះបែរជាស្ពឹកដៃជើងកម្រើកលែងរួច ។ នៅពេលដែលបុរសនោះរំដោះខ្លួនចេញពីភាពស្ពឹកគាំងដៃជើងដ៏ចម្លែកនេះ រួចមកបុរសនោះទទួលបានតែការស្តាយក្រោយតែប៉ុណ្ណោះ ។ ដោយមានភ្ញាក់ផ្អើលយ៉ាងខ្លាំង បុរសនោះបានកាច់ធ្នូ ព្រួញ និងបំពង់ដាក់ព្រួញរបស់ខ្លួនដើម្បីយកមកបង្ក្រាតភ្លើង និងដើម្បីកម្ចាត់ឱ្យព្រះពុទ្ធ ហើយបុរសនោះបានក្លាយជាសាវ័កដ៏ស្មោះត្រង់របស់ព្រះពុទ្ធ ។

នៅតាមមូលដ្ឋានខ្លះ នៅពេលព្រះចន្ទមានពន្លឺល្អ កសិករបានលេងល្បែងវាយកូនគោលម្យ៉ាង ។ ដោយប្រើដំបងទ ំ ពក់គេបញ្ជូនកូនបូ ីលធ្វ ីពីឈ ើ ដែលដុតភ្លើងឱ្យឆេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែល្បែងនេះបានឈានទៅបាត់បង់ ឬមិនដឹងថាលេងនៅខ្លះ ពិតប្រាកដនៃរដូវប្រាំងនោះទេ ។

គឺនៅខែមាឃ ជាញឹកញាប់បំផុតដែលព្រះសង្ឆគោរពតាមបរិវាស (Borivas) ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃនៅក្រៅវត្ត ដែលនៅទីនោះព្រះសង្ឆបានដាក់ទោសខ្លួនឯងលើការប្រព្រឹត្តខុសផ្សេងៗ ។ លក្ខណៈដោយឡែកបំផុត នៃពិធីដែលបានបំពេញទៅក្នុងឱកាសនោះ គឺការធ្វើចង្ក្រមភាវនាដែលអ្នកប្រព្រឹត្តខុសត្រូវតែធ្វើឡើង

នៅពេលយប់ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងភាពស្ងួមស្ងាត់ដាច់ខាតបំផុត ។ ជ័រណើរយ៉ាងដែលជំហានទីមួយត្រូវកែងធ្វើឡើងដោយដាក់កែងជើងនៃជើងម្ខាងជិតជាមួយនឹងចុងជើងនៃជើងម្ខាងទៀត ។

ដោយការធ្វើបរិវាសនេះ ព្រះសង្ឆបានលាងកំហុសស្រាលៗដែលព្រះអង្គអាចប្រព្រឹត្តដោយអចេតនា និងបានសងគុណឪពុកម្តាយដែលបានចិញ្ចឹមខ្ជិនដោយលំបាក និងដោយការឈឺចាប់ ។

នៅកន្លែងជាច្រើន គឺនៅខែមាឃផងដែរ ដែលគេធ្វើពិធីឡើងភោង គឺជាពិធីបណ្តេញខ្មោចព្រាយបិសាច ដើម្បីធានានូវសុខភាពល្អ ។

ត្រសារទាំងឡាយ ដែលមានជួរចំបូងដូចគ្នា ពោលគឺមានខ្មោចជីដូនជីតាជាអ្នកការពារថែរក្សាតែមួយជាទូទៅ បានជួបជុំគ្នាដើម្បីប្រារព្ធពិធីមួយ ។ ពង្វាយជាច្រើនត្រូវបានរៀបចំរៀងជាំងជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ្ជ ដែលតាក់តែងលំអដោយរូបសត្វស្លាប ជួនកាលជារូបត្រី ត្រូវបានលាតសន្ធឹងពីលើកន្លែង «អ្នកចូលរួប» ។ ស្ករអារក្ស ,ទ្រូខ្សែពីរ ,ប៊ីអ ,ប៊ីអ ,ប ,ង្ក ,ត ,ព ,ន ,ជ ,ជ ,ជ

ទំនៀមទម្លាប់នៃកន្លែងនីមួយៗ ។ បើតាមលោកធាតុ វិទ្យា (Cosmologie) របស់ឥណ្ឌា ភ្នំខ្សាច់ តំណាងឱ្យភ្នំធំៗទាំងឡាយ ហើយនៅចំកណ្តាលមានភ្នំមួយគេឱ្យឈ្មោះថា ភ្នំមេរុ (Mont-Meru) ដែលជាអ័ក្សនៃពិភពលោក។ ហើយភ្នំផ្សេងៗទៀតស្ថិតនៅចំទិសទាំង៤និងចន្លោះទិសទាំង៤។ តាមប្រពៃណីនៃអ្នកមានចំណេះដឹងខ្ពះបានយល់ថា ភ្នំដែលនៅចំកណ្តាល គឺជានិមិត្តរូបនៃព្រះចូឡាមុនី (Prah Cola-monie) គឺជាចេតិយទ្រ ដែលនៅទីនោះគេបានដាក់ព្រះកេសារបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលព្រះអង្គបានកាត់ នៅពេលព្រះអង្គយាងចាកចេញពីជីវភាពជាក្សត្រ ។

បើយោលទៅតាមប្រពៃណីចាស់ៗ មានការពន្យល់ជាច្រើនជុំវិញការពួនភ្នំខ្សាច់នេះ ។ អ្វីដែលមានលក្ខណៈប្រជាប្រិយបំផុតនោះ គឺគ្រាប់ខ្សាច់មួយគ្រាប់ៗដែលដាក់ដោយពុទ្ធបរិស័ទនោះ បានលាងបាបមួយដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ។

ភ្នំខ្សាច់ ត្រូវបានហ៊ុមព័ទ្ធដោយកំពែងមួយ ដែលមានទ្វារបួន ដែលបែរមុខចំទិសទាំង៤យ៉ាងត្រឹមត្រូវបំផុត ។ នៅខាងក្រៅកំពែងនេះ អាសនៈនៃអាទិទេពចក្រវាលទាំងឡាយត្រូវបានសាងសង់ឡើងនៅចំទិសធំៗទាំង៤ និងចន្លោះទិសទាំងនោះ ។ អាសនៈទី៩ ដែលមានទំហំពីរដងធំជាងអាសនៈនៅទិសខាងកើតនោះ គឺជាអាសនៈរបស់ព្រះយមរាជ ដែលជាអាទិទេពនៃឋានឋេត ។

នៅរាជធានីភ្នំពេញ រយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃមុនការប្រារព្ធពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី ព្រះមហាក្សត្របានចូលរួមក្នុងពិធីពួនភ្នំខ្សាច់ នៅលើទីលានដែលស្ថិតកំពូលភ្នំដូនពេញ (វត្តភ្នំ) ។ នៅទីនោះមានចេតិយមួយដែលសាងសង់ឡើងនៅដើមសតវត្ស៍ទី XV ដោយស្តេចពញាយ៉ាត ។ ពិធីបង្សុកូលមួយបានប្រព្រឹត្តទៅនៅក្បែរចេតិយនេះ ។ ពិធីបង្សុកូល គឺជាការសូត្រធម៌ ឧទ្ទិសជាកិត្តិយសដល់អ្នកដែលបានស្លាប់ទៅ ។

ក្រៅពីនេះ ភ្នំខ្សាច់ត្រូវបានពួនឡើងនៅក្នុងព្រះវិហារព្រះកែវមរកត ហើយភ្នំខ្សាច់កណ្តាលស្ថិតនៅចំកណ្តាលព្រះវិហារ ។ ព្រះមហាក្សត្របានយាងកាន់ទ្ធ បីជុំភ្នំខ្សាច់នេះយ៉ាងឱឡារិក បន្ទាប់មកព្រះអង្គបានបាចខ្សាច់ពណ៌សយកមកពីលង្វែកមួយក្តាប់ចូលទៅក្នុងភ្នំខ្សាច់ បន្ទាប់មកទៀតព្រះអង្គបានដោតផ្កានិងភ្ជួងលំអផ្សេងៗ ។ ព្រះរាជវង្សានុវង្ស និងមន្ត្រីអ្នកមុខអ្នកការធំៗបានធ្វើតាមព្រះមហា-

ក្សត្រ ប៉ុន្តែដោយបាចខ្សាច់ពណ៌ក្រហមនៃ
ទន្លេមេគង្គ ។ ពិធីនេះបានបញ្ចប់បន្ទាប់ពី
ព្រះសង្ឆសួត្រធម៌ជាទីគោរពសក្តារៈទាំង
ឡាយ ។ការពួនភ្នំខ្សាច់នេះ មិនមានពេល
វេលាកំណត់ច្បាស់លាស់ទេ បើប្រៀបធៀប
ជាមួយព្រះរាជពិធីរបស់ព្រះមហាក្សត្រក្នុង
ឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី គឺមិនមានការបង្ហាប់
បញ្ជាប្រិតប្រៀនជាច់ខាតនោះទេ ។

នៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់នៃ
ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅក្នុងបរិវេណ
នៃវត្តអារាម និងនៅតាមផ្ទះទាំងឡាយ
គេបានពួនភ្នំខ្សាច់ ។ នៅតាមផ្ទះរបស់
បុគ្គលម្នាក់ៗ ភ្នំខ្សាច់មានទំហំតូច ដោយ
អ្នកខ្លះគេគ្រាន់តែពួនភ្នំខ្សាច់នៅលើតុមួយ
ប៉ុណ្ណោះ ។

នៅខេត្តសៀមរាប ភ្នំខ្សាច់ត្រូវ
បានគេពួនឡើងមានរាងដូចជាចេតិយយ៉ាង
ស្រស់សង្ហាដូចចេតិយដែលគេធ្លាប់ឃើញ
នៅតាមវត្តនានា ។ នៅក្នុងតំបន់ខ្លះនៃខេត្ត
សៀមរាបនោះដែរ ភ្នំខ្សាច់ត្រូវបានគេពួន
នៅក្បែរដើមពោធិ៍ ដែលជាដើមឈើជាទី
គោរពសក្តារៈ ព្រោះថា នៅក្រោមដើម
ពោធិ៍នេះហើយដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់-
ដឹង ។

នៅទីនោះ បើសិនជាគ្មានពិធីអ្វី
ធំដុំទេ នៅក្បែរដើមពោធិ៍នីមួយៗត្រូវមាន
ពួនភ្នំខ្សាច់មួយដោយឡែក ដែលពុទ្ធបរិស័ទ
ដោតទង់ធ្វើពីក្រដាស ដោតទៀនធូប និង
ដាក់ទូវតង្វាយខ្លះៗ ។

ក៏ប៉ុន្តែភាគច្រើនបំផុត គេបាន
ពួនភ្នំខ្សាច់នៅតាមវត្តនានា ជាពិសេសនៅ
ពេលរសៀល ។ អ្នកដែលមិនបានចូលរួម
ជាមួយភ្នំខ្សាច់ទាំងគេទេនោះ នៅពេល
ក្រោយមកគ្រាន់តែបាចគ្រាប់ខ្សាច់ប៉ុន្មាន
ក្តាប់ចូលទៅក្នុងដើងភ្នំខ្សាច់នោះ គឺចាត់
ទុកដូចជាបានពួនភ្នំខ្សាច់ទាំងគេដែរ ។នៅ
ពេលព្រឹកឡើង ពុទ្ធបរិស័ទទាំងឡាយបាន
សួត្រធម៌ និងបានប្រគេនចង្ហាន់ដល់ព្រះ-
សង្ឆមុនទាំងដើរដង្ហែជាក្បួនបីជុំភ្នំខ្សាច់ទាំង
នោះ ។ នៅពេលនោះ ម្ចាស់នៃកម្មវិធីបាន
ធ្វើការបន់ស្រន់សុំសេចក្តីសុខ សុភមង្គល
និងសុខភាពល្អសម្រាប់អ្នកទាំងអស់គ្នា ។
បន្ទាប់មកពុទ្ធបរិស័ទបានដោតទង់ធ្វើពី
ក្រដាស និងដោតធូបនៅដើងភ្នំខ្សាច់ដែល
ពាក់បានប្រោះព្រំនូវទឹកអប់ឬទឹកដែលមាន
លាយល្បៃត ។

ប្រភេទភ្នំខ្សាច់ ឬ«ភ្នំ»នេះមាន
ច្រើនប្រភេទណាស់ ហេតុដូច្នេះហើយបាន
ជានៅតាមភូមិខ្លះ «ភ្នំ»ទាំងឡាយត្រូវបាន
ធ្វើពីស្រូវ ពីអង្ករ ពីបាយ ឬធ្វើពីនំផ្សេងៗ॥

បណ្ណាល័យ

មានលក់ដុំ និង រាយនៅបណ្ណាគារ អម្ពរ

អាស័យដ្ឋានលេខ 256Eo វិថីហ្សាល ដីហ្គោល (ភ្នំពេ